

การศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1
โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

ปริญญาโท
ของ
นวลอนงค์ วงษ์เพชร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2543
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๓๖๕/๒๕

๒ ๘๐๑๐๐

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.นันทา สุรักษา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่...๑๕...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2543

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา และได้รับคำแนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข ประธานกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย กรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ และ ดร.นันทา สุรักษา อาจารย์ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปริญญา นิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และอาจารย์เสวียน มะลิ ที่ กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจเครื่องมือ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว 16 ท่าน ผู้บริหารโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา 12 ท่าน และครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 12 ท่าน ที่ได้ กรุณาให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาเป็นแหล่งข้อมูลในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายครั้งนี้ จนปริญญาานิพนธ์สำเร็จเป็นรูปเล่ม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา อีกทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่เคยประสิทธิ์ประสาทความรู้เป็นอย่างดีให้แก่ผู้วิจัยในอดีตจนถึง ปัจจุบัน

ขอขอบคุณ คุณศรีนวล ลักกิตโร ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์และเรียบเรียง ข้อมูลของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ เรืออากาศโทวีระวัฒน์ ประทีปรัตน์ คุณสาโรจน์ กาลศิริศิลป์ คุณบังอร ศรีดำ พี่และเพื่อนนิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนวทุกท่านที่คอยให้ กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอโน้มระลึกถึงพระคุณและขอมอบความสำเร็จนี้เป็นความชื่นใจแด่ คุณย่าประคอง คุณพ่อตระการ และ คุณแม่ประยงค์ วงษ์เพชร อันเป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัย รวมทั้ง คุณคมกริช ฐิติจางค์ ที่ให้ความสนับสนุนตลอดจนความช่วยเหลือต่าง ๆ และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่ง ในการ ทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ให้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่ได้มอบกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นวลอนงค์ วงษ์เพชร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ภูมิหลัง..... 1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า..... 4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า..... 4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า..... 4
	นิยามศัพท์เฉพาะ..... 5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา..... 9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา..... 9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา..... 46
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา..... 49
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเดลฟาย..... 54
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเดลฟาย..... 54
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเดลฟาย..... 60
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า..... 62
	แหล่งข้อมูล..... 62
	ความหมายและคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว..... 62
	ขั้นตอนการวิจัย..... 65
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล..... 66
	วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ..... 67
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 67
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 69

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
แหล่งข้อมูล	71
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	169
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	169
แหล่งข้อมูล.....	169
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	169
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	169
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	171
อภิปรายผล.....	182
ข้อเสนอแนะ	190
บรรณานุกรม.....	191
ภาคผนวก.....	198
ภาคผนวก ก.....	199
ภาคผนวก ข.....	234
ภาคผนวก ค.....	259
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	262

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงโครงสร้างของงานแนะแนว.....	14
2	แสดงตัวอย่างงานแนะแนว.....	17
3	แสดงการเปรียบเทียบความมุ่งหมายของการแนะแนวและความมุ่งหวัง ของหลักสูตร.....	19
4	แสดงขอบข่ายการดำเนินการและแนวปฏิบัติต่องานแนะแนวสำหรับผู้บริหาร.....	37
5	แสดงขั้นตอนการบริหารแนวปฏิบัติต่องานแนะแนวและเหตุผลการบริหาร.....	38
6	แสดงลักษณะของปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนจำแนกตาม บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง.....	42
7	แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญและการลดลงของความคลาดเคลื่อน.....	59
8	แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญแยกตามสถาบันอุดมศึกษา.....	63
9	แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการแนะแนวแยกตามหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว.....	63
10	แสดงรายชื่อโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ในเขตการศึกษา ที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนวได้รับ คัดเลือกให้เป็นแหล่งข้อมูล.....	65
11	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว.....	75
12	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว.....	76
13	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการดำเนินงานแนะแนว.....	78
14	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว.....	79

15	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง.....	80
16	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	81
17	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านบริการสนเทศ.....	82
18	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านบริการให้คำปรึกษา.....	83
19	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล.....	85
20	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านบริการติดตามและประเมินผล.....	86
21	แสดงการสรุปรวมจำนวนความถี่ของการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามระดับความเหมาะสมของรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่.....	87
22	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว.....	88
23	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว.....	89
24	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการดำเนินงานแนะแนว.....	91

25	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการนิเทศ ติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว.....	92
26	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการประเมินผล และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง.....	93
27	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านบริการ เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	94
28	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านบริการสนเทศ....	95
29	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านบริการให้ คำปรึกษา.....	97
30	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านบริการ จัดวางตัวบุคคล.....	98
31	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านบริการติดตาม และประเมินผล.....	100
32	แสดงการสรุปรวมจำนวนความถี่ของการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องและ ไม่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามระดับความเหมาะสมของ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง.....	101
33	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการจัดระบบ ข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว.....	103
34	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการวางแผน การจัดงานแนะแนว.....	104

35	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการดำเนินงาน แนะแนว.....	106
36	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการนิเทศ ติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว.....	107
37	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการประเมินผล และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง.....	108
38	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านบริการเก็บ รวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	109
39	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านบริการสนเทศ.....	110
40	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านบริการให้ คำปรึกษา.....	111
41	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านบริการ จัดวางตัวบุคคล.....	113
42	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านบริการติดตาม และประเมินผล.....	114
43	แสดงการสรุปรวมจำนวนความถี่ของการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องและ ไม่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามระดับความเหมาะสมของ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก.....	115
44	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว.....	117

ตาราง	หน้า	
45	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว.....	119
46	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการดำเนินงานแนะแนว.....	120
47	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนว.....	122
48	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง.....	123
49	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	124
50	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านบริการสนเทศ.....	125
51	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านบริการให้คำปรึกษา.....	127
52	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล.....	128
53	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านบริการติดตามและประเมินผล.....	130
54	แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ขนาดใหญ่.....	235

ตาราง

หน้า

55	แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ขนาดกลาง.....	239
56	แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนว ในโรงเรียน ขนาดเล็ก.....	243
57	แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ขนาดใหญ่.....	247
58	แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ขนาดกลาง.....	251
59	แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนว ในโรงเรียน ขนาดเล็ก.....	255

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบการวิจัย.....	8
2 แสดงขอบข่ายงานแนะแนว.....	16
3 แผนภูมิแสดงคาบเวลาสำหรับกิจกรรมแนะแนวตลอดปี.....	20
4 แสดงรูปแบบการกำหนดเป้าหมายที่ผลผลิต.....	28
5 แสดงรูปแบบเพื่อให้เกิดผลผลิต.....	29
6 แสดงรูปแบบการให้ความช่วยเหลือนักเรียน.....	30
7 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของกระบวนการแนะแนวกับการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน.....	31
8 แผนภูมิแสดงคณะกรรมการแนะแนว.....	32
9 แผนภูมิแสดงคณะกรรมการแนะแนวสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก.....	33
10 แผนภูมิแสดงการจัดรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ขนาดใหญ่มาก / ใหญ่ / กลาง.....	34
11 แผนภูมิแสดงการจัดรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก / เล็กมาก.....	35
12 แผนภูมิแสดงการจัดรูปแบบการบริหารการจัดบริการแนะแนว 5 บริการ ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก / ใหญ่ / ปานกลาง.....	35
13 แผนภูมิแสดงการจัดรูปแบบการบริหารการจัดบริการแนะแนว 5 บริการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก / เล็กมาก.....	36
14 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	132
15 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มี ขนาดใหญ่.....	133
16 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนิน งานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่.....	134
17 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวในโรงเรียน ขนาดใหญ่.....	135
18 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ขนาดใหญ่.....	136

ภาพประกอบ

หน้า

19	รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศ ติดตามและกำกับดูแล งานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่.....	137
20	รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่าง ต่อเนื่องในโรงเรียนขนาดใหญ่.....	138
21	รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มี ขนาดใหญ่.....	139
22	รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคลในโรงเรียนขนาดใหญ่.....	140
23	รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านการบริการสนเทศในโรงเรียนขนาดใหญ่....	141
24	รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่..	142
25	รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านการบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียน ขนาดใหญ่.....	143
26	รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามและประเมินผลในโรงเรียน ขนาดใหญ่.....	144
27	รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มี ขนาดกลาง.....	145
28	รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนิน งานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง.....	146
29	รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวใน โรงเรียนขนาดกลาง.....	147
30	รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ขนาดกลาง.....	148
31	รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศ ติดตามและกำกับดูแล งานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง.....	149
32	รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่าง ต่อเนื่องในโรงเรียนขนาดกลาง.....	150
33	รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มี ขนาดกลาง.....	151
34	รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคลในโรงเรียนขนาดกลาง.....	152

ภาพประกอบ	หน้า
35 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านการบริการสนเทศในโรงเรียนขนาดกลาง...	153
36 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนขนาดกลาง.	154
37 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านการบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียน ขนาดกลาง.....	155
38 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามและประเมินผลในโรงเรียน ขนาดกลาง.....	156
39 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มี ขนาดเล็ก.....	157
40 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนิน งานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก.....	158
41 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวใน โรงเรียนขนาดเล็ก.....	159
42 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ขนาดเล็ก.....	160
43 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศ ติดตามและกำกับดูแล งานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก.....	161
44 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่าง ต่อเนื่องในโรงเรียนขนาดเล็ก.....	162
45 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มี ขนาดเล็ก.....	163
46 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นราย บุคคลในโรงเรียนขนาดเล็ก.....	164
47 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านการบริการสนเทศในโรงเรียนขนาดเล็ก....	165
48 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก..	166
49 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านการบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียน ขนาดเล็ก.....	167
50 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามและประเมินผลในโรงเรียน ขนาดเล็ก.....	168

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ต้องมุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นคนเก่ง คนกล้า และคนดี กอปรด้วยความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อการพึ่งตนเอง รู้จักและเข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อม มีพลังในการคิด การตัดสินใจและการปรับตัว ทั้งด้านการเรียน การดำเนินชีวิต การเลือกอาชีพด้วยความรอบคอบ ซาญฉลาด สมเหตุสมผล รักการทำงาน เองงานเป็นชีวิต และดำเนินชีวิตในสังคมสมัยใหม่อย่างมีแผนมีหลักเกณฑ์ มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ตลอดจนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน เพิ่มพูนและพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคมให้ทันสมัยอยู่เสมอ จึงจะมีชีวิตที่ประสบความสำเร็จและสงบสุข ท่ามกลางปัญหาอันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วฉับพลัน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 1) โดยโรงเรียนทุกโรงต้องนางานแนะแนวที่มีระบบเป็นเครื่องมือพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนที่นำตนเอง พึ่งตนเองได้ และให้งานแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 2) ดังนั้น งานแนะแนวจึงเป็นงานสำคัญงานหนึ่งที่ส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของชาติ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทุกระดับทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษาและประชาชนทั่วไปได้รับการศึกษา รู้จักเลือกเส้นทางประกอบอาชีพ ที่เหมาะสมกับตนเอง รวมทั้งมีการพัฒนาด้านบุคลิกภาพและคุณธรรมที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 1) ที่กล่าวว่างานแนะแนวเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตเพื่อช่วยให้บุคคลรู้จัก เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม ทำให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตนเอง นำตนเอง และปรับตนเองได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นความสำคัญของการแนะแนว จึงมอบหมายให้กรมวิชาการจัดทำแผนพัฒนางานแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2535-2539) โดยมุ่งเน้นที่จะให้เด็กและเยาวชนทุกระดับการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์จากการใช้กระบวนการแนะแนว (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 10) และเพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและมีเอกภาพเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544) ขึ้น ซึ่งเป็นแผนชี้้นำในการพัฒนาผู้เรียนทุกระดับทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไปให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี กล่าวคือ รู้จักและเข้าใจตนเอง

รู้จักคิดและตัดสินใจ แก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้จักตั้งเป้าหมายชีวิตสามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคล ชุมชนและประเทศชาติ และสามารถพัฒนาคนให้เต็มตามศักยภาพ และยังสามารถสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นประการสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาการแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนและดำเนินการจัดระบบการแนะแนวอย่างเป็นระบบ โดยให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดดูแล ควบคุมการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนให้มีคุณภาพ สำหรับการจัดกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาได้บูรณาการไว้ในแผนการเรียนการสอน ส่วนสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา คือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่รัฐบาลเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา นั้น ได้มีการกำหนดกิจกรรมคาบแนะแนวในหลักสูตรตามโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ที่กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมแนะแนวแก่นักเรียน 1 คาบ ทุกสัปดาห์ ทุกภาคเรียน ตลอดปีการศึกษา ซึ่งการจัดแนะแนวจะต้องให้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ การศึกษา อาชีพ และบุคลิกภาพหรือการปรับตัวในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 1) จากการติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการประสานงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ ระหว่าง พ.ศ. 2535 - 2539 พบว่า การจัดกิจกรรมคาบแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไม่สามารถจัดกิจกรรมแนะแนวได้เต็มรูปแบบ เนื่องจากยังขาดแคลนบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาด้านแนะแนวโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 15) นอกจากนี้ ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลงานวิจัยด้านการแนะแนวในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2525 - 2535 พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดบริการแนะแนวให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามหลักการ และที่จัดได้ก็ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร เนื่องจากขาดความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินงาน ได้แก่ การขาดแคลนบุคลากร ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ ขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน รวมทั้งระบบการบริหารและประสานงานยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ส่วนในด้านความต้องการด้านการแนะแนวพบว่า นักเรียนต้องการได้รับการอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง ต้องการได้รับความช่วยเหลือ

ด้านการเรียน การปรับตัว การพัฒนาตนเอง การวางแผนประกอบอาชีพและการแก้ปัญหาส่วนตัว (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 2)

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กับผู้บริหารโรงเรียน และครูแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 และในวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 ดังนี้

ปัญญา สุขารมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนป้อมพระจุลจอมเกล้า จังหวัดสมุทรปราการ ให้สัมภาษณ์ว่า การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ครูทุกคนต้องเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของงานแนะแนวเป็นอันดับแรก ทุกฝ่ายควรร่วมมือกันในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน เพื่อทราบสภาพปัญหาความต้องการของนักเรียนในด้านต่าง ๆ

เสวียน มะลิ ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาภาพระจาดทองอุปลัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ ให้สัมภาษณ์ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดบริการแนะแนวให้ครบถ้วนสมบูรณ์และไม่บรรลุผลเท่าที่ควร เนื่องจากขาดความพร้อมในการดำเนินงาน ขาดแคลนบุคลากรที่มาปฏิบัติงานแนะแนวโดยตรง ขาดแคลนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการปฏิบัติงานรวมทั้งขาดผู้ประสานงานแนะแนวจึงทำให้งานแนะแนวไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

ศรีสมร ปานทอง ครูแนะแนวโรงเรียนมหาภาพระจาดทองอุปลัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการให้สัมภาษณ์ว่า บัณฑิตสำคัญในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนที่ครูแนะแนวควรคำนึงถึงบุคลากรในโรงเรียนมีความเข้าใจงานแนะแนวเพียงไร ครูแนะแนวควรมีความรู้ในเรื่องของการจัดบริการแนะแนวมีประสบการณ์ทางการแนะแนว เข้าใจเทคนิควิธีในการดำเนินงานแนะแนวที่ถูกต้อง และต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เท่าที่ผ่านมา การดำเนินงานแนะแนวไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านงานแนะแนวโดยตรง จำเป็นต้องใช้ครูผู้ทำหน้าที่แนะแนวแต่ขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาเนื่องจากครูผู้ทำหน้าที่นี้ต้องสอนวิชาอื่น ๆ ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับที่จะมาทำหน้าที่งานแนะแนวอย่างเต็มที่

จากการสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรอาจมีหลายสาเหตุ เช่น ขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการแนะแนวโดยตรงถึงแม้บางโรงเรียนจะมีบ้าง แต่ก็มีปริมาณไม่เพียงพอที่จะดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง ขาดแคลนปัจจัยในการดำเนินงานในเรื่องของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องมาจากโครงสร้างหลักที่ไม่มีการแบ่งสายงานที่แน่นอน ขาดความชัดเจนในเรื่องของวิธีการ แบบแผนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้เป็นขั้นตอน เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ขาดความชัดเจนในการมอบหมายงานให้แก่ผู้ปฏิบัติ ขาดการติดตามผลการปฏิบัติงานจากฝ่ายบริหาร จากสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้การจัดบริการแนะแนวไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่แท้จริงได้

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ที่ปฏิบัติอยู่นั้นมีลักษณะการจัดบริการแนะแนวอย่างไร เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการจัดบริการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมกับสภาพการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 โดยการสอบถามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการแนะแนวโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เพราะเทคนิคนี้เป็นวิธีการที่แสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ จากผลการศึกษาจะทำให้ทราบถึงทัศนะที่เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดบริการแนะแนวและจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1
2. เพื่อกำหนดรูปแบบและวางแผนการจัดบริการแนะแนวที่เหมาะสมและเป็นไปได้สำหรับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานำไปประกอบการพิจารณาดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดบริการแนะแนวให้เจริญก้าวหน้า มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนว ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เขตการศึกษา 1 ที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดนนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี สมุทรสาครและสมุทรปราการ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

2. การศึกษาความคิดเห็นในการจัดรูปแบบการจัดบริการแนะแนว ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 ครั้งนี้จะใช้การสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแนะแนว ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

3. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแนะแนว ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 จำนวน 40 คน ดังนี้

3.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวและศึกษานิเทศก์	จำนวน	16 คน
3.2 ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	จำนวน	12 คน
3.3 ครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	จำนวน	12 คน

4. ตัวแปรศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ ขนาดโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ขนาดคือ

- 4.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่
- 4.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง
- 4.1.3 โรงเรียนขนาดเล็ก

4.2 ตัวแปรตาม คือ รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เขตการศึกษา 1

5. สารในการศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 ประกอบด้วย การบริหารงานแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการจัดบริการแนะแนว หมายถึง แบบแผนการจัดกิจกรรมบริการแนะแนวที่ได้มาจากการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 ซึ่งจะครอบคลุมเรื่อง การบริหารงานแนะแนว และการจัดบริการแนะแนว

1.1 การบริหารงานแนะแนว หมายถึง ลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ซึ่งหากขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งจะทำให้การบริหารงานแนะแนวขาดประสิทธิภาพสำหรับการบริหารงานแนะแนวประกอบด้วย การจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว การวางแผนการจัดงานแนะแนว การดำเนินงานแนะแนว การนิเทศ ติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว การประเมินผล และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

1.2 การจัดบริการแนะแนว หมายถึง บริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง สามารถตัดสินใจได้อย่างฉลาด ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดีประกอบด้วยบริการต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล หมายถึง บริการที่ทำการรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กทุกด้าน เพื่อเก็บไว้อย่างเป็นระบบ อันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อเข้าใจและช่วยเหลือเด็กต่อไป

1.2.2 บริการสนเทศ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ รวมถึงการปรับตัวในทางสังคมและส่วนตัว การให้ข้อสนเทศแก่บุคคลนั้นจะช่วยให้เขาได้รู้จักเลือกอาชีพ ศึกษาต่อ หรือปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมนั้น ๆ

1.2.3 บริการให้คำปรึกษา หมายถึง บริการที่ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนให้เข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถเลือกตัดสินใจได้ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมได้

1.2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง บริการที่ช่วยเหลือนักเรียนในการหางานทำ การจัดการศึกษา และเงินอุดหนุนประเภทต่าง ๆ

1.2.5 บริการติดตามผลและประเมินผล หมายถึง บริการที่จัดขึ้นเพื่อติดตามผลนักเรียนที่ได้รับบริการแนะแนวไปแล้ว และประเมินผลการให้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนางานแนะแนวต่อไป

2. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยไม่ต้องสอบแข่งขันและไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ซึ่งเริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2533 โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก 6 ปี เป็น 9 ปี ให้ทั่วถึงแบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือ

2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 901 คน ขึ้นไป

2.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-900 คน

2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 600 คนลงมา

3. โรงเรียนต้นแบบแนะแนว หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานแนะแนวจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ให้เป็นโรงเรียนศูนย์พัฒนางานแนะแนว

4. เขตการศึกษา 1 หมายถึง พื้นที่ทางการศึกษาซึ่งรวมหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามสภาพทางภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี สุพรรณบุรี และสมุทรปราการ

5. เทคนิคเดลฟาย หมายถึง วิธีการในการแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนเดียวกัน 3 ครั้ง และนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกันมาสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และกำหนดเป็นรูปแบบการจัดบริการแนะแนวที่เหมาะสมและเป็นไปได้ สำหรับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว

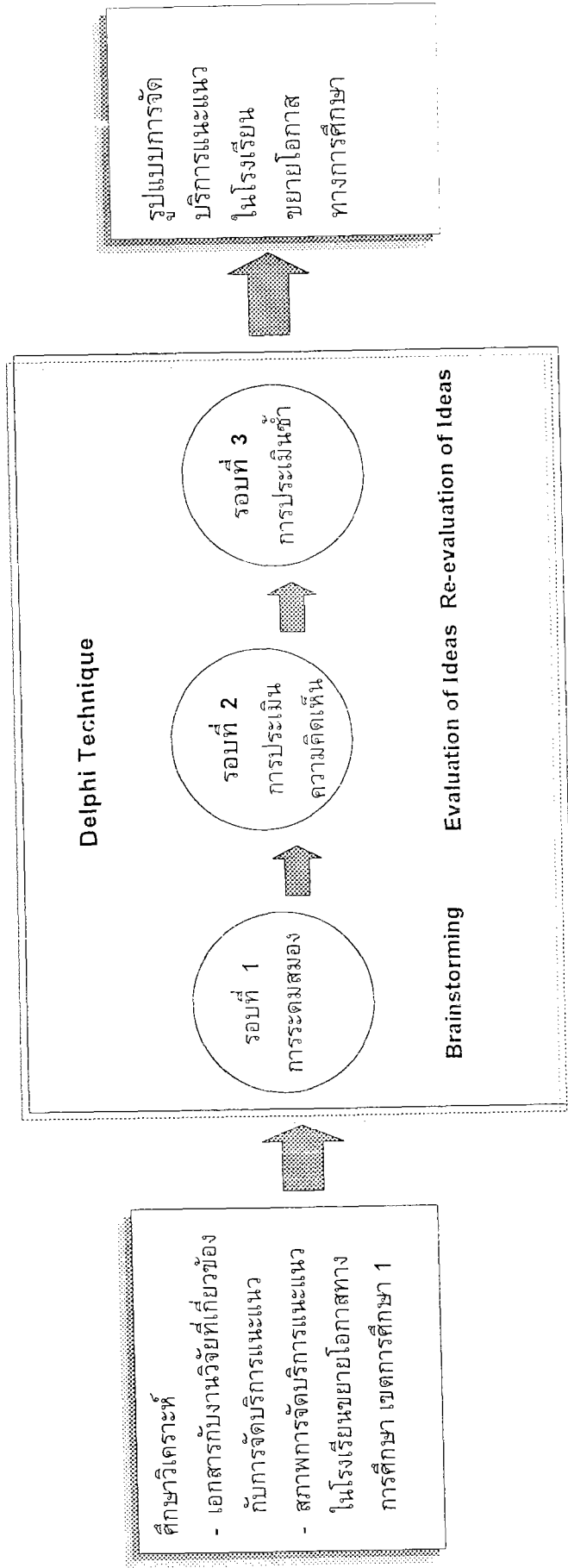
5.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีความชำนาญ มีประสบการณ์ในด้านบริการแนะแนว และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของบุคคลในวงการแนะแนวเป็นอย่างดี ซึ่งประกอบด้วย

5.1.1 นักวิชาการแนะแนว ได้แก่ นักวิชาการศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพกรมวิชาการ ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

5.1.2 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 1 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานแนะแนวในโรงเรียน จากศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานแนะแนวเขตการศึกษา 1 ว่าเป็นโรงเรียนที่จัดบริการแนะแนวได้ผลดี

5.1.3 ครูแนะแนว หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 1 ให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูแนะแนว มีบทบาทในการสอนคาบกิจกรรมแนะแนว การให้บริการแนะแนว รับผิดชอบและประสานงานในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน โดยผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการจัดบริการแนะแนว จากศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานแนะแนวเขตการศึกษา 1

การรวมการวิจัย

ภาพประกอบ 1 การรวมการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
    - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
      - 1.1.1 ความหมายของการแนะแนว
      - 1.1.2 ความสำคัญของการจัดบริการแนะแนว
      - 1.1.3 ขอบข่ายงานแนะแนว
      - 1.1.4 บทบาทของงานแนะแนวกับหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533
      - 1.1.5 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนว
      - 1.1.6 รูปแบบการจัดบริการแนะแนว
      - 1.1.7 สภาพปัญหาการจัดบริการแนะแนวในปัจจุบัน
    - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
    - 1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
  2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเดลฟาย
    - 2.1 ประวัติและความเป็นมาของเทคนิคเดลฟาย
    - 2.2 ความหมายของเทคนิคเดลฟาย
    - 2.3 ลักษณะของเทคนิคเดลฟาย
    - 2.4 ขั้นตอนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย
    - 2.5 งานวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย
1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
    - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
      - 1.1.1 ความหมายของการแนะแนว

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2528 : 2) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่าการแนะแนวหมายถึง กระบวนการในการให้ความช่วยเหลือของบุคคลหนึ่งที่มีต่ออีกบุคคลหนึ่ง

เพื่อช่วยให้บุคคลสามารถช่วยตนเองได้ และสามารถพัฒนาตนเองไปถึงขีดสูงสุดของความ สามารถที่บุคคลนั้นมีอยู่ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการดำเนินชีวิตต่อไปภายหน้า

พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528 : 3) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือ บุคคลให้เขาสามารถช่วยตัวเองได้ เช่น การช่วยให้บุคคลเข้าใจ และรู้จักตนเองได้อย่างถูกต้อง สามารถเผชิญความจริงของชีวิตได้อย่างกล้าหาญ มีวิจาร์ณญาณในการตัดสินใจ และวางแนวทาง ชีวิตได้อย่างถูกต้อง สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น และสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี มีความ สุขความเจริญก้าวหน้าในชีวิตและได้พัฒนาตัวเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 1) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่าการแนะแนว เป็นกระบวนการที่ควรจะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เป็นกระบวนการของการผูกพันเพื่อ พัฒนาชีวิตเพื่อช่วยให้บุคคลหนึ่งรู้จักตนเองเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อมได้เหมาะสมยิ่งขึ้นและ เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถช่วยตนเองนำตนเอง ปรับตนเองให้ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถ ป้องกันปัญหาแก้ปัญหา และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2529 : 5) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวพอสรุปได้ว่า การ แนะแนวคือ การที่ช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธี การที่จะเผชิญกับปัญหาตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้ถูกต้อง สามารถวางแผนการดำเนิน ชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้อง และปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับสำนัก งานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 9) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า เป็นบริการที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักและเข้าใจโลกรอบตัว ด้วยกระบวนการกลวิธี และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกวิธีการที่จะเผชิญ ปัญหาเลือกวิธีการแก้ปัญหา และปรับตัวได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสมฉลาดรอบคอบ ซึ่งจะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ เป็นอย่างดี

1.1.2 ความสำคัญของการจัดบริการแนะแนว

พรณี เกษกมล (2537 : 60) ได้กล่าวว่า งานแนะแนวได้มุ่งหวังพัฒนาเด็ก ทุกคนให้มีความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบ พัฒนาคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของเด็ก เช่น

1. ให้เด็กทุกคนได้เจริญเติบโต มีความคิดเป็นของตนเอง เด็กต้องรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้ว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน
2. ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการศึกษาการทำงาน และมุ่งหวังให้เด็ก ประสบความสำเร็จจากการศึกษา การประกอบอาชีพ ให้เข้าใจโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง
3. ให้เด็กสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง และเลือกวิถีทางที่เป็นไปได้สำหรับตน

4. ให้เด็กมีค่านิยม จริยธรรม สามัญสิกษานิก สติ รู้ผิดชอบ สามารถรับรู้ความรู้สึกต่าง ๆ ของบุคคลอื่นที่มีต่อตนได้

5. ให้เด็กเข้าใจเรื่องธรรมชาติของคน ความสัมพันธ์ จิตวิทยา การปรับตัวทางสังคม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

ดังนั้น การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ซึ่ง ประหยัด ทองมาก 2531 : 28 - 29) ได้สรุปเหตุผลที่แสดงถึงความสำคัญของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน พอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาของวัยรุ่นหรือนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา พบว่า มีพัฒนาการมาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาหรือก่อนหน้านั้น ดังนั้น ถ้าได้จัดบริการแนะแนวตั้งแต่ระดับประถมศึกษา อาจช่วยลดหรือขจัดปัญหาออกไปได้

2. บริการแนะแนวจะช่วยปลูกฝังสิ่งดีงามให้แก่นักเรียนตั้งแต่ปฐมวัย ซึ่งเป็นวิธีการที่ถูกต้องมากกว่าการเริ่มต้นในวัยรุ่นหรือวัยอื่น

3. บริการแนะแนวจะเป็นที่พึ่งทางด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียนต่อจากบ้าน โดยเฉพาะสภาพสังคมปัจจุบันทำให้ครอบครัวหลายครอบครัวทำหน้าที่ด้านการให้ความรัก ความอบอุ่น การช่วยชี้แนะแนวทางแก่สมาชิกบกพร่องไป

นอกจากความสำคัญดังกล่าวแล้วยังมีเหตุผลที่แสดงถึงความสำคัญของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ซึ่งกรมวิชาการ (2533 : 16) ได้ให้เหตุผลพอสรุปได้ดังนี้

1. การจัดบริการแนะแนวควรเริ่มในระดับประถมศึกษา เพราะนักเรียนจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือก่อนนักเรียนในระดับอื่น

2. การแนะแนวจะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้าน โรงเรียน และนักเรียน

3. ปัญหาที่เกิดจากสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบันที่นักเรียนกำลังเผชิญอยู่ หากมีการจัดบริการแนะแนวแล้วจะช่วยให้นักเรียนปรับตัวได้ดีขึ้น

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสำคัญในแง่ของการป้องกันปัญหา ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนในระดับต้น ๆ อันจะมีผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันและอนาคตได้อย่างสงบสุขและดีงาม รวมทั้งช่วยพัฒนาสังคมที่ตนเองอยู่ให้เจริญก้าวหน้าได้เป็นอย่างดี จึงถือได้ว่าบริการแนะแนวจะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี เป็นการช่วยพัฒนานักเรียนให้เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน เพราะมีบทบาทในแง่ของการป้องกันและบรรเทาปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนช่วยให้การพัฒนาการของนักเรียนเป็นไปด้วยดีทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงควรให้การส่งเสริมและการสนับสนุนการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างจริงจัง

1.1.3 ขอบข่ายงานแนะแนว

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 11-12) ได้กล่าวถึงงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วยสาระสำคัญครอบคลุมงานแนะแนว 3 ด้าน คือ

1. การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข โดยมีจุดเน้นดังนี้

1.1 นักเรียนรู้จักเข้าใจตนเอง สามารถตัดสินใจ รับผิดชอบต่อตนเอง ยอมรับสภาพที่แท้จริงและมีความพึงพอใจในสภาพของตนเอง

1.2 นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเอง รู้จักการควบคุมตนเองทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 นักเรียนเข้าใจและสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี มีอารมณ์มั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ความสำเร็จ

2. การแนะแนวการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนา ส่งเสริม ป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนในด้านการเรียน มุ่งหวังให้นักเรียนพัฒนาการเรียนเต็มศักยภาพ มีผลการเรียนสูงสุดตามความถนัดและความสามารถของตน มีโอกาสแสวงหาความรู้และวางแผนการศึกษาในอนาคต สามารถพัฒนาตนเองให้ดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยมีจุดเน้น ดังนี้

2.1 ส่งเสริมสมรรถภาพการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนแต่ละคนให้ประสบความสำเร็จ

2.2 นักเรียนรู้จักวางแผนการศึกษาในปัจจุบันและอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ช่วยนักเรียนให้มีการปรับตัวทางด้านการเรียน มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน

3. การแนะแนวอาชีพ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนรักการทำงาน สนุกกับการทำงาน สามารถเลือกอาชีพ เตรียมตัวประกอบอาชีพ เข้าทำงานและประกอบอาชีพที่ตนเองเลือกให้เกิดความก้าวหน้ามั่นคงโดยมีจุดเน้นดังนี้

3.1 นักเรียนรู้จักตนเองและโลกของงานหลากหลาย

3.2 นักเรียนมีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงานและประกอบอาชีพ

3.3 นักเรียนมีโอกาสได้รับประสบการณ์ฝึกงาน ตามความสนใจความถนัด

บึงอร เอี่ยมรอด (2528 : 43-51) และประหยัด ทองมาก (2531 : 46-47) กล่าวถึงหลักการจัดบริการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หลักการเช่นเดียวกับการจัดบริการแนะแนวในระดับอื่น ๆ คือ จัดให้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพและส่วนตัว โดยจัดให้ครบทั้ง 5 บริการ คือ

1. บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล เป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดหา รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อทราบความสนใจ ความสามารถ ความถนัด เจตคติ ลักษณะนิสัย อารมณ์ ฯลฯ พร้อมทั้งสิ่งแวดล้อมของนักเรียน เช่น สภาพความสัมพันธ์ของ สมาชิกภายในบ้าน อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ครูรู้จักนักเรียน และนักเรียนรู้จักตนเองมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อนำเอาข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวไปใช้ ประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไป บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลมีเครื่องมือ และวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ และการทดสอบ ฯลฯ เมื่อได้ผลการรวบรวม ข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนแล้วก็จะนำผลเหล่านั้นมาเก็บไว้ในระบบสารสนเทศ ซึ่งจะเป็นแหล่ง รวบรวมข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. บริการสนเทศ เป็นงานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน โดยตรง เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านการศึกษาอาชีพ และสังคมอย่างกว้างขวาง สามารถนำความรู้ความเข้าใจเหล่านั้นไปพิจารณาและตัดสินใจเลือกแนวทางประกอบอาชีพและ เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงบุคลิกภาพได้อย่างเหมาะสมกับอัตภาพและสภาพที่เป็นจริงของสังคม ต่อไป

ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ให้แก่ นักเรียน หรือการให้บริการสนเทศนั้น มีวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดป้ายนิเทศ แจกเอกสาร จัดนิทรรศการ การสาธิต การ บรรยาย การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมุติ การออกเสียงตามสาย การจัดฉายภาพนิ่ง เป็นต้น

3. บริการให้คำปรึกษาเป็นงานที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม แล้วนำไปสู่การป้องกันปัญหา ตัดสินใจแก้ปัญหา หรือพัฒนาสิ่งที่ตนเองปรารถนาอย่างเหมาะสม โดยที่นักเรียนผู้ซึ่งได้รับบริการให้คำปรึกษา พร้อมทั้งจะรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นตามมาหลังจาก การตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของตน

การให้คำปรึกษาจะใช้วิธีการสนทนาอย่างมีหลักการระหว่างครูกับนักเรียนผู้ ประสงค์ขอรับคำปรึกษา ครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน จะต้องใช้ความรู้ความสามารถ ที่ผ่านการฝึกฝนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาดีพอสมควร จึงจะสามารถช่วยให้นักเรียนมองเห็น ทางแก้ปัญหาของตนได้ การให้คำปรึกษามี 2 ประเภท ได้แก่ การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม

4. บริการจัดวางตัวบุคคล เป็นงานที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การฝึกฝน หรือการสงเคราะห์ตามควรแก่กรณีขณะที่อยู่โรงเรียนและออกจากโรงเรียนไปแล้ว กิจกรรมสำหรับ บริการจัดวางตัวบุคคลที่โรงเรียนควรจัดให้แก่ นักเรียน เช่น การเลือกวิชาเรียนของนักเรียน การให้ทุนการศึกษา การจัดนักเรียนเข้าชุมนุม การจัดนักเรียนเลือกกิจกรรม การจัดหางานให้ นักเรียนทำในระหว่างปิดเทอม หรือยามว่าง เป็นต้น

5. บริการติดตามและประเมินผล เป็นงานที่เกิดตามมาหลังจากการดำเนินการใด บริการหนึ่งสิ้นสุดลงเพื่อให้ทราบผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานต่าง ๆ ตามโครงการ สามารถแยกงานนี้ออกได้ 2 งาน คือ งานติดตามผลและงานประเมินผล

งานติดตามผลมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการช่วยนักเรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงตนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มานั้นไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวและงานอื่น ๆ ของโรงเรียน เครื่องมือ และวิธีการในการติดตามผลนั้นมีหลายชนิด เช่น การสำรวจ การสอบถาม ไปรษณียบัตร การสัมภาษณ์บุคคลผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน หรือสัมภาษณ์นักเรียนโดยตรง เป็นต้น ส่วนงานประเมินผลมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพิจารณาถึงผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการแนะแนวว่า มีคุณค่ามากน้อยเพียงใด ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงโครงสร้างของงานแนะแนว

บริการ	จุดมุ่งหมาย	วิธีการ
1. บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	เพื่อรู้จักนักเรียนทุกด้าน	สังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม ทดสอบ อัตชีวประวัติ ระเบียบงานสะสม การศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล
2. บริการสนเทศ	เพื่อให้ข่าวสารความรู้ที่จำเป็นแก่นักเรียนเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพ	ประชุมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ โฮมรูม ป้ายนิเทศนิทรรศการ บรรยาย อภิปราย
3. บริการให้คำปรึกษา	เพื่อให้สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง	ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	เพื่อจัดให้นักเรียนได้รับความช่วยเหลือแก้ไขหรือมีการฝึกฝน ให้มีประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่กรณี	จัดทุนการศึกษา สอนซ่อมเสริม จัดนักเรียน เลือกวินิจฉัยเรียน จัดบริการฝึกงานและหางานให้ทำ
5. บริการติดตามและสอบถาม	เพื่อติดตามผลงานแต่ละด้าน และพัฒนาการของนักเรียน	สังเกต สัมภาษณ์ ทดสอบ จัดหมายติดต่อ ฯลฯ วิเคราะห์และประมวลผล

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2538 : 8-19) ได้กล่าวถึงขอบเขตการจัดบริการแนะแนวไว้ดังนี้

1. จัดเพื่อสนองความต้องการของเด็ก โดยจัดตามโครงสร้างของหลักสูตร

1.1 ระดับก่อนประถมศึกษา จัดกิจกรรมแนะแนวในลักษณะบูรณาการที่นำไปใช้กับกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม (กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม) กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ และเกมต่าง ๆ)

1.2 ระดับประถมศึกษา จัดกิจกรรมแนะแนวในลักษณะกิจกรรมโฮมรูมหรือบูรณาการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

1.3 ระดับมัธยมศึกษา จัดในลักษณะกิจกรรมคาบแนะแนว

2. จัดตามขอบข่ายงานแนะแนว (5 บริการ) และตัวอย่างงานที่ต้องปฏิบัติ
 ดังภาพประกอบแสดงขอบข่ายงานแนะแนว ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงขอบข่ายงานแนะแนว

ตาราง 2 แสดงตัวอย่างงานแนะแนว ต้องปฏิบัติดังตาราง 1

งานพื้นฐานที่ต้องปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
1. จัดทำระเบียบสะสม 1.1 กำหนดข้อมูลที่จะเก็บในระเบียบ 1.2 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้	ครูประจำชั้น
2. จัดทำข้อมูลพื้นฐาน - นักเรียน (รายบุคคล, ภาพรวม) - โรงเรียน - ชุมชน	ครูประจำชั้น (นักเรียนรายบุคคล) คณะกรรมการฝ่ายรวบรวมข้อมูล หรือคณะกรรมการงานจัดทำข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วยครูประจำชั้น ครูฝ่าย ทะเบียน ครูปกครอง ครูฝ่ายวิชาการ ฯลฯ
3. จัดให้ข้อมูลข่าวสารด้วยวิธีการต่าง ๆ 3.1 ปฐมนิเทศนักเรียนผู้ปกครอง 3.2 นิทรรศการงานแนะแนว 3.3 จัดทำเอกสาร เชิญวิทยากรบรรยาย ป้ายสนทนา ฯลฯ	คณะกรรมการฝ่ายสนทนา หรือคณะกรรมการ จัดให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งประกอบไปด้วย ครูประจำวิชา ครูบรรณารักษ์ ครูแนะแนว ฯลฯ
4. จัดบริการให้คำปรึกษา 4.1 วิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียน 4.2 ให้คำปรึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ 4.3 ให้ความรู้กับนักเรียนที่ทำหน้าที่ ให้คำปรึกษากับกลุ่มเพื่อน	คณะกรรมการฝ่ายให้คำปรึกษา หรือคณะกรรมการงานบริการให้คำปรึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยครูประจำชั้น ครูพยาบาล ครูประจำวิชา ครูแนะแนว ฯลฯ
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมตามความสนใจและ ความถนัดของนักเรียน 5.1 จัดกลุ่มสนใจ 5.2 จัดกลุ่มประสบการณ์ในงาน	คณะกรรมการฝ่ายจัดวางตัวบุคคล หรือคณะกรรมการงานกิจกรรมส่งเสริมตาม ความสนใจและความถนัดของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยครูประจำวิชา ครูแนะแนว ครูสายอาชีพ ฯลฯ
6. จัดประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว 6.1 ติดตามผลนักเรียน 6.2 ประเมินผลการดำเนินงาน	คณะกรรมการฝ่ายติดตามประเมินผล ซึ่งประกอบไปด้วยผู้บริหาร ครูแนะแนว และครูผู้เกี่ยวข้องในงานทั้ง 5 งาน

3. จัดตามสภาพปัญหาความต้องการและความจำเป็นเร่งด่วนในลักษณะโครงการเสริม (พิเศษ)

- โครงการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติด
- โครงการเสริมสร้างประชาธิปไตย
- โครงการส่งเสริมคุณธรรม - จริยธรรม
- โครงการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

ฯลฯ

1.1.4 บทบาทของงานแนะแนวกับหลักสูตรใหม่ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

ในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของหลักสูตรใหม่ฉบับปรับปรุงจำเป็นต้องมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายในการจัดการศึกษาในบรรดากิจกรรมต่าง ๆ นั้น กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งมีความสอดคล้องและเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาตามแนวของหลักสูตรฉบับปรับปรุงเป็นอย่างดี ดังที่ มัทกานต์ โอปารัตน์มณี (2534 : 27) กล่าวไว้ว่าการแนะแนวเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง คือสามารถแทรกการแนะแนวในกระบวนการเรียนการสอนได้ เช่น การสอดแทรกจริยธรรมเกี่ยวกับรู้แพ้รู้ชนะ รู้ภัย รู้จักยกย่องผู้อื่น การสอดแทรกการเป็นผู้นำ การทำงานเป็นกลุ่มในวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

นอกจากนี้ สุนีย์ สิงหะคเชนทร์ (2534 : 6) ยังได้เปรียบเทียบความมุ่งหมายของการแนะแนวและความมุ่งหวังของหลักสูตรฉบับปรับปรุงไว้ ดังนี้

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบความมุ่งหมายของการแนะแนวและความมุ่งหวังของหลักสูตร

ความมุ่งหวังของหลักสูตร	ความมุ่งหมายของการแนะแนว
<p>หลักสูตรฉบับปรับปรุงมีความมุ่งหวัง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้หลักสูตรเป็นผู้นำในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา รู้จักทำ รู้จักพัฒนางาน และมีค่านิยมที่ดี 2. ให้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเกื้อกูลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของแต่ละท้องถิ่น 3. ให้หลักสูตรส่งเสริมผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ให้สามารถจัดการศึกษาสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและท้องถิ่น และส่งเสริมความถนัด ความสามารถของนักเรียนแต่ละคนถึงขีดสุดของศักยภาพที่มีอยู่ 	<p>การแนะแนว (Guidance) เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้ เป็นต้นว่า ตัดสินใจได้ว่า จะศึกษาด้านใด ประกอบอาชีพใด หรือแก้ปัญหาอย่างไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข ความเจริญก้าวหน้าในชีวิตได้ พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน</p>

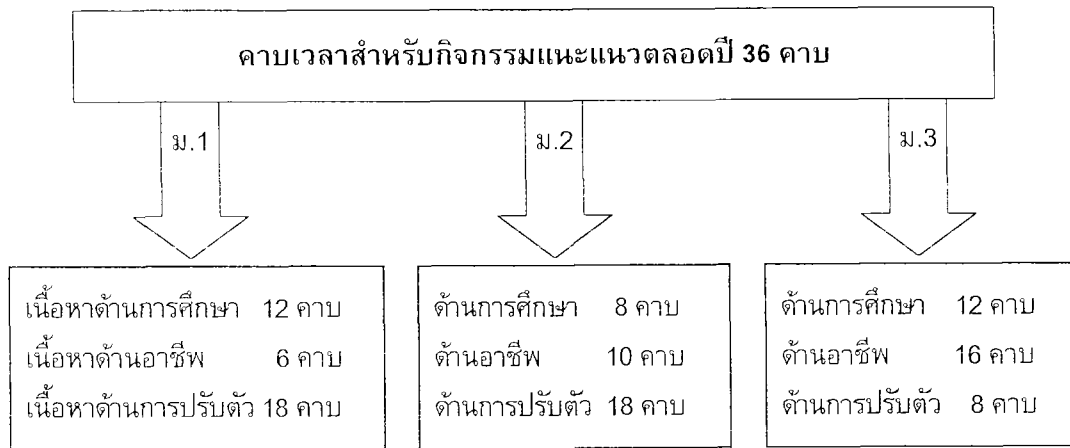
จากการเปรียบเทียบนี้จะเห็นได้ว่ากิจกรรมแนะแนวนั้นเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรฉบับปรับปรุง ดังนั้น การจัดทำมีบริการแนะแนวในโรงเรียนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง

กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 4) ได้กำหนดจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งรวมถึงกิจกรรมแนะแนวไว้ด้วยดังนี้

1. เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนวิชาต่าง ๆ
2. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้
3. เพื่อเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยให้มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
4. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2534 : 14) ยังได้กำหนดสัดส่วนเนื้อหาของการจัดกิจกรรมคาบแนะแนวตามหลักสูตรมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ให้ครอบคลุมด้านการศึกษา

อาชีพ และด้านการปรับตัวโดยยึดเอาลักษณะการเรียนรู้แต่ละระดับชั้น ธรรมชาติและวัยของผู้เรียนเป็นหลัก ตั้งแผนภูมิแสดงคาบเวลาสำหรับกิจกรรมแนะแนวต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิแสดงคาบเวลาสำหรับกิจกรรมแนะแนวตลอดปี

ซึ่งสอดคล้องกับพรรณิ เกษกมล (2536 : 72) ที่ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมคาบแนะแนวไว้ว่า เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตนเอง พัฒนาความรู้ และทักษะรวมทั้งเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพและเน้นความเป็นพลเมืองดี การจัดกิจกรรมคาบแนะแนวจึงต้องเน้น 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา อาชีพ การปรับตัว

ด้านการศึกษา

- รู้จักโครงสร้างของหลักสูตร การประเมินผล เกณฑ์การจบหลักสูตร
- รู้จักวิธีการเรียนประโยชน์ของรายวิชา เทคนิคการเรียน การสอบ
- โลกกว้างทางการศึกษา สถาบันการศึกษาต่าง ๆ
- การแบ่งเวลาเรียน การใช้เวลาในการเรียน

ด้านอาชีพ

- รู้จักตนเองเพื่อการเลือกอาชีพ
- รู้จักอาชีพต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- รู้จักตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตน
- รู้จักตลาดแรงงาน การประกอบอาชีพอิสระ
- รู้จักวางแผนเพื่อเข้าสู่โลกของงาน

ด้านการปรับตัว

- การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม
- การใช้เวลาอย่างเหมาะสม

- การทำงานเป็นกลุ่ม
- มนุษยสัมพันธ์
- การพัฒนาตนเอง
- การกล้าแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมออกมา
- การมีคุณธรรม จริยธรรม
- การแก้ปัญหาต่าง ๆ
- การเสริมสร้างค่านิยมที่จำเป็น

1.1.5 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนว

บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานแนะแนวที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นคณะกรรมการแนะแนว และผู้ประสานงานแนะแนว ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 23 - 50)

1. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร

1.1 ศึกษาทำความเข้าใจเรื่องงานแนะแนว

1.2 วางแผนการดำเนินงานแนะแนวร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมแนะแนวโดย

- 1) จัดประชุมบุคลากรในโรงเรียน
- 2) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรตามความเหมาะสม
- 3) จัดทำแผนงานโครงการ การดำเนินงาน
- 4) กำหนดการนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน

1.3 ให้คำปรึกษาและเสนอแนะในการดำเนินงานแนะแนวแก่บุคลากรในโรงเรียน

- 1) เป็นรายกลุ่ม
- 2) เป็นรายบุคคล

1.4 สนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว

- 1) จัดหางบประมาณวัสดุ ทุนและอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการดำเนินงานแนะแนว
- 2) ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียน
- 3) ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวในโรงเรียน
- 4) สนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวการศึกษา แนะแนวอาชีพ
แนะแนว เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

1.5 ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ทางด้านแนะแนวอยู่เสมอ

- 1) จัดประชุม/ศึกษาคู่มือ/จัดอบรม

- 2) ส่งครูไปเข้ารับการอบรมตามโอกาส
- 3) ไปทัศนศึกษาดูงานด้านการแนะแนว
- 1.6 นิเทศ ติดตาม กำกับ ดูแลการดำเนินงานแนะแนวตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในโครงการ
- 1.7 ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว
- 1.8 ร่วมกับคณะครู สรุปลงและวิเคราะห์การประเมินผลโครงการเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนางานแนะแนว

2. บทบาทและหน้าที่ของครูประจำชั้น

ครูประจำชั้นมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดสภาพแวดล้อมของนักเรียนในโรงเรียน มีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวของนักเรียน ครูประจำชั้น จึงมีหน้าที่เป็นครูแนะแนวโดยตรง บทบาทหน้าที่ของครูประจำชั้นมีดังนี้

- 2.1 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน
- 2.2 รับผิดชอบจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 2.3 เข้าใจและยอมรับพฤติกรรมตามวัยของนักเรียน
- 2.4 ยอมรับความจริงที่ว่า "พฤติกรรมย่อมมีสาเหตุ" การที่นักเรียนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นย่อมมีสาเหตุต่างกัน
- 2.5 รวบรวมและวินิจฉัยข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน และรับผิดชอบในการจัดทำระเบียบสนทนนักเรียนในชั้นให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- 2.6 ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องการปรับตัว
- 2.7 ร่วมมือกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือและพัฒนานักเรียน และเยี่ยมบ้านนักเรียน
- 2.8 ร่วมเป็นคณะกรรมการแนะแนวของโรงเรียน
- 2.9 ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนว

3. บทบาทหน้าที่ของครูในฐานะกรรมการแนะแนว

เมื่อครูได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ แล้ว ครูในฐานะกรรมการแต่ละฝ่ายจะมีบทบาทหน้าที่ตามลักษณะของงาน ในแต่ละบริการ ดังนี้

3.1 บทบาทหน้าที่ของกรรมการฝ่ายบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลรายบุคคล มีดังนี้

- 1) สร้างและจัดหาเครื่องมือเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ
- 2) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เช่น ประวัติส่วนตัวและครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม บุคลิกภาพ ความสนใจ ผลการเรียน สุขภาพ เป็นต้น

- 3) วิเคราะห์และวินิจฉัยข้อมูลเพื่อช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและภาพรวมทั้งชั้น ทั้งโรงเรียน ตลอดจนนักเรียนรู้จักและยอมรับตนเองอย่างถูกต้อง
- 4) ครูประจำชั้นทุกคนต้องรับผิดชอบในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลดังกล่าวเป็นรายบุคคล วิเคราะห์ แล้วบันทึกลงในระเบียบนสะสม

3.2 บทบาทหน้าที่ของกรรมการฝ่ายบริการสนเทศ

- 1) ติดต่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพที่นักเรียนควรทราบจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
- 2) จัดทำและจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ แผ่นภาพ สไลด์ เอกสารเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของนักเรียน
- 3) เสนอข้อมูลและความรู้ที่นักเรียนควรทราบโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดป้ายนิเทศ จัดอภิปราย เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ รายการเสียงตามสาย จัดทำเอกสาร ฯลฯ
- 4) ติดตามและประเมินผลการให้บริการสนเทศ

3.3 บทบาทหน้าที่ของกรรมการฝ่ายบริการให้คำปรึกษา

- 1) นำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากเครื่องมือต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อให้คำปรึกษา
- 2) ให้คำปรึกษาทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มแล้วแต่กรณี
- 3) ติดตามผลนักเรียนหลังจากได้รับคำปรึกษาไปแล้ว
- 4) นำปัญหาของนักเรียนที่ซับซ้อนเข้าที่ประชุมเพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน
- 5) จัดส่งนักเรียนที่ควรให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษไปรับบริการจากหน่วยงานอื่น ๆ และประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ
- 6) ให้บริการแก่ผู้ปกครองที่มาปรึกษาเกี่ยวกับปัญหานักเรียน
- 7) ติดตามและประเมินผลการให้บริการให้คำปรึกษา

3.4 บทบาทและหน้าที่ของกรรมการฝ่ายบริการจัดวางตัวบุคคล

- 1) ติดต่อ ประสานงาน และคัดเลือกนักเรียนรับทุนการศึกษา จัดหางานให้นักเรียนหารายได้ระหว่างเรียนเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และจัดนักเรียนฝึกประสบการณ์ในงาน
- 2) จัดกิจกรรมพิเศษเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนทุกคน
- 3) ติดต่อ ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ และจัดทำทำเนียบแหล่งให้บริการทั้งการศึกษา อาชีพ และบุคลิกภาพ

- 4) ร่วมมือกับผู้รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานอนามัยโรงเรียน งานทันตสุขภาพ งานอาหารกลางวัน งานห้องสมุด กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมพัฒนานักเรียน กิจกรรมประชาธิปไตย ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการรอบด้าน
- 5) ติดตามผลและประเมินผลการให้บริการจัดวางตัวบุคคล

3.5 บทบาทหน้าที่ของกรรมการฝ่ายบริการติดตามและประเมินผล

- 1) ติดตามผลนักเรียนที่กำลังเรียนและที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว
- 2) กำหนดเกณฑ์ของงานแต่ละบริการเพื่อตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบปี

4. บทบาทหน้าที่ของผู้ประสานงานแนะแนว

4.1 ประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อ

- 1) วางแผน
- 2) จัดทำโครงการ
- 3) ประเมินผลและจัดทำรายงานผล
- 4) ประชุมชี้แจง ให้ความรู้เรื่องการแนะแนวแก่บุคลากรในโรงเรียน

4.2 ประสานงานกับครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน โดย

- 1) สร้างความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่องานแนะแนวแก่ครูในโรงเรียน
- 2) ชี้แจงให้ครูเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานแนะแนว
- 3) สนับสนุนให้ครูเก็บข้อมูลและใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนมากที่สุด
- 4) เป็นที่ปรึกษาในการจัดกรรมและาริการแนะแนวทั้งในและนอกห้องเรียน

4.3 ประสานงานกับผู้ปกครอง

- 1) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานแนะแนวแก่ผู้ปกครอง เช่น จัดทำ เอกสารจัดประชุมชี้แจง เยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นต้น
- 2) แจงข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

4.4 ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวของโรงเรียนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ

4.5 ประเมินและสรุปรายงานผลการดำเนินงานแนะแนวประจำปี

นอกจากนั้น ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 38-39) ให้ทัศนะว่าผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่เป็นบุคคลสำคัญในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาและ กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน บริการแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ควร จะกำหนดปรัชญาหรือนโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดโครงการแนะแนว สำหรับปรัชญาหรือนโยบายของการแนะแนวของโรงเรียนเกี่ยวกับ

การจัดโครงการแนะแนว สำหรับปรัชญาหรือนโยบายของการแนะแนวของโรงเรียนนั้น แต่ละโรงเรียนอาจจะกำหนดไว้ต่าง ๆ กันเช่น เอกัตภาพเป็นสิ่งสำคัญหรือเด็กเป็นเอกัตบุคคลที่จะต้องคำนึง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ แกรมส์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Grams.1966) ที่ได้เสนอแนะความรับผิดชอบของผู้บริหารหรืออาจารย์ใหญ่ ดังต่อไปนี้

1. ให้การสนับสนุนค้ำจุนงานแนะแนว เพื่อให้การปฏิบัติงานมีแนวทางไปสู่จุดหมายอย่างเดียวกัน
2. มีส่วนร่วมในงานการแนะแนว ตลอดทั้งจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการแนะแนว โดยเฉพาะ เพื่อให้รับผิดชอบในการวางโครงการปฏิบัติงานและปรับปรุงงานให้บังเกิดผล
3. แนะนำและสนับสนุนบทบาทของผู้แนะแนว แนะนำให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ นักเรียน ตลอดทั้งผู้ปกครองได้รู้จักผู้แนะแนว และงานการแนะแนวที่จัดขึ้นในโรงเรียน
4. ทำหน้าที่ในฐานะผู้บริหาร มีอำนาจควบคุม ดูแล จัดอุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ เพื่อให้งานแนะแนวดำเนินไปอย่างเหมาะสม
5. ทำหน้าที่ในฐานะผู้ให้คำปรึกษาแก่ครู เด็ก ตลอดทั้งผู้ปกครอง ทั้งปัญหาส่วนตัวและปัญหาการงานต่าง ๆ ของครู หรือผู้บริหารการศึกษา
6. จัดบริการให้ความรู้และประสบการณ์แก่ครู ผู้แนะแนว ด้วยวิธีการต่าง ๆ
7. จัดเวลา สถานที่ และผู้ดำเนินการแนะแนวอย่างเหมาะสม
8. เป็นผู้ประสานงาน เพื่อให้งานแนะแนวสอดคล้องและเชื่อมโยงกับงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน อีกทั้งจัดให้บริการแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของงานการศึกษา

วัชร ทรัพย์มี (2533 : 111) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของบุคลากรแนะแนว พอจะสรุปได้ดังนี้

1. มีความจริงใจไม่ เสแสร้ง เคารพในสิทธิส่วนบุคคลและยอมรับว่าทุกคนมีค่า
2. มีสุขภาพจิตดี คือปรับตัวได้ดี มีอารมณ์มั่นคง ยอมรับตนเองและพร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุงสิ่งบกพร่อง และสามารถเผชิญปัญหาได้อย่างมั่นคง
3. มีมนุษยสัมพันธ์ดี ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย
4. มีความเมตตา ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
5. มีเหตุผลและมีประสบการณ์กว้างขวางพอที่จะเข้าใจปัญหาของนักเรียน
6. มีความสุขุม พิจารณาสังต่าง ๆ อย่างรอบคอบ
7. ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
8. หมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ
9. เก็บรักษาความลับได้เป็นอย่างดี

เช่นเดียวกับ สยาม ปิยะนราธร (2540 : 13) ที่ได้กล่าวถึงคุณสมบัติพิเศษของบุคลากรที่ทำหน้าที่แนะแนว ดังนี้

1. ยึดหลักปรัชญาแนะแนวที่ว่า
  - 1.1 คนมีความแตกต่าง
  - 1.2 คนมีค่าและมีศักยภาพแฝงอยู่ในตัว
  - 1.3 คนเปลี่ยนแปลงได้และพัฒนาให้ดีขึ้นได้
  - 1.4 พฤติกรรมทุกอย่างของคนย่อมมีสาเหตุ
  - 1.5 คนต้องการการยอมรับซึ่งกันและกัน
  - 1.6 คนเป็นสัตว์สังคม
2. มีความรู้เรื่องจิตวิทยาแนะแนวเป็นอย่างดี เช่น พฤติกรรมเด็ก พัฒนาการ แบบทดสอบ การให้คำปรึกษาสังคมวิทยา และศาสนา เป็นต้น
3. มีประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อจะได้เข้าใจความรู้สึกของเด็ก ยิ่งเคยมีประสบการณ์ในการสอนเด็กยิ่งดี
4. มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ ชอบช่วยเหลือ เอื้ออาทร ตรงต่อเวลา ประสานงาน และเก็บความลับได้เป็นอย่างดี
5. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ทันสมัยอยู่เสมอ
 ดังจะเห็นได้ว่า การที่นักเรียนจะอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข รักโรงเรียน และอยากมาโรงเรียนนั้น นักเรียนต้องการให้ครูแนะแนวมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (วาริ ศิริเจริญ, 2539 : 66)
  1. เป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับนักเรียน
  2. พุดจาไพเราะ
  3. สนใจปัญหาของนักเรียน
  4. มีครูแนะแนวให้พอกับจำนวนนักเรียน
  5. แนะนำการศึกษาต่อ แนะนำอาชีพให้กับนักเรียน มีหนังสือในห้องแนะแนวให้มาก ๆ
  6. ครูแนะแนวควรเป็นครูที่เข้าถึงตัวนักเรียนได้ดีกว่าครูคนอื่น ๆ
  7. ติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด
  8. ให้เวลากับนักเรียนให้มาก

1.1.6 รูปแบบการจัดบริการแนะแนว

ประหยัด ทองมาก (2531 : 64 - 69) ได้กล่าวถึงการเริ่มงานแนะแนวตามขั้นตอนที่เหมาะสม จะช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จได้ดี และได้เสนอแนะขั้นตอนการดำเนินงานแนะแนวหลังจากที่โรงเรียนตัดสินใจที่จะจัดบริการแนะแนวขึ้นในโรงเรียนแล้ว ดังนี้

1. เตรียมปัจจัยความพร้อมในการดำเนินงาน คือสำรวจกิจกรรมและบริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่แล้วว่ามีกิจกรรมหรือบริการใดบ้างที่สอดคล้องกับงานแนะแนว นำกิจกรรมนั้นมารวมกับกิจกรรมแนะแนว สำรวจวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน

พิจารณาดูจำนวนบุคลากรเพียงพอหรือไม่ มีความเข้าใจการแนะแนวเพียงใด แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมากำหนดแผนงานต่าง ๆ ต่อไป และควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนได้รับรู้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับเพื่อผลในการให้ความร่วมมือต่อไป

2. กำหนดรูปแบบการบริหารงานแนะแนว เป็นการร่วมรับผิดชอบงานแนะแนวของครูทุกคนในโรงเรียน คณะกรรมการชุดนี้จะมีผู้บริหารเป็นประธาน ครูทุกคนหรือบางส่วนเป็นกรรมการ คัดเลือกครูที่มีความรู้ ความเข้าใจงานแนะแนว และยินดีที่จะรับผิดชอบงานแนะแนว 1 คน ทำหน้าที่เป็นเลขานุการหรือผู้ประสานงานของคณะกรรมการชุดนี้

3. กำหนดหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละฝ่าย คือ

3.1 ประธานกรรมการหรือผู้บริหารต้องเข้าใจงานแนะแนว ให้การสนับสนุน และจัดบุคลากรรับผิดชอบงานแนะแนวและจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ

3.2 ผู้ประสานงานหรือเลขานุการ

3.3 กรรมการฝ่ายการรวบรวมข้อมูลนักเรียน

3.4 ฝ่ายบริการสนเทศ

3.5 ฝ่ายให้คำปรึกษา

3.6 ฝ่ายจัดวางตัวบุคคล

3.7 ฝ่ายติดตามผลประเมินผล

3.8 ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา

3.9 ครูประจำวิชา

4. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน กิจกรรมต่าง ๆ ของงานแนะแนวสามารถจัดเป็นกลุ่มได้ 2 กลุ่ม คือ กิจกรรมที่ปฏิบัติตลอดปี และกิจกรรมที่ปฏิบัติตามช่วงเวลาที่เหมาะสม กิจกรรมเหล่านี้ โรงเรียน จะต้องจัดเป็นแผนการดำเนินงานออกมาในลักษณะปฏิทินปฏิบัติงาน

5. ปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงาน

6. การประเมินผลการดำเนินงาน

นอกจากนั้น ธิชา (2534 : 55) ได้กล่าวถึงการเริ่มงานแนะแนวไว้ดังนี้

1. เริ่มด้วยผู้บริหาร ต้องทำความเข้าใจกับครูทุกคนให้ทราบว่างานแนะแนวมีความสำคัญจำเป็น และมีประโยชน์ในการจัดการเรียนในห้องเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามหลักสูตร

2. ครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาและครูทุกคนต้องร่วมมือกันในการศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทราบสภาพปัญหา ความต้องการของนักเรียนในด้านต่าง ๆ โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นแกนนำ และมีครูแนะแนวเป็นผู้ประสานงาน

3. จัดเตรียมสถานที่ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมแนะแนวตามความพร้อมของโรงเรียน

ในการวางแผนงานแนะแนวนั้นปัจจัยสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงตลอดเวลาก็คือ ทรัพยากรต่าง ๆ ในงานแนะแนว ซึ่งขวัญแนะแนว (2534 : 42) ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

ประเภทที่ 1 ทรัพยากรบุคคล ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรแนะแนวอันหมายถึง บุคลากรหลัก บุคลากรสนับสนุนและรวมไปถึงนักเรียนผู้ได้รับประโยชน์จากงานแนะแนว

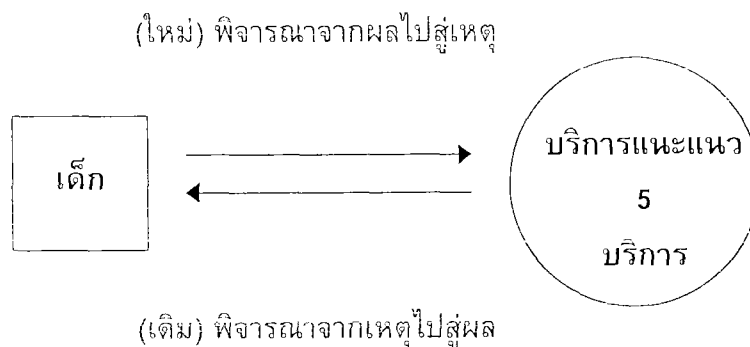
ประเภทที่ 2 ทรัพยากรด้านงบประมาณ เพื่องานแนะแนว

ประเภทที่ 3 ทรัพยากรด้านวัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ใช้ประโยชน์ในงานแนะแนว

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า แนวทางในการจัดบริการแนะแนวที่แท้จริงควรจะมอบหมายให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นผู้รับผิดชอบด้วยการจัดบริการแนะแนวขึ้นในห้องเรียนของตนภายใต้การแนะนำช่วยเหลือของฝ่ายแนะแนวหรือคณะกรรมการแนะแนวของโรงเรียน

อาภา ถนัดช่วง (2539 : 2 - 6) ได้เสนอรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดบริการแนะแนวดังต่อไปนี้

1. กำหนดเป้าหมายที่ผลผลิต คือ คุณภาพของเด็กเป็นจุดนำ ซึ่งปกติมักจะเริ่มจากการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ อันเป็นเรื่องของกระบวนการ ดังภาพประกอบต่อไปนี้

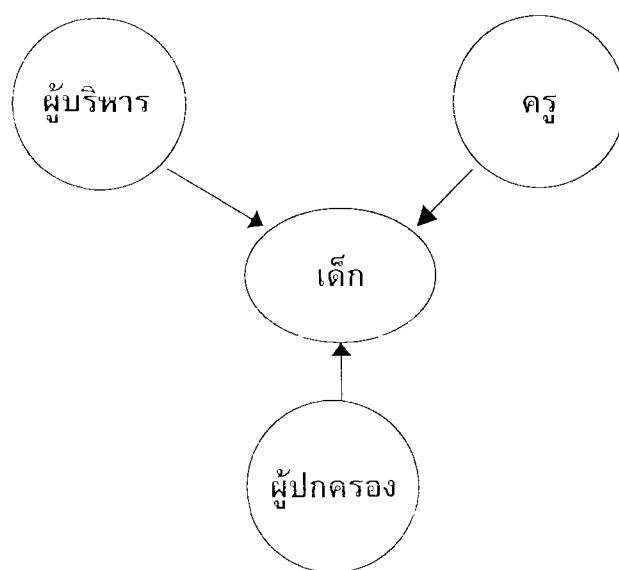

ภาพประกอบ 4 แสดงรูปแบบการกำหนดเป้าหมายที่ผลผลิต

คุณภาพของเด็กที่กำหนด มี 4 ประการดังต่อไปนี้

- (1) รู้จักพัฒนาตนเอง
- (2) มีความสามารถในการปรับตัวและแก้ปัญหา
- (3) สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้
- (4) สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้

2. เพื่อให้เกิดผลผลิต คือคุณภาพของเด็กดังกล่าว จะเน้นที่บุคลากรทุกฝ่ายที่มีผลกระทบต่อเด็ก ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเน้นที่บทบาทของครูทุกคน แทนที่จะเน้นที่ครูแนะแนวฝ่ายเดียว ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 แสดงรูปแบบเพื่อให้เกิดผลผลิต

ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ควรจะต้องมีคุณภาพที่จำเป็นดังต่อไปนี้
ผู้บริหาร ควรจะมีคุณภาพสำคัญดังต่อไปนี้คือ

- (1) จะต้องสามารถวางแผนในการจัดการศึกษา ให้มีบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมการเรียนการสอน การปกครอง การแนะแนว ให้เอื้อต่อการสร้างคุณภาพทั้ง 4 ประการของเด็ก
- (2) ควรจะสามารถนิเทศงานภายใน เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานไปตามจุดหมายดังกล่าว
- (3) ควรจะสามารถประเมินผลงาน หรือพิสูจน์ความสำเร็จในการจัดการศึกษา และการแนะแนวของโรงเรียนที่ตนรับผิดชอบได้

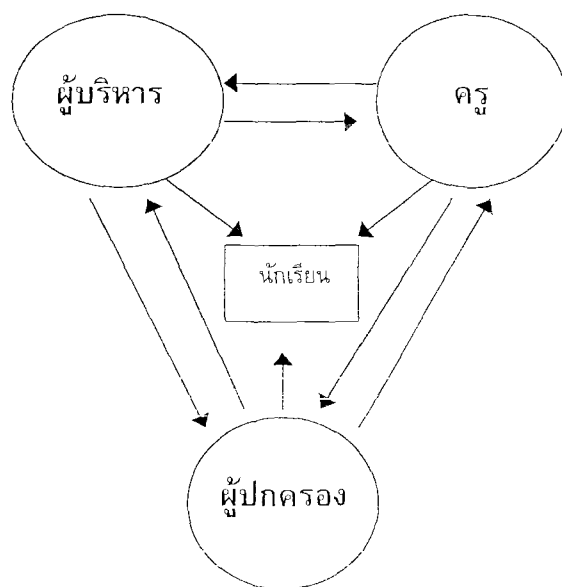
ครู ควรจะมีคุณภาพสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ควรจะรู้จักและเข้าใจเด็กเป็นอย่างดี ทั้งในแง่ธรรมชาติและความต้องการตามวัยของเด็ก โดยทั่วไปและความแตกต่างของแต่ละบุคคลในด้านต่าง ๆ
- (2) ควรจะสามารถจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่น่าสนใจเหมาะสมกับวัยและตอบสนองต่อการพัฒนาเด็กทั้ง 4 ประการได้อย่างแท้จริง
- (3) ควรจะสามารถช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาได้ตามสมควร

ผู้ปกครอง ควรจะมีคุณภาพสำคัญดังต่อไปนี้

- (1) ควรจะสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาของลูกอย่างเต็มที่เท่าที่จะกระทำได้

- (2) ควรจะรู้บทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้ปกครองที่ดี และสามารถอบรมเลี้ยงดูลูกอย่างถูกต้องเพื่อสร้างคุณภาพทั้ง 4 ประการให้เกิดกับเด็ก
- (3) ควรจะมีบทบาทในการร่วมมือช่วยเหลือโรงเรียน ได้ตามสมควรตามความสามารถ และกำลังที่มีอยู่ ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 แสดงรูปแบบการให้ความช่วยเหลือนักเรียน

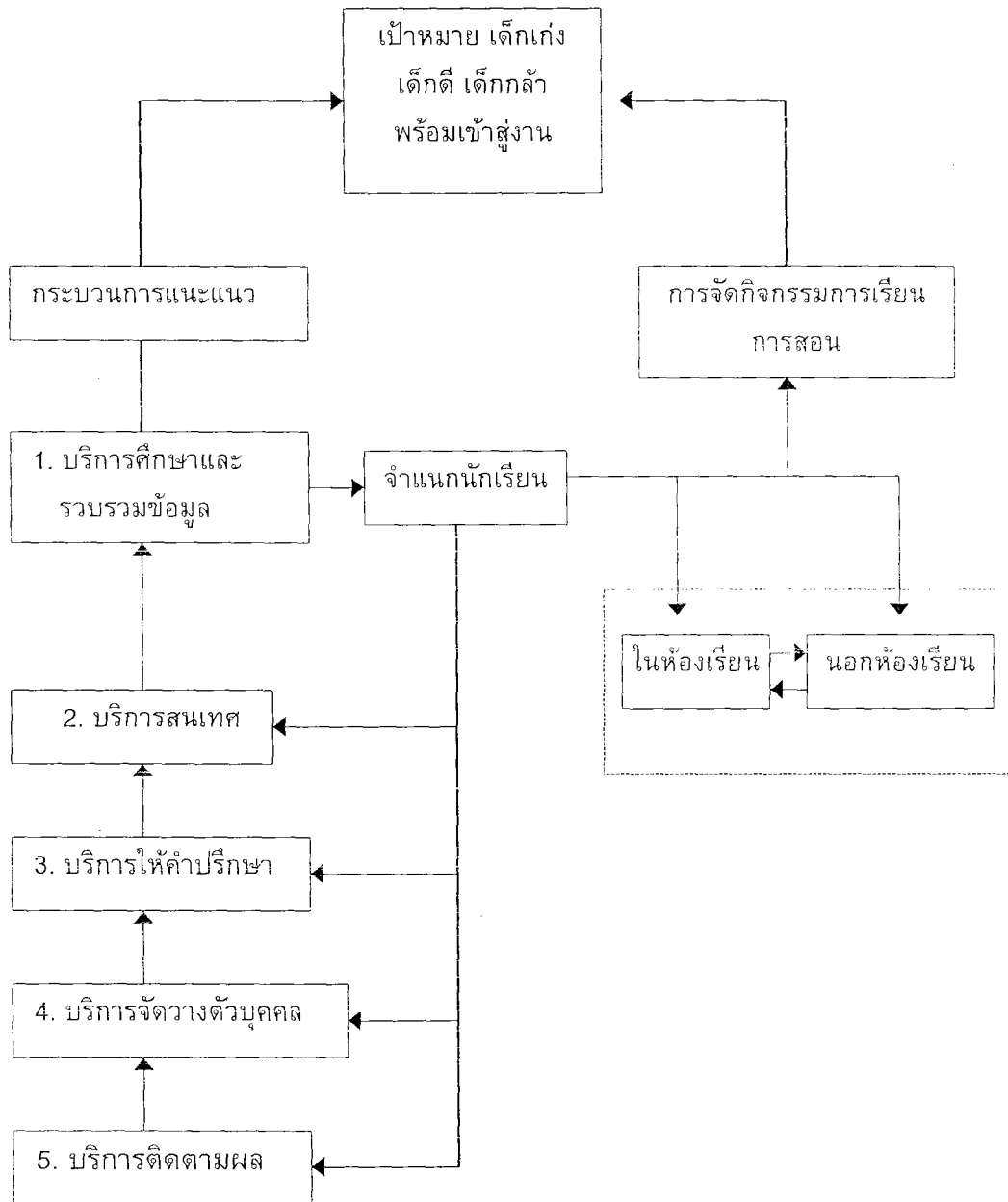
ทั้งนี้ทุกฝ่ายจะต้องมีการทำงานประสานกันเป็นอย่างดี เพื่อสนองต่อจุดประสงค์สำคัญคือการช่วยเหลือพัฒนาเด็กให้เกิดคุณภาพที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ประการ ดังกล่าว

นอกจากนั้น การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนจะต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระ 3 ด้าน โดยกระบวนการ 5 บริการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีพัฒนาการรอบด้านอย่างถาวร ต่อเนื่อง จึงสามารถกำหนดรูปแบบการดำเนินงานแนะแนวเป็น 2 รูปแบบ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 13 - 14)

รูปแบบที่ 1 กิจกรรมแนะแนวในห้องเรียน ซึ่งแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การสอดแทรกในกระบวนการจัดการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชาตามปกติ เพื่อให้ นักเรียนสามารถสร้างความรู้ สร้างแนวคิด แนวปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนานักเรียนทั้ง 3 ด้านได้
2. การจัดกิจกรรมแนะแนวโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า จัดกิจกรรมชั่วโมงโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา และจัดกิจกรรมคาบแนะแนวสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

รูปแบบที่ 2 กิจกรรมแนะแนวนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นการจัดบริการกิจกรรมตลอดจน ประสพการณ์ต่อเนื่องจากกิจกรรมแนะแนวในห้องเรียน ตลอดจนกิจกรรมอื่นที่สนับสนุนพัฒนาการ ของนักเรียนให้เกิดการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ภาพประกอบ 7 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของกระบวนการแนะแนวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน

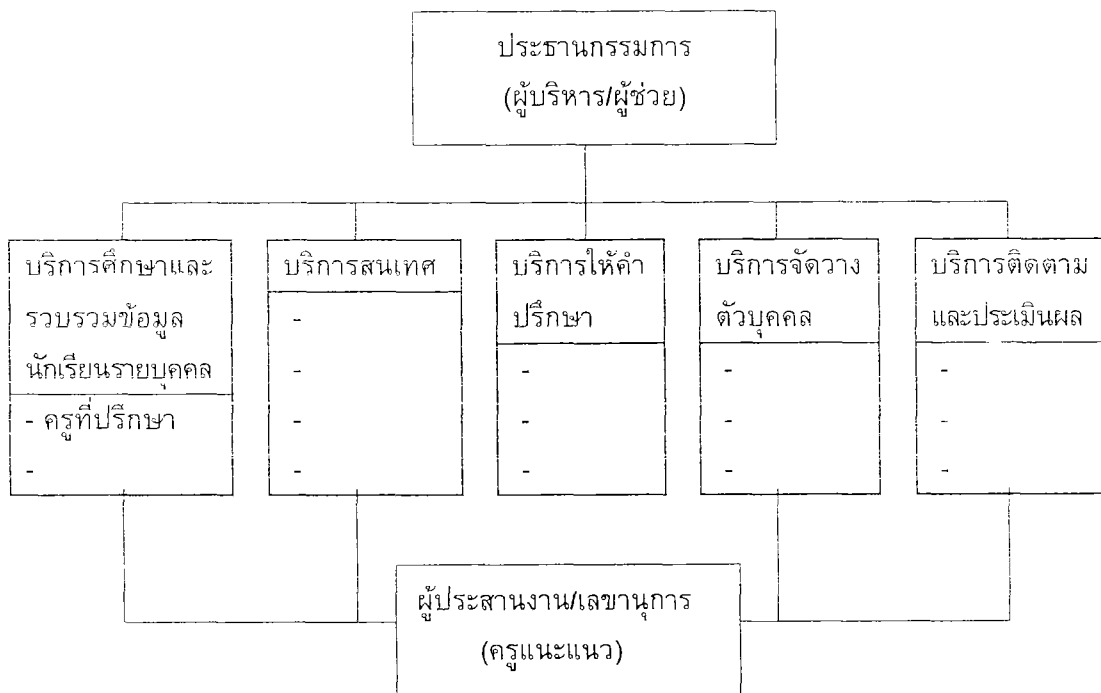
ดังนั้น กรมวิชาการได้ทดลองรูปแบบการบริหารงานแนะแนวอย่างเป็นระบบในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวนหนึ่ง ในปีงบประมาณ 2527 เป็นเวลา 1 ปีการศึกษา พบว่า การบริหารงานแนะแนวในรูปของคณะกรรมการแนะแนวของโรงเรียน เป็นรูปแบบที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และเป็นการทำงานที่มีระบบชัดเจน โดยโรงเรียนควรดำเนินการตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

1. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานหรือบุคลากรแนะแนว เรียกว่า คณะกรรมการแนะแนวของโรงเรียน อาจกำหนดให้ครูทุกคนเป็นกรรมการในกรณีที่โรงเรียนได้มีครูมากอาจเลือกครูบางส่วนเป็นกรรมการ มีผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารเป็นประธานกรรมการ ครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นผู้นำในการปฏิบัติงานและประสานงานหรือเลขาธิการ

ประธานกรรมการควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานแนะแนวอย่างถูกต้อง เพื่อให้บุคลากรแนะแนวและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนร่วมมือและประสานสัมพันธ์กัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์แก่นักเรียนเป็นสำคัญ

2. คณะกรรมการหรือบุคลากรแนะแนวร่วมกันจัดบริการแนะแนว โดยแบ่งความรับผิดชอบงานแนะแนวแต่ละด้านตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ และความเหมาะสมของแต่ละคน ซึ่งอาจเสนอเป็นแผนภูมิ แสดงคณะกรรมการแนะแนว ดังนี้

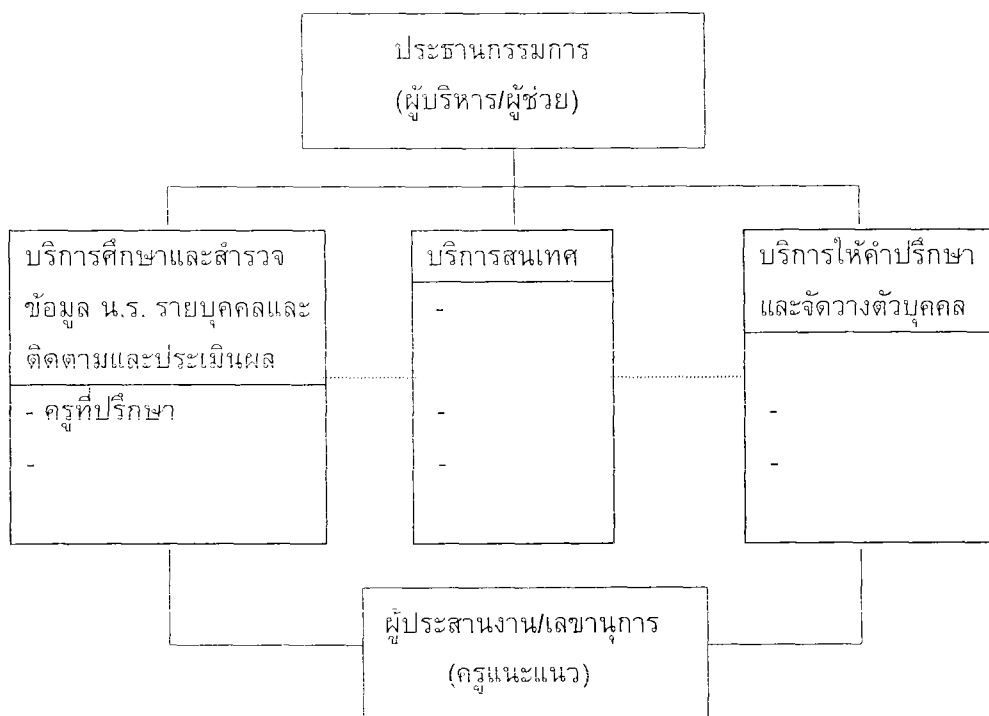
คณะกรรมการแนะแนว

ภาพประกอบ 8 แผนภูมิแสดงคณะกรรมการแนะแนว

สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ไม่สามารถแบ่งครูให้รับผิดชอบงานต่าง ๆ ได้ครบทั้ง 5 บริการ อาจรวมบางบริการเข้าด้วยกันให้เหลือเพียง 3 บริการ คือ รวมบริการศึกษา และรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลกับบริการติดตามและประเมินผล บริการให้คำปรึกษารวมกับบริการจัดวางตัวบุคคล ส่วนบริการสนเทศนั้น เนื่องจากมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย และมีลักษณะงานเฉพาะจึงแยกไว้ต่างหาก แต่ในทางปฏิบัติทุก ๆ บริการ ครูที่รับผิดชอบจะต้องทำงานประสานสัมพันธ์กันดังแผนภูมิต่อไปนี้

คณะกรรมการแนะแนว

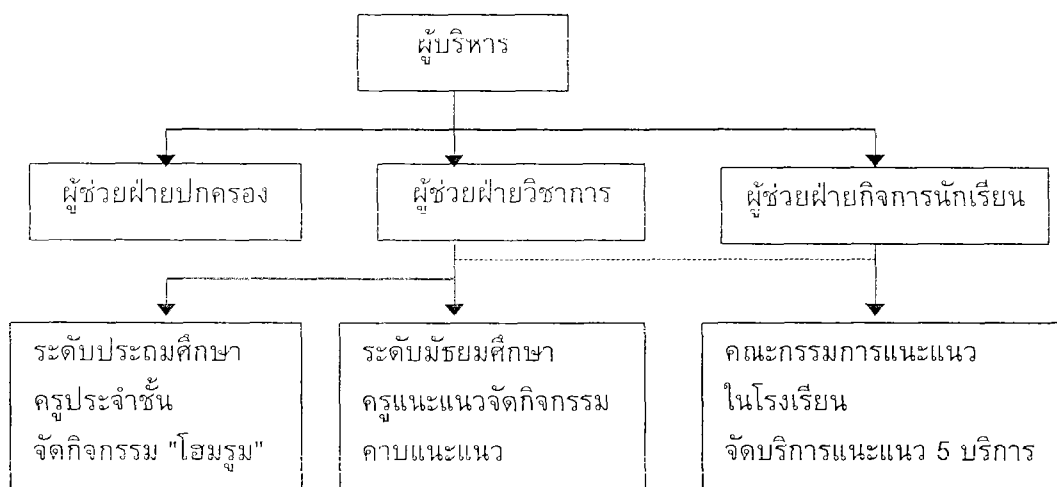
ภาพประกอบ 9 แผนภูมิแสดงคณะกรรมการแนะแนวสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

3. กำหนดหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานแนะแนวของคณะกรรมการแนะแนวแต่ละคนให้ชัดเจน เพื่อให้ประสานสัมพันธ์กันกับบุคลากรอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนหรือชุมชน เช่น ครูแนะแนวจะต้องรับผิดชอบโดยตรงในการจัดบริการต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษาและอำนวยความสะดวกให้แก่กรรมการบริการต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินงานไปอย่างราบรื่น

4. ครูที่ปรึกษาทุกคนต้องรับผิดชอบรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในความดูแลของตนเป็นรายบุคคล แล้ววิเคราะห์ลงในระเบียบแบบแผนและควรคัดเลือกครูที่ปรึกษาเป็นคณะกรรมการรับผิดชอบบริการศึกษา และรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีหน้าที่ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

5. กำหนดกิจกรรมให้ครอบคลุมงานแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพ การจัดทำในรูปของปฏิทินปฏิบัติงานตลอดปีให้เห็นชัดเจน

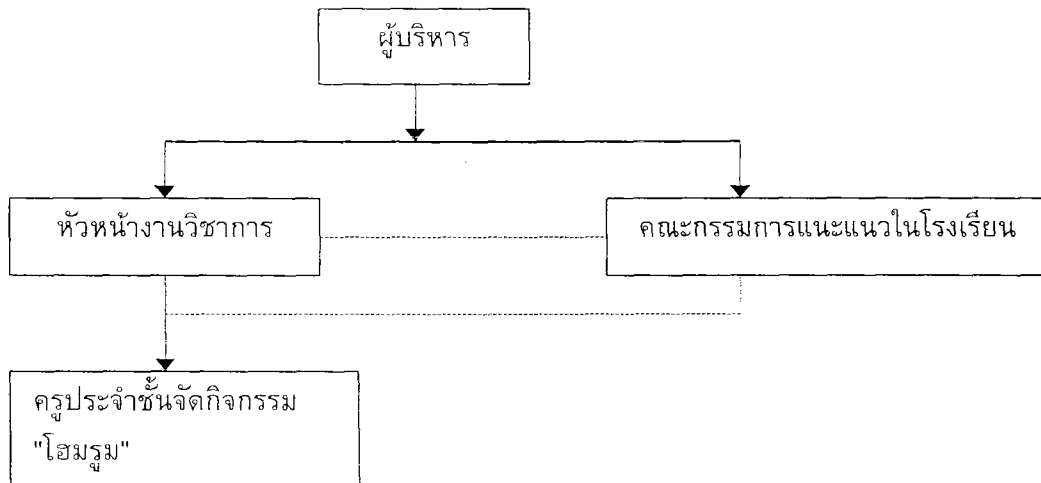
6. บางกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานคณะกรรมการจะต้องจัดทำเป็นโครงการ สำหรับการจ้ดรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ควรจัดให้เป็นระบบในรูปแบบของคณะกรรมการจะทำให้มีระบบงานที่ชัดเจน เหมาะสม มีประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดบริการแนะแนว สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 20 - 22) เสนอแนะว่า การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน อาจมีรูปแบบและโครงสร้างแตกต่างกันไปแล้วตามความเหมาะสม แต่การจัดระบบตลอดจน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเป็นเรื่องจำเป็นต่อการบริหารงาน ดังนั้นขอเสนอรูปแบบ ของการจัดระบบและโครงสร้างของงานและบุคลากรเกี่ยวกับการแนะแนว ดังนี้

ภาพประกอบ 10 แผนภูมิแสดงการจัดรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ขนาดใหญ่มาก/ใหญ่/กลาง

คณะกรรมการแนะแนวในโรงเรียน ประกอบด้วย

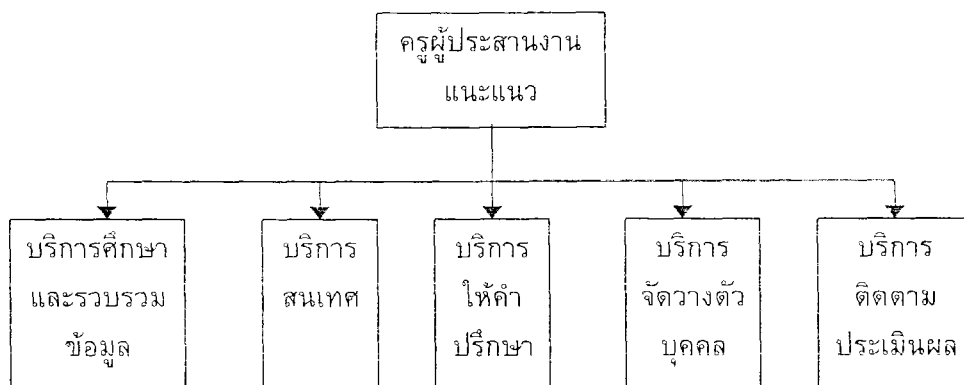
1. ผู้บริหาร	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียน	รองประธานกรรมการ
3. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	กรรมการ
4. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครอง	กรรมการ
5. ครูประจำชั้นทุกคน	กรรมการ
6. ครูสอนคาบแนะแนวระดับมัธยมศึกษา	กรรมการ
7. ครูผู้รับผิดชอบบริการ 5 บริการ	กรรมการ
8. ครูผู้ประสานงานแนะแนว	กรรมการและเลขานุการ

ภาพประกอบ 11 แผนภูมิแสดงการจัดรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน
ขนาดเล็ก/เล็กมาก

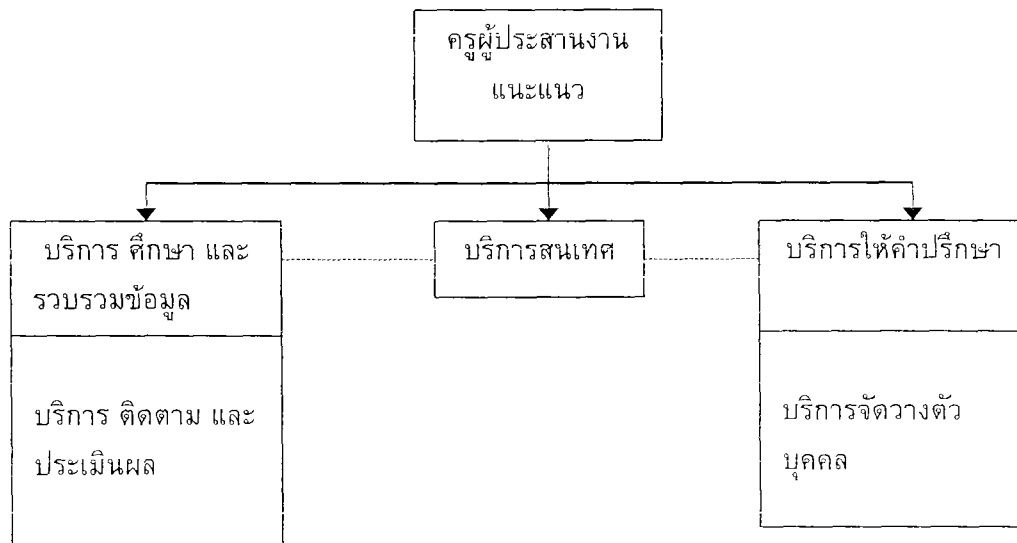
คณะกรรมการแนะแนวในโรงเรียน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร	ประธานกรรมการ
2. หัวหน้างานวิชาการ	รองประธาน
3. ครูประจำชั้นทุกคน	กรรมการ
4. ครูผู้รับผิดชอบ 5 บริการ	กรรมการ
5. ครูผู้ประสานงานแนะแนว	กรรมการและเลขานุการ

ภาพประกอบ 12 แผนภูมิแสดงการจัดรูปแบบการบริหารการจัดบริการแนะแนว
5 บริการ ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาก/ใหญ่/ปานกลาง

ในแต่ละบริการเน้นการทำงานเป็นคณะในแต่ละคณะมีหัวหน้างาน 1 คน

ภาพประกอบ 13 แผนภูมิแสดงการจัดรูปแบบการบริหารการจัดบริการแนะแนว
5 บริการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก/เล็กมาก

โรงเรียนขนาดเล็กและเล็กมาก มีอัตราครูน้อย ไม่สามารถจะจัดครูรับผิดชอบแต่ละบริการได้เพียงพอ จึงจัดกลุ่มแต่ละบริการเพื่อให้มีผู้รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม

ซึ่งการจัดตั้งคณะกรรมการแนะแนวนั้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2532 : 37) ได้เสนอว่า ผู้บริหารคัดเลือกครูที่มีความเหมาะสมจำนวนหนึ่งเป็นกรรมการ ถ้าโรงเรียนมีครูไม่มากอาจให้ครูทุกคนเป็นกรรมการ โรงเรียนที่มีครูมากพออาจเลือกครูบางส่วนมาเป็นกรรมการ โดยที่ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารเป็นประธาน และครูแนะแนวทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำการปฏิบัติงานในรูปของผู้ประสานงานหรือเลขานุการคณะกรรมการแนะแนวจะแบ่งกันรับผิดชอบงานแต่ละบริการ เฉพาะบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้น ควรคัดเลือกครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นกรรมการรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 40 - 53) ได้เสนอข้อบ่งชี้และขั้นตอนการบริหารงานแนะแนว เพื่อให้เป็นแนวทางในการบริหารงานแนะแนวที่เป็นระบบครบปัจจัย รายละเอียดปรากฏในตาราง 4 และตาราง 5

ตาราง 4 แสดงขอบข่ายการดำเนินการ และแนวปฏิบัติงานแนะแนวสำหรับผู้บริหาร

ขอบข่ายการดำเนินงานแนะแนว สำหรับผู้บริหาร	แนวปฏิบัติงาน
1. สร้างความเข้าใจและความตระหนักต่อ งานแนะแนวแก่บุคลากรในโรงเรียน	<p>ดำเนินการด้วยกิจกรรมต่อไปนี้อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมอบรม 2. ศึกษาดูงาน 3. ศึกษาจากสื่อ เอกสาร วีดิทัศน์ สไลด์ 4. ประชาสัมพันธ์งานให้ครูและผู้ปกครองทราบ
2. วางแผนการดำเนินงานแนะแนวอย่างมี ยุทธศาสตร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตั้งคณะกรรมการ 2. วางแผน/จัดทำโครงการ 3. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน 4. กำหนดบทบาท/หน้าที่ผู้รับผิดชอบ 5. เป็นกำลังสำคัญในการประสานงานกับทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง
3. จัดปัจจัยและกระตุ้นให้มีการปฏิบัติงาน ตามแผน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทิน 2. จัดปัจจัยสนับสนุน
4. ปฏิบัติการนิเทศ ติดตาม และกำกับ ดูแลงานเชิงการพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้วยวิธีการต่าง ๆ 2. สนับสนุน สื่อ อุปกรณ์ สถานที่ 3. ให้ขวัญกำลังใจในการทำงาน 4. ถามถึงผลงานอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการที่ แยบยล 5. ประชาสัมพันธ์ผลงานให้เกิดการพัฒนา
5. สรุปประเมินผลและพัฒนางาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมคณะกรรมการสรุปรายงานผลเป็น ระยะเพื่อให้ผู้บริหารทราบ 2. นำผลสรุปมาวางแผนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 5 แสดงขั้นตอนการบริหารแนวปฏิบัติงานแนะแนวและเหตุผลการบริหาร

ขั้นตอนการบริหาร	แนวปฏิบัติงาน	เหตุผล
<p>1. ก่อนการวางแผน/โครงการประจำปี</p> <p>1.1 ศึกษาวิเคราะห์และจัดระบบข้อมูลความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานแนะแนว</p> <p>1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกันกับครู</p>	<p>กำหนด "แนะแนวไว้ในนโยบายของโรงเรียน"</p> <p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการ</p> <p>2. ทำความเข้าใจทบทวนความรู้และแนวปฏิบัติ</p> <p>3. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยดูจาก</p> <p>3.1 ผลการประเมินคุณภาพนักเรียน</p> <p>3.2 ผลการดำเนินงานโครงการในปีที่ผ่านมา</p> <p>3.3 บุคลากรงบประมาณทรัพยากรต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน</p> <p>3.4 แหล่งข้อมูลทางการศึกษาแหล่งอาชีพ แหล่งส่งเสริมบุคลิกภาพ ค่านิยม วัฒนธรรม ฯลฯ ของชุมชน</p> <p>3.5 นโยบายของหน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. ประชุม/อบรม/ศึกษาดูงาน</p> <p>2. ศึกษาจากสื่อ/เอกสาร/วีดิทัศน์หรือสไลด์</p> <p>3. แบ่งกลุ่มคณะทำงานแต่ละบริการ</p> <p>4. กำหนดแนวปฏิบัติร่วมกัน</p>	<p>เพื่อ</p> <p>1. เน้นการทำงานเป็นคณะ</p> <p>2. ให้คณะครูมีความรู้ความเข้าใจ สภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียนและท้องถิ่นมีข้อตกลงในการปฏิบัติงานร่วมกัน</p> <p>3. กำหนดจุดในการพัฒนาให้ชัดเจนขึ้น</p> <p>1. ให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็น</p> <p>2. ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำงาน</p> <p>3. ให้ทุกคนได้รู้และเข้าใจในข้อกำหนดร่วมกัน</p> <p>4. ให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในงาน</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นตอนการบริหาร	แนวปฏิบัติงาน	เหตุผล
2. วางแผนการจัดงาน แนะแนวเป็นระบบ อย่างมียุทธศาสตร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการร่วมกันวางแผนกำหนดโครงการที่จะปฏิบัติ 2. กำหนดข้อมูลจากการวิเคราะห์ไว้ในหลักการ เหตุผล และจุดประสงค์ 3. กำหนดข้อตกลงหรือแนวปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้มีแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นระบบ 2. ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน 3. เตรียมความพร้อมที่จะดำเนินการ
3. ปฏิบัติกิจกรรมให้ บรรลุผลตาม เป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะทำงานแต่ละบริการจัดทำกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน 2. กำหนดขั้นตอนรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม 3. ปฏิบัติกิจกรรมตามปฏิทิน 4. จัดทำบันทึกและสรุปผลการจัดกิจกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้การแนะแนวเป็นไปตามจุดประสงค์และความต้องการ 2. เน้นถึงการทำงานที่มีระบบยิ่งขึ้น 3. มีข้อมูลในการพัฒนางาน
4. นิเทศติดตาม และ กำกับดูแลการ ดำเนินงานให้ บุคลากรปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารให้ความสนใจในการซักถาม พูดคุย และร่วมกิจกรรม 2. ผู้บริหารใช้เครื่องมือนิเทศติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงาน 3. ผู้บริหารให้บริการด้านปัจจัยสำคัญช่วยประสานงานรวมถึงร่วมแก้ไขปัญหา 4. ผู้บริหารให้การสนับสนุน ชมเชย และประชาสัมพันธ์ผลงานให้เป็นที่ปรากฏ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนในบทบาทของผู้บริหาร 2. สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว 3. ได้ข้อมูลในการพัฒนางานแนะแนว
5. ประเมินผลและ พัฒนางานอย่าง ต่อเนื่อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะทำงานแต่ละบริการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน 2. สรุปและรายงานผล 3. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้มีการบริหารงานอย่างครบวงจรและนำผลไปพัฒนางานต่อไป 2. กำหนดจุดในการพัฒนางานแนะแนวต่อไป

การดำเนินงานบริหารที่สำคัญแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดระบบข้อมูลความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานแนะแนว เมื่อกำหนด "แนะแนว" ไว้ในนโยบายของโรงเรียนแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดบุคลากรในการทำงาน และทำงานในรูปคณะกรรมการ รูปแบบขึ้นอยู่กับจำนวนบุคลากร ตามความเหมาะสมของโรงเรียน ทั้งนี้ เพราะการบริหารงานแนะแนวจะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ทั้งจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย โดยคำนึงหลักการที่ว่า ครูทุกคนในโรงเรียนเป็นครูแนะแนว

ต่อจากนั้น ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องจัดให้มีระบบข้อมูลความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานแนะแนว โดยประชุมคณะกรรมการ จัดทำสิ่งต่อไปนี้

1. สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน โรงเรียน และชุมชน
2. จัดระบบข้อมูลและกำหนดจุดที่จะต้องพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการจัดงานแนะแนวเป็นระบบอย่างมียุทธศาสตร์

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องปฏิบัติด้วยความรอบคอบ มีกลวิธีที่แยบคาย อันจะส่งผลให้งานแนะแนวสามารถพัฒนานักเรียนให้พัฒนาการรอบด้านอย่างแท้จริง โดยดำเนินการดังนี้

1. ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนและจัดทำโครงการแนะแนว คือ
  - 1.1 พิจารณาระบบข้อมูลและจุดพัฒนานักเรียน
  - 1.2 กำหนดยุทธศาสตร์ กลวิธี กิจกรรมแนะแนวในการพัฒนาให้สอดคล้องกับจุดที่ต้องการจะพัฒนา

2. จัดทำโครงการการกำหนดงานแนะแนวของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินงานตามแผนให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

การดำเนินงานตามแผนมีแนวดำเนินการที่สำคัญ คือ

1. จัดประชุมชี้แจงให้เข้าใจจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ชัดเจน
2. ทบทวนบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานแนะแนวของบุคลากรในโรงเรียน
3. ทบทวนกิจกรรมให้ครอบคลุมงานแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพ และพัฒนาบุคลิกภาพตลอดปีให้ชัดเจน

4. นำปฏิทินปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ให้ครูทุกคนทราบ

5. ผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายปฏิบัติงานตามปฏิทินที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 4 นิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนว แนวดำเนินการที่สำคัญของผู้บริหาร คือ

1. การนิเทศภายในโรงเรียน โครงการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง โครงการอบรม ศึกษาดูงาน หรือให้ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ

2. การให้ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยการร่วมดำเนินการร่วมรับรู้การดำเนินการหรือชื่นชมผลงาน

3. สนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

การติดตามและประเมินผล แนวดำเนินการที่สำคัญ คือ

1. ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวในบริการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

2. วิเคราะห์ผลที่ได้จากการประเมินและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงงานแนะแนว

3. สรุปและรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และวางแผนพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

1.1.7 สภาพปัญหาการจัดบริการแนะแนวในปัจจุบัน

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะให้สถานศึกษาจัดดำเนินงานแนะแนวเป็นระบบอย่างจริงจัง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนทุกระดับชั้น จึงได้ศึกษาสภาพการจัดงานแนะแนวในสถานศึกษา พบปัญหาที่พบบ่อยได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538 : 37 - 40)

1. การบริหารงานแนะแนวยังไม่เป็นระบบ ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน ขาดการประสานงานที่ดี ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่แตกต่างกัน

2. ระบบงานในสถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการกำหนดหลักการขอบข่ายงานแนะแนว ไม่มีแผนและโครงสร้างสำหรับดำเนินงาน ขาดผู้รับผิดชอบงานแนะแนวที่มีคุณภาพ

3. สถานศึกษาทุกระดับขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องแนะแนวโดยตรงถึงแม้บางโรงเรียนจะมีบ้าง แต่ก็มีปริมาณไม่เพียงพอที่จะดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง

4. สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดแคลนอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น เช่น แบบทดสอบทางจิตวิทยา และไม่มี การประสานงานกันในการผลิตเอกสาร สร้างเครื่องมือแลกเปลี่ยนกันใช้

5. ขาดการประชาสัมพันธ์แต่ละหน่วยงานขาดการประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษารู้ และเข้าใจถึงความสำคัญ ความจำเป็นในการจัดงานแนะแนว

6. ขาดการประสานงาน ความร่วมมือของแต่ละหน่วยงาน ทำให้ไม่ทราบความเคลื่อนไหวซึ่งกันและกัน

7. ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ไม่มีงบประมาณในการดำเนินการเพราะผู้สนับสนุนไม่ทราบถึงความต้องการความจำเป็น

8. ขาดการศึกษาวิจัย งานวิจัยด้านการแนะแนวมีน้อยมาก ทำให้ยากที่จะศึกษาและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีการดำเนินการใน 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 ดำเนินการแนะแนวในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร

รูปแบบที่ 2 ดำเนินการแนะแนวในโรงเรียนโครงการทดลองการจัดกิจกรรมแนะแนวแบบครบวงจร เขตการศึกษาละ 2 จังหวัด รวม 24 จังหวัด

รูปแบบที่ 3 ดำเนินการแนะแนวในโรงเรียนที่มีผู้บริหารและคณะครูเห็นคุณค่าของการแนะแนวและร่วมกันจัดขึ้น

พบว่าโรงเรียนทั้ง 3 รูปแบบนั้น มีปัญหาในการดำเนินงานแนะแนวสอดคล้องกัน ซึ่งจำแนกเป็นปัญหาของโรงเรียน ปัญหาของผู้บริหาร ปัญหาของครูประจำชั้น และปัญหาของผู้ประสานงานแนะแนว รายละเอียดปรากฏในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงลักษณะของปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน จำแนกตามบทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ลักษณะของปัญหา			
ของโรงเรียน	ของผู้บริหาร	ของครูประจำชั้น	ของผู้ประสานงานแนะแนว
1. ขาดระบบการแนะแนวที่ดี	1. ไม่เห็นความสำคัญของการแนะแนว	1. ไม่เข้าใจระบบการจัดการบริการแนะแนว	1. มีงานสอนและกิจกรรมอื่นมาก
2. ขาดสิ่งสนับสนุนที่จำเป็น - งบประมาณ - วัสดุ อุปกรณ์	2. มีเจตคติต่อการแนะแนวแตกต่างกัน	2. ไม่มีความรู้เรื่องการแนะแนวดีพอทำให้	2. ไม่มีความรู้เรื่องการแนะแนวลึกซึ้งเพียงพอทำให้ - ขาดทักษะ - ขาดเทคนิคกระบวนการ - ขาดประสบการณ์ทางการแนะแนว
3. ขาดครูที่มีความรู้ทางการแนะแนว	3. ไม่จัดกิจกรรมแนะแนวให้ต่อเนื่อง	- ขาดทักษะ - ขาดประสบการณ์	3. ไม่มีขวัญและกำลังใจในการจัดบริการแนะแนว
4. ขาดความร่วมมือบุคลากร	4. ไม่เข้าใจเทคนิควิธีในการดำเนินการที่ถูกต้อง	3. ไม่เห็นความสำคัญ 4. แยกไม่ออกว่าแนะแนวคืออะไร	
5. จัดบริการแนะแนวไม่ครอบคลุม	5. ไม่ศึกษาหาความรู้เรื่องการแนะแนว	5. ไม่ได้รับการนิเทศ	
6. ขาดห้องหรือมุมแนะแนวโดยเฉพาะ		การแนะแนวจากผู้บริหาร	

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ปัญหาการจัดงานแนะแนวในโรงเรียนที่สำคัญที่สุดคือการที่บุคลากรหลายฝ่ายไม่เห็นความสำคัญของการจัดแนะแนวในโรงเรียน เพราะมีความคิดว่าการแนะแนวเป็นการเพิ่มงาน นำความยุ่งยากมาให้ ต้องใช้เทคนิควิธีการมาก ครูทุกคนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างดีเพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องจัดกิจกรรมแนะแนวอีก ทั้งเป็นการซ้ำซ้อน เสียเวลาและไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร

นอกจากนั้นปัญหาอุปสรรคที่ทำให้งานแนะแนวในประเทศไทยไม่พัฒนาไปในทิศทางที่ควรจะเป็น สามารถรวมเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังนี้ (คัทลียา. 2538 : 16 - 17)

1. ระบบงานและการบริหารงานแนะแนวในระดับกระทรวงไม่มีความชัดเจน ทั้งในด้านกลุ่มเป้าหมาย บทบาทหน้าที่ นโยบาย แนวทางการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมที่จริงจัง ต่อเนื่อง และในทิศทางเดียวกัน ทั้งยังไม่มีกำหนดมาตรฐาน ตำแหน่งครูแนะแนวอย่างชัดเจน

2. ระบบงานและการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา ส่วนใหญ่ไม่มีความพร้อม และไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพตรงตามบทบาทหน้าที่ในสาขาวิชาชีพแนะแนว เนื่องจากผู้บริหารไม่ส่งเสริมสนับสนุน ขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เล็งเห็นคุณค่าอย่างแท้จริงของงานแนะแนว

3. ปริมาณและคุณภาพของบุคลากรแนะแนวส่วนใหญ่และทุกระดับยังขาดแคลน ไม่เพียงพอกับปริมาณความต้องการของผู้มารับบริการแนะแนว และยังไม่มีความรู้ที่ดี ไม่มีการจัดทำหลักสูตรแกนกลางที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในการฝึกอบรมครูประจำการเพื่อทำหน้าที่ครูแนะแนว การคัดสรรบุคลากรแนะแนวยังไม่มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในงานวิชาชีพ ทั้งในด้านการศึกษาต่อ ตูงาน ฝึกอบรม ยังน้อยมาก

4. ปริมาณและคุณภาพของเครื่องมืออุปกรณ์แนะแนวส่วนใหญ่ และในทุกระดับยังขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จำเป็น สำหรับงานแนะแนว บุคลากรแนะแนวส่วนใหญ่ขาดทักษะและประสบการณ์ในการสร้างเครื่องมือ อุปกรณ์ นวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในงานแนะแนว นอกจากนี้ยังไม่มีการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย อย่างจริงจัง ในแง่ความต้องการทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของเอกสาร คู่มือ เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

5. การประชาสัมพันธ์งานแนะแนวส่วนใหญ่ยังทำกันในวงจำกัดและไม่เห็นคุณประโยชน์ที่จะอาศัยสื่อมวลชนไปช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวที่ได้ปฏิบัติกันอยู่ และถึงแม้จะทำกันได้บ้างก็ไม่ได้ผลมากนัก เนื่องจากขาดประสบการณ์ ขาดทักษะ ขาดงบประมาณ และบุคลากร

6. การขอความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ยังไม่มีการสอดประสานกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

7. ไม่มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ แม้จะได้รับการจัดสรรจากกรมวิชาการ และในหน่วยงานต้นสังกัดก็ยังไม่เพียงพอ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินงานแนะแนวได้อย่างเต็มที่

8. การวิจัยทางด้านแนะแนวยังไม่กว้างขวางเท่าที่ควร ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างจริงจัง ทั้งในด้านงบประมาณอุดหนุน ความคิดสร้างสรรค์ในงานวิจัย ตลอดจนมองไม่เห็นคุณค่าของการวิจัย

สอดคล้องกับ วีระ ชัยยุทธบรรจง (2537 : 14 - 15) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานแนะแนวในขณะนี้มีปัญหามากมายทำให้การดำเนินงานแนะแนวไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะขาดบุคลากรที่จะมาทำหน้าที่แนะแนว จำเป็นต้องใช้ครูที่ไม่เคยผ่านการอบรมหรือศึกษางานแนะแนวมาก่อนมาทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูผู้ทำหน้าที่แนะแนวแต่ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีและการปฏิบัติ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ตลอดจนต้องสอนวิชาชีพอื่น ๆ ด้วยทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับที่จะมาทำหน้าที่แนะแนวอย่างเต็มที่

เชิดชู กภาพวงศ์ (2539 : 7 - 8) ได้สรุปปัญหาการจัดการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ปัญหาเกิดจากครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนใหญ่จะมีอัตรากำลังครูน้อย ซึ่งเราจำเป็นต้องใช้ความสามารถของบุคลากรที่มีคุณค่า โดยไม่คำนึงถึงวุฒิมากนัก เพราะครูที่จะสอนวิชาสามัญก็ยังไม่ครบ ฉะนั้นต้องพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ ให้มีความรู้ความสามารถ โดยการให้ได้รับการอบรมและการบริการด้านตำราค้นคว้า ผู้บริหารต้องชี้แนะให้ครูเห็นความสำคัญและความจำเป็นของงานแนะแนว

2. ปัญหาเกิดจากนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนใหญ่นักเรียนมีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างยากจนเป็นส่วนใหญ่ จึงมีอุปสรรคต่อการเรียนการสอนอย่างมาก ฉะนั้นงานแนะแนวจึงมีโอกาสช่วยเหลือนักเรียนได้มาก ไม่ว่าจะการแนะแนวการศึกษาหรือแนะแนวการประกอบอาชีพ นักเรียนจะมีงานเสริมเพิ่มหารายได้ช่วยจุนเจือครอบครัว เมื่อมีเวลาว่างจากการเรียน งานแนะแนวจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3. ปัญหาเกิดจากผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษายังไม่ค่อยเข้าใจหรือไม่เห็นความจำเป็นของการแนะแนว คิดว่าเป็นงานที่มีแต่ความเป็นนามธรรม ไม่สามารถที่จะทำให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนได้ จึงไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ

4. ปัญหาเกิดจากผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่ยังเข้าใจไม่ถึงการแนะแนว จึงไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการแนะแนวไม่ให้การสนับสนุนงานแนะแนว ทำให้ครูอาจารย์ขาดขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน

5. ปัญหาเกิดจากอาคารสถานที่ ปัญหาการขาดแคลนอาคารสถานที่ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษายังมีอยู่มาก จะเอาห้องไหนอาคารไหนเป็นห้องแนะแนว ห้องเรียนก็แทบมี

ไม่เพียงพออยู่แล้ว ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ผู้บริหารจะจัดหาห้องแนะแนวจัดไว้ตรงไหนจึงจะเหมาะสม

อภิชาติ เศรษฐนิวิชัยกิจการ (2539 : 14) ได้กล่าวถึงปัญหาและข้อจำกัดในสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ในโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ เป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นด้วยความร่วมมือกันเองภายในท้องถิ่น พอสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดบุคลากรทางด้านงานแนะแนวโดยตรง มักให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการ
2. โรงเรียนต่าง ๆ สามารถดำเนินงานระเบียบสะสมได้ แต่ยังขาดประสิทธิภาพ กล่าวคือ โรงเรียนมิได้นำข้อมูลของนักเรียนมาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการซึ่งมีผลทำให้ขาดข้อมูลในการจัดทำแผนงาน โครงการ งานแนะแนว
3. โรงเรียนเกือบทั้งหมดไม่มีการติดตามประเมินผลงานแนะแนว
4. โรงเรียนเกือบทั้งหมด ดำเนินงานแนะแนวในลักษณะ "โดดเดี่ยว" ขาดการประสานงานกับท้องถิ่น เพื่อขอความสนับสนุนช่วยเหลือในด้านบุคลากร เอกสาร และความรู้ ด้านการปฏิบัติงานแนะแนว

จากผลการสรุปด้านการดำเนินงานแนะแนวของโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 64 โรงเรียนในเขตการศึกษา 3 เขตการศึกษา 4 เขตการศึกษา 5 เขตการศึกษา 8 เขตการศึกษา 9 และเขตการศึกษา 11 ผลปรากฏข้อมูลที่ได้รับค่อนข้างจะคล้ายคลึงกันกล่าวคือ

1. ทุกเขตการศึกษา ได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขึ้นแล้ว การจัดทำแผนเป็นการกระทำร่วมกันระหว่างเขต จังหวัด อำเภอ และโรงเรียน นับเป็นสัญญาณที่ดีที่มีจุดของการเริ่มต้น แม้ว่าแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จัดทำขึ้นควรจะได้รับปรับแก้บ้างเล็กน้อย เพราะสาเหตุเนื่องจากการขาดทักษะในการเขียนแผนและโครงการ ซึ่งเรื่องนี้ท้องถิ่นย่อมมีภูมิปัญญาที่จะช่วยเหลือกันได้ต่อไป
2. ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ยอมทุ่มเวลากำลึงกาย และใจให้แก่งานการศึกษาสำหรับเด็กที่ยังด้อยโอกาส คุณลักษณะนี้เป็นจุดเด่นที่จะใช้เป็นกลไกในการพัฒนาตนเองของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาต่อไป
3. สภาพทั่วไปของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษายังมีข้อจำกัดในด้านปัจจัยการดำเนินงาน คือ กำลังคน งบประมาณ สื่อและอุปกรณ์

ประเสริฐ ชูสิงห์ (2537 : 71) ได้กล่าวถึง สาเหตุของงานแนะแนวในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขาดประสิทธิภาพ ได้แก่

1. บุคลากรขาดความรู้ ความสามารถทางงานแนะแนว
2. ขาดความร่วมมือ ปัญหาการประสานงาน
3. กำหนดบทบาทของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับงานแนะแนวไม่ชัดเจน
4. การริเริ่มงานแนะแนวที่ไม่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน
5. การเลือกจัดกิจกรรมแนะแนวที่ไม่เหมาะสมกับความพร้อม
6. ไม่มีโครงการแนะแนวเพื่อปฏิบัติงาน
7. การจัดสายงานไม่ชัดเจน ไม่เหมาะสม
8. ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ
9. ขาดการติดตามผล

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

การศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนที่จบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คงไม่เพียงพอสำหรับการดำรงชีวิตในสภาพสังคมปัจจุบัน ควรขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 9 ปี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประชาชน เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังมีวุฒิภาวะต่างกัน ไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจัดได้ว่าเป็นกำลังคนระดับกลางที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะเป็นหลักสำคัญของชาติต่อไป ดังนั้น จึงควรหาวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้น ในแผนพัฒนาฉบับที่ 7 ได้เน้นถึงเรื่องนี้ โดยมีนโยบายด้านทรัพยากรมนุษย์ที่ได้กำหนดความสำคัญอย่างสูงต่อการขยายบริการการศึกษา คือขยายโอกาสการศึกษาในระบบโรงเรียนได้แก่ การประกาศการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี ภายใน พ.ศ. 2538 ตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อ 22 พฤษภาคม 2533 โดยประกาศเป็นปี ๆ ไปตามความพร้อมของแต่ละพื้นที่ และในช่วงเวลาดำเนินการเพื่อเตรียมการขยายการศึกษาภาคบังคับดังกล่าว จะต้องดำเนินงานตามมาตรการต่อไปนี้ควบคู่กันไปด้วย ได้แก่ เร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษาต่อในระบบโรงเรียนจาก 6 ปี เป็น 9 ปี โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การให้เงินชดเชยเพื่อจูงใจผู้ประกอบการที่ยากจนในการส่งบุตรมาเรียน พร้อมทั้งมีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และมีการแก้ไขปฏิทินการศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีเวลาว่างในช่วงที่มีความต้องการทางแรงงานสูง

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้สนใจและนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับจากโรงเรียนประถมศึกษาบางส่วนที่ขาดโอกาสที่จะศึกษาต่ออันเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น ความห่างไกลจากสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ความยากจน ความจำเป็นในการดำรงชีวิตที่ต้องออกไปประกอบอาชีพช่วย

เหลือบิดามารดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังขาดความพร้อมทั้งด้านวิบุคลิก ทักษะที่จะออกไปประกอบอาชีพหรือเข้าสู่ตลาดแรงงาน การจัดโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้ได้ฝึกฝน เรียนรู้เพิ่มเติมตามความถนัด ความสนใจ ความจำเป็น และต้องการเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษา 2 ระบบ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 11 - 12)

1. การขยายแบบในระบบโรงเรียน ซึ่งกรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติร่วมกันดำเนินการ
2. การขยายแบบนอกระบบโรงเรียนให้กรมที่มีสถานศึกษาร่วมกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการ

สำหรับการดำเนินงานการขยายโอกาสทางการศึกษา (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) ในระบบโรงเรียน ซึ่งกรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการได้แจ้งนโยบายและหลักในการดำเนินงาน ดังนี้

1. กรมสามัญศึกษาดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาโดยการ
  - 1.1 เปิดโรงเรียนใหม่เพิ่มเติม
  - 1.2 เปิดโรงเรียนสาขาในโรงเรียนประถมศึกษา
2. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจัดทำโครงการนำร่องการขยายการศึกษาภาคบังคับ โดยยังไม่บังคับต่อไปอีก 3 ปี ไม่เก็บค่าเล่าเรียน

ในการดำเนินงานการขยายโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน ทั้งโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติให้ยึดหลักการมีความรับผิดชอบและผลงานร่วมกัน ดังนี้

1. การเปิดสาขามัธยมในโรงเรียนประถมศึกษา ให้กระทำร่วมกันคือใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนประถมศึกษา อาจใช้ครูอาจารย์ด้วย และกรมสามัญศึกษาจัดครูอาจารย์ไปสอน จัดวัสดุอุปกรณ์การสอนไปให้
2. โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับโดยยังไม่บังคับต่อไปนี้อีก 3 ปี ที่จัดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยมีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงส่งครูอาจารย์ไปเป็นพี่เลี้ยง โครงการนำร่องการขยายการศึกษาภาคบังคับต่อจากระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี (9 ปี) "ทั้งนี้ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)"

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 16 - 22) ได้กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย หลักการในการดำเนินงาน จุดเน้นในการดำเนินงาน และหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี เป็นทรัพยากรมนุษย์ มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะอาชีพเพียงพอต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน หรือประกอบอาชีพอิสระได้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม หรือเพื่อศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

เป้าหมาย

1. นักเรียนที่เรียนจบชั้น ป.6 ได้เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี โดยมีนักเรียนต่อชั้น ม.1 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของเด็กจบ ป.6 ในปีการศึกษา 2539

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นพลเมืองดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม เศรษฐกิจและท้องถิ่น

หลักการในการดำเนินงาน

1. จัดการศึกษาในลักษณะให้เปล่า และไม่บังคับ
2. สนองผู้เรียนที่ต้องการเรียนต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. ขยายโอกาสทางการศึกษาในชนบทให้มากเป็นพิเศษ
4. จัดการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
5. ในระยะแรกจัดดำเนินการในโรงเรียนที่มีความพร้อมต่อการจัดการเรียนการสอน

จุดเน้นในการดำเนินงาน

1. มุ่งจัดการศึกษาให้นักเรียนที่ไม่ได้เข้าเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดอื่น ที่อยู่ห่างไกลชนบท
2. การเรียนการสอนเน้นการฝึกด้านทักษะพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพและเมื่อนักเรียนเรียนจบแล้วสามารถเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพที่สามารถพึ่งตนเองได้ ตลอดจนใช้แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
3. สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเป็นพลเมืองดีในสังคม ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม รักและต้องการพัฒนาท้องถิ่นของตนให้ดีขึ้น

หลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

1. เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่เมื่อเปิดสอนแล้วจะไม่เป็นผลกระทบกระเทือนต่อโรงเรียนในทุกสังกัดที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่ำ อันเนื่องมาจากปัญหาภูมิประเทศไม่เอื้ออำนวยต่อการเดินทาง และประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน

3. โรงเรียนอยู่ในสภาพที่มีความเหมาะสมและพร้อมเพียงพอที่จะดำเนินการได้
4. มีผลสำเร็จด้านการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพระดับประถมศึกษา และมีช่องทางสามารถสนับสนุนให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน
5. ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูมีความสนใจ ตั้งใจ กระตือรือร้นและเสียสละส่งเสริมและสนับสนุนที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง
6. ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในท้องถิ่น สนใจ ยินดีให้การสนับสนุนส่งบุตรหลานเข้าเรียนทั้งสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
7. พิจารณาเปิดโรงเรียนให้อยู่ในลักษณะของการกระจายอย่างทั่วถึง รวมจำนวนโรงเรียนที่เปิดประมาณ 1/4 ของจำนวนกลุ่มโรงเรียนของทั้งจังหวัด โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

1.3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

รอทเชอร์เฟอร์ (Rottchaffer. 1972 :1448 - A) ได้ศึกษาสภาพและขอบข่ายของบริการแนะแนวในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของสมาคมคริสเตียนแห่งชาติ โดยศึกษาถึงเจตคติของบุคลากรที่มีต่อโครงการแนะแนวในโรงเรียน ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า ครูใหญ่ทุกคนเห็นความจำเป็นของบริการแนะแนว และสนับสนุนโครงการแนะแนวให้สมบูรณ์ขึ้น ในด้านเจตคติของครูใหญ่ ครูแนะแนวและครูที่มีต่อโครงการแนะแนวในโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกัน และโครงการนี้จะมั่นคงได้ตั้งขึ้นอยู่กับครูใหญ่ที่มีเจตคติที่ดีต่อโครงการแนะแนวการจัดบริการให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างมีระบบการให้ข่าวสารทางการศึกษา และอาชีพอย่างกว้างขวาง ส่วนสาเหตุที่ทำให้โครงการแนะแนวในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวัง เพราะขาดบุคลากรในการดำเนินงานแนะแนว ไม่มีการฝึกอบรม ครูประจำการและขาดการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาหรือออกกลางคัน

ฮิกกินส์ (Higgins. 1975 : 7057-A) ได้ศึกษาทัศนคติของครูใหญ่ที่มีต่อโครงการแนะแนวของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐโอไฮโอ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามทำการสำรวจ การรับรู้ของครูใหญ่ที่มีต่อโครงการแนะแนวในโรงเรียนของตน ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูใหญ่ส่วนมากรับรู้ที่ครูแนะแนวของโรงเรียนกำลังให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน
2. ครูส่วนมากรู้สึกว่ามีผู้ให้คำปรึกษาควรจะมีเวลา 31-56 เปอร์เซ็นต์ของเวลาทำงานให้คำปรึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล

3. ครูใหญ่ให้ความเห็นว่าอัตราส่วนระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับนักเรียน ควรจะเป็นผู้ให้ศึกษา 1 คนต่อนักเรียน 320 คน

4. ครูใหญ่ส่วนมากเห็นว่าการปรับปรุงโครงการแนะแนวให้ดีขึ้น คือ การเพิ่มจำนวนผู้ให้คำปรึกษา

อาครี และมาร์ควิส (Acree and Marquis. 1975 : 279 - 281) ได้ศึกษาเจตคติและการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริการแนะแนวของครูใหญ่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาประจำรัฐเทเนสซี ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการบริการแนะแนวไม่สำเร็จเพราะว่าโรงเรียนไม่มีผู้ให้คำปรึกษาเต็มเวลา นอกจากนี้งบประมาณสำหรับโครงการแนะแนวที่โรงเรียนได้รับยังน้อยมาก

2. ครูใหญ่มีความเห็นว่า บริการแนะแนวในโรงเรียนมัศึกษามีคุณค่ามาก เพราะฉะนั้นโรงเรียนแต่ละโรงเรียนควรมีครูแนะแนวเต็มเวลาที่ได้รับการฝึกอบรมระดับชั้นปริญญาตรีสักหนึ่งคน

3. บริการที่ครูใหญ่อยากให้โครงการแนะแนว คือการให้ความช่วยเหลือเด็กนักเรียนตามความต้องการของแต่ละคน การปรับปรุงรายวิชาของโรงเรียนและการฝึกอบรมครูประจำการ

4. งานแนะแนวจะดำเนินไปได้ดี ถ้าครูใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อโครงการแนะแนว

ฮอนโน และคริสตินส์ (Honore & Christins. 1983 : 223 - 227) ได้ทำการวิจัยเพื่อนำรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า หลักสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียนให้มีทักษะในการแก้ปัญหา นั่นก็คือ การให้ความรู้เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการแยกแยะความคิดเห็น ความรู้สึก และผลที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่เขาเลือกนำมาปฏิบัติ

มุกคาเร็บ (Moukarab. 1990 : 3157-A) ได้ศึกษาความต้องการแนะแนวของเด็กนักเรียนอายุ 14-18 ปี ในประเทศอียิปต์ ซึ่งทำการศึกษาเฉพาะในเขตลิเบีย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในประเทศอียิปต์เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมแนะแนว ภายใต้จุดประสงค์ที่สำคัญที่สุด 6 ประการ คือ การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนรู้ และการศึกษาของผู้ให้ความช่วยเหลือ การให้ข้อเสนอแนะ การสร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน การติดต่อประสานงานกับผู้ให้ความรู้ของโรงเรียน และหน่วยงานอื่น ๆ การให้ความช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียน

ออลไท (Al - Tai. 1991 : 425) ได้ศึกษารูปแบบสำหรับจัดบริการแนะแนวและบริการให้คำปรึกษา ในมหาวิทยาลัยสลาคัตดิน ประเทศอิรักกับครู จำนวน 125 คน นักเรียน 725 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. บริการแนะแนว และบริการให้คำปรึกษาที่มหาวิทยาลัยสลาคัตดินมีไม่เพียงพอ

2. คณะที่นำเสนอ การแนะแนวและให้คำปรึกษามีจำนวนไม่เพียงพอและไม่มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาให้กับเด็ก

3. เด็กทั้งสองกลุ่ม คือ ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ที่มหาวิทยาลัยฮัตตินพบปัญหาเกี่ยวกับในทางวิชาการ ทางรัฐศาสตร์ และในเรื่องเศรษฐกิจ

คลิด (ศิริพร วรรณรัตน์. 2534 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Click. 1971 : 2361-A) ได้ศึกษาทัศนะของอาจารย์ใหญ่ จำนวน 475 คน และผู้ให้คำปรึกษา 149 คน ที่กำลังปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา รัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 1969-1970 ผลการศึกษาพบว่า ทั้งผู้ให้คำปรึกษาและอาจารย์ใหญ่ต่างก็มีทัศนะตรงกันในเรื่องต่อไปนี้

1. การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสำคัญมากที่สุด รองลงไปคือการให้คำปรึกษาแก่ครูและผู้ปกครอง

2. การใช้ข้อสนเทศทางอาชีพ การวางแผนในการจัดหลักสูตร การส่งเสริมให้ นักเรียนได้พัฒนาในด้านร่างกาย เหล่านี้ไม่ได้เป็นหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา

3. การวิเคราะห์ นักเรียนเป็นรายบุคคล การจัดวางตัวบุคคล และการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาร้ายแรง เป็นหน้าที่หลักของผู้ให้คำปรึกษา

4. ควรมีการปรับปรุงและขยายงานแนะแนวด้านบริการต่าง ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

1.3.2 งานวิจัยในประเทศไทย

กรัณรัตน์ จิตตรง (2526 : 88 - 93) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคดโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟายจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 34 ท่าน ผลการศึกษาพบว่า

1. การจัดบริการสนเทศ (Information Service) จะต้องกระทำอย่างมีระบบ (System Approach) โดยมีศูนย์สนเทศที่มีบุคลากรประจำ เพื่อให้การบริการงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การประสานงานและการประชาสัมพันธ์จะต้องกระทำทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

3. หัวหน้าฝ่ายแนะแนวจะต้องมีวุฒิอย่างน้อยปริญญาตรีทางจิตวิทยาการแนะแนวและมีประสบการณ์ด้านการแนะแนวมาก่อน

4. ผู้บริหารจะต้องให้หัวหน้าฝ่ายแนะแนวได้ริเริ่มจัดทำงบประมาณประจำปีของโรงเรียน

5. งานวิจัยจะมีบทบาทในการบริหารงานแนะแนวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการปรับปรุงให้ตรงกับเป้าหมาย เพื่อให้การบริการงานแนะแนวดำเนินไปด้วยความก้าวหน้า

ศรัญญูเรือน ทองสนธิ (2531 : 109-117) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของครูแนะแนวและคณะครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 420 คน ผลการศึกษาพบว่า สภาพและปัญหาของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ครูแนะแนวและคณะครูในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีทัศนะเกี่ยวกับการจัดบริการการวางตัวบุคคลและปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนแตกต่างกัน

ทองใบ สุกมาก (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 36 ท่าน ซึ่งได้แก่ ศึกษา นิเทศก์ และครูแนะแนว โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) ผลการศึกษาพบว่า ควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้บริหาร คณะครูและผู้บริหารผิชอบ งานแนะแนวในโรงเรียน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ การจัดบริการแนะแนว ควรจัดบริการแนะแนวสอดแทรกไปกับวิชาการ ควรมีการประชุมนิเทศนักเรียนและผู้ปกครอง ควรมีการสำรวจสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียน นักเรียน ภายนอกโรงเรียนในรูปแบบของคณะกรรมการ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดบริการแนะแนว ตลอดจนควรส่งเสริมให้นักเรียนประถมศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้ เกี่ยวกับการศึกษาส่วนตัว และสังคม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ของนักเรียน

จารุรักษ์ สุขเสริม (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษายังมีจำนวนน้อย (51.33) และรูปแบบของกิจกรรมที่โรงเรียนทุกขนาดให้ความสนใจจำนวนน้อย คือ จัดให้มีปฏิทินในการปฏิบัติงานแนะแนวประจำปี จัดการอบรมครูแนะแนว และคณะครูเพื่อให้ความรู้ด้านแนะแนวงบประมาณในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแนะแนว และห้องแนะแนวประจำโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่มีการจัดบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ และบริการติดตามผลเป็นจำนวนมากที่สุด โรงเรียนขนาดกลางมีการจัดบริการให้คำปรึกษาและบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นจำนวนมากที่สุด

2. ปัญหาที่ผู้บริหารประสบมากที่สุดในการจัดบริการแนะแนว อันเนื่องมาจากปัญหาการบริหารโรงเรียนตัวผู้บริหารเอง ครูแนะแนว คณะครู และผู้ปกครองนักเรียนคือ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดบริการแนะแนว ขาดเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวและอุปกรณ์ในการจัดบริการแนะแนว ครูแนะแนว และคณะครูขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการจัดบริการแนะแนว และผู้ปกครองนักเรียนมีฐานะยากจน

วีรพล วงศ์นันดา (2535 : 162) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับการแนะแนวสรุปได้คือ บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรผู้สอนวิชาชีพ ขาดบุคลากรที่มีความถนัดด้านวิชาการแนะแนว และขาดห้องประกอบหรือห้องพิเศษ อาทิ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องแนะแนว เป็นต้น

พิชัย งามทวี (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานแนะแนวอาชีพในโรงเรียนนาร่องขยายการศึกษาระดับขนาดกลางและขนาดใหญ่ของรัฐบาล เขตการศึกษา 7 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้น จำนวน 190 คน ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนยังขาดสถานที่ฝึกงานอาชีพให้แก่ นักเรียน ไม่มีอุปกรณ์เพียงพอ ที่จะให้ฝึกเพื่อการประกอบอาชีพในระยะแรกได้ ครูแนะแนวหรือครูผู้ทำหน้าที่แนะแนวมีชั่วโมงสอนเท่ากับครูอื่นในโรงเรียน ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานแนะแนวได้เต็มที่ สภาพการปฏิบัติงานแนะแนวอาชีพของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ แตกต่างกันในเรื่องการจัดกิจกรรมสโมสร

นงนาฏ พรหมสิทธิ์ (2536 : 140) ได้ศึกษาความคาดหวังของครูที่มีต่อการจัดงานแนะแนวในโรงเรียน โครงการนาร่องขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูในโรงเรียนโครงการนาร่องขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 จำนวน 8 โรงเรียน รวม 265 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูมีความคาดหวังต่อการจัดงานแนะแนวการศึกษา งานแนะแนวอาชีพ และงานแนะแนวส่วนตัวและสังคมอยู่ในระดับสูงทั้ง 3 ด้าน เมื่อจัดเรียงอันดับ ความคาดหวังต่องานแนะแนว 3 ด้าน จะได้ดังนี้

อันดับที่ 1 การจัดงานแนะแนวการศึกษา

อันดับที่ 2 การจัดงานแนะแนวส่วนตัวและสังคม

อันดับที่ 3 การจัดงานแนะแนวอาชีพ

วีณารัตน์ เกิดเพชร (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพทั่วไปของครูแนะแนวและการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน สภาพและปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาตามธรรมชาติของครูแนะแนว สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 โดยศึกษากลุ่มประชากรซึ่งเป็นครูแนะแนว จำนวน 302 คน

ผลการศึกษาพบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนที่เปิดดำเนินการสอนปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และเคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการแนะแนว ปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนที่เปิดดำเนินการสอนปีที่ 1 และปีที่ 3 ส่วนมากมีปัญหาการจัดบริการแนะแนวอยู่ในระดับน้อย ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรในชุมชนที่จะส่งเสริมการแนะแนว โรงเรียนที่เปิดดำเนินการสอนปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ส่วนมากมีปัญหาการจัดบริการแนะแนวอยู่ในระดับมาก

วิรัช โปยมรัตน์ (2536 : 88) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการบริการแนะแนวของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีความต้องการบริการแนะแนวด้านการศึกษามากกว่าการแนะแนวด้านส่วนตัว เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนเอง บริการจัดวางตัวบุคคล เช่น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กีฬา สหกรณ์ และการจัดกิจกรรมในหลักสูตรรายวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ โดยจัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนการเรียนและแผนการศึกษา จัดให้มีเงินทุนการศึกษา เพื่อช่วยเหลือนักเรียนตามความเหมาะสม จึงควรจัดบริการแนะแนวในการจัดวางตัวบุคคล โดยเฉพาะกิจกรรมในหลักสูตร รวมทั้งการจัดสอนซ่อมเสริมอีกด้วย ซึ่งจะเน้นหนักในเรื่องของการแนะแนวด้านการศึกษามากกว่าด้านส่วนตัวและสังคม

ยุเพ็ญ ศรีพงษ์ (2537 : 146) ได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 274 คน จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวทั้ง 5 บริการ ซึ่งประกอบไปด้วย บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผลของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษายังต้องการความสนับสนุน ความพร้อม ในด้านบุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ รวมทั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นและจากความร่วมมือของผู้บริหารรวมทั้งคณะครูฝ่ายที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้รู้จักตนเอง สามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ทั้งปัญหาด้านการเรียน อาชีพส่วนตัว และสังคม การจัดบริการแนะแนวนั้นจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดบริการแนะแนวจึงเป็นหน้าที่ของครูทุกคน โดยมีทั้งบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ให้การสนับสนุนความพร้อมด้านต่าง ๆ อันจะเป็นปัจจัยในการจัดบริการแนะแนวภายในโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเดลฟาย

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเดลฟาย

2.1.1 ประวัติและความเป็นมาของเทคนิคเดลฟาย

เดลฟาย (Delphi) เป็นชื่อที่เรียกตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อพอลโล (Apoll's Oracle) ในเมืองเดลฟาย ประเทศกรีก เนื่องจากเทพเจ้าอพอลโลนี้เป็นเทพเจ้าศักดิ์สิทธิ์แห่งการพยากรณ์ หรือที่เราเรียกว่าเป็นเทพพยากรณ์ ซึ่งก็มีความหมายที่สอดคล้องกับชื่อของเทคนิคเดลฟาย

เพราะเป็นวิธีการของการพยากรณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีระบบ โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2528 : 45-46)

เทคนิคเดลฟายนั้นเป็นวิธีการวิจัยที่อาจจะนำไปประยุกต์ได้หลายรูปแบบสถานการณ์ เทคนิควิจัยเดลฟายนี้ได้รับการพัฒนาจากกลุ่มที่งานบริษัทแรนด์ (Rand Corporation) ผู้นำทีมงานของบริษัทแรนด์ที่เริ่มมีเทคนิควิธีวิจัยแบบนี้มาตั้งแต่ปี ค.ศ.1950 แต่ก็ถูกเก็บไว้เป็นความลับถึงจนกระทั่ง ค.ศ. 1963 จึงได้มีการเปิดเผยเทคนิควิธีวิจัยเดลฟาย และเริ่มนำวิธีวิจัยเทคนิคเดลฟายไปใช้ (สมสมัย บุญอ่อน. 2524 : 11)

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 เป็นต้นมาผู้นำเอาเทคนิคเดลฟายไปใช้ในการวิจัยที่นอกเหนือไปจากทางด้านทหารแต่ขอบเขตของการศึกษาก็ยังคงเป็นเรื่องการทำนายเหตุการณ์ในอนาคตเหมือนกับการวิจัยเริ่มแรก ในช่วงต่อมาเทคนิคเดลฟายได้ถูกนำมาใช้ในบริษัทยานอวกาศและบริษัทผลิตรถยนต์ เนื่องจากในช่วงนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนายานอวกาศและเทคโนโลยีทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้มีการใช้จ่ายงบประมาณเป็นจำนวนมหาศาลเพื่อการวิจัยและพัฒนาาระบบเหล่านี้ เทคนิคเดลฟายจึงได้นำมาใช้ในการทำนายแนวโน้มต่าง ๆ ในเรื่องดังกล่าวและนี่ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การวิจัยแบบนี้ได้รับความนิยมในบริษัทอุตสาหกรรม และเทคโนโลยี และทางวิทยาศาสตร์ ในปัจจุบันเทคนิคเดลฟายก็ได้นำมาใช้ในสาขาต่าง ๆ อย่างมากมาย เช่น ด้านสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม การคมนาคม ขาวสารเหล่านี้ เป็นต้น

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า เทคนิคเดลฟายมีกำเนิดในอเมริกาและหลังจากนั้นอีก 9 ปีก็ได้แพร่ขยายไปสู่ประเทศในยุโรปตะวันตกและยุโรปตะวันออก และตะวันออกไกลโดยเฉพาะในญี่ปุ่น โดยเริ่มจากองค์การที่ไม่ใช่ธุรกิจการเงินได้มีการประมาณว่าในปี ค.ศ. 1969 มีการใช้ 5 เทคนิคเดลฟายเพื่อการวิจัยเป็นจำนวนหลักร้อย แต่ในปี ค.ศ. 1974 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนหลักพันซึ่งก็คาดว่าในปัจจุบันคงมีการใช้กันเป็นจำนวนมาก ในประเทศไทยก็เริ่มมีผู้นิยมใช้กันบ้างแล้ว ในวงการศึกษา โดยเฉพาะในหมู่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2528 : 46-47)

2.1.2 ความหมายของเทคนิคเดลฟาย

ซาสฟี (Rasp. 1973 : 29) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่าเป็นเทคนิคของการรวบรวมการพิจารณาตัดสินที่มุ่งเพื่อเอาชนะจุดอ่อนของการตัดสินใจแต่เดิมที่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ หรือความคิดเห็นของกลุ่มหรือมติที่ประชุม

ซอลเมอร์ และเรสเซอร์ (เกษม บุญอ่อน. 2522 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Helmer and Rescher. 1959 : 25) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่าเป็นโครงการที่จัดทำอย่างละเอียดรอบคอบในการสอบถามบุคคลโดยใช้แบบสอบถามในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นกลับมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ และสร้างความเป็นเอกฉันท์ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

กับความเป็นไปได้ในขนาดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเวลา ปริมาณ หรือสภาพการณ์ที่ต้องการจะให้เป็น

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2533 : 156) ได้กล่าวไว้ว่าเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เป็นวิธีการรวบรวมและการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นวิธีการรวบรวมและประเมินผลอย่างมีระบบ โดยผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรี และมีโอกาสแก้ไขแนวคิดที่ตอบในตอนแรก ๆ ของตนได้ด้วยการแสดงเหตุผล หลักการของเทคนิคเดลฟาย ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่าบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ (ผู้เชี่ยวชาญ) ในสาขานั้นจำนวนหลายคนย่อมจะช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในด้านนั้นได้ดี กว่าผู้เชี่ยวชาญเพียงคนเดียว หรือสองคน

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่าเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) คือวิธีการเทคนิคการรวบรวมและการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรี และมีโอกาสแก้ไขแนวคิดที่ตอบในตอนแรก ๆ ของตนได้ด้วยการแสดงเหตุผลและสร้างความเป็นเอกฉันท์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไปได้ในขนาดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเวลา ปริมาณ และหรือสภาพการณ์ที่ต้องการจะให้เป็น

2.1.3 ลักษณะของเทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟายเป็นวิธีการวิจัยประเภทหนึ่ง เพราะข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อเท็จจริง (Fact) มีความเชื่อถือได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งและวิธีการที่ได้ก็มีความเป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่ง วันทนีย์ ชูศิลป์ (2525 : 44) ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของการวิจัยโดยการใช้เทคนิคเดลฟาย ดังนี้ คือ

1. เป็นการวิจัยที่อาศัยวิธีการระดมความคิดเห็นจากกลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการศึกษา
2. เป็นการวิจัยที่ใช้ได้เหมาะสมกับการทำนาย หรือวิเคราะห์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต
3. ผู้เชี่ยวชาญจะแสดงความคิดเห็นตนเองโดยไม่คำนึงถึงความคิดเห็นของผู้อื่น ทั้งนี้เพราะในขณะที่แสดงความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไม่มีโอกาสเผชิญหน้ากับผู้เชี่ยวชาญคนอื่นเลย เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นใช้วิธีการเขียนตอบลงในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไป นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะไม่ทราบว่ามีใครเป็นผู้เชี่ยวชาญบ้าง
4. การรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญนั้น จะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นซ้ำกันหลายครั้ง โดยเว้นช่วงระยะเวลาตอบแต่ละครั้งให้เหมาะสม เพื่อให้ได้ความเห็นที่แน่นอน โดยทั่วไปนิยมให้ตอบ 2-3 รอบ
5. ผู้วิจัยจะใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่ได้จากการตอบของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละครั้ง โดยทั่วไปมักใช้มัธยฐาน (Median) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

คณาจารย์
 วชช. มจร. ปี 2551. (หน้า 4)

ดัลกี (สมพร ศรีใส. 2532 : 45 ; อ้างอิงมาจาก Dalkey. 1971) ได้อธิบายถึงลักษณะ
 ทั่วไป ของเทคนิคเดลฟาย ไว้ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับเลือกให้เข้าร่วมในการวิจัยจะไม่ทราบเลยว่ามีผู้ใดบ้างที่ร่วม
 อยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนี้ เหตุที่ต้องทำเช่นนี้ก็เพื่อเป็นการขจัดอิทธิพลของกลุ่มหรืออิทธิพลของ
 ลักษณะเด่นของผู้เชี่ยวชาญ บางคนอาจจะส่งผลต่อความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ ดังนั้น
 จึงมักใช้แบบสอบถามหรือวิธีการสื่อสารอื่น ๆ ที่ช่วยให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดไม่ต้องมาเผชิญ
 หน้ากัน และเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ถูกต้องเชื่อถือได้จึงต้องใช้แบบสอบถามหลาย ๆ รอบ

2. ในการตอบแบบสอบถามแต่ละรอบนั้น ผู้วิจัยจะได้แสดงผลสรุปของคำตอบของ
 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและคำตอบของผู้เชี่ยวชาญนั้น ๆ เองในรอบก่อนเอาไว้เพื่อให้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละ
 คนทราบว่า ความคิดเห็นของตนเป็นอย่างไร แตกต่างกับความคิดเห็นของคนอื่นหรือไม่อย่างไร

3. เป็นกระบวนการที่ใช้วิธีการทางสถิติเข้ามาช่วย ในการจำกัดวงคำตอบของกลุ่ม
 ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นการลดการกระจุกกระจายของคำตอบของกลุ่ม ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่ง
 อันเดียวกันขึ้น และนอกจากนั้นยังใช้สถิติเข้าช่วยในการยืนยันว่าความคิดเห็นในคำตอบรอบสุดท้าย
 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นตัวแทนของความคิดเห็นของสมาชิกทั้งหมดในกลุ่มด้วย

2.1.4 ขั้นตอนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

1. การพิจารณาหัวข้อที่จะศึกษา

เทคนิคเดลฟายเป็นวิธีการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแรก
 เริ่มของการค้นพบการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายจะใช้เทคนิคเดลฟายในการทำนายปรากฏ
 การณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเทคนิคเดลฟายสามารถ
 นำไปใช้ในการศึกษาปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน เช่น ทางด้านการศึกษา
 สาธารณสุข วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอื่น ๆ และปัญหาที่เหมาะสมสำหรับเทคนิคเดลฟายไม่
 จำเป็นที่จะต้องเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับอนาคต แต่อาจเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันก็ได้ ดังเช่น
 ลินสโตนและทูรอฟ (Linstone and Turoff. 1975 : 4) กล่าวว่า เทคนิคเดลฟายสามารถใช้ใน
 เรื่องต่อไปนี้ คือการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ในปัจจุบันหรืออดีตที่ยังไม่มีข้อมูลถูกต้อง
 การสำรวจ การวางแผน ชุมชนหรือชนบท การจัดทำลำดับค่านิยมของบุคคล การศึกษารูปแบบ
 ที่เหมาะสมเหล่านี้ เป็นต้น

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การเลือกหัวข้อการวิจัยโดย เทคนิคเดลฟายอาจเป็นเรื่อง
 เกี่ยวกับการทำนายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต การสำรวจ การวางแผน การจัดลำดับค่า
 นิยมและการศึกษารูปแบบที่เหมาะสม

2. การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

เนื่องจากเทคนิคเดลฟายเป็นกระบวนการทางการศึกษาวิจัย โดยการรวบรวม
 รวมความคิดเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้น การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการวิจัย

371.3 66 (1971)

โดยเทคนิคเดลฟาย ซึ่งสมบุรณ์ ดันยะ (2524 : 67 ; อ้างอิงมาจาก Pill. 1971) ได้แสดงความ คิดเห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญ จะหมายรวมทุกคนซึ่งสามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้ ดังนั้นในการ คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ในการวิจัยโดยเทคนิคเดลฟายนี้ ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่า บุคคลนั้นมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการศึกษามากน้อยเพียงใดหรือพิจารณาว่าบุคคลนั้น สามารถที่จะให้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของการวิจัย หรือไม่

2.1 วิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญ

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2528 : 52) ได้เสนอวิธีการเลือก ผู้เชี่ยวชาญไว้ ดังนี้ คือ

2.1.1 การสำรวจ ความคิดเห็นของบุคคลอื่น ๆ อันได้แก่ การให้ผู้อื่น ได้ลงมติหรือแสดงความคิดเห็นว่าใครบ้างที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ บุคคลที่จะให้ความ เห็นได้คือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพในสาขานั้น ๆ

2.1.2 การสำรวจความเห็นจากบุคคลสำคัญในวิชาชีพนั้น ๆ (Key Information) เป็นวิธีการของการสำรวจผู้เชี่ยวชาญ โดยอาศัยข้อมูลและความรู้จากบุคคลสำคัญ ในสาขานั้น ๆ ให้ระบุรายชื่อของบุคคลที่เห็นว่ามี ความเชี่ยวชาญโดยอาศัยข้อมูลและความรู้จาก บุคคลสำคัญในสาขานั้น ๆ ให้ระบุรายชื่อของบุคคลที่เห็นว่ามี ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว วิธีการนี้ คือ การสำรวจผู้เชี่ยวชาญจากผู้เชี่ยวชาญ นั้นเอง

2.1.3 การเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยการวิเคราะห์ และสำรวจ ผลงานที่ปรากฏ อาจจะเป็นหนังสือพิมพ์ เอกสาร หรือผลงานวิจัย เพื่อที่จะได้ข้อมูลว่าบุคคลใดมีผลงานในเรื่อง นั้น ๆ ในปริมาณเท่าใด ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยทราบว่ใครบ้างที่เชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการศึกษา

2.2 จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายนั้น จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่จะเข้าร่วมโครงการ นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ ถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์สูงจะใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10-15 คน แต่ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์ต่ำก็อาจต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญมากกว่า 30 คน จะให้ความเชื่อมั่นสูงแต่ผลการวิจัยพบว่า ถ้าเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยทั่วไป หากมี จำนวนตั้งแต่ 17 คน ขึ้นไปแล้ว อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อย (เกษม บุญอ่อน. 2522 : 27-28)

แมคมิลแลน (เกษม บุญอ่อน. 2522 : 27-28 ; อ้างอิงมาจาก Mac. Millan.1971) ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย และค่าการเปลี่ยนแปลงของ ความคลาดเคลื่อน ในการประชุมประจำปีของ California Junior College Association เมื่อ พ.ศ. 2524 ซึ่งผลของการวิจัยดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญ และการลดลงของความคลาดเคลื่อน

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1 - 5	1.20 - 0.70	0.50
5 - 9	0.70 - 0.58	0.12
9 - 13	0.58 - 0.54	0.04
13 - 17	0.54 - 0.50	0.04
17 - 21	0.50 - 0.48	0.02
21 - 25	0.48 - 0.46	0.02
25 - 29	0.46 - 0.44	0.02

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 17 คนขึ้นไปค่าความคลาดเคลื่อนจะลดลงในอัตราที่คงที่ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายควรจะให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 17 คนขึ้นไป

3. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยโดยใช้ เทคนิคเดลฟาย เป็นการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้เชี่ยวชาญคนเดียวกันหลายครั้ง เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่แท้จริงและเที่ยงตรง ดังกระบวนการทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. รอบที่ 1 การระดมสมอง (Brainstorming) ผู้ชำนาญจะได้รับคำถามส่วนใหญ่จะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นหรือปัญหา

2. รอบที่ 2 การประเมินความคิดเห็น (Evaluation of Ideas) หลังจากผู้วิจัยได้ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 แล้วจะนำข้อมูลไปเรียบเรียงเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ส่งกลับให้ผู้เชี่ยวชาญทบทวนความคิดเห็นอีกครั้ง

3. รอบที่ 3 การประเมินซ้ำ (Re-evaluation of Ideas) ผู้วิจัยจะพัฒนาแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์คำตอบในแบบสอบถามรอบที่สอง เป็นแบบสอบถามที่ประกอบไปด้วยข้อความเดิมแต่เพิ่มการแสดงค่าสถิติเกี่ยวกับการตอบข้อคำถามในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด เช่น แสดงตำแหน่ง แต่เพิ่มการแสดงค่าสถิติเกี่ยวกับการตอบข้อคำถามในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด เช่น แสดงตำแหน่งค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อคำถาม ส่งกลับให้ผู้เชี่ยวชาญ คนเดิมตอบอีกโดยให้

ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาว่ามีความเห็นสอดคล้องกับตำแหน่งที่ ผู้เชี่ยวชาญ ต่าง ๆ มีความคิดเห็นหรือไม่ โดยให้บทวนและการพิจารณาบทวนคำตอบของตนเองอีกครั้งหนึ่งและให้แสดงเหตุผล การตอบในกรณีที่คำตอบของตนดกอยู่สูงหรือต่ำกว่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ในการใช้เทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยควรจะ

1. มีเวลามากพอสมควร ปกติการใช้เทคนิคเดลฟายจะใช้เวลาประมาณ 2-3 เดือน เลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถเป็นเลิศในสาขานั้น ๆ อย่างแท้จริงจำนวนผู้เชี่ยวชาญควรมีจำนวนมากพอ ส่วนมาก ผู้เชี่ยวชาญ จะมี 17 คนขึ้นไป

2. เขียนแบบสอบถามให้ชัดเจน และจัดระยะเวลาในการส่งแบบสอบถามแต่ละรอบให้เหมาะสม

3. มีความละเอียดและไม่ลำเอียง

เกี่ยวกับการใช้เทคนิคเดลฟายนี้เนอร์กและกัสตฟสัน (Knirk and Custafson. 1986 : 240) ได้กล่าวถึงผลการวิจัยว่า การวิจัยนี้ใช้เทคนิคเดลฟายมีความเหมาะสมกับการกำหนดความมุ่งหมายและความสัมพันธ์ต่าง ๆ ของเหตุการณ์เชิงปริมาณในอนาคตแต่เทคนิคนี้จะพยากรณ์ได้ดีในช่วงเวลาสั้น กล่าวคือเป็นการทำงานเหตุการณ์ในอนาคตอันใกล้ เช่น นักพัฒนาหลักสูตรใช้เทคนิคเดลฟายเพื่อหาข้อตกลงว่าหลักสูตรที่กำลังจะพัฒนาควรประกอบด้วยอะไรบ้าง เป็นต้น ลักษณะการใช้เทคนิคเดลฟายเช่นนี้ดูเหมือนจะใช้เพื่อการคิดสร้างสรรค์มากกว่าที่จะเป็นการพยากรณ์แต่เทคนิคเดลฟายก็ให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533 : 157 - 158)

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเดลฟาย

2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

รอสแมน และบันนิง (Rossman and Bunning. 1978) ได้ใช้เทคนิคเดลฟายในการกำหนดความสามารถด้านความรู้ และทักษะของนักการศึกษาผู้ใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกา

ลินทน์ (Lynn. 1979 : 2447 - A) แห่งมหาวิทยาลัย นอร์ทเทอรัน อิลลินอยส์ (Northern Illinois University) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้รูปแบบเดลฟาย เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ของการศึกษา เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมซึ่งทำการวิจัยในปี ค.ศ. 1979 ใช้เวลาในการวิจัยนานกว่า 5 เดือน เพื่อจะให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์หลักสำหรับการศึกษา ตามสภาพแวดล้อมเพื่อใช้เป็นโครงสร้างขอบข่ายการพัฒนา หลักสูตร การกลั่นกรอง โปรแกรมและการประเมินผล โปรแกรม

แบทเทอร์บี (Battersby. 1980) คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยแมสเสย์ (Massey University) ประเทศนิวซีแลนด์ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังสำหรับครูประถมศึกษาที่ประสบความสำเร็จในขั้นเริ่มต้นเพื่อที่จะศึกษาถึงความสอดคล้องกันของความคิดเห็นของกลุ่ม

ผู้เชี่ยวชาญในระดับต่าง ๆ ผลการวิจัยสรุปไว้ว่า ครูใหม่ระดับประถมศึกษาที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีเทคนิคและวิธีการสอนหลาย ๆ แบบ สามารถใช้อุปกรณ์การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอนโดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็ก มีการวัดผลเพื่อปรับปรุงการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอนโดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็ก มีการวัดผลเพื่อปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ และสามารถควบคุมชั้นเรียนได้

ออตโต (Otto, 1980 : 4287 - A) แห่งมหาวิทยาลัยเซาเทิร์นอิลลินอยส์ (Southern Illinois University) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ในอนาคตของบรรณารักษ์ต่อการบริการชุมชนในห้วงสมมติวิจัยทางการศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟายเพื่อรวบรวมคำทายของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และฐานะในอนาคต ของบรรณารักษ์สถานศึกษา และทักษะความรู้ คุณวุฒิทางการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานในอนาคต

2.2.2 งานวิจัยในประเทศไทย

สำหรับในประเทศไทยได้มีงานวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย เช่น งานวิจัยของสมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2528) ได้ใช้ในการหาเกณฑ์เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพเกี่ยวกับการประเมินโครงการของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และ นิคม ตังคะภิกข (2528) ได้ใช้ในการพัฒนาปรับปรุงแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ภาคสนามของนิสิตครุศาสตร์ สาขามัธยมศึกษา นอกจากนี้ ไพฑูรย์ โพธิสาร (2529) ใช้ในการสร้างแผนพัฒนาบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และทวี ถาวร (2529) ได้ใช้ในการสร้างรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรฝ่ายธุรการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นอกจากนี้ สมพร ศรีใส (2532) ได้นำมาใช้ในการพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 10 และลำเพา เอี่ยมสำอางค์ (2532) ได้ศึกษาทัศนคติในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ส่วนสุรพันธ์ ยันต์ทอง (2533) ได้ศึกษาแนวโน้มวิทยาลัยครูในประเทศไทย ซึ่งทองใบ สุกมาก (2534) ได้ใช้เทคนิคเดลฟายในการศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สุรชาติ สังข์รุ่ง (2539) ได้ใช้เทคนิคเดลฟายในการศึกษาถึงระบบการสรรหาข้าราชการครู และพิรุณรัตน์ สันติลีลา (2541) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูแนะแนวตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาในรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว จำนวน 40 คน ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว และศึกษานิเทศก์ จำนวน 16 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 12 คน
3. ครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 12 คน

ความหมายและคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว คือ บุคคลผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ มีความชำนาญและประสบการณ์ในด้านการแนะแนวเป็นอย่างดี มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของบุคคลในวงการแนะแนว โดยผู้วิจัยจะคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวเป็นแหล่งข้อมูล ตามคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 1.1 มีวุฒิทางการศึกษาด้านจิตวิทยาการแนะแนวในระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- 1.2 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการแนะแนวอย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป
- 1.3 เป็นอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอน หรือให้ความรู้ด้านการแนะแนวในสถาบันราชภัฏมหาวิทยาลัยภายใน กรุงเทพมหานครหรือในเขตปริมณฑลที่มีการจัดบริการแนะแนวหรือมีภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาและการแนะแนว
- 1.4 เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการแนะแนวในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว
- 1.5 เป็นผู้ที่บทบาทและหน้าที่ในการสอนหรือให้บริการแนะแนวในสถาบันระดับอุดมศึกษา
- 1.6 มีผลงานทางวิชาการ เช่น การวิจัย เขียนตำรา หรือหนังสือ การฝึกอบรมหรือจัดการสัมมนาทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว
- 1.7 เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในวงการแนะแนว

โดยผู้วิจัยจะคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะนำที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
อย่างน้อย 4 ข้อขึ้นไป เป็นแหล่งข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะนำ จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ข้องกับการแนะนำ จำนวนทั้งหมด 16 คน ได้ดังนี้

ตาราง 8 แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญแยกตามสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 8 คน

อันดับที่	สถาบันอุดมศึกษา	จำนวน
1.	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	1
2.	มหาวิทยาลัยศิลปากร	1
3.	สถาบันราชภัฏพระนคร	1
4.	สถาบันราชภัฏธนบุรี	1
5.	สถาบันราชภัฏสวนดุสิต	1
6.	สถาบันราชภัฏจันทรเกษม	1
7.	สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา	1
8.	สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	1
	รวม	8

ตาราง 9 แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการแนะนำแยกตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กับการแนะนำ จำนวน 8 คน

อันดับที่	สถาบันอุดมศึกษา	จำนวน
1.	ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ	3
2.	หน่วยศึกษานิเทศก์งานแนะ กรมสามัญศึกษา	3
3.	หน่วยศึกษานิเทศก์งานแนะ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	2
	รวม	8

2. ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยจะคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นแหล่งข้อมูล จำนวน 12 คน ตามคุณสมบัติดังต่อไปนี้

2.1 เป็นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เขตการศึกษา 1

2.2 เป็นโรงเรียนต้นแบบแนะแนวที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานแนะแนว และได้คัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดให้เป็นโรงเรียนต้นแบบแนะแนวในเขตการศึกษา 1

3. ครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยจะคัดเลือกครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นแหล่งข้อมูล จำนวน 12 คน ตามคุณสมบัติดังต่อไปนี้

3.1 เป็นครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เขตการศึกษา 1

3.2 เป็นครูแนะแนวที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป หรือได้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานแนะแนวโดยได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดให้เป็นครูแนะแนวดีเด่น

เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบแนะแนวเป็นศูนย์ดำเนินงานแนะแนวที่เ็นระบบ ตามเกณฑ์มาตรฐานแนะแนวสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2538

1. คัดเลือกจากโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบแนะแนวมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และปี พ.ศ. 2538

2. เป็นโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานแนะแนวของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเขตการศึกษา 1

3. เป็นโรงเรียนที่ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยบริการแนะแนวประจำจังหวัดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

รายชื่อโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เป็นโรงเรียนต้นแบบแนะแนว พ.ศ. 2538 ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้รับคัดเลือกให้เป็นแหล่งข้อมูลจำนวน 12 แห่ง ดังนี้

ตาราง 10 แสดงรายชื่อโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ในเขตการศึกษา 1 ที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนวได้รับคัดเลือกให้เป็นแหล่งข้อมูล จำนวน 12 แห่ง

โรงเรียน	จังหวัด	จำนวนคน
ขนาดใหญ่		
1. วัดพิกุลเงิน	นนทบุรี	2
2. โศภพระเจดีย์	นครปฐม	2
3. เกาะวังไทร	นครปฐม	2
4. วัดลาดสนุ่น	ปทุมธานี	2
ขนาดกลาง		
5. วัดลานคา	นครปฐม	2
6. วัดบางปิ้ง	สมุทรสาคร	2
7. วัดจรเข้ใหญ่	สมุทรปราการ	2
8. บ่อมพระจุลจอมเกล้า	สมุทรปราการ	2
ขนาดเล็ก		
9. วัดลาดหญ้าไทร	นครปฐม	2
10. วัดท่าเสา	สมุทรสาคร	2
11. วัดราษฎร์ศรัทธาภิระยาราม	สมุทรสาคร	2
12. วัดปานประสิทธิ์าราม	สมุทรปราการ	2
รวม		24

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการจัดการบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟายมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยศึกษาเอกสารกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว การจัดการบริการแนะแนว และจากการศึกษาสภาพการจัดการบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 1 จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นกรอบ (Frame) ในการศึกษาารูปแบบการจัดการบริการแนะแนวทางการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

ด้านการบริหารงานแนะแนว

1. ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว
2. ด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว
3. ด้านการดำเนินงานแนะแนว
4. ด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนว
5. ด้านการประเมินผล และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

ด้านการจัดบริการแนะแนว

1. ด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
  2. ด้านบริการสนเทศ
  3. ด้านบริการให้คำปรึกษา
  4. ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล
  5. ด้านบริการติดตามและประเมินผล
2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบแรกโดยการยึดกรอบที่กำหนดไว้แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวตอบในรอบที่ 1 โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกัน
3. ศึกษาคำตอบของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว จากนั้นสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ แล้วส่งแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวตอบในรอบที่ 2
4. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้เหมือนรอบที่ 2 แต่ให้มีการแสดงตำแหน่งทางด้านสถิติ ซึ่งแสดงตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวทำเช่นนั้น
5. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามข้อ 4 ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวคนเดิมตอบแบบสอบถามในรอบที่ 3 และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวทำเช่นนั้นพิจารณาทบทวนคำตอบของตนอีกครั้งและให้แสดงเหตุผลในกรณีที่คำตอบตกลูกสูงหรือต่ำกว่าพิสัยระหว่างควอไทล์
6. ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ในรอบที่ 3 มาเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยพิจารณาจากข้อคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมและค่าความสอดคล้องกันสูงซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ที่มีต่อการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส

ทางการศึกษาเพื่อใช้แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวที่เป็นแหล่งข้อมูล 3 รอบ ดังนี้

★ เดวิด วัย 0

- รอบที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยการยึดกรอบที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้
- รอบที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ
- รอบที่ 3 แบบสอบถามมีลักษณะเหมือนกับแบบสอบถาม ในรอบที่ 2 แต่เพิ่มคำถามพื้นฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวในรอบที่ 2

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามรูปแบบการจัดการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามปลายเปิด โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำมาสร้างเป็นแบบ (Frame) ในการศึกษาในรูปแบบการจัดการจัดบริการแนะแนวแล้ว ส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 ตอบ ซึ่งเป็นแบบสอบถามชุดเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 มาสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ และได้เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ได้แก่ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผศ.ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ผศ.พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และ นายเสวียน มะลิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อคำถามถึงความสมบูรณ์และความถูกต้องทางด้านภาษาจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ต่อไป
3. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไข ปรับปรุงแล้ว ไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับแบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 2 โดยแยกแบบสอบถามมาตามแหล่งข้อมูล
4. นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 พัฒนาเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 3 โดยแบบสอบถามมีลักษณะเหมือนกับแบบสอบถามในข้อ 2 แต่ได้เพิ่มคำถามพื้นฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์โดยแยกแบบสอบถามตามแหล่งข้อมูล ซึ่งได้จากการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นแหล่งข้อมูลในรอบที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และทำหนังสือให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยพร้อมทั้งขอความสมัครใจในการร่วมเป็นผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญที่สมัครใจตอบแต่ละคนตอบ โดยการแสดงทัศนคติรูปแบบการจัด

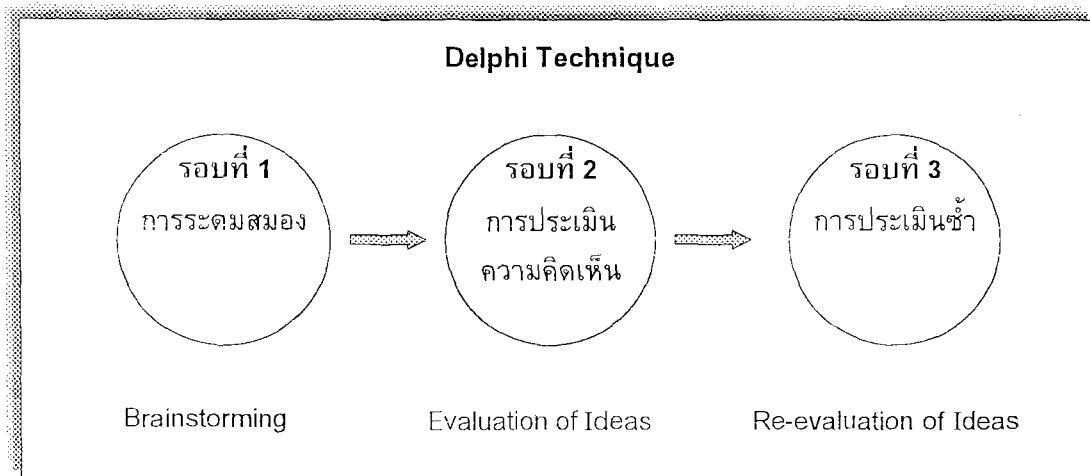
บริการแนะแนว การตอบของผู้เชี่ยวชาญครั้งนี้เป็นการเขียนตอบตามหัวข้อคำถามหรือกรอบที่กำหนดไว้ และถือเป็นคำตอบรอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามชุดเดียวกัน

2. นำคำตอบที่ได้จากรอบที่ 1 มาสร้างเป็นข้อความสำหรับรอบที่ 2 ต่อไป ลักษณะข้อความนั้นสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จากนั้นเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ได้แก่ ศ.ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผศ.ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ ผศ.พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และนายเสวียน มะลิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อความถึงความสมบูรณ์ และความถูกต้องทางด้านภาษา แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 2

3. จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติของแต่ละข้อความ ได้แก่ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

4. สร้างแบบสอบถามสำหรับรอบที่ 3 ลักษณะเช่นเดียวกับแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยเพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์รวมทั้งตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในรอบที่ 2 เพื่อนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นรอบที่ 3 ในการรอบรอบนี้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะได้ทราบความคิดเห็นของกลุ่มแต่ละข้อความ และให้โอกาสผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทบทวนคำตอบของตนเองและอาจเปลี่ยนคำตอบใหม่หรือยังคงยืนยันคำตอบเดิม พร้อมทั้งให้แสดงเหตุผลประกอบสำหรับข้อความที่คำตอบครั้งล่าสุดไม่ได้อยู่ในขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- รอบที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นแบบสอบถามชุดเดียวกัน ทั้ง 40 คน
- รอบที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งเป็นคนละชุดกับรอบที่ 1
- รอบที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ แต่เพิ่มค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแต่ละข้อคำถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะนำ ผู้วิจัยได้นำข้อความที่เป็นคำถามปลายเปิดมาสร้างข้อคำถามสำหรับรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ ข้อคำถามในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 นี้ มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแต่ละข้อความ สำหรับรอบที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะนำถูกขอร้องให้แสดงเหตุผลประกอบในกรณีที่มีความคิดเห็นของตนในรอบที่ 2 อยู่ นอกขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะนำยืนยันความคิดของตน จากนั้นนำแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ค่ามัธยฐาน

สำหรับแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักและความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความไม่เหมาะสม

ส่วนเกณฑ์สำหรับนำค่ามัธยฐานมาเปรียบเทียบกำหนดไว้ ดังนี้

ต่ำกว่า 1.50	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความไม่เหมาะสม
1.51 – 2.50	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมน้อย
2.51 – 3.50	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมมาก
4.51 ขึ้นไป	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวจากการตอบในรอบที่ 3 นี้ ไปพิจารณาเลือกคำตอบที่มีความเหมาะสมโดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ค่ามัธยฐานของคำตอบเท่ากับ 3.51 ขึ้นไป เป็นค่าแสดงถึงความเหมาะสมมากและค่ามัธยฐานของคำตอบเท่ากับ 3.50 ลงมา เป็นค่าแสดงถึงความเหมาะสมน้อย

4. ตัวชี้วัดคุณภาพ

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ผู้วิจัยทำการคำนวณค่าความแตกต่างระหว่าง ควอไทล์ที่ 1 กับควอไทล์ 3 ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่คำนวณได้ของแต่ละข้อความใด มีค่าตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้อง และในทางตรงกันข้ามถ้าค่าดังกล่าวมากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

ดังนั้น การเลือกคำตอบของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว คือ คำตอบที่มีค่าความเหมาะสมมาก (ค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.51 ขึ้นไป) และคำตอบที่มีความสอดคล้องกันสูง (ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เท่ากับ 1.50 ลงมา)

3. สรุปรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ศิษยานุศิษย์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยจัดอันดับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามคำตอบที่มีค่าความเหมาะสมอย่างยิ่ง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้งหมด 40 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แหล่งข้อมูล

ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวและศึกษานิเทศก์ จำนวน 16 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 12 คน
3. ครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 12 คน

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลจากการตอบข้อคำถามแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวที่มีต่อรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเรียงจากคำมีขยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ จะนำเสนอตามลำดับดังนี้คือ

ด้านการบริหารงานแนะแนว

1. ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว
2. ด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว
3. ด้านการดำเนินงานแนะแนว
4. ด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว
5. ด้านการประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ด้านการจัดบริการแนะแนว

1. ด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ด้านบริการสนเทศ
3. ด้านบริการให้คำปรึกษา
4. ด้านการจัดวางตัวบุคคล
5. ด้านบริการติดตามและประเมินผล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การศึกษาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 3 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 4 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็กตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 5 สรุปรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 6 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตอนที่ 1 การศึกษาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

1. การบริหารงานแนะแนว

1.1 ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า การจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว ได้แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว มีการประชุม ศึกษาดูงาน โดยคณะกรรมการแนะแนว นอกจากนี้ยังได้มีการสำรวจและจัดระบบข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน มีการอบรมครูและผู้บริหารให้ความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวมีการมอบหมายงานตามความถนัด ตามความสามารถโดยทำความเข้าใจในเรื่องการแนะแนว

จากการศึกษาข้อมูลการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนวยังขาดแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยดูจากผลการประเมินคุณภาพนักเรียน ผลการดำเนินงานโครงการปีที่ผ่านมา บุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ ของโรงเรียน และชุมชน แหล่งข้อมูลทางการศึกษาอาชีพ แหล่งส่งเสริมบุคลิกภาพ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี ฯลฯ ของชุมชน นโยบายของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสร้างความรู้ความเข้าใจกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกับครู โดยการศึกษาจากสื่อ เอกสาร วีดิทัศน์ สไลด์ การแบ่งกลุ่มคณะทำงานแต่ละบริการ

1.2 ด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า การวางแผนการจัดงานแนะแนวคณะกรรมการวางแผน โดยจัดทำโครงการแนะแนวตลอดปีการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวยังขาดแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1.2.1 การกำหนดข้อมูลจากการวิเคราะห์ไว้ในหลักการ เหตุผล และจุดประสงค์
- 1.2.2 การกำหนดข้อตกลงหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานแนะแนว

1.3 ด้านการดำเนินงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานแนะแนวคณะกรรมการได้ดำเนินงานตามโครงการแนะแนว จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้านการดำเนินงานแนะแนว ยังขาดแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1.3.1 คณะทำงานแต่ละบริการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน
- 1.3.2 การกำหนดขั้นตอนรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม
- 1.3.3 การปฏิบัติกิจกรรมตามปฏิทิน
- 1.3.4 การจัดทำบันทึกและสรุปผลการจัดกิจกรรม

1.4 ด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า การนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนทำการนิเทศติดตามการดำเนินงานแนะแนวโดยให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานแก่บุคลากรในโรงเรียน

จากการศึกษาข้อมูลด้านการนิเทศ ติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว ยังขาดแนวปฏิบัติที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.4.1 ผู้บริหารควรให้ความสนใจในการซักถาม พูดคุย และร่วมกิจกรรม
- 1.4.2 ผู้บริหารควรใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงาน
- 1.4.3 ผู้บริหารควรให้บริการด้านปัจจัยสำคัญช่วยประสานงาน รวมถึงร่วมแก้ไขปัญหา

ปัญหา

ที่ปรากฏ

1.5 ด้านการประเมินผล และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาพบว่า การประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการประเมินผลงานแนะแนวในกิจกรรมต่าง ๆ โดยสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานแนะแนวต่อผู้บริหารโรงเรียน

จากการศึกษาข้อมูลด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ยังขาดแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1.5.1 คณะทำงานแต่ละบริการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน
- 1.5.2 คณะกรรมการแต่ละบริการควรมีการสรุปและรายงานต่อผู้บริหาร และคณะกรรมการทุกฝ่าย
- 1.5.3 ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดจุดในการพัฒนางานและแนวต่อไป

2. การจัดการบริการแนะแนว

2.1 ด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

จากการศึกษาพบว่า บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้รู้จักกับนักเรียนทุกด้าน โดยวิธีการสัมภาษณ์ สอบถาม จัดทำแฟ้มข้อมูลส่วนตัวนักเรียน สำรวจปัญหา ตลอดจนสำรวจศึกษาเด็กชายกรณี มีการจัดทำระเบียบพฤติกรรม อัดชีวประวัติ ระเบียบสะสม

2.2 ด้านบริการสนเทศ

จากการศึกษาพบว่า บริการสนเทศเพื่อช่วยให้ข่าวสารความรู้ที่จำเป็นแก่นักเรียนเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยวิธีการดังนี้

1. การปฐมนิเทศ
2. การจัดทำป้ายสนเทศ
3. การจัดนิทรรศการ
4. ปัจฉินิเทศ
5. กิจกรรมโฮมรูม
6. แนะนำสัญจร
7. กิจกรรมเสียงตามสาย

2.3 ด้านบริการให้คำปรึกษา

จากการศึกษาพบว่า บริการให้คำปรึกษาเพื่อให้สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองมีการให้คำปรึกษารายบุคคลและเป็นกลุ่ม แก่นักเรียน ผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนจากการบันทึกการให้คำปรึกษา

2.4 ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

จากการศึกษาพบว่า บริการจัดวางตัวบุคคลเพื่อจัดให้นักเรียนได้รับความช่วยเหลือแก้ไข หรือมีการฝึกฝนให้มีประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่กรณี ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ

ดังต่อไปนี้ จัดหาทุนการศึกษา จัดหาโควตาศึกษาต่อ เลือกวิชาเรียน สอนซ่อมเสริม จัดกลุ่มสนใจ จัดหางานให้ทำระหว่างปิดภาคเรียน

2.5 ด้านบริการติดตามและประเมินผล

จากการศึกษาพบว่า บริการติดตามและประเมินผลเพื่อติดตามผลงานแต่ละด้าน และพัฒนาการของนักเรียน มีกิจกรรมที่ปฏิบัติจริงในเรื่องการสัมภาษณ์ สอบถาม จดหมายติดต่อนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ รวมทั้งการประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการแนะแนวจากการประเมินผลนักเรียน

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

การเสนอผลการวิเคราะห์รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ แสดงในตาราง 11 ถึง 21 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 11 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.2	ผู้บริหารและบุคลากรควรให้ความสนใจในหลักการให้บริการแนะแนวสอดคล้องกับสภาวะปัญหาในปัจจุบันของโรงเรียน	4.868	0.632
1.3	ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตลอดจนสภาพปัญหาในโรงเรียนโดยดูจากข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้		
1.3.1	ผลการประเมินต่าง ๆ ของนักเรียน	4.868	0.632
1.3.2	ผลการดำเนินงานโครงการในปีที่ผ่านมา	4.868	0.632
1.3.3	บุคลากรงบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน	4.833	0.667
1.3.4	ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในเรื่องการศึกษา แหล่งอาชีพ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน	4.833	0.667
1.1	ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนวโดยคณะกรรมการแนะแนวนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานแนะแนวต่อฝ่ายบริหาร เมื่อได้รับความเห็นชอบให้นำเสนอต่อบุคลากรในโรงเรียนพร้อมทั้งให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมอภิปรายรูปแบบโครงการแนะแนวก่อนนำไปใช้	4.794	0.814
1.3.5	นโยบายของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.750	1.025

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.4	ศึกษาดูงานจากสื่อ เอกสาร วิดีทัศน์ สไลด์ รวมทั้งศึกษาดูงาน การจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นระบบในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ กลับมาจัดการสัมมนาเพื่อศึกษารูปแบบการจัดทำระบบข้อมูลอย่างเป็นระบบให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและนักเรียนต่อไป	4.700	1.100
1.5	จัดการอบรมแก่ผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนวเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดบริการแนะแนวให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.700	1.100
1.6	คณะกรรมการแนะแนวควรแบ่งกลุ่มคณะทำงานในแต่ละฝ่ายในบริการต่าง ๆ ให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน	4.700	1.029

จากตาราง 11 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 12 แสดงค่ามัธยมศึกษาและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์
2.3	จัดทำโครงการแนะแนวทุกปีการศึกษา	4.955	1.273
2.1	กำหนดวัตถุประสงค์การจัดโครงการแนะแนวของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	4.929	0.571
2.2	คณะกรรมการจัดทำแผนงานแนะแนวตลอดปีและแผนงานนั้นต้องสอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน	4.929	0.571
2.8	จัดสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน เพื่อให้การจัดบริการแนะแนวสนองตอบความต้องการของนักเรียน	4.929	0.571

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผน การจัดงานแนะแนว	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
2.9	วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน เพื่อให้การช่วยเหลือดูแลนักเรียน ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเรียน สุขภาพ พฤติกรรมนักเรียน	4.900	0.600
2.10	คณะกรรมการร่วมกันวางแผนกำหนดโครงการแนะแนวที่จะ ปฏิบัติในภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษา	4.900	0.600
2.4	จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานแนะแนวให้สอดคล้องกับปฏิทินการ ปฏิบัติงานของโรงเรียน	4.868	0.632
2.11	กำหนดข้อตกลงและแนวปฏิบัติให้ชัดเจนในแต่ละบริการ	4.833	0.667
2.14	จัดระบบการประชาสัมพันธ์งานแนะแนวไว้หลาย ๆ รูปแบบ เช่น การกระจายเสียงทั้งในโรงเรียน และในชุมชน การติดป้าย โฆษณา และการแจกเอกสาร	4.833	0.667
2.13	จัดประชาสัมพันธ์งานแนะแนวทั้งภายนอก และภายในโรงเรียน	4.794	0.847
2.12	จัดหน่วยประชาสัมพันธ์งานแนะแนวของโรงเรียนโดยหน่วย ประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยคณะกรรมการแนะแนว หัวหน้า สายชั้น ครู อาจารย์ และตัวแทนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น	4.750	1.292
2.5	จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงาน ประจำปี	4.643	1.371
2.6	คณะกรรมการแนะแนวเสนอโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนต่อผู้ บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา	4.500	1.700
2.7	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวในแต่ละโครงการ	4.500	1.500

จากตาราง 12 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้าน
การวางแผนการจัดแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่อยู่ในระดับ
เหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มีเพียง
1 กิจกรรมในจำนวน 14 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ คณะกรรมการ
แนะแนวเสนอโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา (2.6)

ตาราง 13 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ด้านการดำเนินงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการดำเนินงานแนะแนว	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.2	กิจกรรมที่จัดให้บริการแนะแนวครอบคลุมงานแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ	4.929	0.571
3.1	ผู้บริหารโรงเรียนควรประชุมร่วมกับคณะกรรมการแนะแนวในการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูในโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างชัดเจน เพื่อให้งานแนะแนวบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้	4.900	0.600
3.7	ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้แก่ฝ่ายแนะแนวให้เพียงพอ	4.900	0.600
3.4	คณะทำงานในแต่ละบริการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.868	0.632
3.5	กำหนดขั้นตอนรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน	4.868	0.632
3.9	หัวหน้างานแนะแนวควรจัดทำโครงการ และเสนอการใช้งบประมาณของฝ่ายแนะแนวต่อผู้บริหารโรงเรียนทุกปีการศึกษา	4.833	0.667
3.3	คณะกรรมการแต่ละบริการจัดกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานให้ชัดเจน	4.794	0.897
3.6	ครูแนะแนวควรมีการติดต่อประสานกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดเวลา เช่น การขอคำปรึกษาในการจัดโครงการ การเสนอโครงการและการรายงานผลและการติดตามผลการดำเนินงาน	4.794	0.847
3.8	ห้องแนะแนวควรตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมเป็นสัดส่วนกว้างขวาง ตกแต่งเหมาะสมกับการให้บริการปราศจากเสียงรบกวน	4.794	0.847
3.10	การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการบันทึกข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น เก็บภาพถ่ายในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่งานแนะแนวต่อไป	4.794	0.814
3.11	สรุปผลการจัดกิจกรรมโครงการแนะแนวประจำภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษาพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานแนะแนวอย่างต่อเนื่องในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนและในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับข้อเสนอแนะจากฝ่ายต่าง ๆ	4.794	0.897

จากตาราง 13 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 14 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
4.1	ผู้บริหารควรเล็งเห็นความสำคัญในการจัดบริการแนะแนว ควรให้ความสนใจในการซักถาม พูดคุยกับครูแนะแนวและร่วมกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ของงานแนะแนว	4.900	0.600
4.4	ผู้บริหารควรให้บริการด้านปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เช่น จัดสรรเงินงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็น และสถานที่ที่เหมาะสมกับการดำเนินงานแนะแนว	4.900	0.600
4.5	ผู้บริหาร คณะกรรมการแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว ควรทำงานโดยการประสานงานกันในแต่ละคณะทำงาน รวมถึงร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	4.900	0.600
4.6	ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ชมเชย และประชาสัมพันธ์ผลงานให้เป็นที่ปรากฏ	4.900	0.600
4.8	คณะกรรมการแนะแนวสรุปและรายงานผลการดำเนินงานการนิเทศติดตาม กำกับดูแลงานแนะแนวให้ผู้บริหารทราบ	4.900	0.600
4.3	ผู้บริหารควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว หรือหัวหน้างานแนะแนวร่วมทำการนิเทศภายในแต่ละบริการ โดยใช้เครื่องมือนิเทศติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนวร่วมกับฝ่ายบริหาร	4.868	0.632
4.2	ผู้บริหารควรใช้เครื่องนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนว	4.833	0.667
4.7	มีการกำกับดูแลและติดตามงานแนะแนวอย่างเป็นระบบและมีระยะเวลากำหนดอย่างชัดเจน	4.833	0.667

จากตาราง 14 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 15 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ด้านการประเมินผลและพัฒนาางานอย่างต่อเนื่อง

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการประเมินผลและพัฒนาางานอย่างต่อเนื่อง	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
5.1	คณะกรรมการแนะแนวแต่ละบริการมีการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน ควรตระหนักในการประเมินผลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ ใส่ใจความรู้สึกนึกคิดและปัญหารายการที่แตกต่างกันของนักเรียนเป็นสำคัญ	4.900	0.600
5.2	ผู้ประเมินผลในงานแนะแนวควรเป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว บุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนว รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน	4.900	0.600
5.3	การประเมินผลงานแนะแนวควรมีประเมินผลแบบก้าวหน้าและแบบรวมสรุป เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนพัฒนาางานแนะแนวในภาคเรียนและปีการศึกษาหน้าต่อไป	4.900	0.600
5.4	ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลงานแนะแนว เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาางานแนะแนวต่อไป	4.900	0.600
5.5	คณะกรรมการแนะแนวสรุปผลและรายงานผลให้ฝ่ายบริหารทราบถึงผลการดำเนินงาน	4.868	0.632

จากตาราง 15 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนาางานอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 16 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ด้านการบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.6	มีการรวบรวม สํารวจข้อมูลพื้นฐานนักเรียนช่วย ให้ทราบความต้องการและปัญหาของนักเรียนโรงเรียนและชุมชน	4.929	0.571
1.3	ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเพื่อการรวบรวมข้อมูล เพื่อครูอาจารย์ได้ใช้แบบสอบถามและเครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง	4.900	0.600
1.8	นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนให้มากที่สุด	4.900	0.600
1.1	สร้างเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน เช่น แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบบันทึกข้อมูลต่าง ๆ	4.868	0.632
1.2	ศึกษาและรวบรวมแบบทดสอบหรือแบบสอบถามจากที่ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน	4.868	0.632
1.9	วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้ นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น	4.868	0.632
1.11	ครูแนะแนวศึกษาข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนเพื่อจะได้รู้จักนักเรียนมากยิ่งขึ้น	4.868	0.632
1.13	ประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ	4.868	0.632
1.4	จัดทำคู่มือประกอบในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	4.833	0.667
1.5	ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทางจิตวิทยา ในการรวบรวมข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน	4.833	0.667
1.10	ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามแผนปฏิบัติงาน	4.833	0.667
1.12	ประชุมปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน	4.833	0.667
1.7	มีการเก็บบันทึกข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ให้เป็นระเบียบเพื่อสะดวกในการค้นหา	4.794	0.847

จากตาราง 16 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านการบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 17 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ด้านบริการสนเทศ

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
2.9	ให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ที่เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพโดยข้อมูลข่าวสารต้องเชื่อถือได้ มีความเที่ยงตรงของข้อมูลและมีประโยชน์แก่นักเรียน	4.929	0.571
2.3	มีการศึกษาสำรวจข้อมูลเพื่อให้บริการสนเทศตรงตามความต้องการและจัดเป็นแฟ้ม หรือบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ให้เป็นระเบียบเพื่อสะดวกต่อการใช้ประโยชน์	4.900	0.600
2.8	ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีความจำเป็นต่อการตัดสินใจและการพัฒนาของนักเรียนด้านการศึกษาอาชีพการพัฒนาบุคลิกภาพ	4.900	0.600
2.2	นำข้อมูลที่รวบรวมได้เสนอแก่นักเรียนโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ อภิปราย สไลด์ วีดีโอ เทป จุลสาร แผ่นพับ ฯลฯ	4.868	0.632
2.5	บุคลากรที่เป็นคณะกรรมการแนะแนวควรจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร นักเรียนต้องเรียนรู้ในการค้นหาข้อมูลข่าวสารเช่นกัน	4.868	0.632
2.7	จัดบริการสนเทศในเนื้อหา กระบวนการและวิธีการที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน	4.868	0.632
2.12	วางแผนการให้บริการสนเทศตลอดปีการศึกษาโดยจัดทำปฏิทินการ ปฏิบัติงาน	4.868	0.632
2.6	วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำระบบข้อมูลนำไปใช้ในการวางแผนการจัดบริการสนเทศ	4.833	0.667
2.10	มีการประชาสัมพันธ์บริการสนเทศให้นักเรียนทราบ และมาใช้บริการได้อย่างทั่วถึง จัดอย่างต่อเนื่องและบันทึกผลอย่างเป็นระบบ	4.833	0.667
2.14	ประเมินผลการจัดบริการสนเทศ มีการรายงานผลและพัฒนาการดำเนินงานต่อไป	4.833	0.667

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
2.1	จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพและข้อมูลอื่น ๆ ที่ทันสมัยมีประโยชน์แก่นักเรียนจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ	4.794	0.814
2.4	จัดตั้งศูนย์บริการสนเทศระหว่างโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้และสื่อต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการบริการด้านสนเทศกลุ่มโรงเรียนชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.794	0.847
2.11	มีสถานที่ บริเวณ มุมหรือห้องบริการข่าวสารด้านการศึกษา อาชีพและบุคลิกภาพ	4.794	0.814
2.13	ประชุมปฏิบัติการปรับปรุงวิธีการจัดบริการสนเทศ	4.750	0.911

จากตาราง 17 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 18 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ด้านบริการให้คำปรึกษา

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการให้คำปรึกษา	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.1	ครูที่บริการให้คำปรึกษาควรเข้าใจเทคนิคและทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนอย่างแท้จริง	4.929	0.571
3.7	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน	4.900	0.600
3.9	มีการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนั้น	4.900	0.600
3.3	จัดบรรยากาศของสถานที่บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้มาใช้บริการให้รู้สึกอบอุ่น สบายใจ และมาใช้บริการอีก	4.868	0.632

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการให้คำปรึกษา	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.6	บันทึกการให้คำปรึกษาหลังจากให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกคน	4.868	0.632
3.13	เก็บรักษาข้อมูลนักเรียนให้เป็นความลับโดยจะเปิดเผยตามความเหมาะสมและความจำเป็นเฉพาะที่ได้รับอนุญาตจากนักเรียนเท่านั้น	4.868	0.632
3.2	ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าใจว่า การให้คำปรึกษาจัดให้สำหรับนักเรียนทุกคนไม่ใช่เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้น	4.833	0.667
3.8	นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลและเพิ่มสะสมผลงานนักเรียน เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่จะขอคำปรึกษา	4.833	0.667
3.11	บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของนักเรียนที่ต้องการช่วยเหลือแก้ปัญหาบุตรหลานของตน	4.833	0.667
3.12	มีหลักฐานผลการติดตามเพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.833	0.667
3.14	ประสานงานและส่งต่อนักเรียน พบผู้เชี่ยวชาญในกรณีที่พบปัญหาที่อยู่เหนือความสามารถของครูแนะแนว	4.833	0.667
3.15	ติดตามประเมินผล และรายงานผลการให้บริการคำปรึกษา การติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ในรูปของการบันทึก ข้อมูลทางสถิติ	4.833	0.667
3.5	จัดทำระบบการนัดหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนเขียนนัดหมาย การขอพบครูแนะแนว	4.794	0.897
3.10	ศึกษารวบรวมและบันทึกข้อมูลของนักเรียนที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันเพื่อให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม	4.750	0.958
3.4	กำหนดตารางเวลาในการให้คำปรึกษานักเรียนไว้อย่างแน่นอน	4.700	1.100

จากตาราง 18 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 19 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
4.4	ร่วมมือกับฝ่ายวิชาการในการช่วยเหลือนักเรียนเลือกวิชาเรียนแผนการเรียนให้ตรงต่อความถนัด ความต้องการของนักเรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมในปัจจุบัน	4.900	0.600
4.8	จัดหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนและสิ่งอื่นๆ เพื่อสนับสนุนงานแนะแนว	4.900	0.600
4.2	หน่วยบริการจัดเตรียมข้อมูล ข่าวสาร สื่อต่าง ๆ ที่เพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียน วิชาที่เรียน อาชีพที่ต้องการหารายได้ระหว่างเรียน และอาชีพที่นักเรียนต้องการจะไปประกอบอาชีพในอนาคต	4.868	0.632
4.3	ส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการหารายได้ระหว่างเรียน	4.868	0.632
4.7	จัดสถานที่ฝึกงานให้กับนักเรียนเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ	4.868	0.632
4.1	รวบรวมสำรวจความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ความต้องการของนักเรียน ในเรื่องความสนใจความต้องการนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การหารายได้ระหว่างเรียน การทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา	4.833	0.667
4.5	ร่วมกับฝ่ายวิชาการในการจัดการคัดเลือกนักเรียนตามโควตาศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาให้แก่นักเรียน	4.833	0.667
4.6	จัดหาแหล่งงานให้นักเรียนที่ต้องการงานพิเศษทำนอกเวลาเรียน	4.794	0.847
4.9	ประสานงานกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดแนะแนวการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพให้แก่นักเรียน	4.794	0.847
4.11	มีการติดตาม ประเมินผลและพัฒนางานบริการจัดวางตัวบุคคล	4.794	0.847
4.10	มีการประสานงานกับแหล่งประกอบการและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยหางานให้นักเรียนที่ต้องการประกอบอาชีพในท้องถิ่น หลังจากจบการศึกษา	4.750	1.025

จากตาราง 19 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านการบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 20 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่ด้านบริการติดตามและประเมินผล

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการติดตามและประเมินผล	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
5.11	มีการนำผลการประเมินการจัดบริการแนะแนวไปวางแผนและดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการพัฒนางานแนะแนวในปีการศึกษาต่อไป	4.868	0.632
5.1	ติดตามผลการให้ความช่วยเหลือนักเรียนทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านการปรับตัวและบุคลิกภาพ ทุกปีการศึกษา	4.833	0.667
5.5	รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากศิษย์เก่าเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพ และความก้าวหน้าในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้น อันจะนำมาเป็นแนวทางแก่นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน	4.833	0.667
5.6	ติดตามผลด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และการปรับตัวตลอดทั้งบุคลิกภาพของนักเรียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์โดยใช้แบบสอบถาม ไปรษณียบัตร เช่น การติดตามนักเรียนโดยใช้ไปรษณีย์ จดหมายติดต่อสอบถามจากเพื่อนรุ่นน้องหรือรุ่นพี่ที่รู้จัก	4.833	0.667
5.8	สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการที่จะให้ฝ่ายแนะแนวนักเรียนคาดหวังว่าจะได้รับการบริการจากฝ่ายแนะแนว	4.833	0.667
5.9	การติดตามและประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทุกบริการ	4.833	0.667
5.2	ติดตามผลการศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่นักเรียนสำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับชั้น	4.794	0.980
5.7	มีการติดตามผลนักเรียนที่ออกกลางคันเกี่ยวกับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ	4.794	0.847
5.10	รวบรวมบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สรุปผลและประเมินผลการดำเนินงานการจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นปัจจุบันมีระบบเป็นรูปธรรมสะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์	4.794	0.897
5.3	ติดตามผลการให้บริการแนะแนวและการให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน	4.750	0.958
5.4	ติดตามผลการให้บริการแนะแนวการให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว	4.700	1.100

จากตาราง 20 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านการติดตามและประเมินผลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 21 แสดงการสรุปรวมจำนวนความถี่ของการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องและ
ไม่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ / จำแนกตามระดับความเหมาะสมของรูปแบบการจัดบริการ
แนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่

ความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ	ค่าความเหมาะสม					รวม
	เหมาะสม อย่างยิ่ง	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	ไม่ เหมาะสม	
สอดคล้องกัน	110	1	-	-	-	111
ไม่สอดคล้องกัน	-	1	-	-	-	1
รวม	110	2	-	-	-	112

จากตาราง 21 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องและไม่สอดคล้องกัน จำแนกตามระดับความเหมาะสมโดยมีกิจกรรมทั้งหมด 112 กิจกรรม ดังนี้ ความเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญโดยเห็นว่ามีความเหมาะสมอย่างยิ่งมี 110 กิจกรรม ความเห็นที่สอดคล้องกันโดยเห็นว่ามีความเหมาะสมมากมี 1 กิจกรรม ความเห็นที่ไม่สอดคล้องกันโดยเห็นว่ามีความเหมาะสมมากมี 1 กิจกรรม (2.6) คือ การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวคณะกรรมการเสนอโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา

ตอนที่ 3 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลาง
ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

การเสนอผลการวิเคราะห์รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางแสดงในตาราง 22 ถึง 32 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 22 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบ
การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลางด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.2	ผู้บริหารและบุคลากรควรทำความเข้าใจในหลักการให้บริการแนะแนวสอดคล้องกับสภาวะปัญหาในปัจจุบันของโรงเรียน	4.833	0.667
1.3.3	บุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรต่างๆ ของโรงเรียนและชุมชน	4.700	1.200
1.3.4	ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในเรื่องการศึกษา แหล่งอาชีพ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน	4.700	1.350
1.5	จัดการอบรมแก่ผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนวเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดบริการแนะแนวให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.643	1.371
1.3	ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตลอดจนสภาพปัญหาในโรงเรียนโดยดูจากข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้		
1.3.1	ผลการประเมินต่าง ๆ ของนักเรียน	4.578	1.094
1.3.2	ผลการดำเนินงานโครงการในปีที่ผ่านมา	4.577	1.163
1.3.5	นโยบายของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.577	1.538
1.6	คณะกรรมการแนะแนวควรแบ่งกลุ่มคณะทำงานในแต่ละฝ่ายให้บริการต่างๆ ให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน	4.577	1.538
1.4	ศึกษาดูงานจากสื่อ เอกสาร วีดิทัศน์ สไลด์ รวมทั้งศึกษาดูงาน การจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นระบบในสถาบันการศึกษาต่างๆ กลับมาจัดการสัมมนาเพื่อศึกษารูปแบบการจัดทำระบบข้อมูลอย่างเป็นระบบให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและนักเรียนต่อไป	4.357	1.455

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.1	ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนวโดยคณะกรรมการแนะแนวนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานแบบต่อฝ่ายบริหาร เมื่อได้รับความเห็นชอบให้นำเสนอต่อบุคลากรในโรงเรียน พร้อมทั้งให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมอภิปรายรูปแบบโครงการแนะแนวก่อนนำไปใช้	4.300	1.200

จากตาราง 22 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลาง อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มีเพียง 2 กิจกรรมในจำนวน 10 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสภาพปัญหาโรงเรียนโดยดูจากนโยบายของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (1.3.5) และคณะกรรมการแนะแนวควรแบ่งกลุ่มคณะทำงานในแต่ละฝ่ายในบริการต่างๆ ให้ชัดเจนโดยกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน (1.6)

ตาราง 23 แสดงค่ามัธยมศึกษาและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลางด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์
2.8	จัดสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน เพื่อให้การจัดบริการแนะแนวสนองตอบความต้องการของนักเรียน	4.833	0.667
2.1	กำหนดวัตถุประสงค์การจัดโครงการแนะแนวของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	4.794	0.897
2.9	วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน เพื่อให้การช่วยเหลือดูแลนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียน สุขภาพ พฤติกรรมนักเรียน	4.794	0.897
2.3	จัดทำโครงการแนะแนวทุกปีการศึกษา	4.750	0.375

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานและแนวในด้านการวางแผน การจัดงานและแนว	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
2.4	จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและแนวให้สอดคล้องกับปฏิทินการ ปฏิบัติงานของโรงเรียน	4.750	0.958
2.11	กำหนดข้อตกลงและแนวปฏิบัติให้ชัดเจนในแต่ละบริการ	4.750	1.625
2.2	คณะกรรมการจัดทำแผนงานและแนวตลอดปีและแผนงานนั้น ต้องสอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน	4.700	0.933
2.10	คณะกรรมการร่วมกันวางแผนกำหนดโครงการและแนวที่จะ ปฏิบัติในภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษา	4.700	1.247
2.14	จัดระบบการประชาสัมพันธ์งานและแนวไว้หลาย ๆ รูปแบบ เช่น การกระจายเสียงทั้งในโรงเรียนและในชุมชน การติด ป้ายโฆษณาและการแจกเอกสาร	4.577	1.163
2.13	จัดประชาสัมพันธ์งานและแนวทั้งภายนอก และภายในโรงเรียน	4.500	1.250
2.5	จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี	4.333	1.705
2.12	จัดหน่วยประชาสัมพันธ์งานและแนวของโรงเรียนโดยหน่วย ประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยคณะกรรมการและแนว หัวหน้า สายชั้น ครู อาจารย์ และตัวแทนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น	4.214	1.650
2.6	คณะกรรมการและแนวเสนอโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนต่อผู้ บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา	3.929	2.000
2.7	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและแนวในแต่ละโครงการ	3.750	1.667

จากตาราง 23 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานและแนวด้านการวางแผนการจัดงานและแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มีเพียง 4 กิจกรรม ในจำนวน 14 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ กำหนดข้อตกลงและแนวปฏิบัติให้ชัดเจนในแต่ละบริการ (2.11) จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี (2.5) จัดหน่วยประชาสัมพันธ์งานและแนวของโรงเรียนโดยหน่วยประชาสัมพันธ์ประกอบด้วยคณะกรรมการและแนว หัวหน้าสายชั้น ครู อาจารย์ และตัวแทนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น (2.12) และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและแนวในแต่ละโครงการ (2.7)

ตาราง 24 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลางด้านการดำเนินงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการดำเนินงานแนะแนว	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.2	กิจกรรมที่จัดในบริการแนะแนวครอบคลุมงานแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ	4.868	0.632
3.7	ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้แก่ฝ่ายแนะแนวให้เพียงพอ	4.833	0.667
3.1	ผู้บริหารโรงเรียนควรประชุมร่วมกับคณะกรรมการแนะแนวในการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูในโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างชัดเจน เพื่อให้งานแนะแนวบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.794	0.980
3.5	กำหนดขั้นตอนรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน	4.700	1.100
3.9	หัวหน้างานแนะแนวควรจัดทำโครงการ และเสนอการใช้งบประมาณของฝ่ายแนะแนวต่อผู้บริหารโรงเรียนทุกปีการศึกษา	4.667	1.000
3.3	คณะกรรมการแต่ละบริการจัดกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานให้ชัดเจน	4.643	1.371
3.6	ครูแนะแนวควรมีการติดต่อประสานกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดเวลา เช่น การขอคำปรึกษาในการจัดทำโครงการ การเสนอโครงการและการรายงานผลและติดตามผลการดำเนินงาน	4.643	1.238
3.10	การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการบันทึกข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เก็บภาพถ่ายในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่งานแนะแนวต่อไป	4.643	1.143
3.4	คณะทำงานในแต่ละบริการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.577	1.253
3.11	สรุปผลการจัดกิจกรรมโครงการแนะแนวประจำภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษาพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานแนะแนวอย่างต่อเนื่องในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนและในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับข้อเสนอแนะจากฝ่ายต่าง ๆ	4.577	1.372
3.8	ห้องแนะแนวควรตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมเป็นสัดส่วนกว้างขวางตกแต่งเหมาะสมกับการให้บริการปราศจากเสียงรบกวน	4.375	1.330

จากตาราง 24 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 25 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
4.1	ผู้บริหารควรเล็งเห็นความสำคัญในการจัดบริการแนะแนว ควรให้ความสนใจในการชักจูง พูดคุยกับครูแนะแนวและร่วมกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ของงานแนะแนว	4.794	0.897
4.6	ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ชมเชย และประชาสัมพันธ์ผลงานให้เป็นที่ปรากฏ	4.794	0.897
4.4	ผู้บริหารควรให้บริการด้านปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เช่น จัดสรรเงินงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็น และสถานที่เหมาะสมกับการดำเนินงานแนะแนว	4.750	1.292
4.5	ผู้บริหาร คณะกรรมการแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว ควรทำงานโดยการประสานงานในแต่ละคณะทำงาน รวมถึงร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	4.700	1.100
4.7	มีการกำกับดูแลและติดตามงานแนะแนวอย่างเป็นระบบและมีระยะเวลากำหนดอย่างชัดเจน	4.700	1.200
4.8	คณะกรรมการแนะแนวสรุปและรายงานการดำเนินงาน การนิเทศติดตาม กำกับดูแลงานแนะแนวให้ผู้บริหารทราบ	4.700	1.100
4.2	ผู้บริหารควรใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนว	4.643	1.571
4.3	ผู้บริหารควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว หรือหัวหน้างานแนะแนวร่วมทำการนิเทศภายในแต่ละบริการ โดยใช้เครื่องมือนิเทศติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนวร่วมกับฝ่ายบริหาร	4.643	1.738

จากตาราง 25 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศ ติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มีเพียง 2 กิจกรรมในจำนวน 8 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ ผู้บริหารควรใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนว (4.2) และผู้บริหารควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว หรือหัวหน้างานแนะแนวร่วมทำการนิเทศภายในแต่ละบริการ โดยใช้เครื่องมือนิเทศติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนวร่วมกับฝ่ายบริหาร (4.3)

ตาราง 26 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
5.2	ผู้ประเมินผลในงานแนะแนวควรเป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน	4.833	0.667
5.3	การประเมินผลงานแนะแนวมีการประเมินผลแบบก้าวหน้าและแบบรวมสรุป เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนพัฒนางานแนะแนวในภาคเรียนและปีการศึกษาหน้าต่อไป	4.794	0.897
5.4	ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลงานแนะแนวเพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานแนะแนวต่อไป	4.794	0.980
5.1	คณะกรรมการแนะแนวแต่ละบริการมีการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน ควรตระหนักในการประเมินผลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ ใส่ใจความรู้สึกนึกคิดและปัญหารายการที่แตกต่างกันของนักเรียนเป็นสำคัญ	4.700	1.200
5.5	คณะกรรมการแนะแนวสรุปผลและรายงานผลให้ฝ่ายบริหารทราบถึงผลการดำเนินงาน	4.700	1.350

จากตาราง 26 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 27 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.3	ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเพื่อการรวบรวมข้อมูล เพื่อครูอาจารย์ได้ใช้แบบสอบถามและเครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง	4.833	0.667
1.11	ครูแนะแนวศึกษาข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนเพื่อจะได้รู้จักนักเรียนมากยิ่งขึ้น	4.833	0.667
1.1	สร้างเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน เช่น แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบบันทึกข้อมูลต่าง ๆ	4.794	0.814
1.6	มีการรวบรวม ตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานนักเรียนช่วย ให้ทราบความต้องการและปัญหาของนักเรียนโรงเรียน และชุมชน	4.794	0.814
1.13	ประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ	4.794	1.647
1.2	ศึกษาและรวบรวมแบบทดสอบหรือแบบสอบถามจากที่ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน	4.750	0.911
1.8	นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนให้มากที่สุด	4.750	1.025
1.10	ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามแผนปฏิบัติงาน	4.700	1.350
1.12	ประชุมปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน	4.643	1.571
1.4	จัดทำคู่มือประกอบในการใช้เครื่องต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	4.577	1.538
1.5	ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทางจิตวิทยา ในการรวบรวมข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน	4.577	1.538
1.9	วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้ นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น	4.577	1.372
1.7	มีการเก็บบันทึกข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบระเบียบเพื่อสะดวกในการค้นหา	4.300	1.955

จากตาราง 27 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มี 5 กิจกรรมในจำนวน 13 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่

ประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ (1.13) ประชุมปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน (1.12) จัดทำคู่มือประกอบในการใช้เครื่องต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (1.4) ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทางจิตวิทยา ในการรวบรวมข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน (1.5) และมีการเก็บบันทึกข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบระเบียบเพื่อสะดวกในการค้นหา (1.7)

ตาราง 28 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลางด้านบริการสนเทศ

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
2.9	ให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ที่เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพโดยข้อมูลข่าวสารต้องเชื่อถือได้ มีความเที่ยงตรงของข้อมูลและมีประโยชน์แก่นักเรียน	4.868	0.632
2.8	ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีความจำเป็นต่อการตัดสินใจและการพัฒนาของนักเรียนด้านการศึกษาอาชีพการพัฒนากบุคลิกภาพ	4.833	0.667
2.5	บุคลากรที่เป็นคณะกรรมการแนะแนวควรจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสารนักเรียนต้องเรียนรู้ในการค้นหาข้อมูลข่าวสารเช่นกัน	4.750	1.025
2.7	จัดบริการสนเทศในเนื้อหา กระบวนการและวิธีการที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน	4.750	1.292
2.10	มีการประชาสัมพันธ์บริการสนเทศให้นักเรียนทราบ และมาใช้บริการได้อย่างทั่วถึง จัดอย่างต่อเนื่องและบันทึกผลอย่างเป็นระบบ	4.750	1.292
2.2	นำข้อมูลที่รวบรวมได้เสนอแก่นักเรียนโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ อภิปราย สไลด์ วีดีโอ เทป จุลสาร แผ่นพับ ฯลฯ	4.700	1.200
2.12	วางแผนการให้บริการสนเทศตลอดปีการศึกษาโดยจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน	4.700	1.350
2.4	จัดตั้งศูนย์บริการสนเทศระหว่างโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้และสื่อต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการบริการด้านสนเทศ กลุ่มโรงเรียนชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.643	1.371

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศ	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
2.6	วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำระบบข้อมูลนำไปใช้ในการวางแผนการจัดบริการสนเทศ	4.643	1.571
2.1	จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพและข้อมูลอื่น ๆ ที่ทันสมัยมีประโยชน์แก่นักเรียนจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ	4.577	1.163
2.11	มีสถานที่ บริเวณ มุมหรือห้องบริการข่าวสารด้านการศึกษา อาชีพ และบุคลิกภาพ	4.577	1.372
2.14	ประเมินผลการจัดบริการสนเทศ มีการรายงานผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่อไป	4.577	1.538
2.3	มีการศึกษาสำรวจข้อมูลเพื่อให้บริการสนเทศตรงตามความต้องการและจัดเป็นแฟ้ม หรือบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบระเบียบเพื่อสะดวกต่อการใช้ประโยชน์	4.500	1.357
2.13	ประชุมปฏิบัติการปรับปรุงวิธีการจัดบริการสนเทศ	4.214	1.600

จากตาราง 28 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มี 3 กิจกรรมในจำนวน 14 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำระบบข้อมูลนำไปใช้ในการวางแผนการจัดบริการสนเทศ (2.6) ประเมินผลการจัดบริการสนเทศมีการรายงานผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่อไป (2.14) และประชุมปฏิบัติการปรับปรุงวิธีการจัดบริการสนเทศ (2.13)

ตาราง 29 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลางด้านบริการให้คำปรึกษา

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการให้คำปรึกษา	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.13	เก็บรักษาข้อมูลนักเรียนให้เป็นความลับโดยจะเปิดเผยตามความเหมาะสมและความจำเป็นเฉพาะที่ได้รับอนุญาตจากนักเรียนเท่านั้น	4.929	0.571
3.3	จัดบรรยากาศของสถานที่บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้มาใช้บริการให้รู้สึกอบอุ่น สบายใจ และมาใช้บริการอีก	4.833	0.667
3.9	มีการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนั้น	4.833	0.667
3.1	ครูที่บริการให้คำปรึกษาควรเข้าใจเทคนิคและทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนอย่างแท้จริง	4.794	0.897
3.2	ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าใจว่า การให้คำปรึกษาจัดให้สำหรับนักเรียนทุกคนไม่ใช่เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้น	4.794	0.847
3.14	ประสานงานและส่งต่อนักเรียน พบผู้เชี่ยวชาญในกรณีที่พบปัญหาที่อยู่เหนือความสามารถของครูแนะแนว	4.750	1.025
3.7	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน	4.700	1.029
3.10	ศึกษารวบรวมและบันทึกข้อมูลของนักเรียนที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันเพื่อให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม	4.700	1.200
3.15	ติดตามประเมินผล และรายงานผลการให้บริการคำปรึกษา การติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ในรูปของการบันทึกข้อมูลทางสถิติ	4.700	0.600
3.5	จัดทำระบบการนัดหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนเขียนนัดหมายการขอพบครูแนะแนว	4.643	1.571
3.6	บันทึกการให้คำปรึกษาหลังจากให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกคน	4.643	1.371
3.8	นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลและเพิ่มสะสมผลงานนักเรียน เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่จะขอคำปรึกษา	4.577	1.538
3.11	บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของนักเรียนที่ต้องการช่วยเหลือแก้ปัญหาบุตรหลานของตน	4.577	1.372
3.12	มีหลักฐานผลการติดตามเพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.577	1.538
3.4	กำหนดตารางเวลาในการให้คำปรึกษานักเรียนไว้อย่างแน่นอน	4.333	1.655

จากตาราง 29 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มี 4 กิจกรรมในจำนวน 15 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ จัดทำระบบการนัดหมายเพื่อให้นักเรียนเขียนนัดหมายการขอพบครูแนะแนว (3.5) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลและเพิ่มสะสมผลงานนักเรียนเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่จะขอคำปรึกษา (3.8) มีหลักฐานผลการติดตามเพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียน (3.12) และกำหนดตารางเวลาในการให้คำปรึกษานักเรียนไว้อย่างแน่นอน (3.4)

ตาราง 30 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลางด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
4.4	ร่วมมือกับฝ่ายวิชาการในการช่วยเหลือนักเรียนเลือกวิชาเรียน แผนการเรียนให้ตรงต่อความถนัด ความต้องการของนักเรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมในปัจจุบัน	4.794	0.897
4.2	หน่วยบริการจัดเตรียมข้อมูล ข่าวสาร สื่อต่าง ๆ ที่เพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียน วิชาที่เรียน อาชีพที่ต้องการหารายได้ระหว่างเรียน และอาชีพที่นักเรียนต้องการจะไปประกอบอาชีพในอนาคต	4.750	1.125
4.3	ส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการหารายได้ระหว่างเรียน	4.750	1.125
4.7	จัดสถานที่ฝึกงานให้กับนักเรียนเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ	4.750	1.125
4.8	จัดหาทุนการศึกษาให้แก่ นักเรียนและสิ่งอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนงานแนะแนว	4.750	1.025
4.9	ประสานงานกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดแนะแนวการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพให้แก่ นักเรียน	4.750	1.292
4.11	มีการติดตาม ประเมินผลและพัฒนางานบริการจัดวางตัวบุคคล	4.750	1.292
4.10	มีการประสานงานกับแหล่งประกอบการและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยหางานให้นักเรียนที่ต้องการประกอบอาชีพในท้องถิ่น หลังจากจบการศึกษา	4.700	1.600

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
4.5	ร่วมกับฝ่ายวิชาการในการจัดการคัดเลือกนักเรียนตามโควต้า ศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาให้แก่นักเรียน	4.643	1.016
4.6	จัดหาแหล่งงานให้นักเรียนที่ต้องการงานพิเศษทำนอกเวลา เรียน	4.643	1.238
4.1	รวบรวมสำรวจความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ความ ต้องการของนักเรียนในเรื่องความสนใจความต้องการนักเรียน เกี่ยวกับการเรียน การหารายได้ระหว่างเรียน การทำงาน ภายหลังสำเร็จการศึกษา	4.577	1.933

จากตาราง 30 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดบริการแนะแนว
ด้านบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางอยู่ในระดับ
เหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มีเพียง 2 กิจกรรมในจำนวน 11 กิจกรรม
ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ มีการประสานงานกับแหล่งประกอบการและ
หน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยหางานให้นักเรียนที่ต้องการประกอบอาชีพในท้องถิ่น หลังจากจบ
การศึกษา (4.10) และรวบรวมสำรวจความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ความต้องการของ
นักเรียนในเรื่องความสนใจความต้องการนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การหารายได้ระหว่างเรียน
การทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา (4.1)

ตาราง 31 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลางด้านบริการติดตามและประเมินผล

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการติดตามและประเมินผล	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
5.11	มีการนำผลการประเมินการจัดบริการแนะแนวไปวางแผนและดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการพัฒนางานแนะแนวในปีการศึกษาต่อไป	4.833	0.667
5.1	ติดตามผลการให้ความช่วยเหลือนักเรียนทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านการปรับตัวและบุคลิกภาพ ทุกปีการศึกษา	4.794	1.147
5.9	มีการติดตามและประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทุกบริการ	4.794	1.647
5.5	รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากศิษย์เก่าเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพ และความก้าวหน้าในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้น อันจะนำมาเป็นแนวทางแก่นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน	4.750	1.125
5.2	ติดตามผลการศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่นักเรียนสำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับชั้น	4.700	1.600
5.3	ติดตามผลและการให้บริการแนะแนวและการให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน	4.700	1.350
5.6	ติดตามผลด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และการปรับตัวตลอดทั้งบุคลิกภาพของนักเรียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์โดยใช้แบบสอบถาม ไปรษณียบัตร เช่น การติดตามนักเรียนโดยใช้ไปรษณีย์จดหมายติดต่อสอบถามจากเพื่อนรุ่นน้องหรือรุ่นพี่ที่รู้จัก	4.700	1.350
5.8	สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการที่จะให้ฝ่ายแนะแนวนักเรียนคาดหวังว่าจะได้รับการบริการจากฝ่ายแนะแนว	4.700	1.200
5.10	รวบรวมบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สรุปผลและประเมินผลการดำเนินงานการจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นปัจจุบันมีระบบเป็นรูปธรรมสะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์	4.643	1.371
5.4	ติดตามผลการให้บริการแนะแนวการให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว	4.577	1.538
5.7	มีการติดตามผลนักเรียนที่ออกกลางคันเกี่ยวกับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ	4.577	1.372

จากตาราง 31 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามและประเมินผลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มี 3 กิจกรรมในจำนวน 11 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ มีการติดตามประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทุกบริการ (5.9) ติดตามผลการศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่นักเรียนสำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับชั้น (5.2) และติดตามผลการให้บริการแนะแนวการให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว (5.4)

ตาราง 32 แสดงการสรุปรวมจำนวนความถี่ของการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ/จำแนกตามระดับความเหมาะสมของรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลาง

ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ค่าความเหมาะสม					รวม
	เหมาะสมอย่างยิ่ง	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	ไม่เหมาะสม	
สอดคล้องกัน	81	5	-	-	-	86
ไม่สอดคล้องกัน	19	7	-	-	-	26
รวม	100	12	-	-	-	112

จากตาราง 32 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและไม่สอดคล้องกันจำแนกตามระดับความเหมาะสมโดยมีกิจกรรมทั้งหมด 112 กิจกรรม ดังนี้ ความเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญโดยเห็นว่ามีเหมาะสมอย่างยิ่งมี 81 กิจกรรม ความเห็นที่สอดคล้องกันโดยเห็นว่ามีเหมาะสมมากมี 5 กิจกรรม ความเห็นที่ไม่สอดคล้องกันโดยเห็นว่ามีเหมาะสมอย่างยิ่งมี 19 กิจกรรม ดังนี้ การบริหารงานแนะแนวในด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนวมี 2 กิจกรรมในจำนวน 19 กิจกรรม (1.3.5 และ 1.6) คือ คณะกรรมการแนะแนวควรแบ่งกลุ่มคณะทำงานให้ชัดเจนโดยกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกันทำการศึกษาวเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานสภาพปัญหาโรงเรียนโดยดูจากนโยบายของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวมี 1 กิจกรรมในจำนวน 19 กิจกรรม (2.11) คือ กำหนดข้อตกลงและแนวปฏิบัติอย่างชัดเจนในแต่ละบริการ ด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนวมี 2 กิจกรรมในจำนวน 19 กิจกรรม (4.2 และ 4.3) คือ ผู้บริหารควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนวร่วมทำการนิเทศภายในแต่ละบริการโดยใช้เครื่องมือนิเทศติดตามและกำกับดูแลดำเนินงานแนะแนวกับฝ่ายบริหารการจัดบริการแนะแนวในด้านบริการเก็บรวบรวม

ข้อมูลเป็นรายบุคคลมี 4 กิจกรรมในจำนวน 19 กิจกรรม (1.13, 1.12, 1.4 และ 1.5) คือ การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวควรมีการประชุมปฏิบัติเพื่อการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนนอกจากนี้ควรใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนตัวนักเรียน ด้านบริการสนเทศมี 2 กิจกรรมในจำนวน 19 กิจกรรม (2.6 และ 2.14) คือ ทำการวิเคราะห์และจัดทำระบบข้อมูลนำไปใช้ในการวางแผนการจัดบริการสนเทศมีการประเมินผลและรายงานและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ด้านบริการให้คำปรึกษามี 3 กิจกรรมในจำนวน 19 กิจกรรม (3.5, 3.8, และ 3.12) คือ จัดทำระบบการนัดหมายเพื่อขอพบครูแนะแนว นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมแฟ้มสะสมผลงานนักเรียนเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่ขอคำปรึกษา มีหลักฐานผลการติดตามเพื่อทราบความก้าวหน้านักเรียน ด้านบริการจัดวางตัวบุคคลมี 2 กิจกรรมในจำนวน 19 กิจกรรม (4.10 และ 4.1) คือ มีการประสานงานกับแหล่งประกอบการและหน่วยงานอื่น เพื่อช่วยหางานให้นักเรียนที่ต้องการประกอบอาชีพในห้องเรียนหลังจากจบการศึกษารวบรวมสำรวจ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ความต้องการของนักเรียนในเรื่องความต้องการเกี่ยวกับการเรียน การหารายได้ระหว่างเรียน การทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา ด้านบริการติดตามและประเมินผลมี 3 กิจกรรมในจำนวน 19 กิจกรรม (5.9, 5.2, และ 5.4) คือ มีการติดตามประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทุกบริการ โดยติดตามผลการศึกษานักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับชั้นและติดตามผลการให้บริการแนะแนว การให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

ความเห็นที่ไม่สอดคล้องกันโดยเห็นว่ามีเหมาะสมมากมี 7 กิจกรรม ดังนี้ การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวมี 4 กิจกรรมในจำนวน 7 กิจกรรม (2.5, 2.12, 2.6 และ 2.7) คือ จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงานพร้อมเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา จัดหน่วยประชาสัมพันธ์งานแนะแนวขึ้นโดยมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวในแต่ละโครงการ ด้านการจัดบริการแนะแนวในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลมี 1 กิจกรรมในจำนวน 7 กิจกรรม (1.7) คือ มีการเก็บบันทึกข้อมูลนักเรียนเป็นปัจจุบันด้วยระบบคอมพิวเตอร์เพื่อสะดวกในการค้นหาข้อมูล ด้านบริการสนเทศมี 1 กิจกรรมในจำนวน 7 กิจกรรม (2.13) คือ มีการประชุมปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงวิธีการจัดบริการสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษามี 1 กิจกรรม ในจำนวน 7 กิจกรรม (3.4) คือ กำหนดตารางเวลาให้คำปรึกษานักเรียนไว้อย่างแน่นอน

ตอนที่ 4 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็ก
ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

การเสนอผลการวิเคราะห์รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็ก แสดงในตาราง 33 ถึง 43 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 33 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.2	ผู้บริหารและบุคลากรควรทำความเข้าใจในหลักการให้บริการแนะแนวสอดคล้องกับสภาวะปัญหาในปัจจุบันของโรงเรียน	4.868	0.632
1.3	ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตลอดจนสภาพปัญหาในโรงเรียนโดยดูจากข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้		
1.3.1	ผลการประเมินต่าง ๆ ของนักเรียน	4.794	0.897
1.3.2	ผลการดำเนินงานโครงการในปีที่ผ่านมา	4.794	0.897
1.3.3	บุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน	4.794	0.980
1.3.4	ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในเรื่องการศึกษา แหล่งอาชีพ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน	4.700	1.200
1.3.5	นโยบายของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.643	1.238
1.5	จัดการอบรมแก่ผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนวเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดบริการแนะแนวให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.643	1.371
1.1	ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนวโดยคณะกรรมการแนะแนวนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานแบบต่อฝ่ายบริหาร เมื่อได้รับความเห็นชอบให้นำเสนอต่อบุคลากรในโรงเรียนพร้อมทั้งให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมอภิปรายรูปแบบโครงการแนะแนวก่อนนำไปใช้	4.409	1.232
1.4	ศึกษาดูงานจากสื่อ เอกสาร วิดีทัศน์ สไลด์ รวมทั้งศึกษาดูงาน การจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นระบบในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ กลับมาจัดการสัมมนาเพื่อศึกษารูปแบบการจัดทำระบบข้อมูลอย่างเป็นระบบให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและนักเรียนต่อไป	4.300	1.200

ตาราง 33 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.6	คณะกรรมการแนะแนวควรแบ่งกลุ่มคณะทำงานในแต่ละฝ่ายในบริการต่าง ๆ ให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน	4.250	1.400

จากตาราง 33 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 34 แสดงค่ามัชฌิมฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์
2.3	จัดทำโครงการแนะแนวทุกปีการศึกษา	4.900	1.300
2.1	กำหนดวัตถุประสงค์การจัดโครงการแนะแนวของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	4.868	0.632
2.8	จัดสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน เพื่อให้การจัดบริการแนะแนวสนองตอบความต้องการของนักเรียน	4.868	0.632
2.9	วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน เพื่อให้การช่วยเหลือดูแลนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเรียน สุขภาพ พฤติกรรมนักเรียน	4.868	0.632
2.2	คณะกรรมการจัดทำแผนงานแนะแนวตลอดปีและแผนงานนั้นต้องสอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน	4.833	0.666
2.4	จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานแนะแนวให้สอดคล้องกับปฏิทินการปฏิบัติงานของโรงเรียน	4.833	0.666
2.10	คณะกรรมการร่วมกันวางแผนกำหนดโครงการแนะแนวที่จะปฏิบัติในภาคเรียนตลอดปีการศึกษา	4.794	0.897

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผน การจัดงานแนะแนว	มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
2.5	จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี	4.700	1.800
2.11	กำหนดข้อตกลงและแนวปฏิบัติให้ชัดเจนในแต่ละบริการ	4.700	1.200
2.13	จัดประชาสัมพันธ์งานแนะแนวทั้งภายนอก และภายในโรงเรียน	4.643	1.371
2.14	จัดระบบประชาสัมพันธ์งานแนะแนวไว้หลาย ๆ รูปแบบ เช่น การกระจายเสียงทั้งในโรงเรียนและในชุมชน การติดป้ายโฆษณา และการแจกเอกสาร	4.643	1.238
2.6	คณะกรรมการแนะแนวเสนอโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา	4.577	1.872
2.12	จัดหน่วยประชาสัมพันธ์งานแนะแนวของโรงเรียนโดยหน่วยประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยคณะกรรมการแนะแนว หัวหน้าสายชั้น ครู อาจารย์ และตัวแทนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น	4.250	1.883
2.7	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวในแต่ละโครงการ	4.214	1.567

จากตาราง 34 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็กอยู่ในระดับ เหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มี 4 กิจกรรม ในจำนวน 14 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี (2.5) คณะกรรมการแนะแนวเสนอโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา (2.6) จัดหน่วยประชาสัมพันธ์งานแนะแนวของโรงเรียนโดยหน่วยประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยคณะกรรมการแนะแนว หัวหน้าสายชั้น ครู อาจารย์ และตัวแทนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น (2.12) และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวในแต่ละโครงการ (2.7)

ตาราง 35 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการดำเนินงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการดำเนินงานแนะแนว	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.2	กิจกรรมที่จัดในบริการแนะแนวควรครอบคลุมงานแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ	4.929	0.571
3.1	ผู้บริหารโรงเรียนควรประชุมร่วมกับคณะกรรมการแนะแนวในการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูในโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างชัดเจน เพื่อให้งานแนะแนวบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้	4.794	0.847
3.5	กำหนดขั้นตอนรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน	4.750	0.958
3.7	ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้แก่ฝ่ายแนะแนวให้เพียงพอ	4.750	1.025
3.9	หัวหน้างานแนะแนวควรจัดทำโครงการ และเสนอการใช้งบประมาณของฝ่ายแนะแนวต่อผู้บริหารโรงเรียนทุกปีการศึกษา	4.750	0.958
3.4	คณะทำงานในแต่ละบริการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.700	1.200
3.3	คณะกรรมการแต่ละบริการจัดกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานให้ชัดเจน	4.643	1.571
3.6	ครูแนะแนวควรมีการติดต่อประสานกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดเวลา เช่น การขอคำปรึกษาในการจัดทำโครงการ การเสนอโครงการและการรายงานผลและติดตามผลการดำเนินงาน	4.643	1.143
3.11	สรุปผลการจัดกิจกรรมโครงการแนะแนวประจำภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษาพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานแนะแนวอย่างต่อเนื่องในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนและในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับข้อเสนอแนะจากฝ่ายต่าง ๆ	4.643	1.238
3.10	การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการบันทึกข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เก็บภาพถ่ายในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่งานแนะแนวต่อไป	4.577	1.163
3.8	ห้องแนะแนวควรตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมเป็นสัดส่วนกว้างขวางตกแต่งเหมาะสมกับการให้บริการปราศจากเสียงรบกวน	4.357	1.455

จากตาราง 35 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มีเพียง 1 กิจกรรมในจำนวน 11 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ คณะกรรมการแต่ละบริการจัดกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานให้ชัดเจน (3.3)

ตาราง 36 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
4.1	ผู้บริหารควรเล็งเห็นความสำคัญในการจัดบริการแนะแนว ควรให้ความสนใจในการซักถาม พูดคุยกับครูแนะแนวและร่วม กิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ของงานแนะแนว	4.794	0.847
4.6	ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ชมเชย และประชาสัมพันธ์ ผลงานให้เป็นที่ปรากฏ	4.750	0.911
4.4	ผู้บริหารควรให้บริการด้านปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เช่น จัดสรรเงินงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็น และสถานที่เหมาะสมกับการดำเนินงานแนะแนว	4.700	1.029
4.8	คณะกรรมการแนะแนวสรุปและรายงานผลการดำเนินงานการนิเทศติดตาม กำกับดูแลงานแนะแนวให้ผู้บริหารทราบ	4.700	1.029
4.5	ผู้บริหาร คณะกรรมการแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว ควรทำงานโดยการประสานงานกันในแต่ละคณะทำงาน รวมถึงร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	4.643	1.071
4.2	ผู้บริหารควรใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนว	4.577	1.372
4.7	มีการกำกับดูแลและติดตามงานแนะแนวอย่างเป็นระบบและมีระยะเวลากำหนดอย่างชัดเจน	4.577	1.163
4.3	ผู้บริหารควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว หรือหัวหน้างานแนะแนวร่วมทำการนิเทศภายในแต่ละบริการ โดยใช้เครื่องมือนิเทศติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนวร่วมกับฝ่ายบริหาร	4.500	1.667

จากตาราง 36 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มีเพียง 1 กิจกรรมในจำนวน 8 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ผู้บริหารควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว หรือหัวหน้างานแนะแนวร่วมทำการนิเทศภายในแต่ละบริการ โดยใช้เครื่องมือนิเทศติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนวร่วมกับฝ่ายบริหาร (4.3)

ตาราง 37 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการประเมินผลและพัฒนาางานอย่างต่อเนื่อง

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในด้านการประเมินผลและพัฒนาางานอย่างต่อเนื่อง	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
5.2	ผู้ประเมินผลในงานแนะแนวควรเป็นผู้บริหารโรงเรียนครูแนะแนว บุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนว รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน	4.833	0.667
5.3	การประเมินผลงานแนะแนวควรมีการประเมินผลแบบก้าวหน้า และแบบรวมสรุป เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนพัฒนาางานแนะแนวในภาคเรียนและปีการศึกษาหน้าต่อไป	4.833	0.667
5.4	ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลงานแนะแนวเพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาางานแนะแนวต่อไป	4.833	0.667
5.5	คณะกรรมการแนะแนวสรุปผลและรายงานผลให้ฝ่ายบริหารทราบถึงผลการดำเนินงาน	4.794	0.897
5.1	คณะกรรมการแนะแนวแต่ละบริการมีการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน ควรตระหนักในการประเมินผลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ ใส่ใจความรู้สึกนึกคิดและปัญหาารายกรณีที่แตกต่างกันของนักเรียนเป็นสำคัญ	4.750	0.958

จากตาราง 37 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนาางานอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 38 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็กด้านการบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.3	ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเพื่อการรวบรวมข้อมูล เพื่อครูอาจารย์ได้ใช้แบบสอบถามและเครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง	4.868	0.632
1.13	ประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ	4.857	1.647
1.6	มีการรวบรวม สํารวจข้อมูลพื้นฐานนักเรียนช่วย ให้ทราบความต้องการและปัญหาของนักเรียนโรงเรียน และชุมชน	4.833	0.667
1.11	ครูแนะแนวศึกษาข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนเพื่อจะได้รู้จักนักเรียนมากยิ่งขึ้น	4.833	0.667
1.2	ศึกษาและรวบรวมแบบทดสอบหรือแบบสอบถามจากที่ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน	4.794	0.980
1.4	จัดทำคู่มือประกอบในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	4.794	1.147
1.8	นำข้อมูลที่ไ้จากการรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนให้มากที่สุด	4.794	0.980
1.9	วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้ นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น	4.750	1.125
1.10	ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามแผนปฏิบัติงาน	4.750	1.125
1.1	สร้างเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน เช่น แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบบันทึกข้อมูลต่าง ๆ	4.700	1.200
1.5	ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทางจิตวิทยา ในการรวบรวมข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน	4.700	1.850
1.12	ประชุมปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน	4.500	1.357
1.7	มีการเก็บบันทึกข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบระเบียบเพื่อสะดวกในการค้นหา	4.278	1.289

จากตาราง 38 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันมีเพียง 2 กิจกรรมในจำนวน 13 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันได้แก่ ประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ (1.13) และใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทางจิตวิทยา ในการรวบรวมข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน (1.5)

ตาราง 39 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็kd้านบริการสนเทศ

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
2.9	ให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ที่เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพโดยข้อมูลข่าวสารต้องเชื่อถือได้ มีความเที่ยงตรงของข้อมูลและมีประโยชน์แก่นักเรียน	4.868	0.632
2.8	ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีความจำเป็นต่อการตัดสินใจและการพัฒนาของนักเรียนด้านการศึกษาอาชีพการพัฒนาบุคลิกภาพ	4.833	0.667
2.5	บุคลากรที่เป็นคณะกรรมการแนะแนวควรจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสารนักเรียนต้องเรียนรู้ในการค้นหาข้อมูลข่าวสารเช่นกัน	4.794	0.980
2.7	จัดบริการสนเทศในเนื้อหา กระบวนการและวิธีการที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน	4.794	0.980
2.10	มีการประชาสัมพันธ์บริการสนเทศให้นักเรียนทราบ และมาใช้บริการได้อย่างทั่วถึง จัดอย่างต่อเนื่องและบันทึกผลอย่างเป็นระบบ	4.794	1.147
2.14	ประเมินผลการจัดบริการสนเทศ มีการรายงานผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่อไป	4.794	0.980
2.2	นำข้อมูลที่รวบรวมได้เสนอแก่นักเรียนโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ อภิปราย สไลด์ วีดีโอ เทป จุลสาร แผ่นพับ ฯลฯ	4.750	1.025
2.12	วางแผนการให้บริการสนเทศตลอดปีการศึกษา โดยจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน	4.750	1.292
2.1	จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพและข้อมูลอื่น ๆ ที่ทันสมัยมีประโยชน์แก่นักเรียนจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ	4.643	1.143
2.6	วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำระบบข้อมูลนำไปใช้ในการวางแผนการจัดบริการสนเทศ	4.643	1.371
2.4	จัดตั้งศูนย์บริการสนเทศระหว่างโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้และสื่อต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการบริการด้านสนเทศ กลุ่มโรงเรียนชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.577	1.371

ตาราง 39 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
2.11	มีสถานที่ บริเวณ มุมหรือห้องบริการข่าวสารด้านการศึกษา อาชีพและบุคลิกภาพ	4.577	1.253
2.13	ประชุมปฏิบัติการจัดบริการสนเทศ	4.577	1.372
2.3	มีการศึกษาสำรวจข้อมูลเพื่อให้บริการสนเทศตรงตามความต้องการและจัดเป็นแฟ้ม หรือบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ให้เป็นระเบียบเพื่อสะดวกต่อการใช้ประโยชน์	4.500	1.357

จากตาราง 39 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง และเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 40 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็กด้านบริการให้คำปรึกษา

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการให้คำปรึกษา	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.1	ครูที่บริการให้คำปรึกษาควรเข้าใจเทคนิคและทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนอย่างแท้จริง	4.868	0.632
3.7	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน	4.833	0.667
3.9	มีการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนั้น	4.833	0.667
3.13	เก็บรักษาข้อมูลนักเรียนให้เป็นความลับโดยจะเปิดเผยตามความเหมาะสมและความจำเป็นเฉพาะที่ได้รับอนุญาตจากนักเรียนเท่านั้น	4.833	0.667
3.3	จัดบรรยากาศของสถานที่บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้มาใช้บริการให้รู้สึกอบอุ่น สบายใจ และมาใช้บริการอีก	4.794	0.897

ตาราง 40 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการให้คำปรึกษา	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.6	บันทึกการให้คำปรึกษาหลังจากให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกคน	4.794	1.147
3.14	ประสานงานและส่งต่อนักเรียน พบผู้เชี่ยวชาญในกรณีที่มีปัญหาที่อยู่เหนือความสามารถของครูแนะแนว	4.794	0.980
3.2	ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าใจว่า การให้คำปรึกษาจัดให้สำหรับนักเรียนทุกคนไม่ใช่เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้น	4.750	1.625
3.8	นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลและเพิ่มสะสมผลงานนักเรียน เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่จะขอคำปรึกษา	4.750	1.292
3.10	ศึกษารวบรวมและบันทึกข้อมูลของนักเรียนที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันเพื่อให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม	4.750	1.025
3.11	บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของนักเรียนที่ต้องการช่วยเหลือแก้ปัญหาบุตรหลานของตน	4.750	1.625
3.15	ติดตามประเมินผล และรายงานผลการให้บริการคำปรึกษา การติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดในรูปของการบันทึกข้อมูลทางสถิติ	4.750	1.625
3.5	จัดทำระบบการนัดหมาย เพื่อให้นักเรียนเขียนนัดหมายการขอพบครูแนะแนว	4.643	1.571
3.12	มีหลักฐานผลการติดตามเพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.643	1.571
3.4	กำหนดตารางเวลาให้คำปรึกษานักเรียนไว้อย่างแน่นอน	4.333	1.655

จากตาราง 40 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มี 6 กิจกรรมในจำนวน 15 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าใจว่าการให้คำปรึกษาจัดให้สำหรับนักเรียนทุกคนไม่ใช่เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้น (3.2) บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองที่ต้องการช่วยเหลือแก้ปัญหาบุตรหลานของตนเอง (3.11) ติดตามประเมินผล และรายงานผลการให้บริการคำปรึกษาติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดในรูปของการบันทึกข้อมูลทางสถิติ (3.15) จัดทำระบบการนัดหมายเพื่อให้นักเรียนเขียนนัดหมายการขอพบครูแนะแนว (3.5) มีหลักฐานผลการติดตามเพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียน (3.12) และกำหนดตารางเวลาให้คำปรึกษานักเรียนไว้อย่างแน่นอน (3.4)

ตาราง 41 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็กด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
4.4	ร่วมมือกับฝ่ายวิชาการในการช่วยเหลือนักเรียนเลือกวิชาเรียนแผนการเรียนให้ตรงต่อความถนัด ความต้องการของนักเรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมในปัจจุบัน	4.833	0.667
4.3	ส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการหารายได้ระหว่างเรียน	4.794	0.847
4.1	รวบรวมสำรวจความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ความต้องการของนักเรียนในเรื่องความสนใจความต้องการนักเรียนกับการเรียนการหารายได้ระหว่างเรียน การทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา	4.750	1.125
4.2	หน่วยบริการจัดเตรียมข้อมูล ข่าวสาร สื่อต่าง ๆ ที่เพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียน วิชาที่เรียน อาชีพที่ต้องการหารายได้ระหว่างเรียน และอาชีพที่นักเรียนต้องการจะไปประกอบอาชีพในอนาคต	4.750	1.292
4.8	จัดหาทุนการศึกษาให้แก่ นักเรียนและสิ่งอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนงานแนะแนว	4.750	1.125
4.9	ประสานงานกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดแนะแนวการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพให้แก่ นักเรียน	4.750	1.125
4.11	มีการติดตาม ประเมินผลและพัฒนาางานบริการจัดวางตัวบุคคล	4.750	1.125
4.7	จัดสถานที่ฝึกงานให้กับนักเรียนเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ	4.700	1.200
4.5	ร่วมกับฝ่ายวิชาการในการจัดการคัดเลือกนักเรียนตามโควตาศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาให้แก่ นักเรียน	4.643	1.071
4.6	จัดหาแหล่งงานให้นักเรียนที่ต้องการงานพิเศษทำนอกเวลาเรียน	4.643	1.238
4.10	มีการประสานงานกับแหล่งประกอบการและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยหางานให้นักเรียนที่ต้องการประกอบอาชีพในท้องถิ่น หลังจากจบการศึกษา	4.643	1.371

จากตาราง 41 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

ตาราง 42 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็กด้านบริการติดตามและประเมินผล

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการติดตามและประเมินผล	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
5.11	มีการนำผลการประเมินการจัดบริการแนะแนวไปวางแผนและดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการพัฒนางานแนะแนวในปีการศึกษาต่อไป	4.833	0.667
5.1	ติดตามผลการให้ความช่วยเหลือนักเรียนทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านการปรับตัวและบุคลิกภาพ ทุกปีการศึกษา	4.794	0.980
5.9	การติดตามประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทุกบริการ	4.794	1.647
5.2	ติดตามผลการศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่นักเรียนสำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับชั้น	4.750	1.292
5.3	ติดตามผลการให้บริการแนะแนวและการให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน	4.750	1.292
5.5	รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากศิษย์เก่าเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพ และความก้าวหน้าในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้น อันจะนำมาเป็นแนวทางแก่นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน	4.750	1.025
5.6	ติดตามผลด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และการปรับตัวตลอดทั้งบุคลิกภาพของนักเรียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์โดยใช้แบบสอบถาม ไปรษณียบัตร เช่น การติดตามนักเรียนโดยใช้ไปรษณีย์ จดหมายติดต่อสอบถามจากเพื่อนรุ่นน้องหรือรุ่นพี่ที่รู้จัก	4.750	1.292
5.10	รวบรวมบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สรุปผลและประเมินผลการดำเนินงานการจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นปัจจุบันมีระบบเป็นรูปธรรมสะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์	4.750	1.292
5.7	มีการติดตามผลนักเรียนที่ออกกลางคันเกี่ยวกับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ	4.643	1.371
5.4	ติดตามผลการให้บริการแนะแนวการให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว	4.577	1.538
5.8	สอบถามนักเรียนที่เกี่ยวกับความต้องการที่จะให้ฝ่ายแนะแนวนักเรียนคาดหวังว่าจะได้รับการบริการจากฝ่ายแนะแนว	3.853	0.706

จากตาราง 42 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามและประเมินผลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมมากตามลำดับโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มีเพียง 2 กิจกรรมในจำนวน 11 กิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ได้แก่ การติดตามประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทุกบริการ (5.9) และติดตามผลการให้บริการแนะแนวและให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว (5.4)

ตาราง 43 แสดงการสรุปรวมจำนวนความถี่ของการแสดงความเห็นที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ/จำแนกตามระดับความเหมาะสมของรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสที่มีขนาดเล็ก

ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ค่าความเหมาะสม					รวม
	เหมาะสมอย่างยิ่ง	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	ไม่เหมาะสม	
สอดคล้องกัน	89	7	-	-	-	96
ไม่สอดคล้องกัน	12	4	-	-	-	16
รวม	101	11	-	-	-	112

จากตาราง 43 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกันและไม่สอดคล้องกัน จำแนกตามระดับความเหมาะสมโดยมีกิจกรรมทั้งหมด 112 กิจกรรม ดังนี้ ความเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ โดยเห็นว่ามีเหมาะสมอย่างยิ่งมี 89 กิจกรรม ความเห็นที่สอดคล้องกันโดยเห็นว่ามีเหมาะสมมากมี 7 กิจกรรม ความเห็นที่ไม่สอดคล้องกันโดยเห็นว่ามีเหมาะสมอย่างยิ่งมี 12 กิจกรรม ดังนี้ การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวมี 2 กิจกรรมในจำนวน 12 กิจกรรม (2.5 และ 2.6) คือ จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี โดยคณะกรรมการแนะแนวเสนอโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนแก่ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา ด้านการดำเนินงานแนะแนวมี 1 กิจกรรมในจำนวน 12 กิจกรรม (3.3) คือ คณะกรรมการแต่ละบริการกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ด้านการจัดบริการแนะแนวในด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลมี 2 กิจกรรมในจำนวน 12 กิจกรรม (1.13 และ 1.5) คือ มีการประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวนอกจากนี้ยังใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทางจิตวิทยารวบรวม ข้อมูลส่วนตัวนักเรียน ด้านบริการให้คำปรึกษา 5 กิจกรรมในจำนวน 12 กิจกรรม (3.2, 3.11, 3.15, 3.5, และ 3.12) คือ ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าใจว่าการให้คำปรึกษาจัดให้สำหรับนักเรียนทุกคนไม่ใช่เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้น

บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการที่ต้องการช่วยเหลือแก้ปัญหาบุตรหลานของตนเอง ติดตาม และประเมินผลพร้อมทั้งรายงานผลการให้บริการคำปรึกษาในรูปของการบันทึกข้อมูลทางสถิติ จัดทำระบบการนัดหมายเพื่อขอพบครูแนะแนว ด้านบริการติดตามและประเมินผลมี 2 กิจกรรม ในจำนวน 12 กิจกรรม (5.9 และ 5.4) คือ มีการติดตามประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทุก บริการ ตลอดจนติดตามผลการให้บริการแนะแนวให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ไปแล้ว

ความเห็นที่ไม่สอดคล้องกันโดยเห็นว่ามีเหมาะสมมากมี 4 กิจกรรม ดังนี้ การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวมี 2 กิจกรรมในจำนวน 4 กิจกรรม (2.12 และ 2.7) คือ จัดหน่วยประชาสัมพันธ์งานแนะแนวโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการแนะแนว หัวหน้าสายชั้น ครู อาจารย์และตัวแทนนักเรียนแต่ละระดับชั้น มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวในแต่ละโครงการ ด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนวมี 1 กิจกรรม ในจำนวน 4 กิจกรรม (4.3) คือ ผู้บริหารบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวและหัวหน้างานแนะแนวร่วมนิเทศงานโดยใช้ เครื่องมือนิเทศติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนว ด้านการบริการแนะแนวในด้านการให้คำปรึกษามี 1 กิจกรรมในจำนวน 4 กิจกรรม (3.4) คือ กำหนดตารางเวลาในการให้คำปรึกษานักเรียนไว้อย่างแน่นอน

ตอนที่ 5 สรุปรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

การเสนอผลการวิเคราะห์รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กแสดงในตาราง 44 ถึง 53 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 44 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว

ข้อที่	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	Med.	I.R.	Med.	I.R.	Med.	I.R.
1.1	**	✓	*	✓	*	✓
1.2	**	✓	**	✓	**	✓
1.3.1	**	✓	**	✓	**	✓
1.3.2	**	✓	**	✓	**	✓
1.3.3	**	✓	**	✓	**	✓
1.3.4	**	✓	**	✓	**	✓
1.3.5	**	✓	**	✗	**	✓
1.4	**	✓	*	✓	*	✓
1.5	**	✓	**	✓	**	✓
1.6	**	✓	**	✗	*	✓

** มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

✓ มีความสอดคล้องกัน

* มีความเหมาะสมมาก

✗ ไม่มีความสอดคล้องกัน

จากตาราง 44 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามขนาด มี 6 กิจกรรม ในจำนวน 10 กิจกรรม ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรควรทำความเข้าใจในหลักการให้บริการแนะแนวสอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบันของโรงเรียน (1.2) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตลอดจนสภาพปัญหาในโรงเรียนโดยดูจากข้อมูลพื้นฐาน

ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ผลการประเมินต่าง ๆ ของนักเรียน (1.3.1) ผลการดำเนินงานโครงการในปีที่ผ่านมา (1.3.2) บุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน (1.3.3) ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในเรื่องการศึกษา แหล่งอาชีพ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน (1.3.4) และจัดการอบรมแก่ผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนวเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดบริการแนะแนวให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (1.5)

สำหรับกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะจัดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่แต่เหมาะสมมากที่จะจัดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ได้แก่ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนวโดยคณะกรรมการแนะแนวนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานแบบต่อฝ่ายบริหารเมื่อได้รับความเห็นชอบให้นำเสนอต่อบุคลากรในโรงเรียนพร้อมทั้งให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมอภิปรายรูปแบบโครงการแนะแนวก่อนนำไปใช้ (1.1) และศึกษาดูงานจากสื่อ เอกสาร วีดีทัศน์ สไลด์ รวมทั้งศึกษาดูงาน การจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นระบบในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ กลับมาจัดการสัมมนาเพื่อศึกษารูปแบบการจัดทำระบบข้อมูลอย่างเป็นระบบให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและนักเรียนต่อไป (1.4)

ส่วนกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันมี 2 กิจกรรม ได้แก่ ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตลอดจนสภาพปัญหาในโรงเรียนโดยดูจากข้อมูลด้านนโยบายของโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (1.3.5) และ คณะกรรมการแนะแนวควรแบ่งกลุ่มคณะทำงานในแต่ละฝ่ายในบริการต่าง ๆ ให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน (1.6)

ตาราง 45 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว

ข้อที่	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	Med.	I.R.	Med.	I.R.	Med.	I.R.
2.1	**	✓	*	✓	**	✓
2.2	**	✓	**	✓	**	✓
2.3	**	✓	**	✓	**	✓
2.4	**	✓	**	✓	**	✓
2.5	**	✓	*	✗	**	✗
2.6	*	✗	*	✗	**	✗
2.7	*	✓	*	✗	*	✗
2.8	**	✓	**	✓	**	✓
2.9	**	✓	**	✓	**	✓
2.10	**	✓	**	✓	**	✓
2.11	**	✓	**	✗	**	✓
2.12	**	✓	*	✗	*	✗
2.13	**	✓	*	✓	**	✓
2.14	**	✓	**	✓	**	✓

** มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง   ✓ มีความสอดคล้องกัน
* มีความเหมาะสมมาก   ✗ ไม่มีความสอดคล้องกัน

จากตาราง 45 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการบริหารงานแนะแนวด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามขนาด มี 8 กิจกรรมในจำนวน 14 กิจกรรม ได้แก่ กำหนดวัตถุประสงค์การจัดโครงการแนะแนวของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน (2.1) คณะกรรมการจัดทำแผนงานแนะแนวตลอดปีและแผนงานนั้นต้องสอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน (2.2) จัดทำโครงการแนะแนวทุกปีการศึกษา (2.3) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานแนะแนวให้สอดคล้องกับปฏิทินการปฏิบัติงานของโรงเรียน (2.4) จัดสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อให้การจัดบริการแนะแนวสนองตอบความต้องการของนักเรียน (2.8) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานนักเรียนเพื่อให้

การช่วยเหลือดูแลนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียน สุขภาพ พฤติกรรมนักเรียน (2.9) คณะกรรมการร่วมกันวางแผนกำหนดโครงการแนะแนวที่จะปฏิบัติในภาคเรียนหรือตลอดปี การศึกษา (2.10) และจัดระบบการประชาสัมพันธ์งานแนะแนวไว้หลาย ๆ รูปแบบ เช่น การกระจายเสียงทั้งในโรงเรียนและในชุมชน การติดป้ายโฆษณาและการแจกเอกสาร (2.14)

สำหรับกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะจัดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่และขนาดเล็ก แต่เหมาะสมมากที่จะจัดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางโดยที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ได้แก่ จัดประชาสัมพันธ์งานแนะแนวทั้งภายนอก และภายในโรงเรียน (2.13)

ส่วนกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันมี 4 กิจกรรม ได้แก่ จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี (2.5) คณะกรรมการแนะแนวเสนอโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา (2.6) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวในแต่ละโครงการ (2.7) และจัดหน่วยประชาสัมพันธ์งานแนะแนวของโรงเรียนโดยหน่วยประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยคณะกรรมการแนะแนว หัวหน้าสายชั้น ครู อาจารย์ และตัวแทนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น (2.12)

ตาราง 46 แสดงค่ามัชฌิมฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการดำเนินงานแนะแนว

ข้อที่	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	Med.	I.R.	Med.	I.R.	Med.	I.R.
3.1	**	✓	**	✓	**	✓
3.2	**	✓	**	✓	**	✓
3.3	**	✓	**	✓	**	✗
3.4	**	✓	**	✓	**	✓
3.5	**	✓	**	✓	**	✓
3.6	**	✓	**	✓	**	✓
3.7	**	✓	**	✓	**	✓
3.8	**	✓	*	✓	*	✓
3.9	**	✓	**	✓	**	✓
3.10	**	✓	**	✓	**	✓
3.11	**	✓	**	✓	**	✓

** มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

* มีความเหมาะสมมาก

✓ มีความสอดคล้องกัน

✗ ไม่มีความสอดคล้องกัน

จากตาราง 46 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามขนาด มี 9 กิจกรรมในจำนวน 11 กิจกรรม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนควรประชุมร่วมกับคณะกรรมการแนะแนวในการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูในโรงเรียนในส่วนของงานแนะแนวอย่างชัดเจน เพื่อให้งานแนะแนวบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (3.1) กิจกรรมที่จัดในบริการแนะแนวควรครอบคลุมงานแนะแนว ด้านการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ (3.2) คณะทำงานในแต่ละบริการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (3.4) กำหนดขั้นตอนรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน (3.5) ครูแนะแนวควรมีการติดต่อประสานกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดเวลา เช่น การขอคำปรึกษาในการจัดทำโครงการ การเสนอโครงการและการรายงานผลและติดตามผลการดำเนินงาน (3.6) ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้แก่ฝ่ายแนะแนวให้เพียงพอ (3.7) หัวหน้างานแนะแนวควรจัดทำโครงการและเสนอการใช้งบประมาณของฝ่ายแนะแนวต่อผู้บริหารโรงเรียนทุกปีการศึกษา (3.9) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการบันทึกข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เก็บภาพถ่ายในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่งานแนะแนวต่อไป (3.10) และสรุปผลการจัดกิจกรรมโครงการแนะแนวประจำภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษา พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานแนะแนวอย่างต่อเนื่องในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนและในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับข้อเสนอแนะจากฝ่ายต่าง ๆ (3.11)

สำหรับกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะจัดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่แต่เหมาะสมมากที่จะจัดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กโดยที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ได้แก่ ห้องแนะแนวควรตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมเป็นสัดส่วนกว้างขวางตกแต่งเหมาะสมกับการให้บริการปราศจากเสียงรบกวน (3.8)

ส่วนกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันมี 1 กิจกรรม ได้แก่ คณะกรรมการแต่ละบริการจัดทำแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน (3.3)

ตาราง 47 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนว

ข้อที่	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	Med.	I.R.	Med.	I.R.	Med.	I.R.
4.1	**	✓	**	✓	**	✓
4.2	**	✓	**	✗	**	✓
4.3	**	✓	**	✗	*	✗
4.4	**	✓	**	✓	**	✓
4.5	**	✓	**	✓	**	✓
4.6	**	✓	**	✓	**	✓
4.7	**	✓	**	✓	**	✓
4.8	**	✓	**	✓	**	✓

** มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง   ✓ มีความสอดคล้องกัน
* มีความเหมาะสมมาก   ✗ ไม่มีความสอดคล้องกัน

จากตาราง 47 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามขนาด มี 6 กิจกรรมในจำนวน 8 กิจกรรม ได้แก่ ผู้บริหารควรเล็งเห็นความสำคัญในการจัดบริการแนะแนว ควรให้ความสนใจในการซักถามพูดคุยกับครูแนะแนวและร่วมกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ของงานแนะแนว (4.1) ผู้บริหารควรให้บริการด้านปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เช่น จัดสรรเงินงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็น และสถานที่ที่เหมาะสมกับการดำเนินงานแนะแนว (4.4) ผู้บริหาร คณะกรรมการแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวควรทำงานโดยการประสานงานในแต่ละคณะทำงาน รวมถึงร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (4.5) ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ชมเชย และประชาสัมพันธ์ผลงานให้เป็นที่ปรากฏ (4.6) มีการกำกับดูแลและติดตามงานแนะแนวอย่างเป็นระบบและมีระยะเวลากำหนดอย่างชัดเจน (4.7) และคณะกรรมการแนะแนวสรุปและรายงานการดำเนินงานการนิเทศติดตามกำกับดูแลงานแนะแนวให้ผู้บริหารทราบ (4.8)

ส่วนกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันมี 2 กิจกรรม ได้แก่ ผู้บริหารควรใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนว (4.2) และผู้บริหารควรให้

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว หรือหัวหน้างานแนะแนวร่วมทำการนิเทศภายในแต่ละบริการ โดยใช้เครื่องมือนิเทศติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนวร่วมกับฝ่ายบริหาร (4.3)

ตาราง 48 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการประเมินผลและพัฒนาางานอย่างต่อเนื่อง

ข้อที่	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	Med.	I.R.	Med.	I.R.	Med.	I.R.
5.1	**	✓	**	✓	**	✓
5.2	**	✓	**	✓	**	✓
5.3	**	✓	**	✓	**	✓
5.4	**	✓	**	✓	**	✓
5.5	**	✓	**	✓	**	✓

** มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

✓ มีความสอดคล้องกัน

* มีความเหมาะสมมาก

✗ ไม่มีความสอดคล้องกัน

จากตาราง 48 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนาางานอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามขนาด มีทั้งหมด 5 กิจกรรม ได้แก่ คณะกรรมการแนะแนวแต่ละบริการมีการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน ควรตระหนักในการประเมินผลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ ใส่ใจความรู้สึกนึกคิดและปัญหาารายกรณีที่แตกต่างกันของนักเรียนเป็นสำคัญ (5.1) ผู้ประเมินผลในงานแนะแนวควรเป็นผู้บริหารโรงเรียนครูแนะแนว บุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนว รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน (5.2) การประเมินผลงานแนะแนวมีการประเมินผลแบบก้าวหน้า และแบบรวมสรุป เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนพัฒนาางานแนะแนวในภาคเรียนและปีการศึกษาหน้าต่อไป (5.3) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลงานแนะแนว เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาางานแนะแนวต่อไป (5.4) และคณะกรรมการแนะแนวสรุปผลและรายงานผลให้ฝ่ายบริหารทราบถึงผลการดำเนินงาน (5.5)

ตาราง 49 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อที่	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	Med.	I.R.	Med.	I.R.	Med.	I.R.
1.1	**	✓	**	✓	**	✓
1.2	**	✓	**	✓	**	✓
1.3	**	✓	**	✓	**	✓
1.4	**	✓	**	✗	**	✓
1.5	**	✓	**	✗	**	✗
1.6	**	✓	**	✓	**	✓
1.7	**	✓	*	✗	*	✓
1.8	**	✓	**	✓	**	✓
1.9	**	✓	**	✓	**	✓
1.10	**	✓	**	✓	**	✓
1.11	**	✓	**	✓	**	✓
1.12	**	✓	**	✗	*	✓
1.13	**	✓	**	✗	**	✗

** มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

✓ มีความสอดคล้องกัน

* มีความเหมาะสมมาก

✗ ไม่มีความสอดคล้องกัน

จากตาราง 49 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดการจัดบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามขนาดมี 8 กิจกรรมในจำนวน 13 กิจกรรม ได้แก่ สร้างเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน เช่น แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบบันทึกข้อมูลต่าง ๆ (1.1) ศึกษาและรวบรวมแบบทดสอบหรือแบบสอบถามจากที่ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน (1.2) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเพื่อการรวบรวมข้อมูล เพื่อครูอาจารย์ได้ใช้แบบสอบถามและเครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง (1.3) มีการรวบรวม สํารวจข้อมูลพื้นฐานนักเรียนช่วย ให้ทราบความต้องการและปัญหาของนักเรียนโรงเรียนและชุมชน (1.6) นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียน

ให้มากที่สุด (1.8) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น (1.9) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามแผนปฏิบัติงาน (1.10) และครูแนะแนวศึกษาข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนเพื่อจะได้รู้จัก นักเรียนมากยิ่งขึ้น (1.11)

ส่วนกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันมี 5 กิจกรรม ได้แก่ จัดทำคู่มือประกอบในการใช้เครื่องต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (1.4) ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทางจิตวิทยาในการรวบรวมข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน (1.5) มีการเก็บบันทึกข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบระเบียบเพื่อสะดวกในการค้นหา (1.7) ประชุมปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน (1.12) และประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ (1.13)

ตาราง 50 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านบริการสนเทศ

ข้อที่	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	Med.	I.R.	Med.	I.R.	Med.	I.R.
2.1	**	✓	**	✓	**	✓
2.2	**	✓	**	✓	**	✓
2.3	**	✓	*	✓	*	✓
2.4	**	✓	**	✓	**	✓
2.5	**	✓	**	✓	**	✓
2.6	**	✓	**	✗	**	✓
2.7	**	✓	**	✓	**	✓
2.8	**	✓	**	✓	**	✓
2.9	**	✓	**	✓	**	✓
2.10	**	✓	**	✓	**	✓
2.11	**	✓	**	✓	**	✓
2.12	**	✓	**	✓	**	✓
2.13	**	✓	*	✗	**	✓
2.14	**	✓	**	✗	**	✓

** มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

✓ มีความสอดคล้องกัน

* มีความเหมาะสมมาก

✗ ไม่มีความสอดคล้องกัน

จากตาราง 50 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามขนาดมี 10 กิจกรรม ในจำนวน 14 กิจกรรม ได้แก่ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพและข้อมูลอื่น ๆ ที่ทันสมัยมีประโยชน์แก่นักเรียนจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ (2.1) นำข้อมูลที่รวบรวมได้เสนอแก่นักเรียนโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ อภิปราย สไลด์ วีดีโอ เทป จุลสาร แผ่นพับ ฯลฯ (2.2) จัดตั้งศูนย์บริการสนเทศระหว่างโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้และสื่อต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการบริการด้านสนเทศกลุ่มโรงเรียนชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (2.4) บุคลากรที่เป็นคณะกรรมการแนะแนวควรจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร นักเรียนต้องเรียนรู้ในการค้นหาข้อมูลข่าวสารเช่นกัน (2.5) จัดบริการสนเทศในเนื้อหา กระบวนการและวิธีการที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน (2.7) ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีความจำเป็นต่อการตัดสินใจและการพัฒนาของนักเรียนด้านการศึกษาอาชีพการพัฒนาบุคลิกภาพ (2.8) ให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพโดยข้อมูลข่าวสารต้องเชื่อถือได้ มีความเที่ยงตรงของข้อมูลและมีประโยชน์แก่นักเรียน (2.9) มีการประชาสัมพันธ์บริการสนเทศให้นักเรียนทราบ และมาใช้บริการได้อย่างทั่วถึง จัดอย่างต่อเนื่องและบันทึกผลอย่างเป็นระบบ (2.10) มีสถานที่ บริเวณมุมหรือห้องบริการข่าวสารด้านการศึกษา อาชีพ และบุคลิกภาพ (2.11) และวางแผนการให้บริการสนเทศตลอดปีการศึกษาโดยจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน (2.12)

สำหรับกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะจัดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่แต่เหมาะสมมากที่จะจัดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ได้แก่ มีการศึกษาสำรวจข้อมูลเพื่อให้บริการสนเทศตรงตามความต้องการและจัดเป็นแฟ้ม หรือบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบระเบียบเพื่อสะดวกต่อการใช้ประโยชน์ (2.3)

ส่วนกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันมี 3 กิจกรรม ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำระบบข้อมูลนำไปใช้ในการวางแผนการจัดบริการสนเทศ (2.6) ประชุมปฏิบัติการปรับปรุงวิธีการจัดบริการสนเทศ (2.13) และประเมินผลการจัดบริการสนเทศ มีการรายงานผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่อไป (2.14)

ตาราง 51 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านบริการให้คำปรึกษา

ข้อที่	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	Med.	I.R.	Med.	I.R.	Med.	I.R.
3.1	**	✓	**	✓	**	✓
3.2	**	✓	**	✓	**	✗
3.3	**	✓	**	✓	**	✓
3.4	**	✓	*	✗	*	✗
3.5	**	✓	**	✗	**	✗
3.6	**	✓	**	✓	**	✓
3.7	**	✓	**	✓	**	✓
3.8	**	✓	**	✗	**	✓
3.9	**	✓	**	✓	**	✓
3.10	**	✓	**	✓	**	✓
3.11	**	✓	**	✓	**	✗
3.12	**	✓	**	✗	**	✗
3.13	**	✓	**	✓	**	✓
3.14	**	✓	**	✓	**	✓
3.15	**	✓	**	✓	**	✗

** มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

✓ มีความสอดคล้องกัน

* มีความเหมาะสมมาก

✗ ไม่มีความสอดคล้องกัน

จากตาราง 51 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามขนาดมี 8 กิจกรรม ในจำนวน 15 กิจกรรม ได้แก่ ครูที่บริการให้คำปรึกษาควรเข้าใจเทคนิคและทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนอย่างแท้จริง (3.1) จัดบรรยากาศของสถานที่บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้มาใช้บริการให้รู้สึกอบอุ่น สบายใจ และมาใช้บริการอีก (3.3) บันทึกการให้คำปรึกษาหลังจากให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกคน (3.6) มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน (3.7) มีการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนั้น (3.9) ศึกษารวบรวมและบันทึกข้อมูลของนักเรียนที่มี

ปัญหาคล้ายคลึงกันเพื่อให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม (3.10) เก็บรักษาข้อมูลนักเรียนให้เป็นความลับ โดยจะเปิดเผยตามความเหมาะสมและความจำเป็นเฉพาะที่ได้รับอนุญาตจากนักเรียนเท่านั้น (3.13) และประสานงานและส่งต่อนักเรียน พบผู้เชี่ยวชาญในกรณีที่พบปัญหาที่อยู่เหนือความสามารถของครูแนะแนว (3.14)

ส่วนกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันมี 7 กิจกรรม ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าใจว่า การให้คำปรึกษาจัดให้สำหรับนักเรียนทุกคนไม่ใช่เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้น (3.2) กำหนดตารางเวลาในการให้คำปรึกษานักเรียนไว้อย่างแน่นอน (3.4) จัดทำระบบการนัดหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนเขียนนัดหมายการขอพบครูแนะแนว (3.5) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลและแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่จะขอคำปรึกษา (3.8) บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของนักเรียนที่ต้องการช่วยเหลือแก้ปัญหาบุตรหลานของตน (3.11) มีหลักฐานผลการติดตามเพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียน (3.12) และติดตามประเมินผล และรายงานผลการให้บริการคำปรึกษา การติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ในรูปของการบันทึกข้อมูลทางสถิติ (3.15)

ตาราง 52 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

ข้อที่	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	Med.	I.R.	Med.	I.R.	Med.	I.R.
4.1	**	✓	**	✗	**	✓
4.2	**	✓	**	✓	**	✓
4.3	**	✓	**	✓	**	✓
4.4	**	✓	**	✓	**	✓
4.5	**	✓	**	✓	**	✓
4.6	**	✓	**	✓	**	✓
4.7	**	✓	**	✓	**	✓
4.8	**	✓	**	✓	**	✓
4.9	**	✓	**	✓	**	✓
4.10	**	✓	**	✗	**	✓
4.11	**	✓	**	✓	**	✓

** มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

* มีความเหมาะสมมาก

✓ มีความสอดคล้องกัน

✗ ไม่มีความสอดคล้องกัน

จากตาราง 52 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามขนาดมี 9 กิจกรรมในจำนวน 11 กิจกรรม ได้แก่ หน่วยบริการจัดเตรียมข้อมูล ข่าวสาร สื่อต่าง ๆ ที่เพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียนวิชาที่เรียน อาชีพที่ต้องการหารายได้ระหว่างเรียนและอาชีพที่นักเรียนต้องการจะไปประกอบอาชีพในอนาคต (4.2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการหารายได้ระหว่างเรียน (4.3) ร่วมมือกับฝ่ายวิชาการในการช่วยเหลือนักเรียนเลือกวิชาเรียนแผนการเรียนให้ตรงต่อความถนัด ความต้องการของนักเรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมในปัจจุบัน (4.4) ร่วมมือกับฝ่ายวิชาการในการจัดการคัดเลือกนักเรียนตามโควตาศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาให้แก่นักเรียน (4.5) จัดหาแหล่งงานให้นักเรียนที่ต้องการงานพิเศษทำนอกเวลาเรียน (4.6) จัดสถานที่ฝึกงานให้กับนักเรียนเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ (4.7) จัดหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนและสิ่งอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนงานแนะแนว (4.8) ประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดแนะแนวการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพให้แก่นักเรียน (4.9) และมีการติดตาม ประเมินผลแลพัฒนางานบริการจัดวางตัวบุคคล (4.11)

ส่วนกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันมี 2 กิจกรรม ได้แก่ รวบรวมสำรวจความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ความต้องการของนักเรียนในเรื่องความสนใจ ความต้องการนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การหารายได้ระหว่างเรียน การทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา (4.1) และมีการประสานงานกับแหล่งประกอบการและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยหางานให้นักเรียนที่ต้องการประกอบอาชีพในท้องถิ่น หลังจากจบการศึกษา (4.10)

ตาราง 53 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามบริการติดตามและประเมินผล

ข้อที่	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	Med.	I.R.	Med.	I.R.	Med.	I.R.
5.1	**	✓	**	✓	**	✓
5.2	**	✓	**	✗	**	✓
5.3	**	✓	**	✓	**	✓
5.4	**	✓	**	✗	**	✗
5.5	**	✓	**	✓	**	✓
5.6	**	✓	**	✓	**	✓
5.7	**	✓	**	✓	**	✓
5.8	**	✓	**	✓	*	✓
5.9	**	✓	**	✗	**	✗
5.10	**	✓	**	✓	**	✓
5.11	**	✓	**	✓	**	✓

** มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

✓ มีความสอดคล้องกัน

* มีความเหมาะสมมาก

✗ ไม่มีความสอดคล้องกัน

จากตาราง 53 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ากิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามและประเมินผลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามขนาดมี 7 กิจกรรมในจำนวน 11 กิจกรรม ได้แก่ ติดตามผลการให้ความช่วยเหลือนักเรียนทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านการปรับตัวและบุคลิกภาพ ทุกปีการศึกษา (5.1) ติดตามผลและการให้บริการแนะแนวและการให้ความช่วยเหลือของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคืน (5.3) รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากศิษย์เก่าเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพและความก้าวหน้าในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้น อันจะนำมาเป็นแนวทางแก่นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน (5.5) ติดตามผลด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และการปรับตัวตลอดทั้งบุคลิกภาพของนักเรียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์โดยใช้แบบสอบถาม ไปรษณียบัตร เช่น การติดตามนักเรียนโดยใช้ไปรษณีย์ จดหมายติดต่อสอบถามจากเพื่อนรุ่นน้องหรือรุ่นพี่ที่รู้จัก (5.6) มีการติดตามผลนักเรียนที่ออกกลางคันเกี่ยวกับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ (5.7) รวบรวมบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สรุปผลและประเมินผลการดำเนินงานการจัดบริการแนะแนว

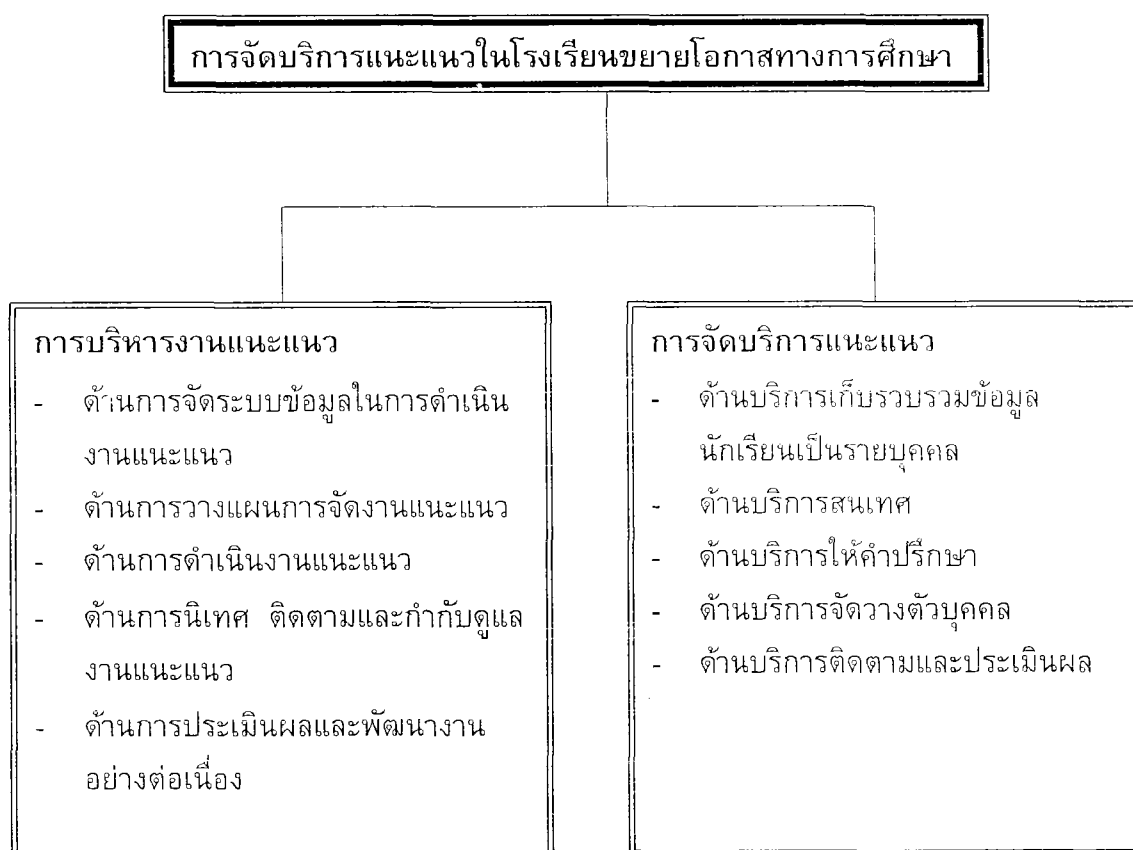
อย่างเป็นทางการปัจจุบันมีระบบเป็นรูปธรรมสะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์ (5.10) และมีการนำผลการประเมินการจัดบริการแนะแนวไปวางแผนและดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการพัฒนางานแนะแนวในปีการศึกษาต่อไป (5.11)

สำหรับกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะจัดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ และขนาดกลางแต่เหมาะสมมากที่จะจัดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็ก โดยที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ได้แก่ สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการที่จะให้ฝ่ายแนะแนวที่นักเรียนคาดหวังว่าจะได้รับการบริการจากฝ่ายแนะแนว (5.8)

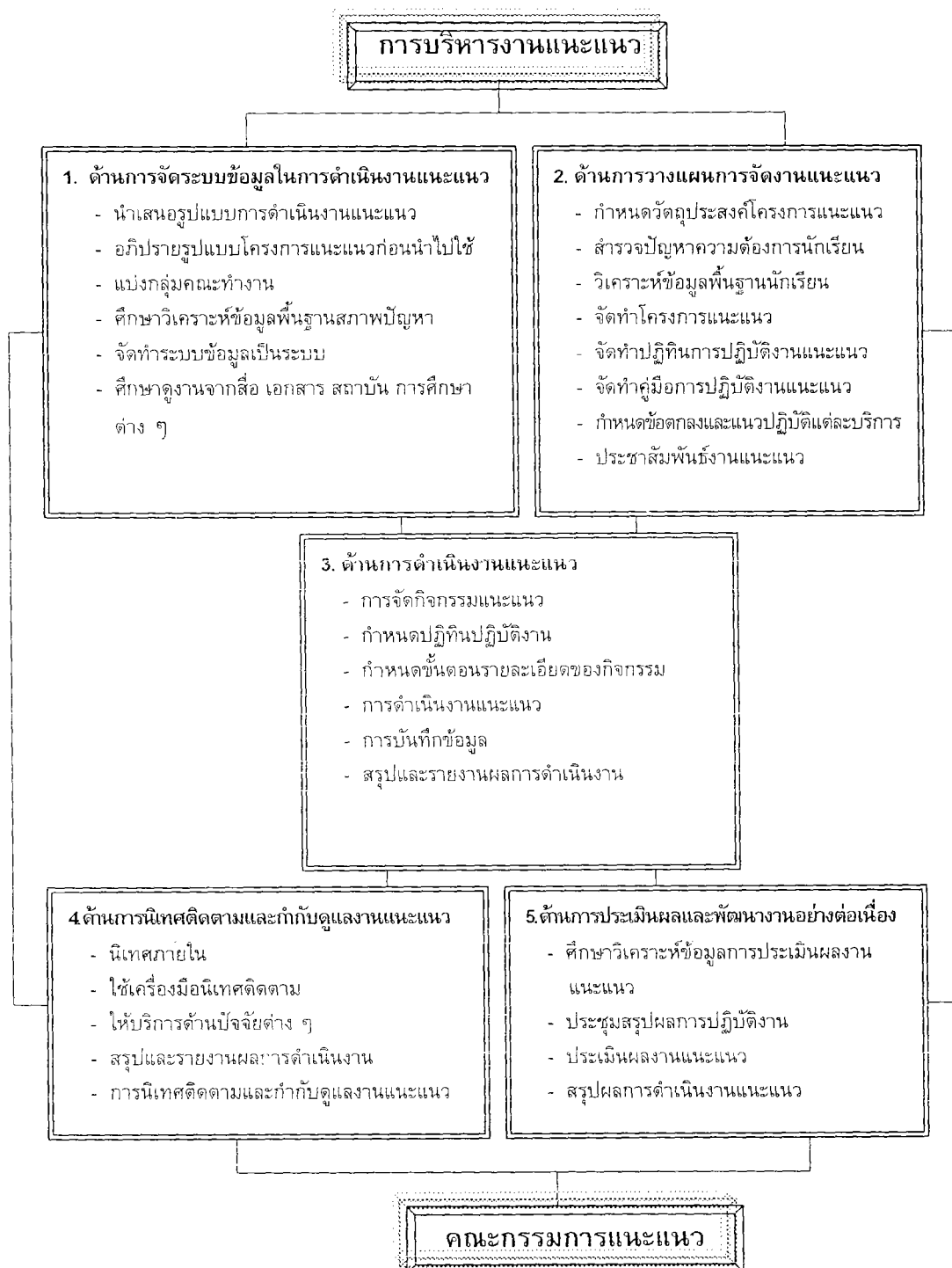
ส่วนกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันมี 3 กิจกรรม ได้แก่ ติดตามผลการศึกษาในแต่ละภาคเรียนที่นักเรียนสำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับชั้น (5.2) ติดตามผลการให้บริการแนะแนวการให้ความช่วยเหลือของ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว (5.4) และมีการติดตามและประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทุกบริการ (5.9)

ตอนที่ 6 สรุปรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนในการนำรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจากผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดและดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางการนำรูปแบบไปใช้บนพื้นฐานของข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 14 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

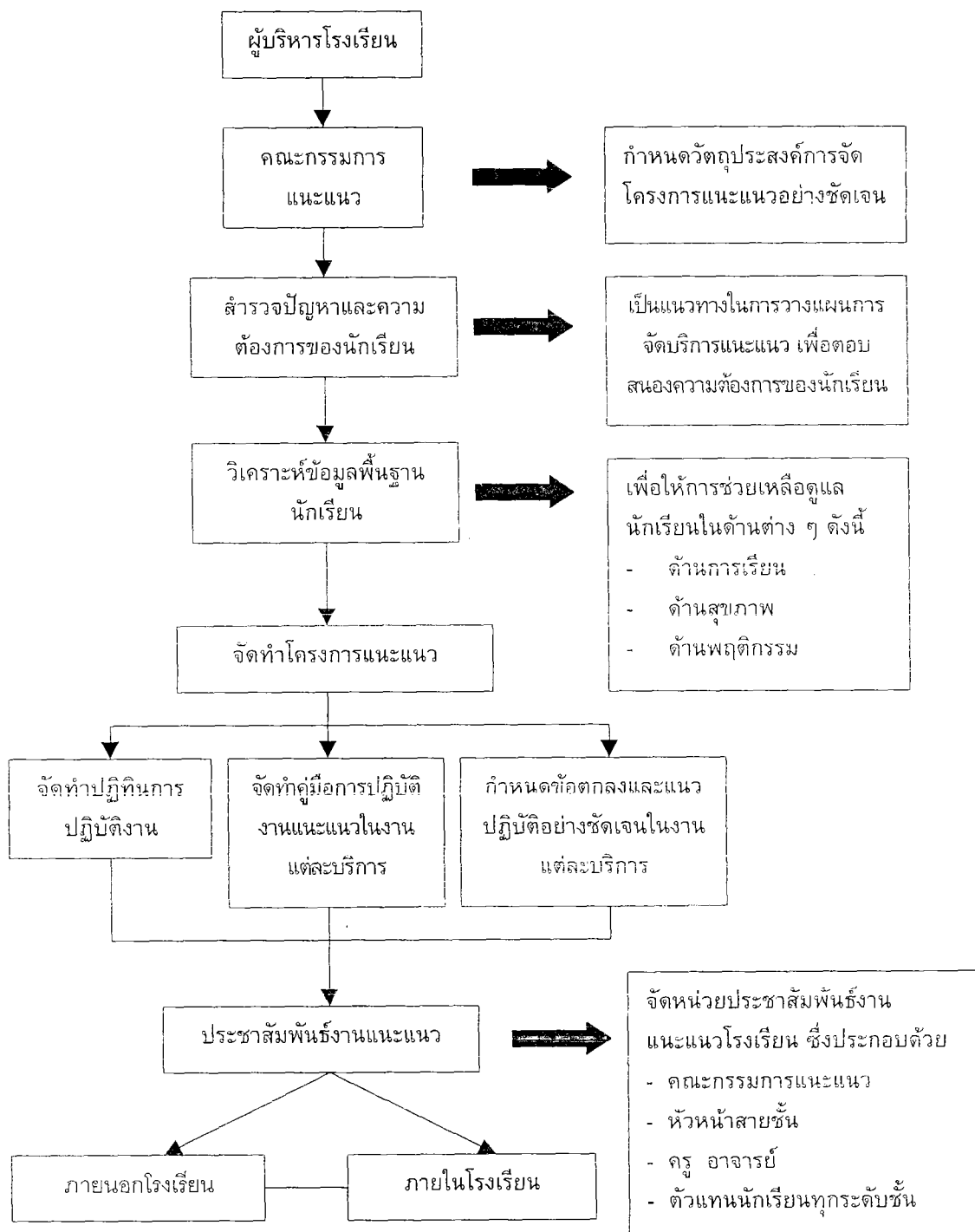
ภาพประกอบ 15 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว

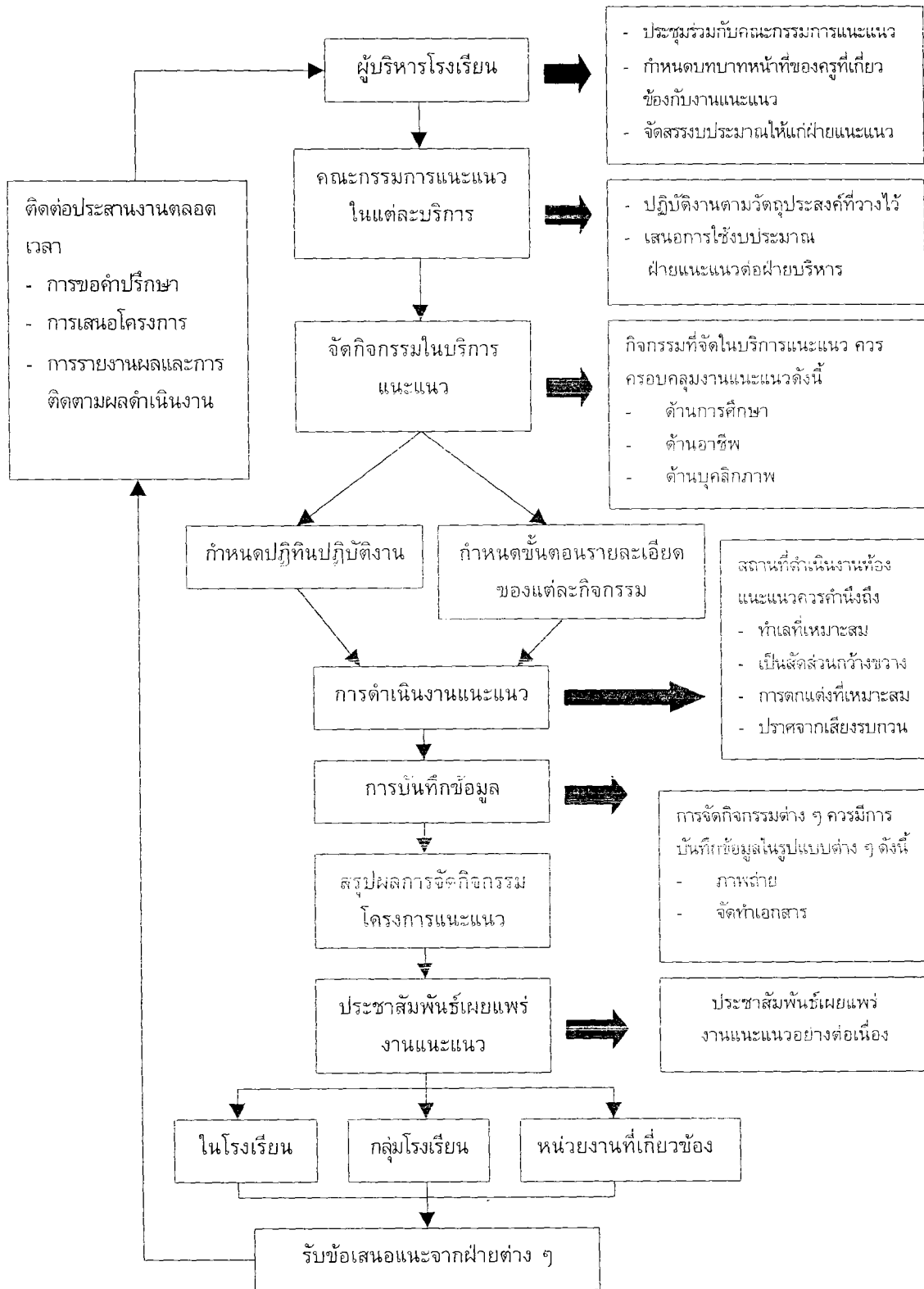
ภาพประกอบ 16 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว

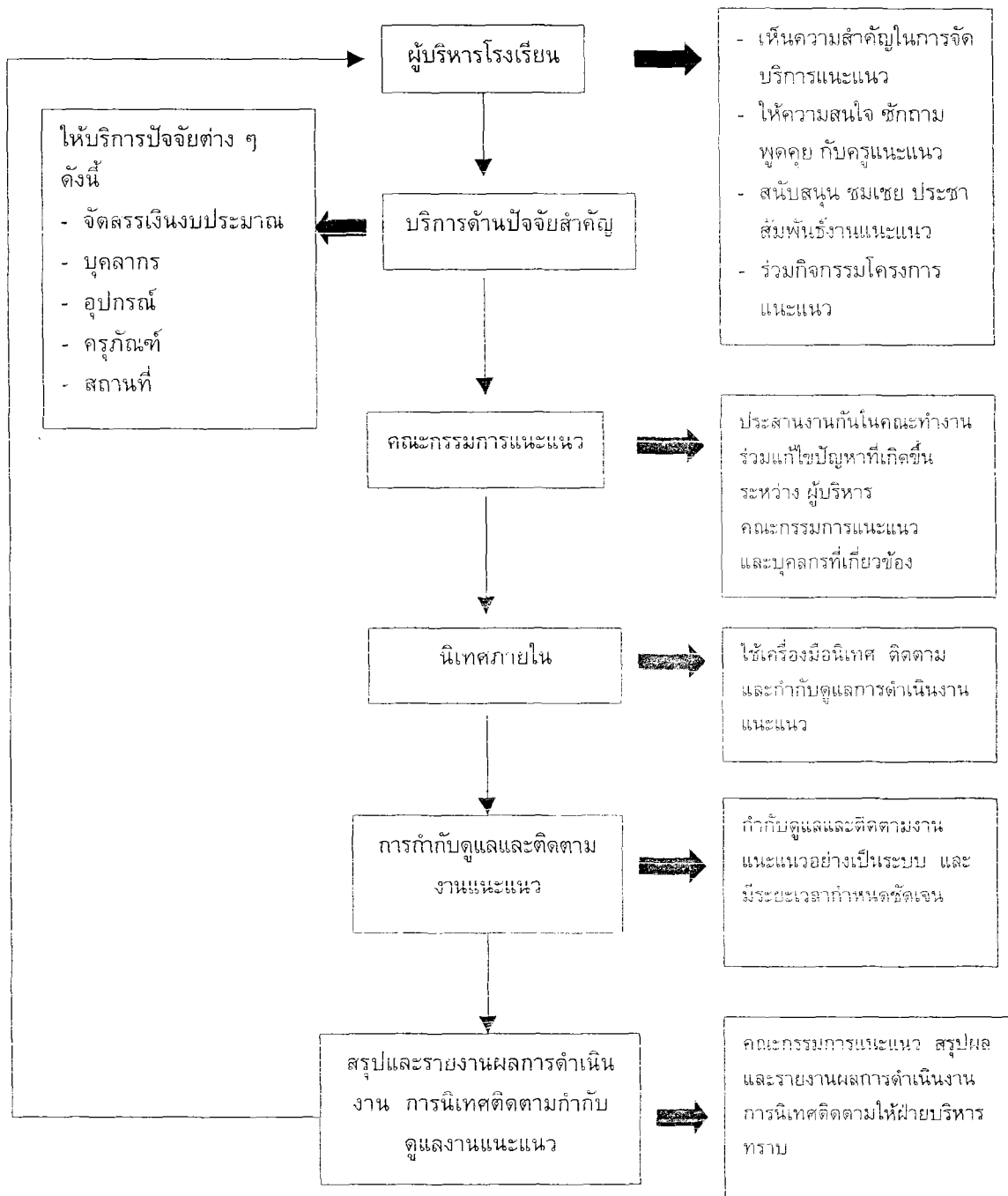
ภาพประกอบ 17 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว
ในโรงเรียนขนาดใหญ่

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนว

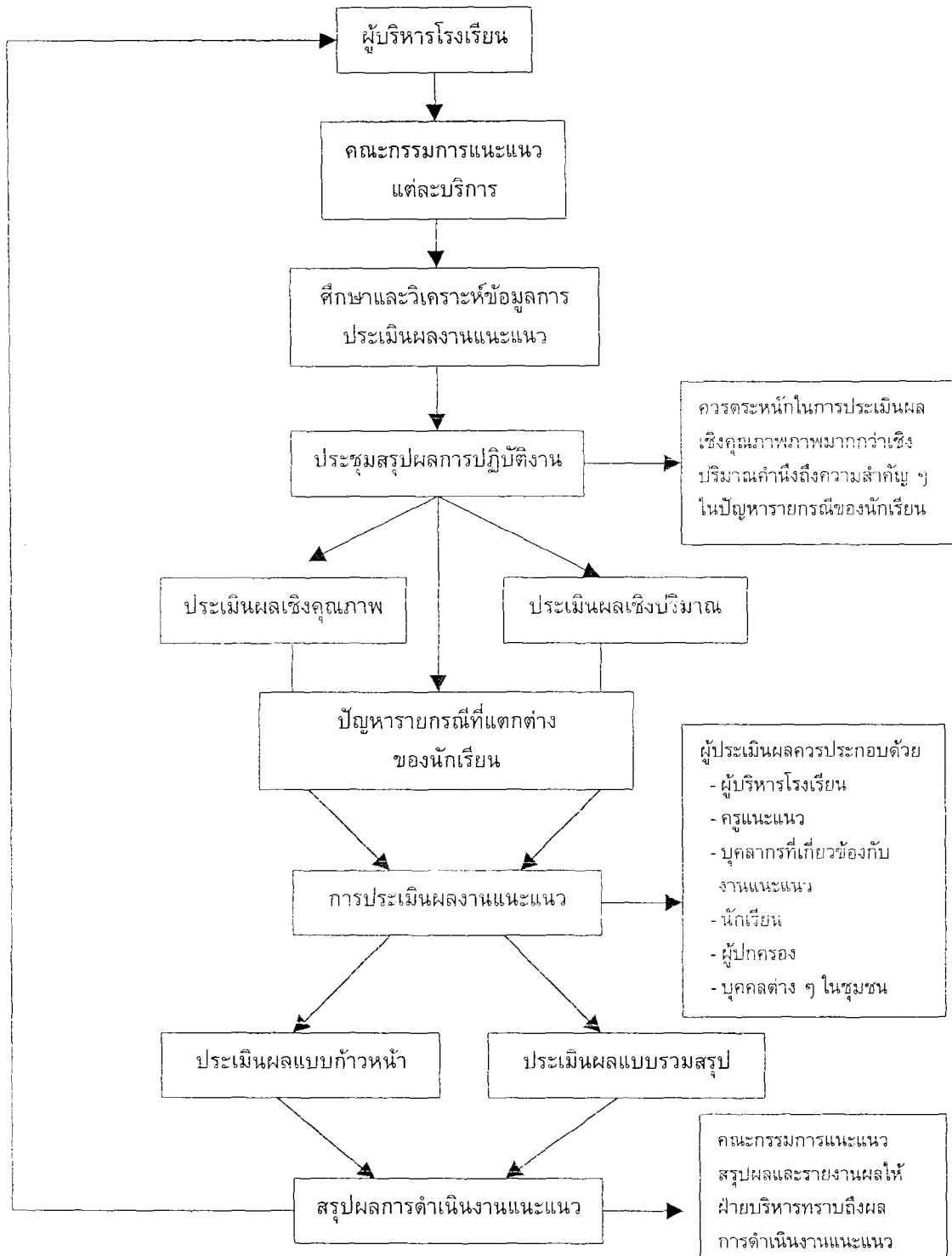
ภาพประกอบ 18 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนว

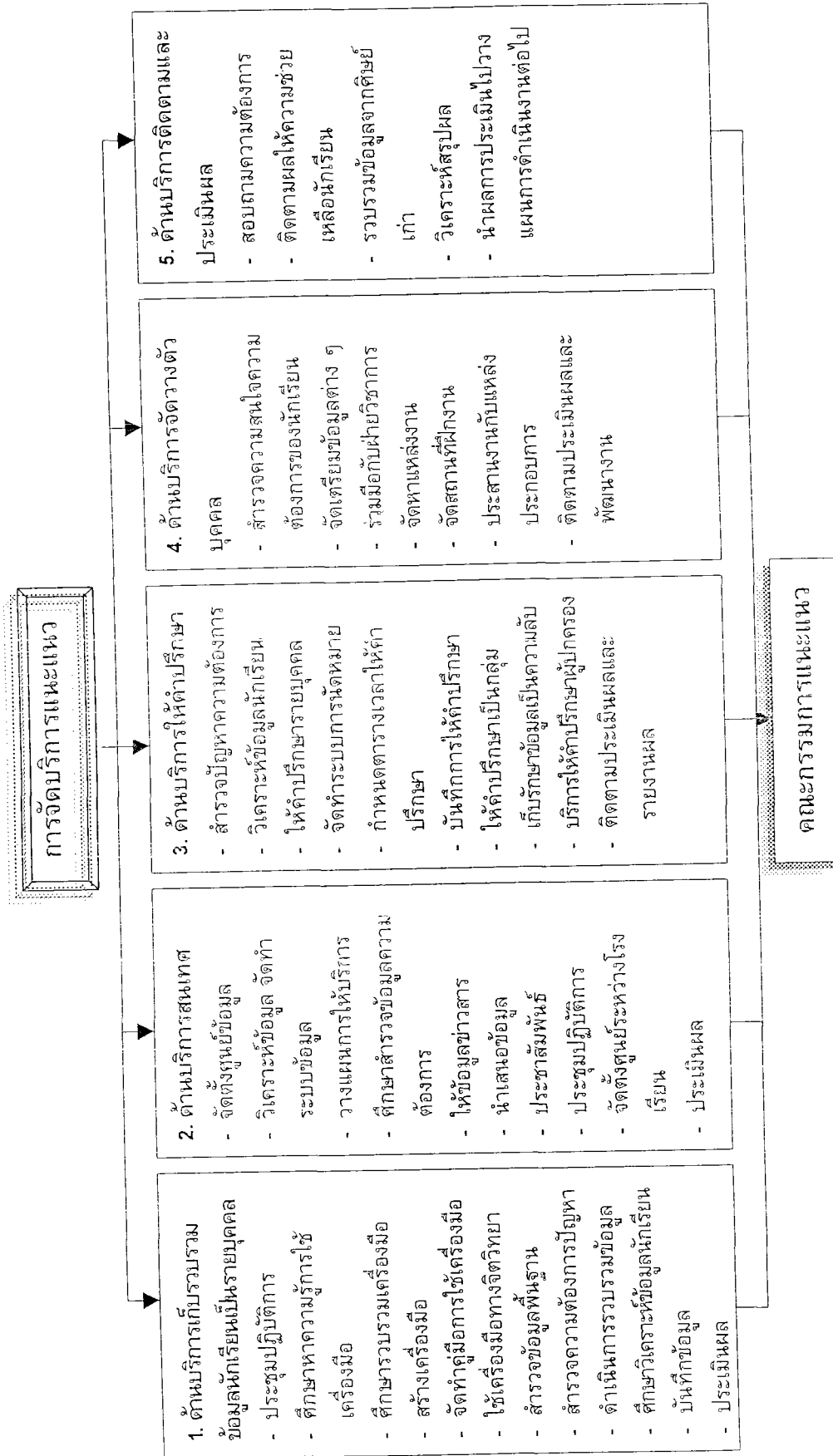

ภาพประกอบ 19 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

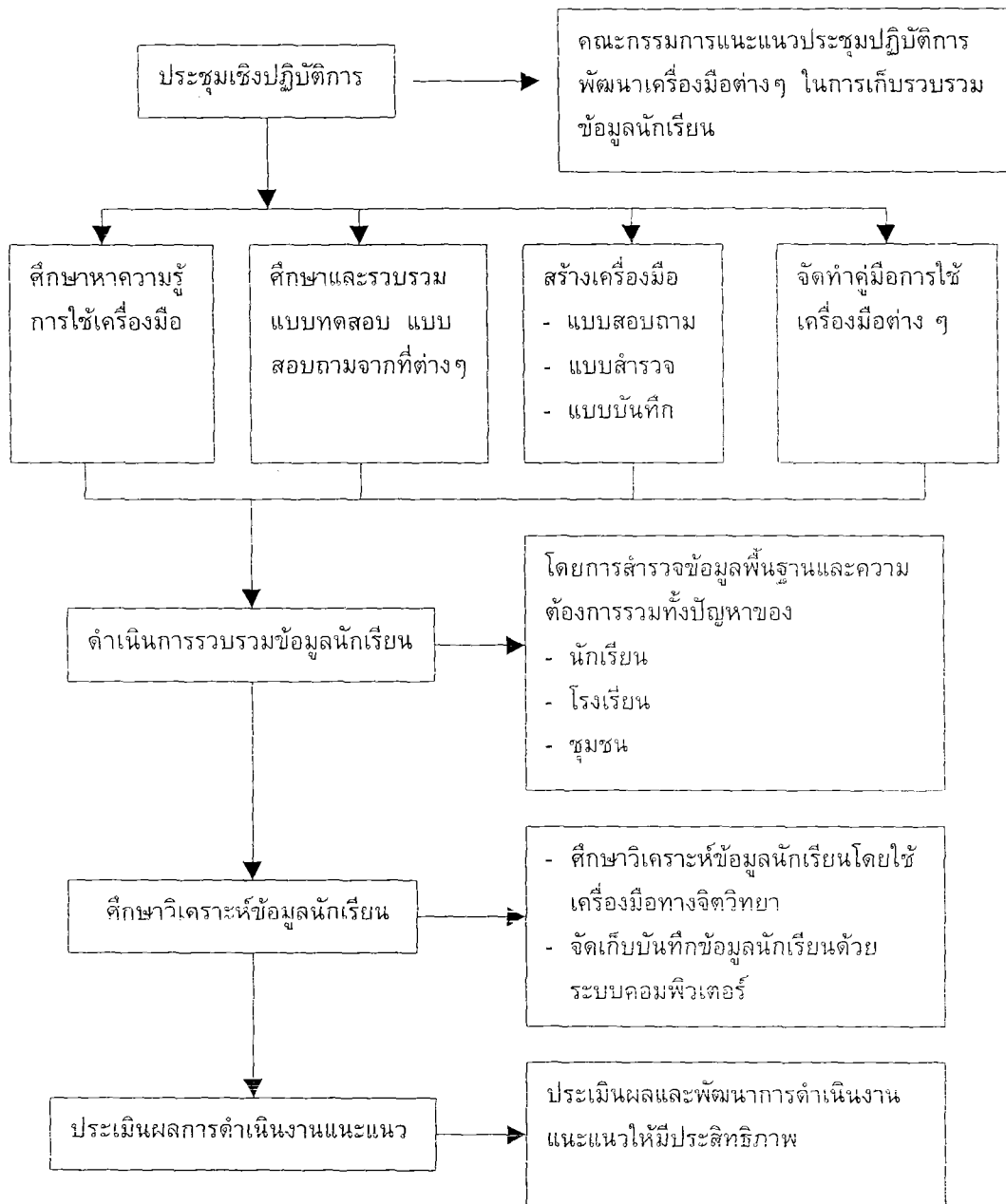

ภาพประกอบ 20 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนขนาดใหญ่

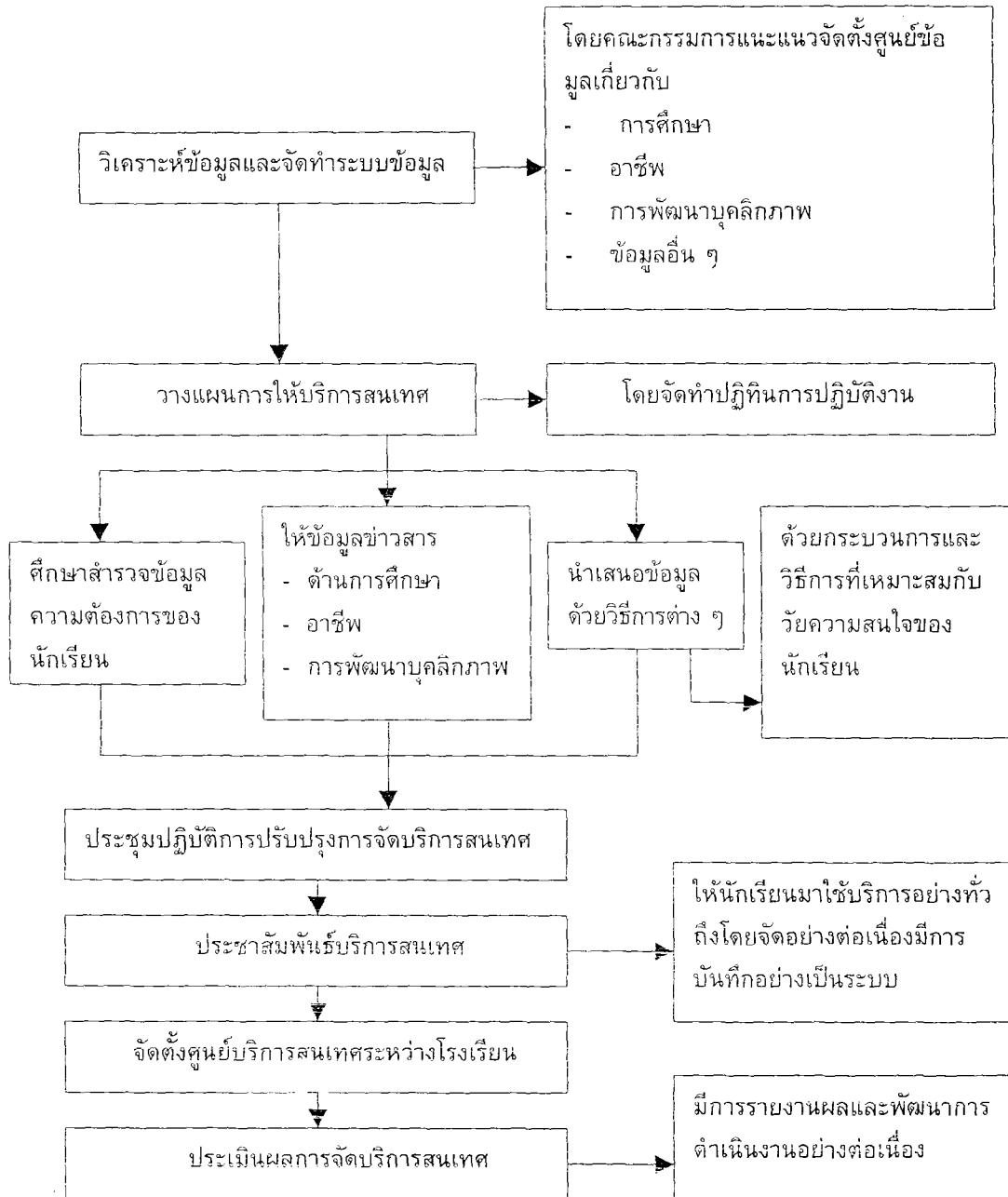
ภาพประกอบ 21 รูปแบบการจัดการบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

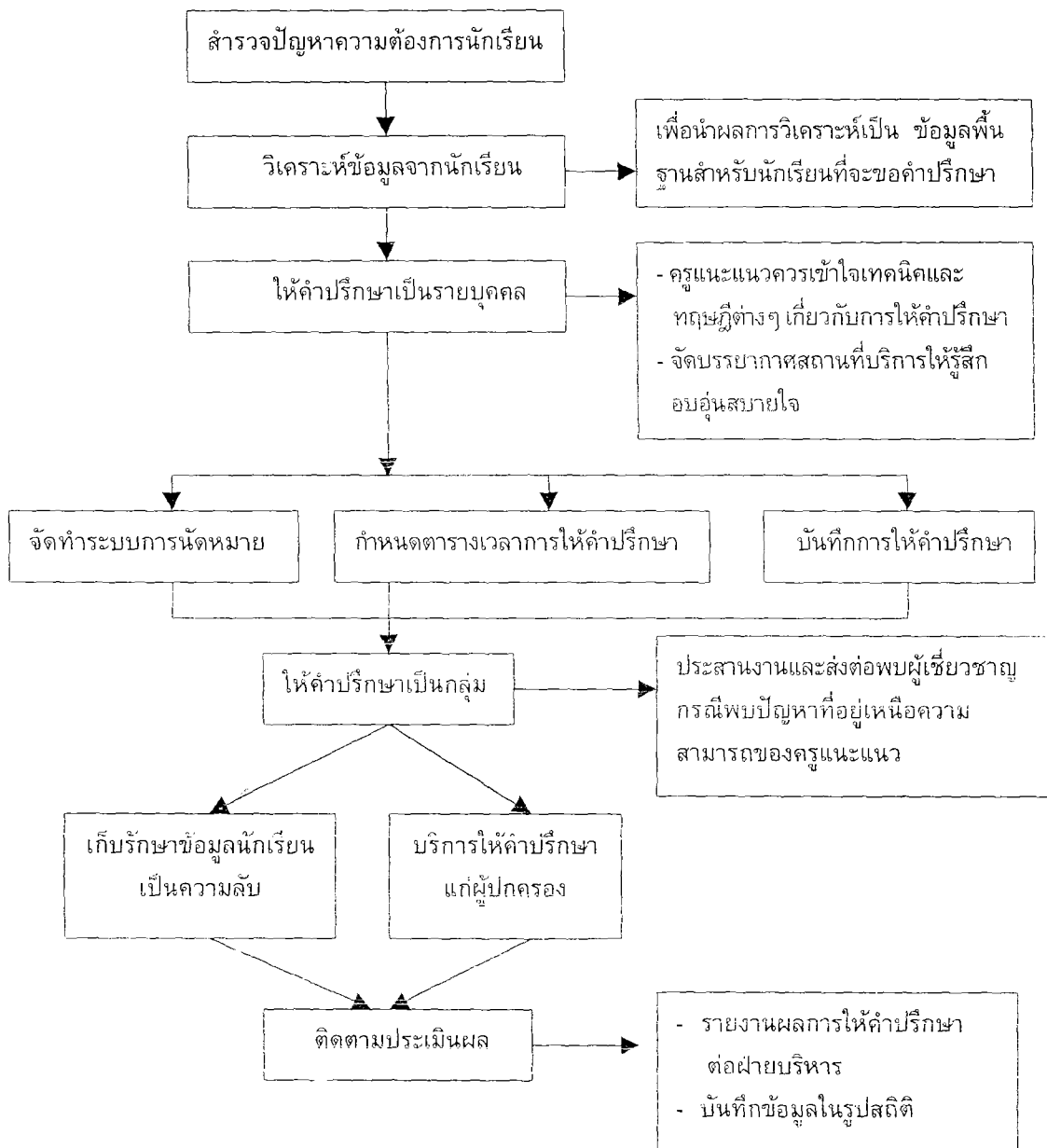
ภาพประกอบ 22 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน
เป็นรายบุคคลในโรงเรียนขนาดใหญ่

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศ

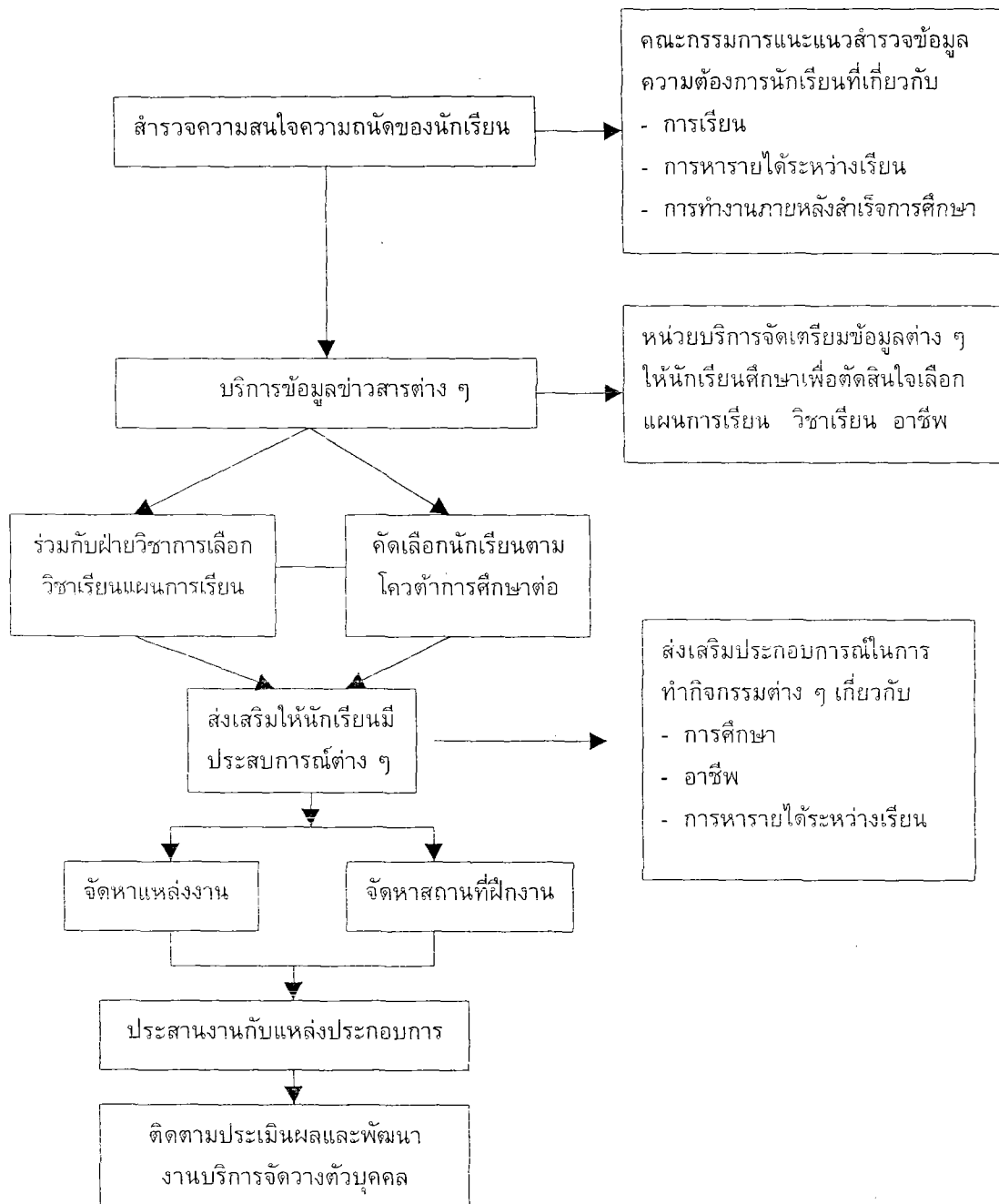
ภาพประกอบ 23 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศในโรงเรียนขนาดใหญ่

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษา

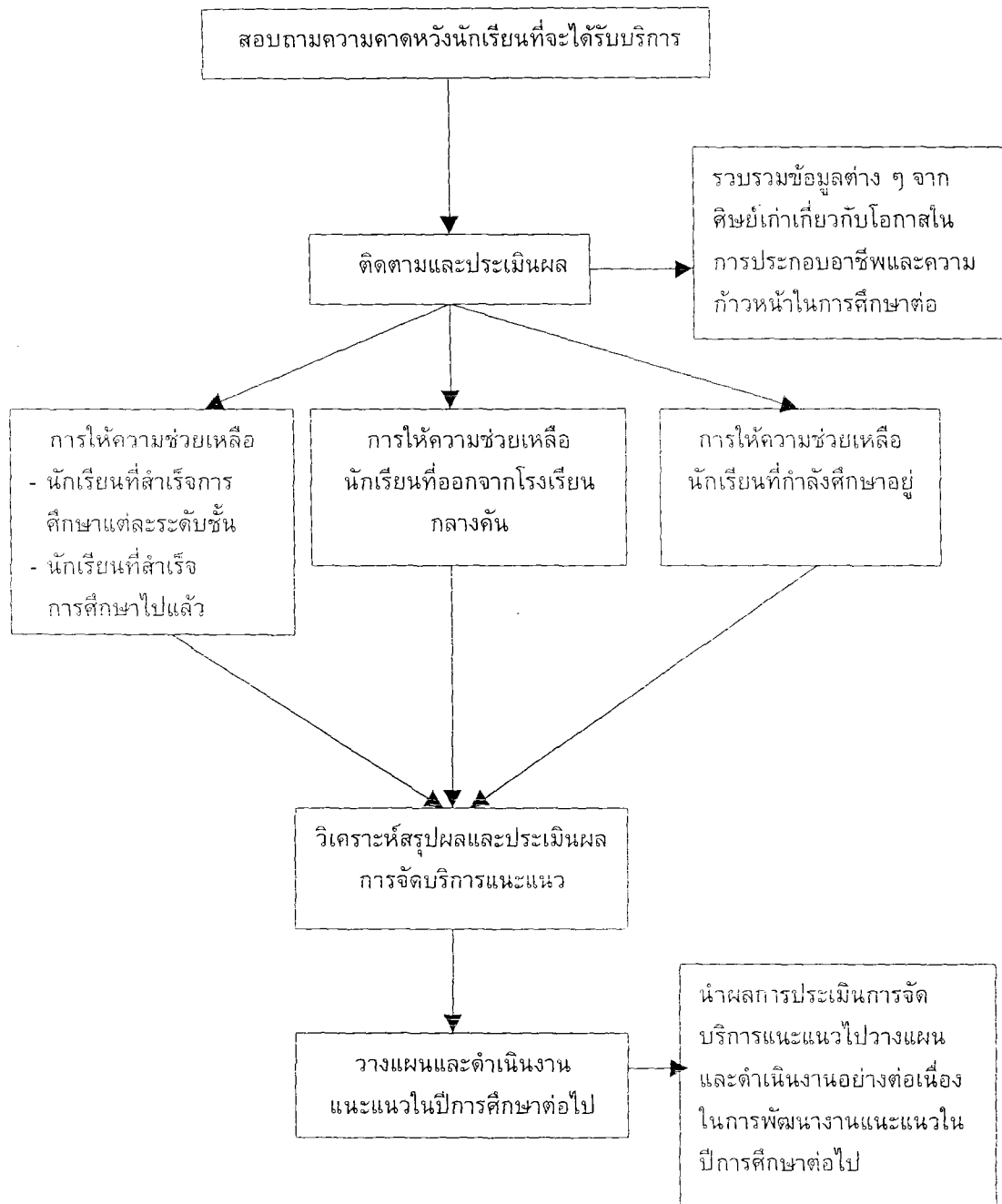
ภาพประกอบ 24 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

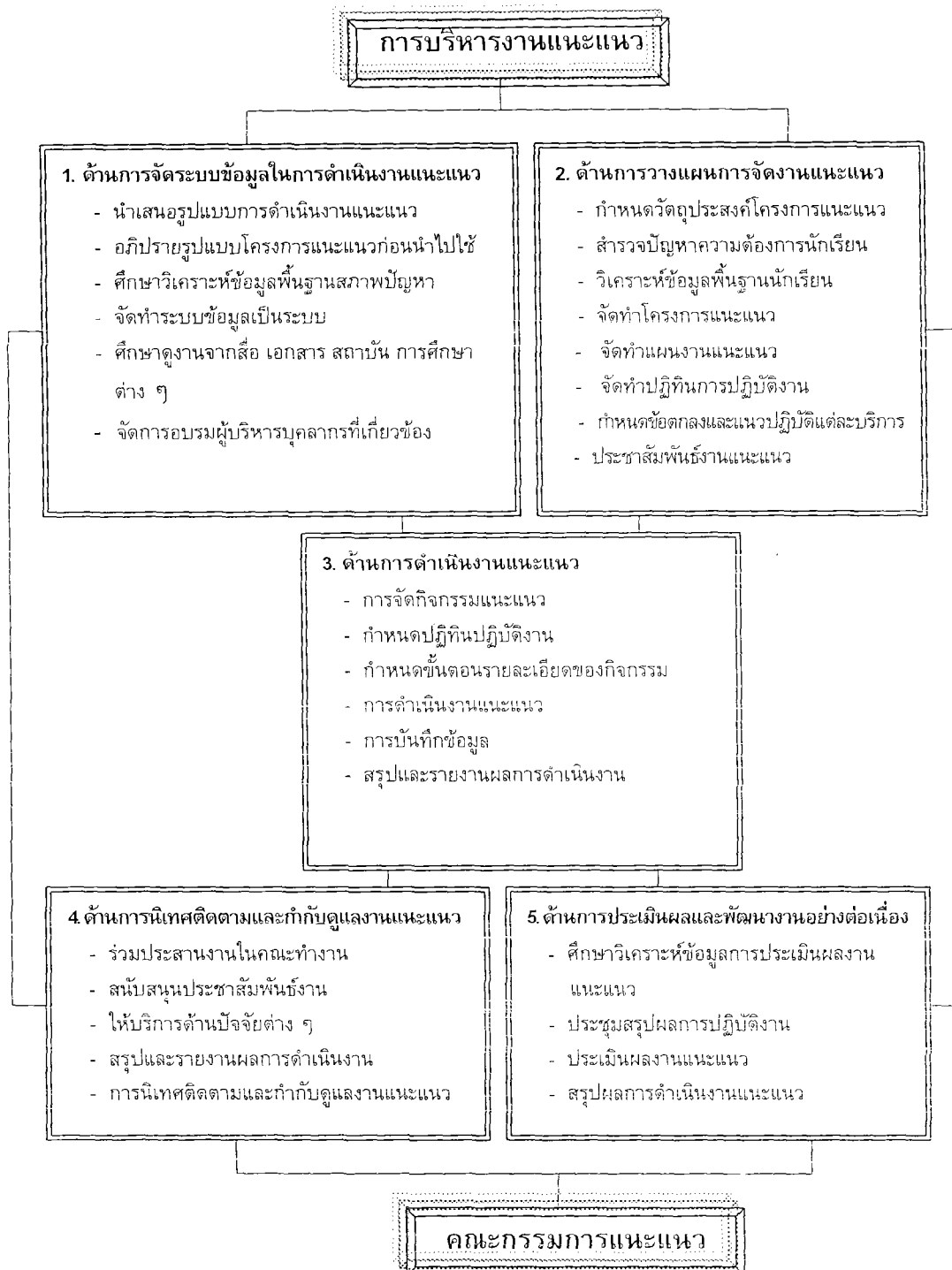

ภาพประกอบ 25 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียนขนาดใหญ่

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามประเมินผล

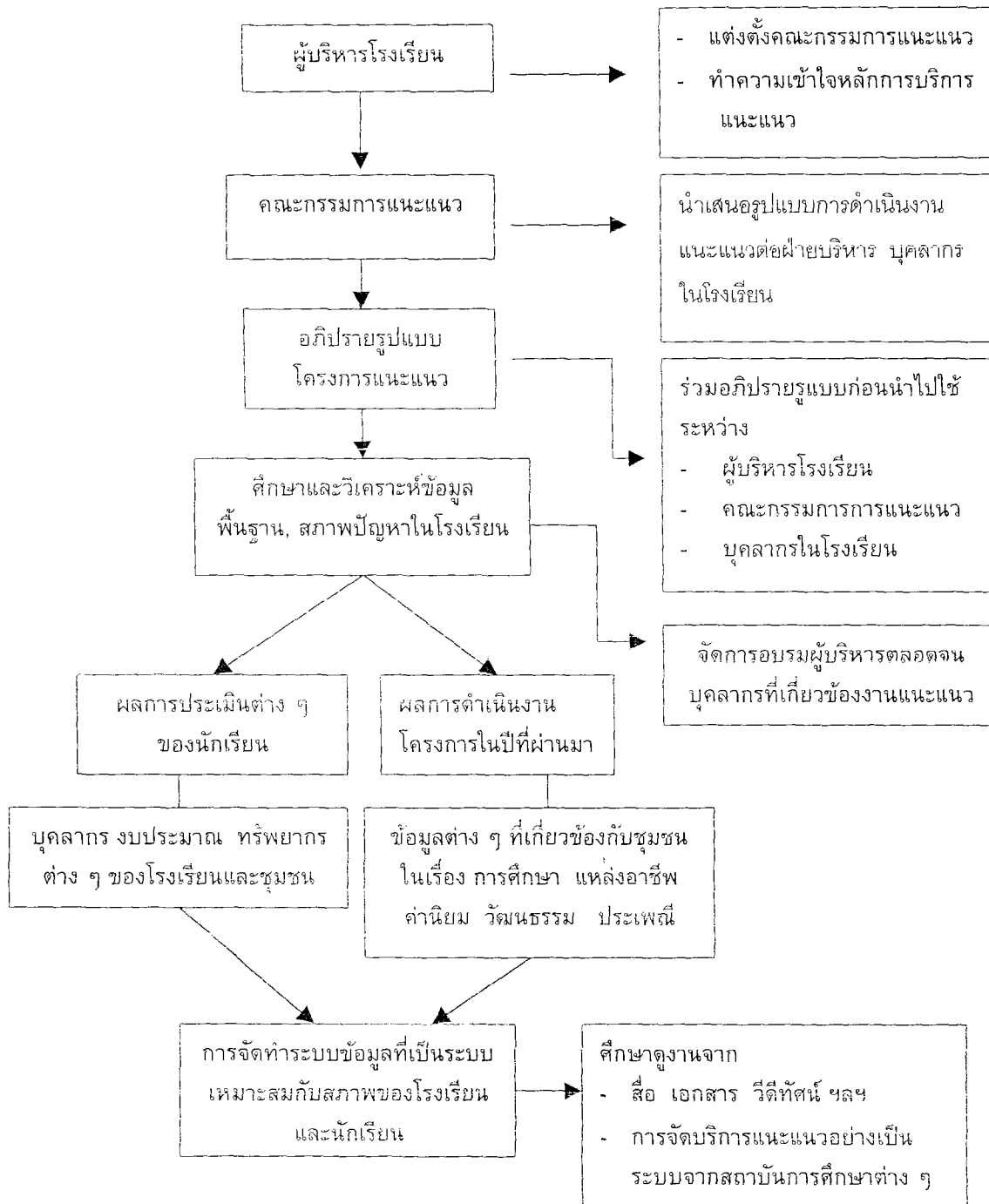

ภาพประกอบ 26 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามและประเมินผลในโรงเรียนขนาดใหญ่

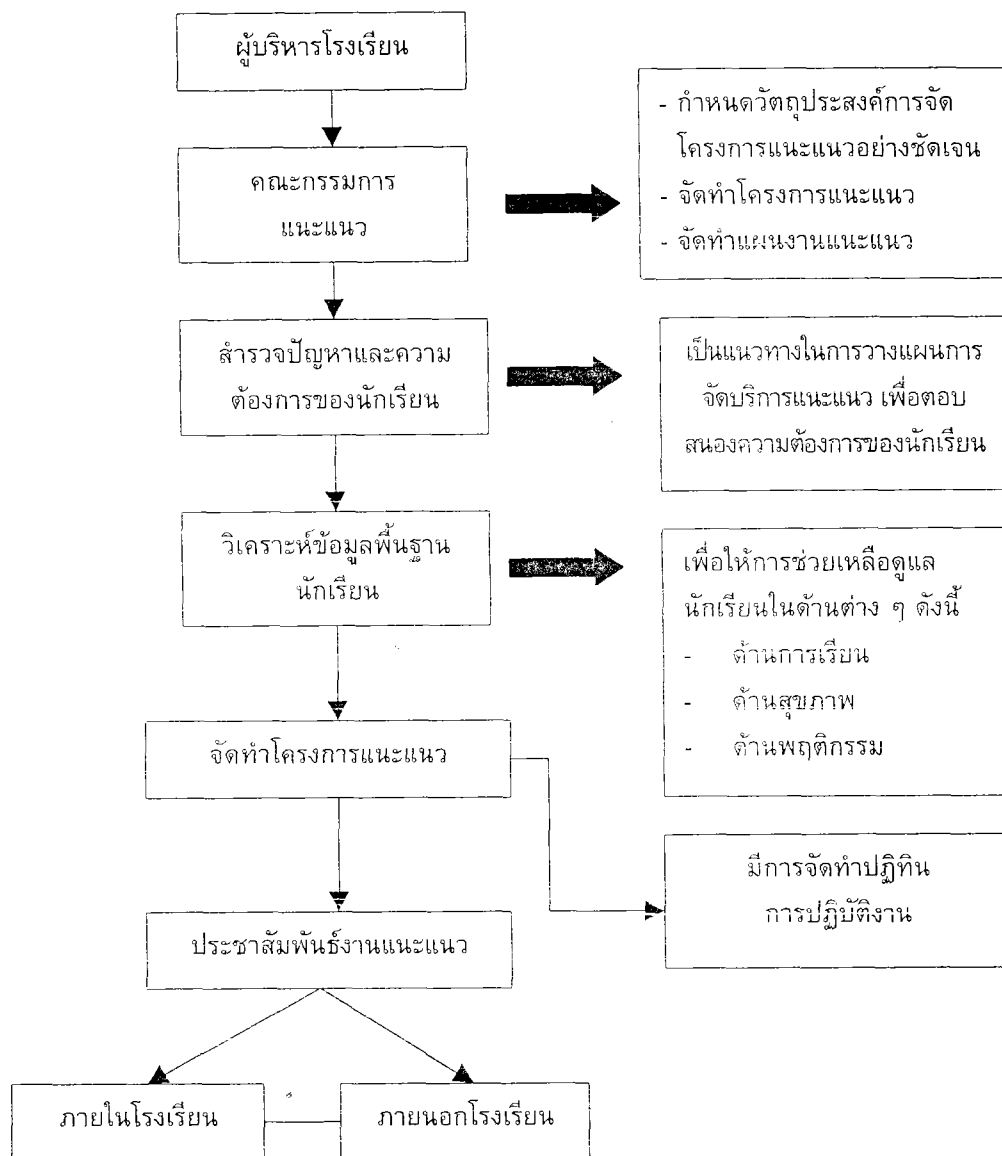
ภาพประกอบ 27 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลาง

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว

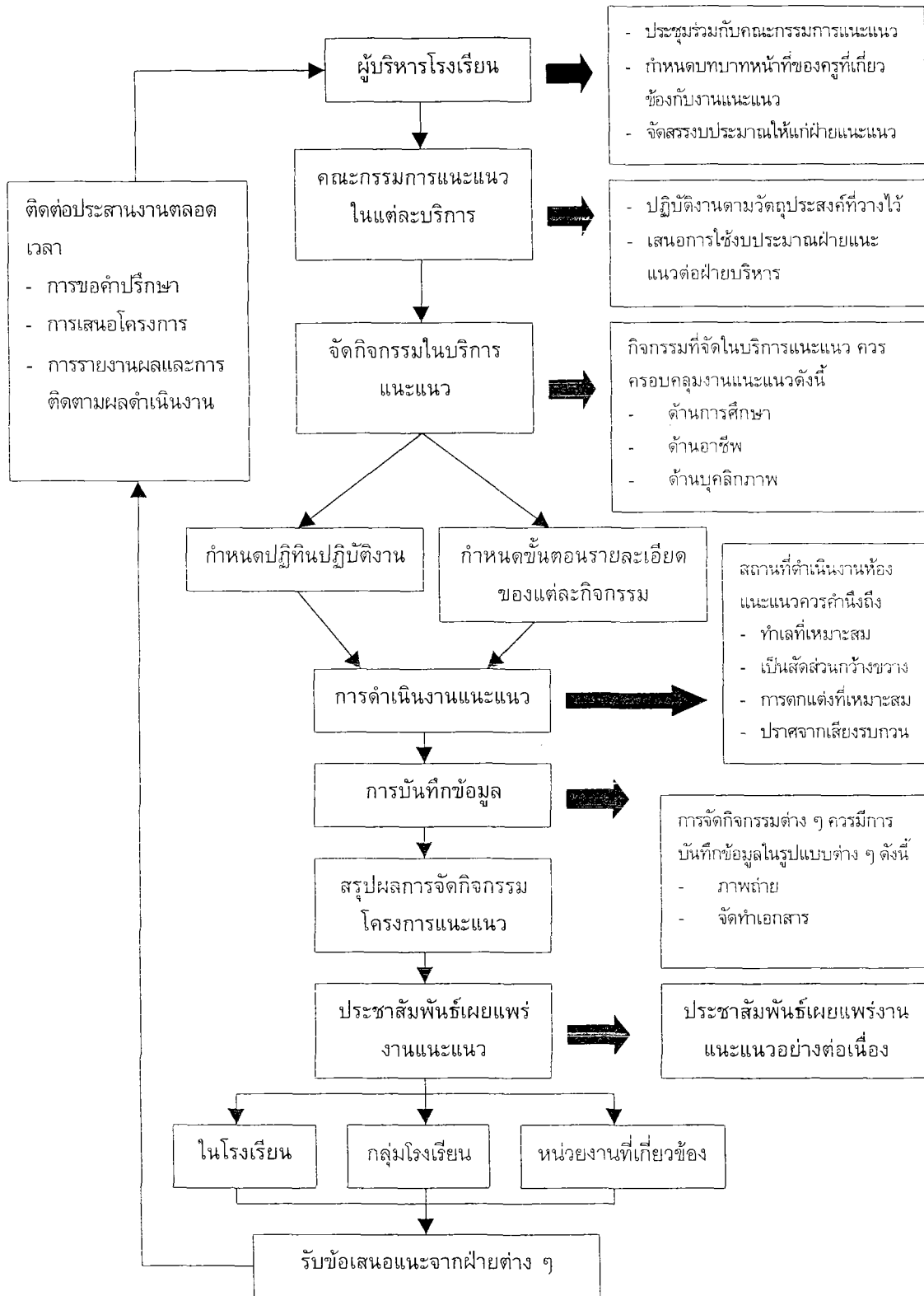
ภาพประกอบ 28 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว

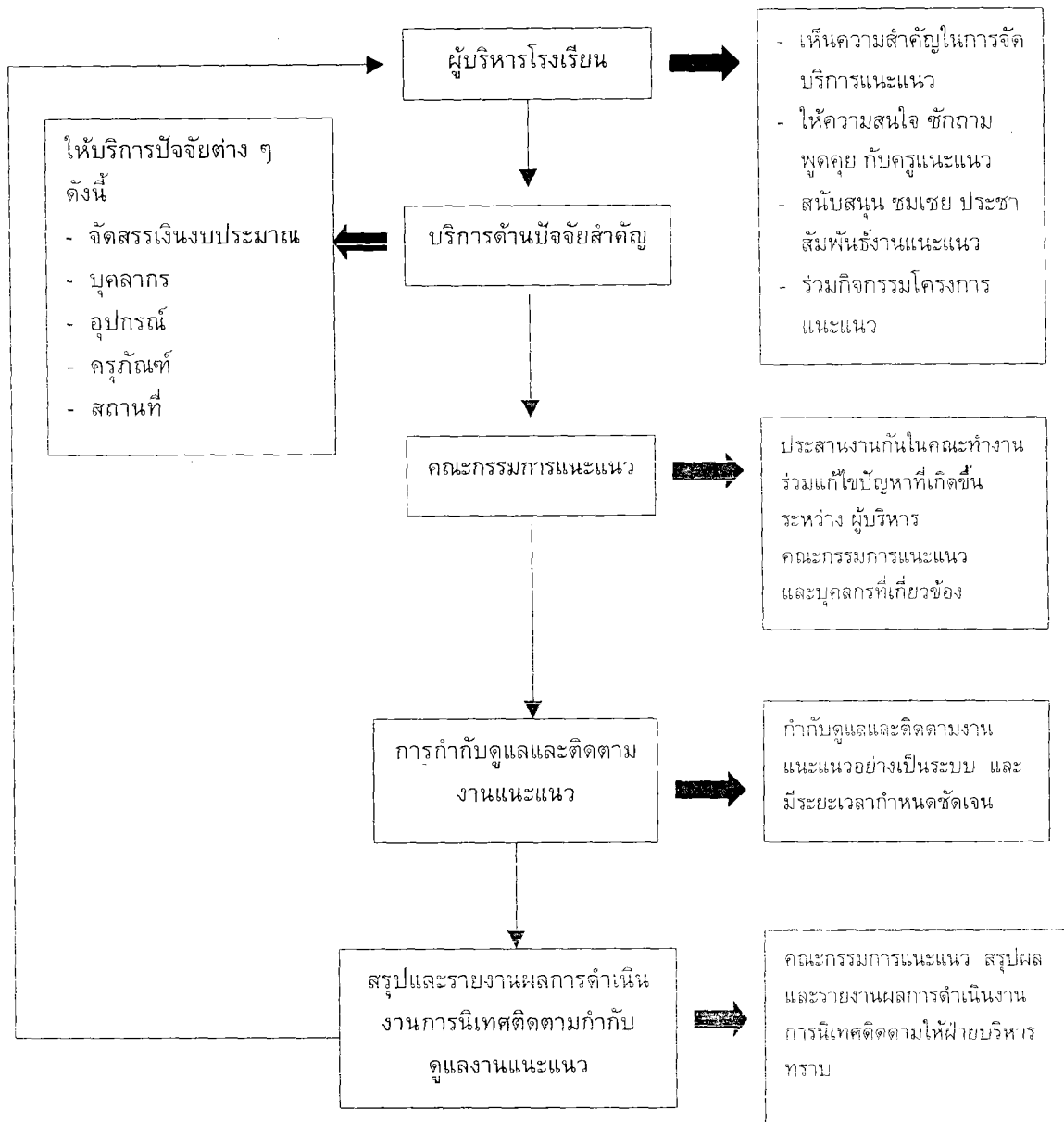
ภาพประกอบ 29 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว
ในโรงเรียนขนาดกลาง

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนว

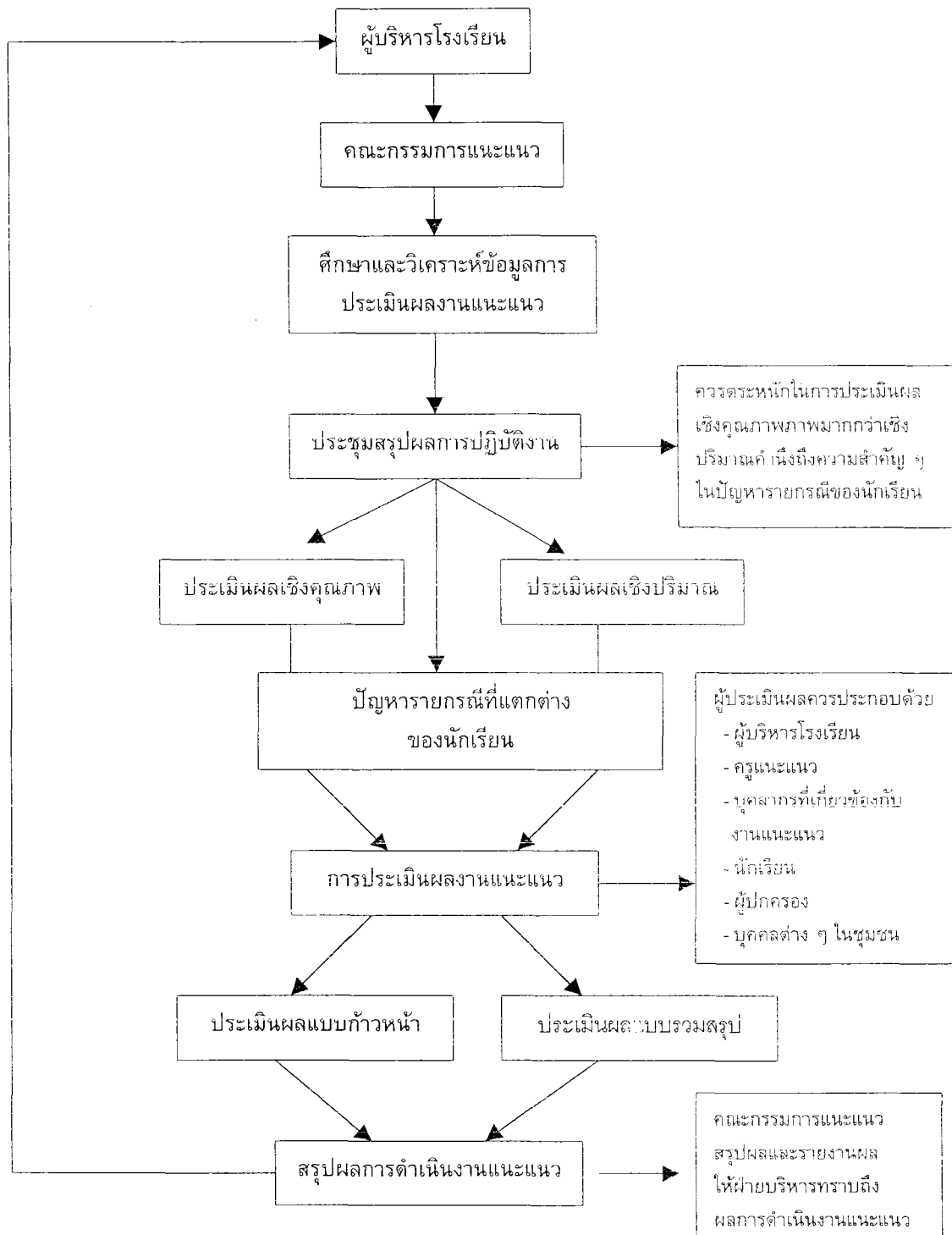
ภาพประกอบ 30 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนว
ในโรงเรียนขนาดกลาง

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนว

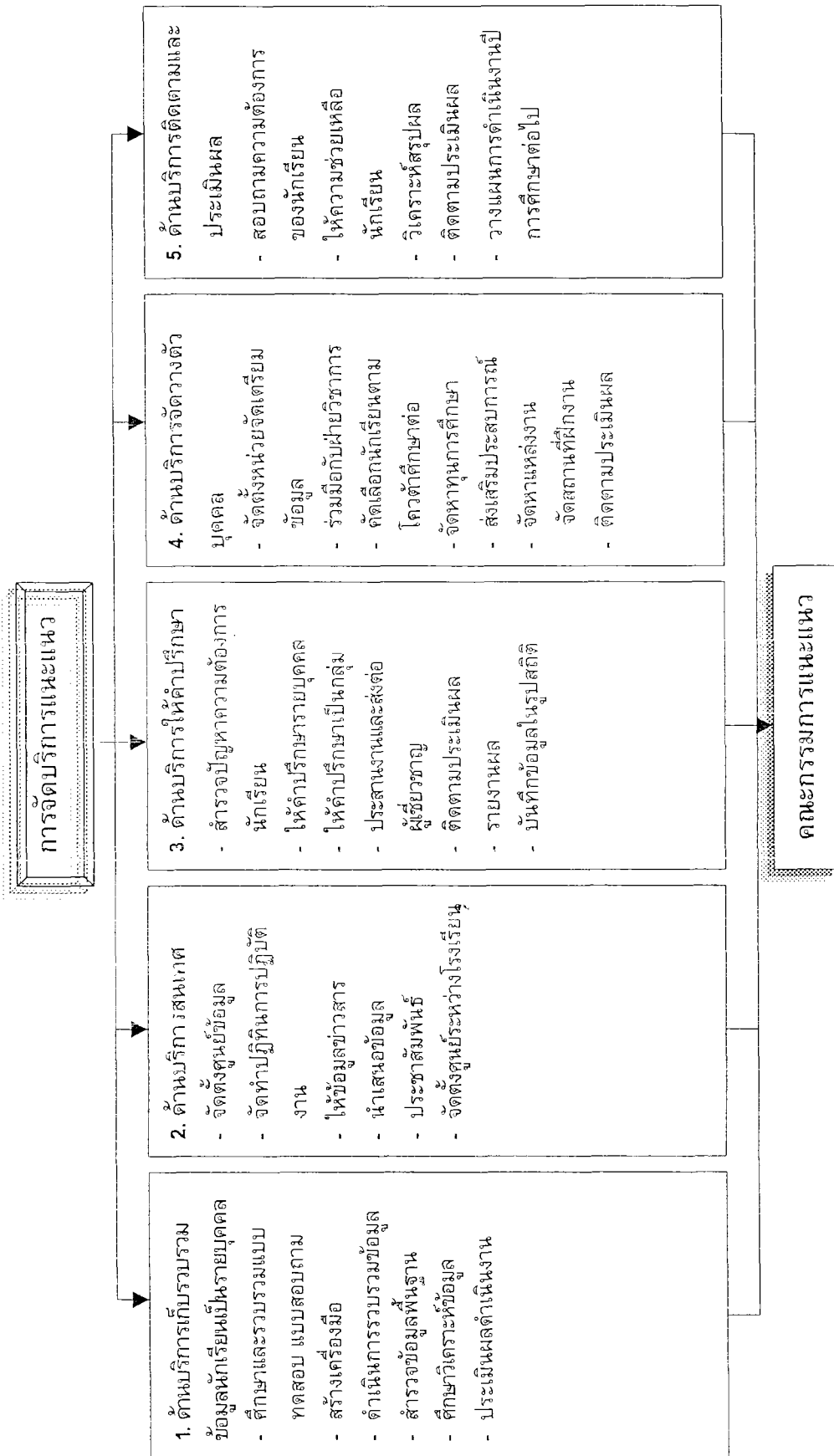

ภาพประกอบ 31 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

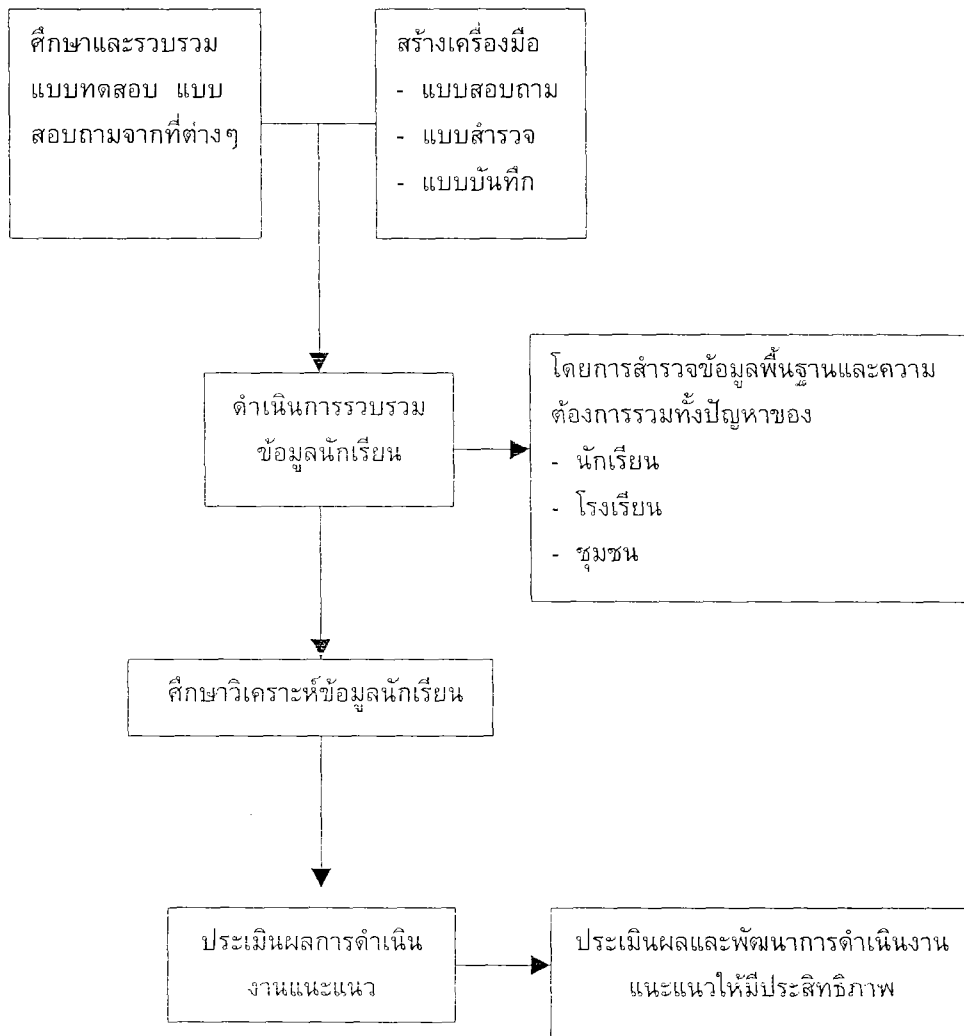

ภาพประกอบ 32 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนขนาดกลาง

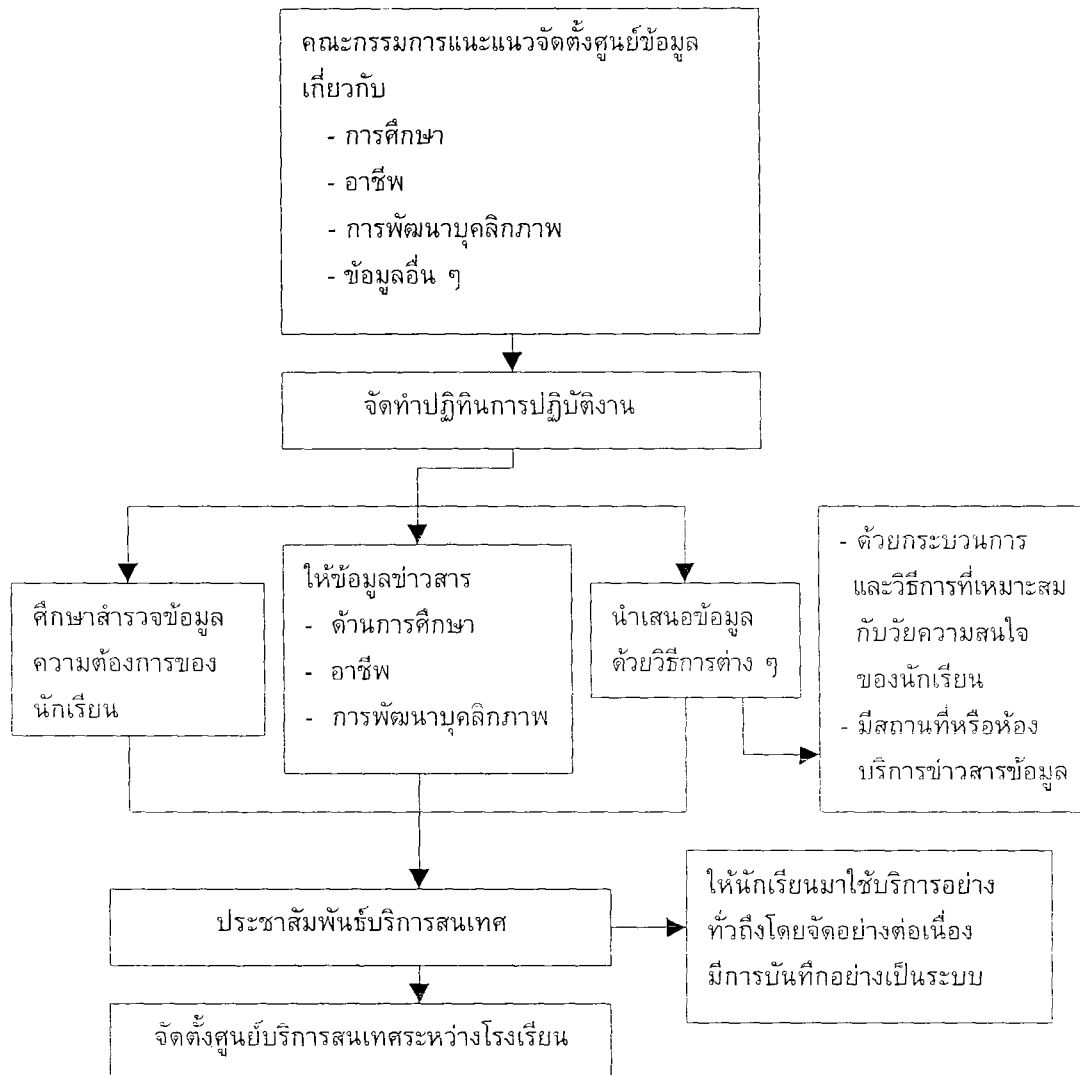
ภาพประกอบ 33 รูปแบบการจัดการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดกลาง

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

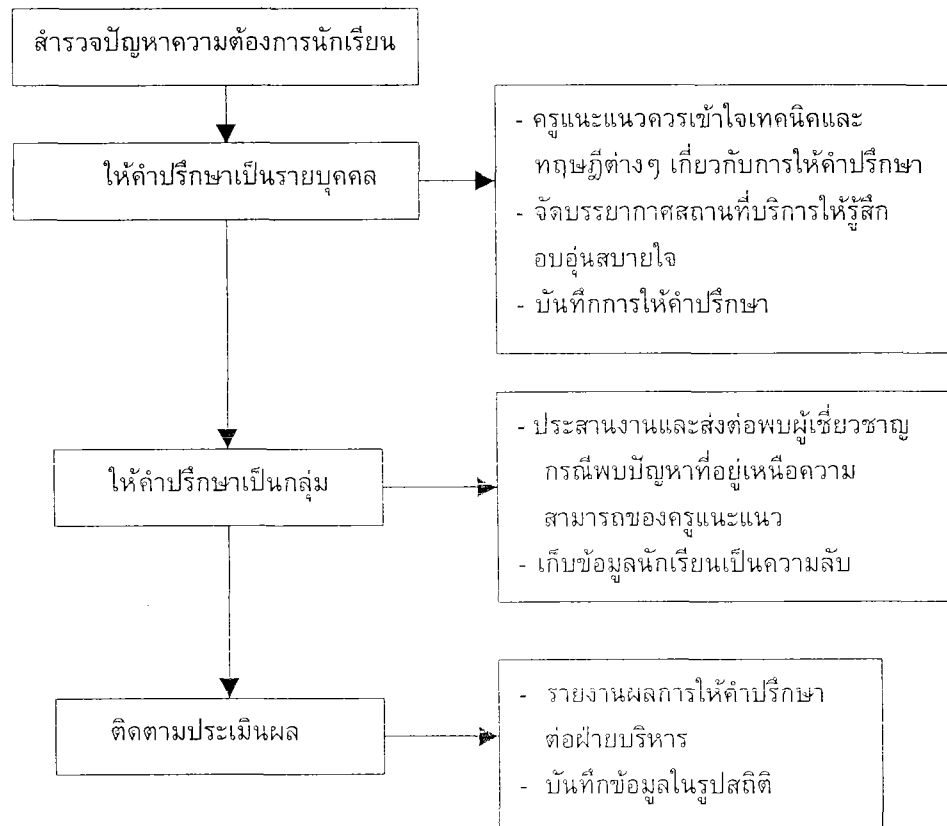
ภาพประกอบ 34 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลในโรงเรียนขนาดกลาง

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศ

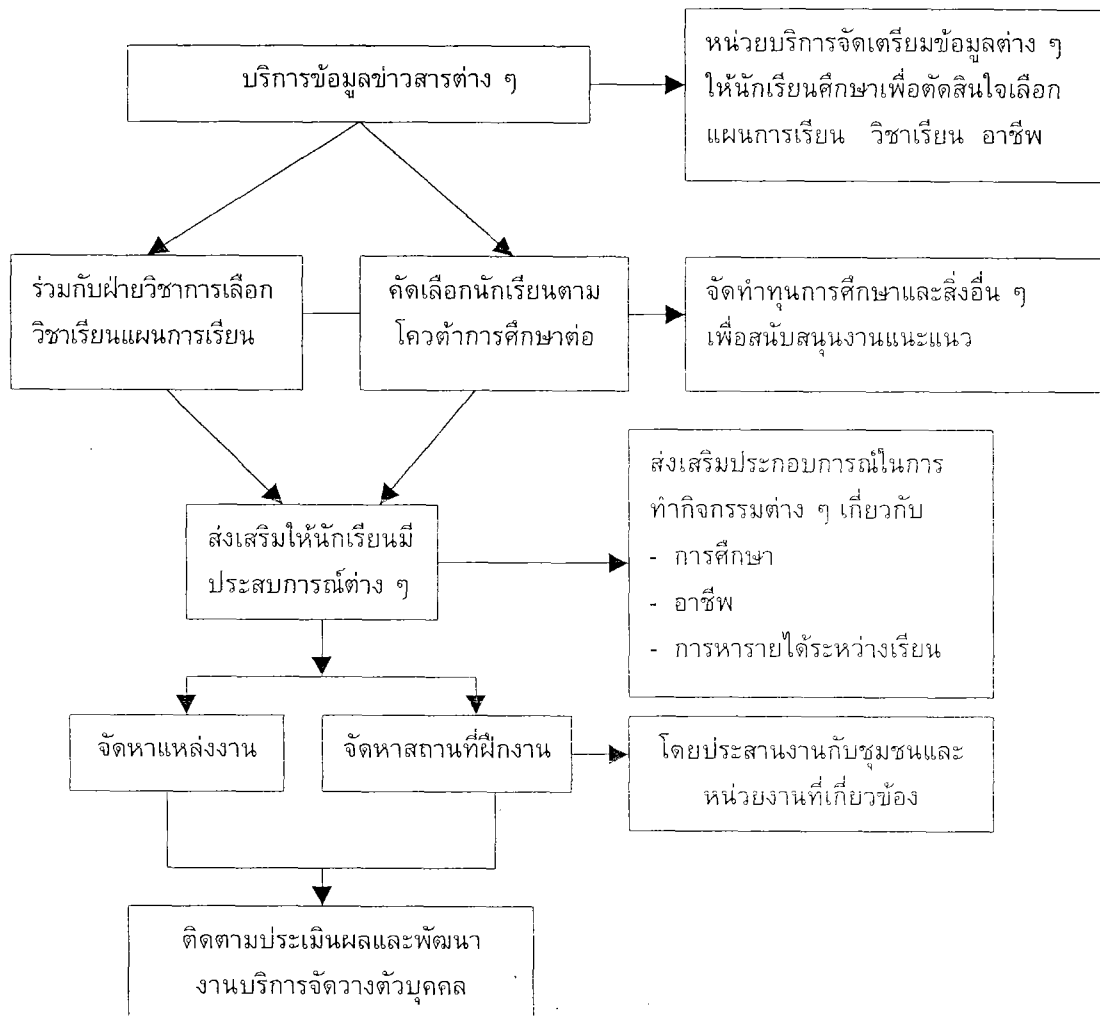
ภาพประกอบ 35 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศในโรงเรียนขนาดกลาง

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษา

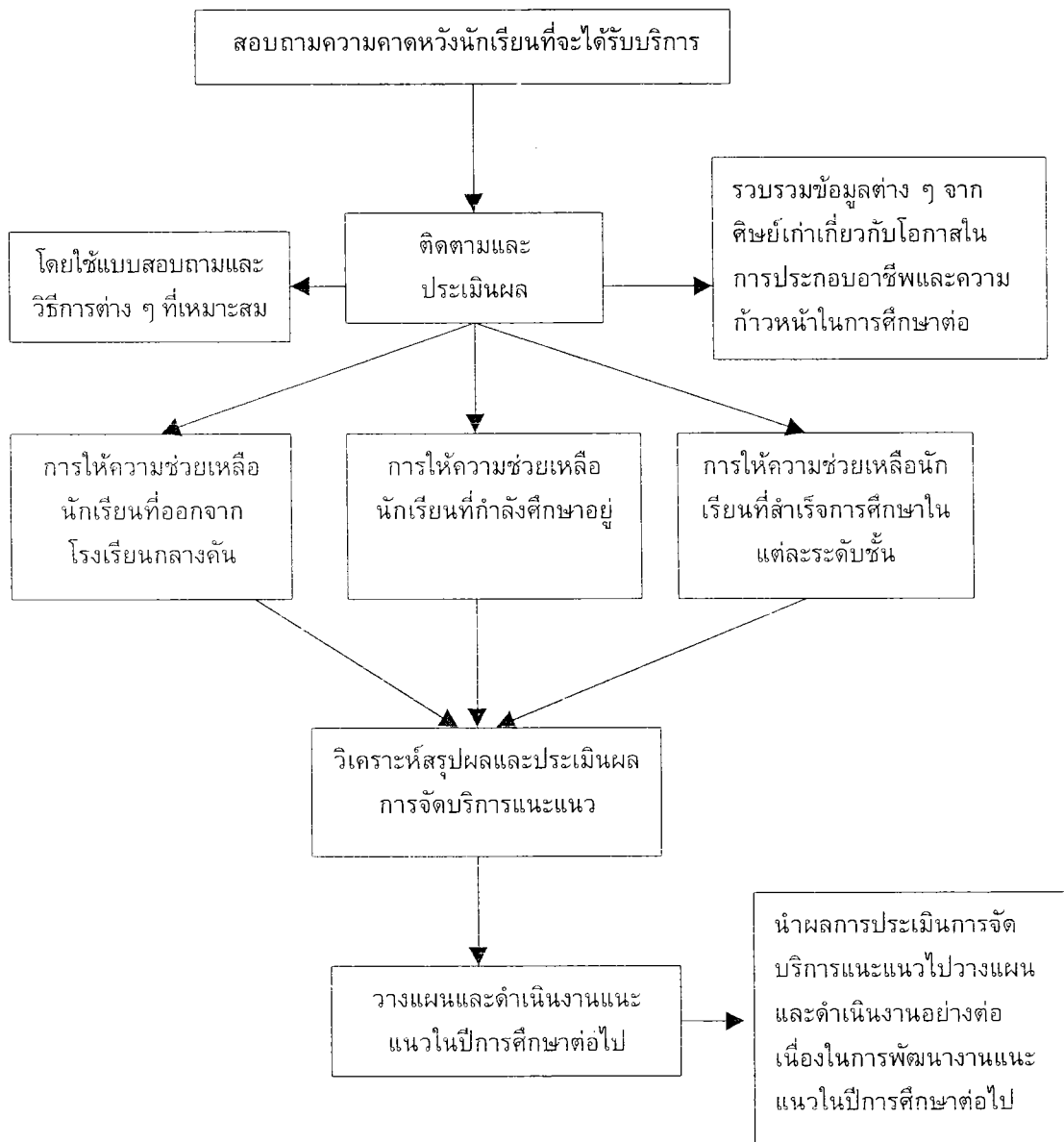
ภาพประกอบ 36 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนขนาดกลาง

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

ภาพประกอบ 37 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียนขนาดกลาง

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามประเมินผล

ภาพประกอบ 38 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามและประเมินผลในโรงเรียน
ขนาดกลาง

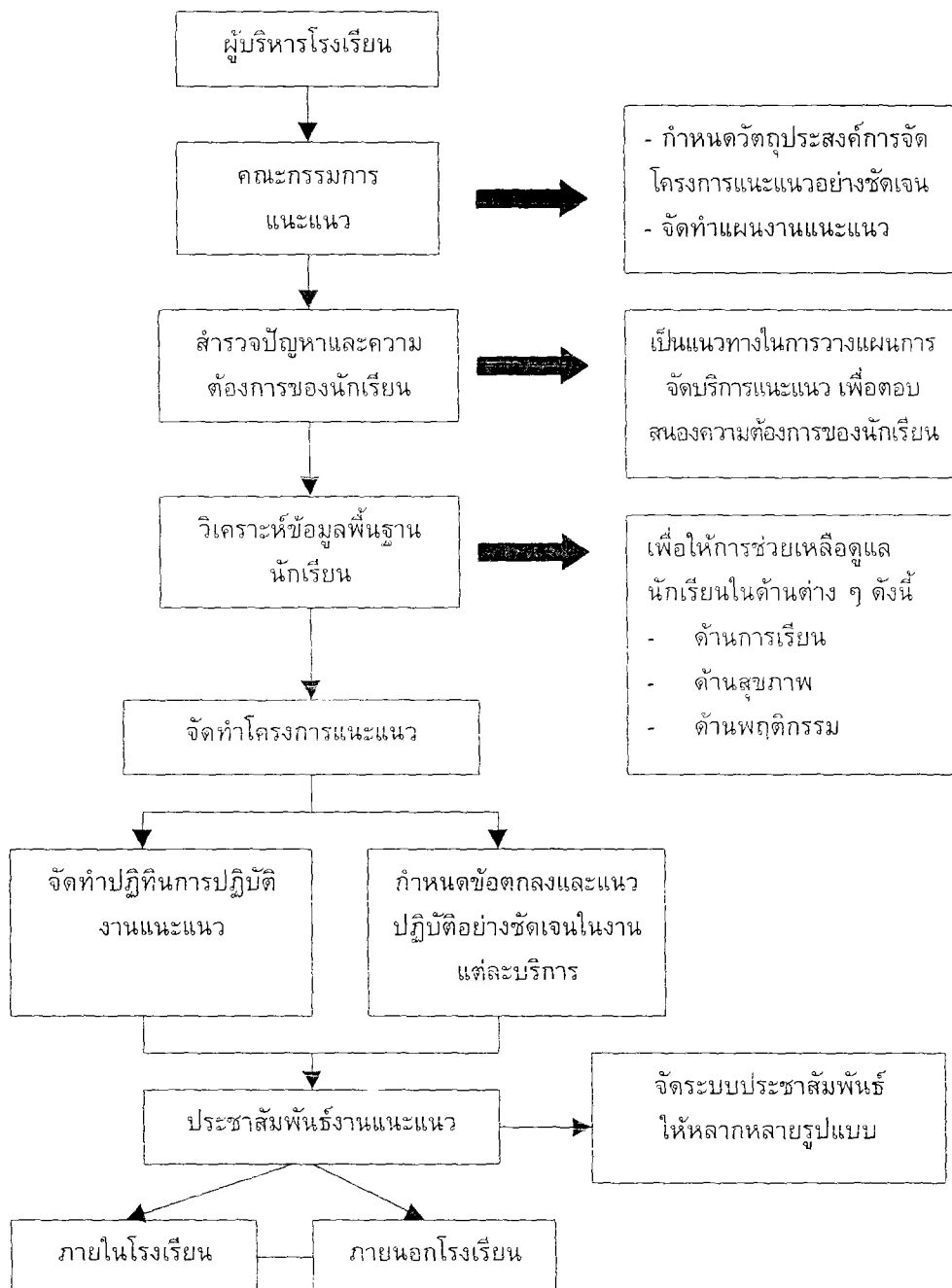
ภาพประกอบ 39 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็ก

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว

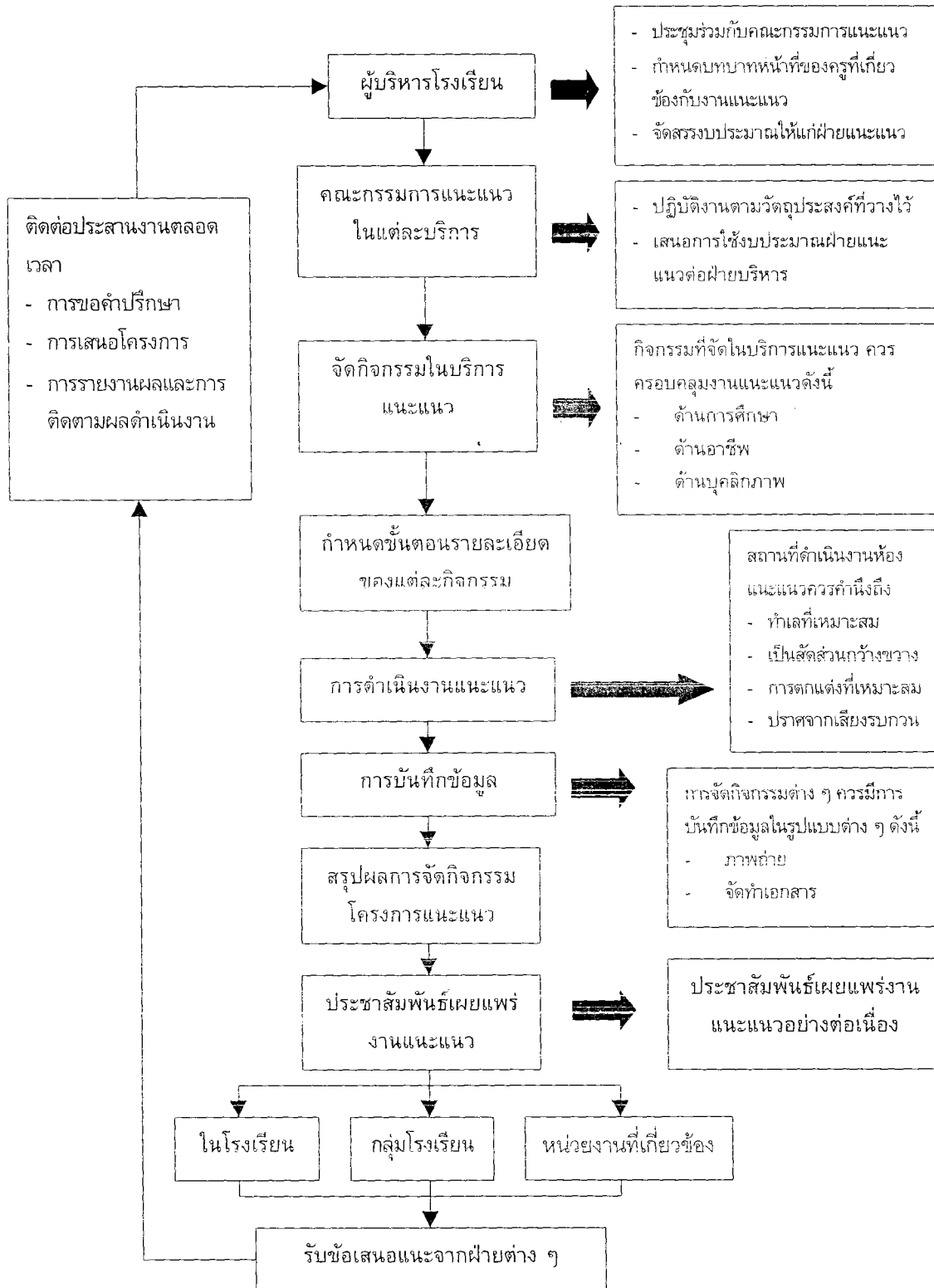
ภาพประกอบ 40 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว

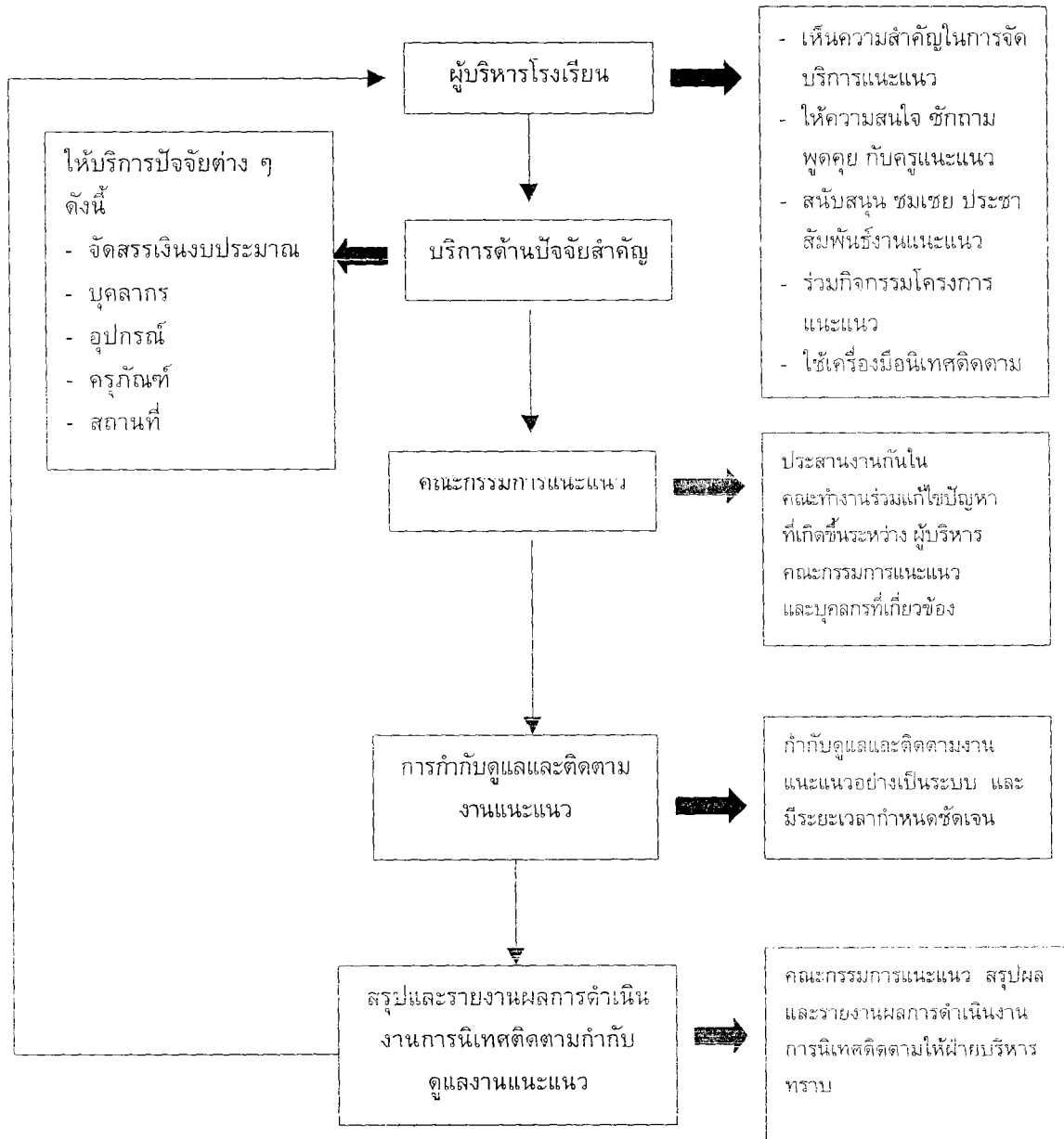
ภาพประกอบ 41 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว
ในโรงเรียนขนาดเล็ก

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนว

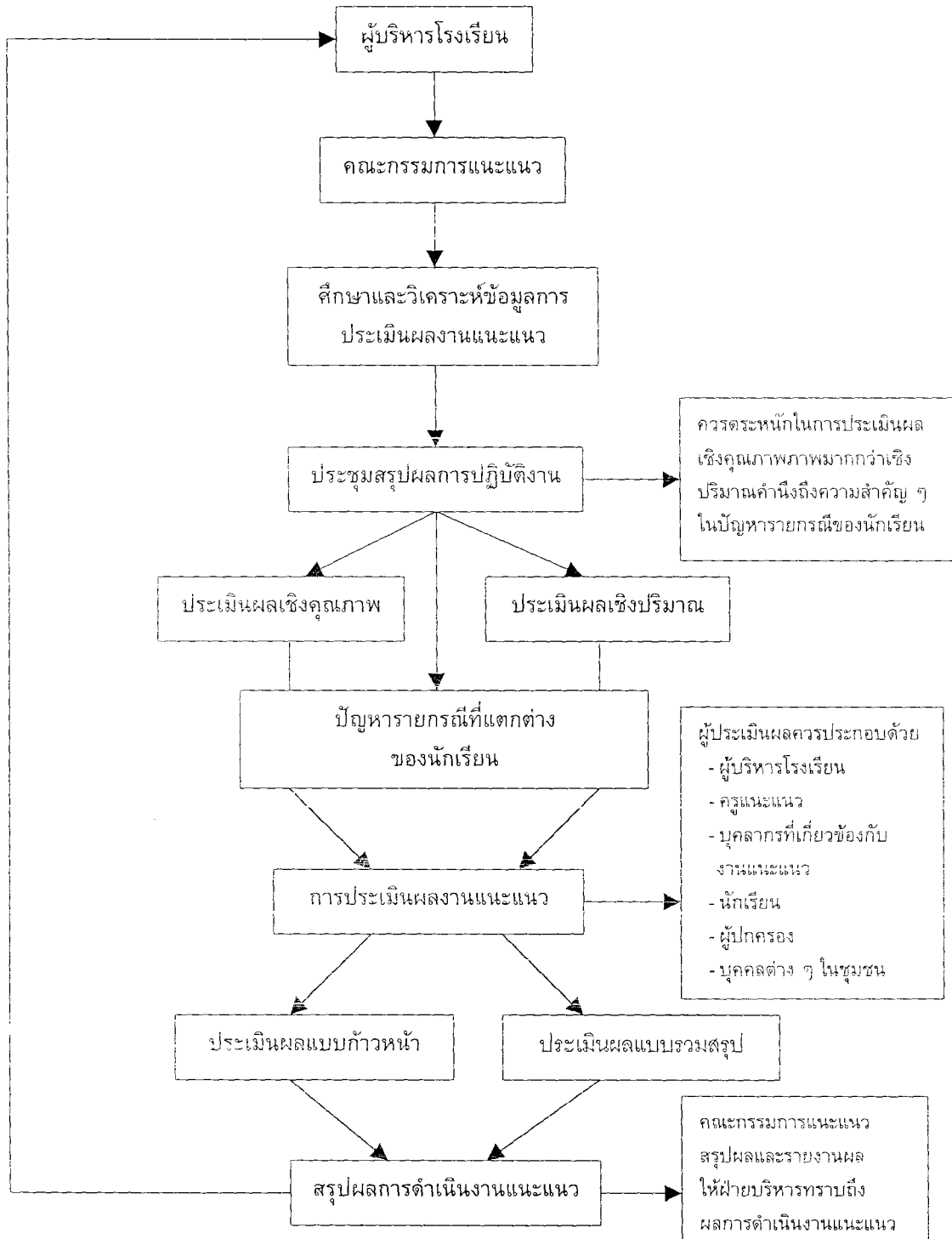
ภาพประกอบ 42 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการดำเนินงานแนะแนว
ในโรงเรียนขนาดเล็ก

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนว

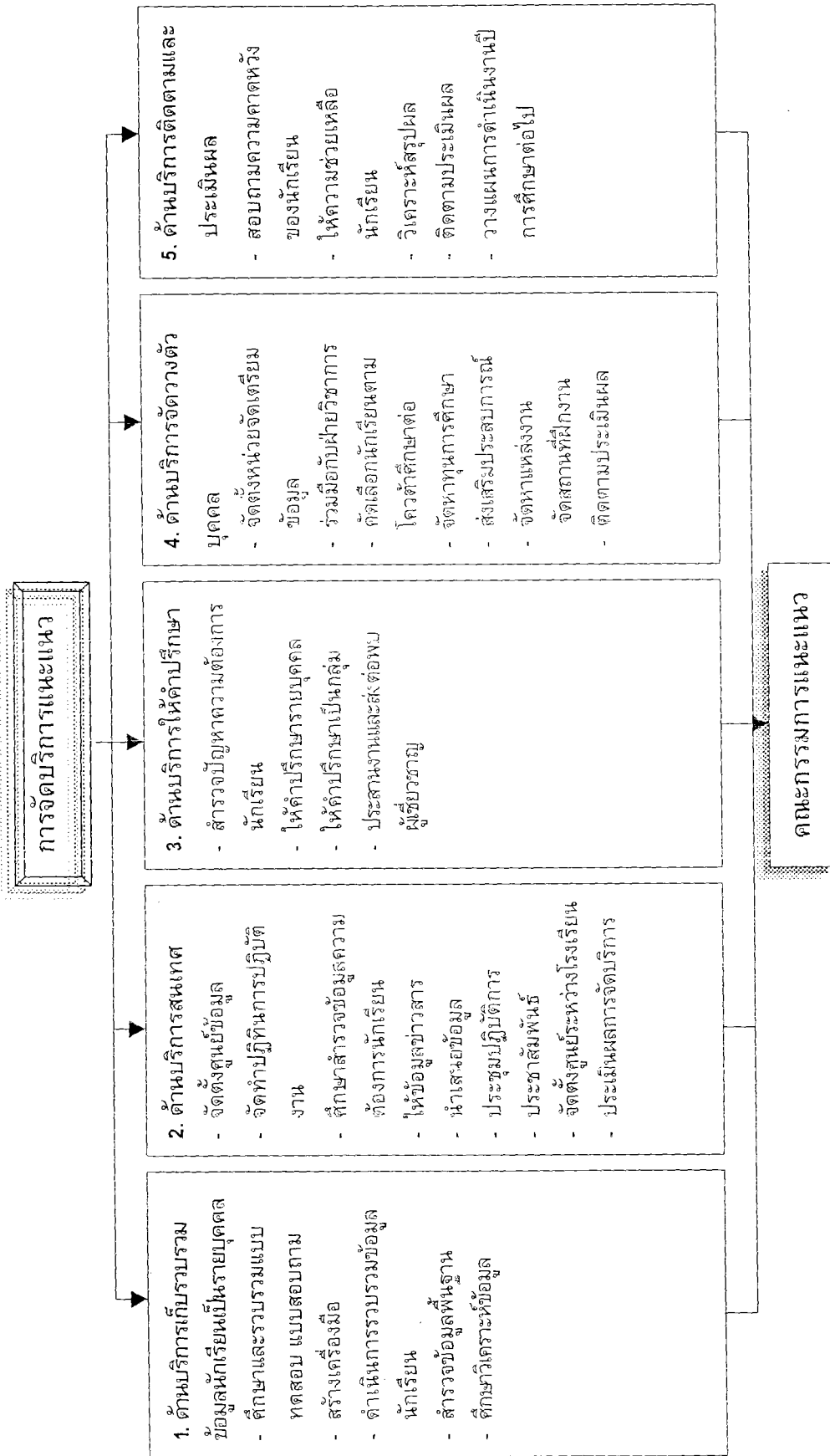

ภาพประกอบ 43 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก

กิจกรรมการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

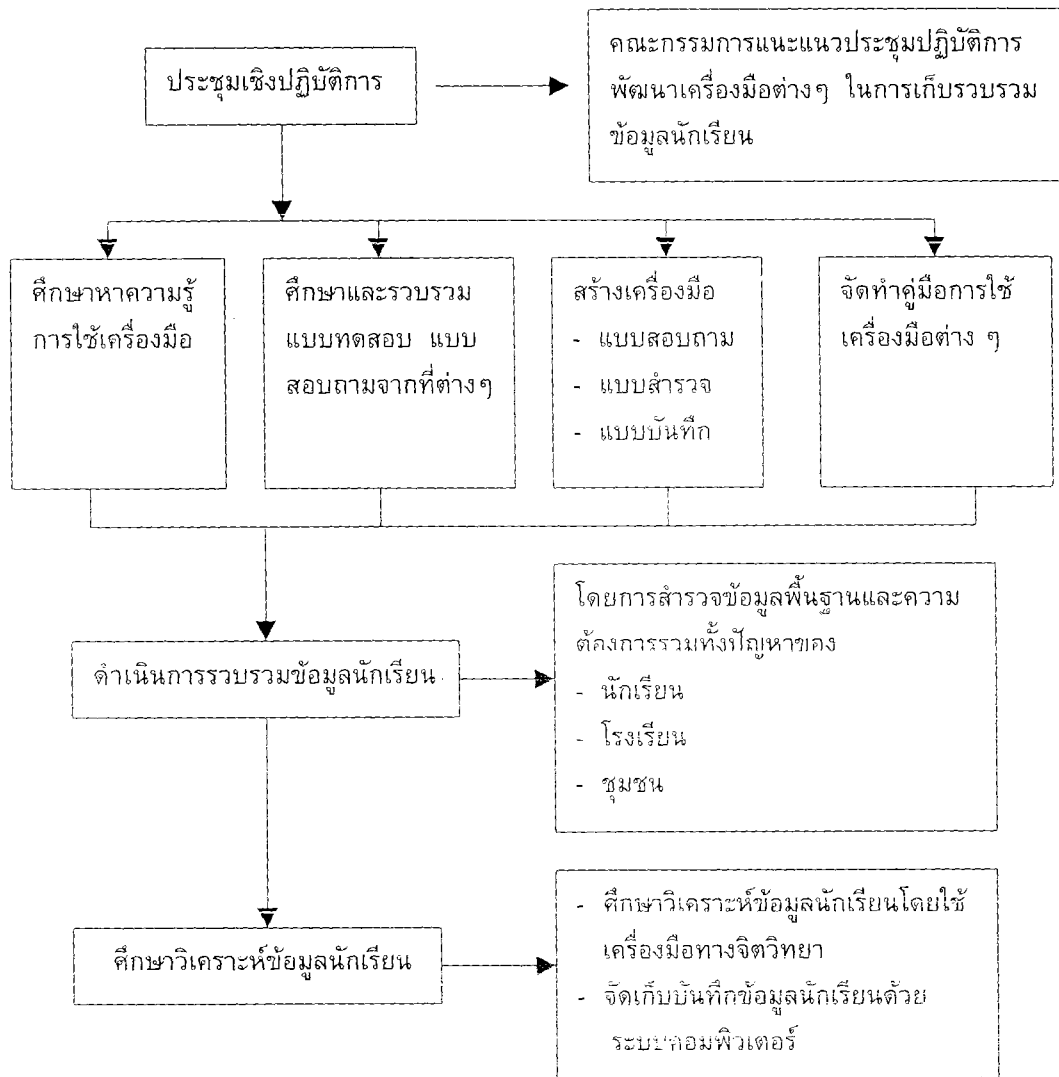

ภาพประกอบ 44 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนขนาดเล็ก

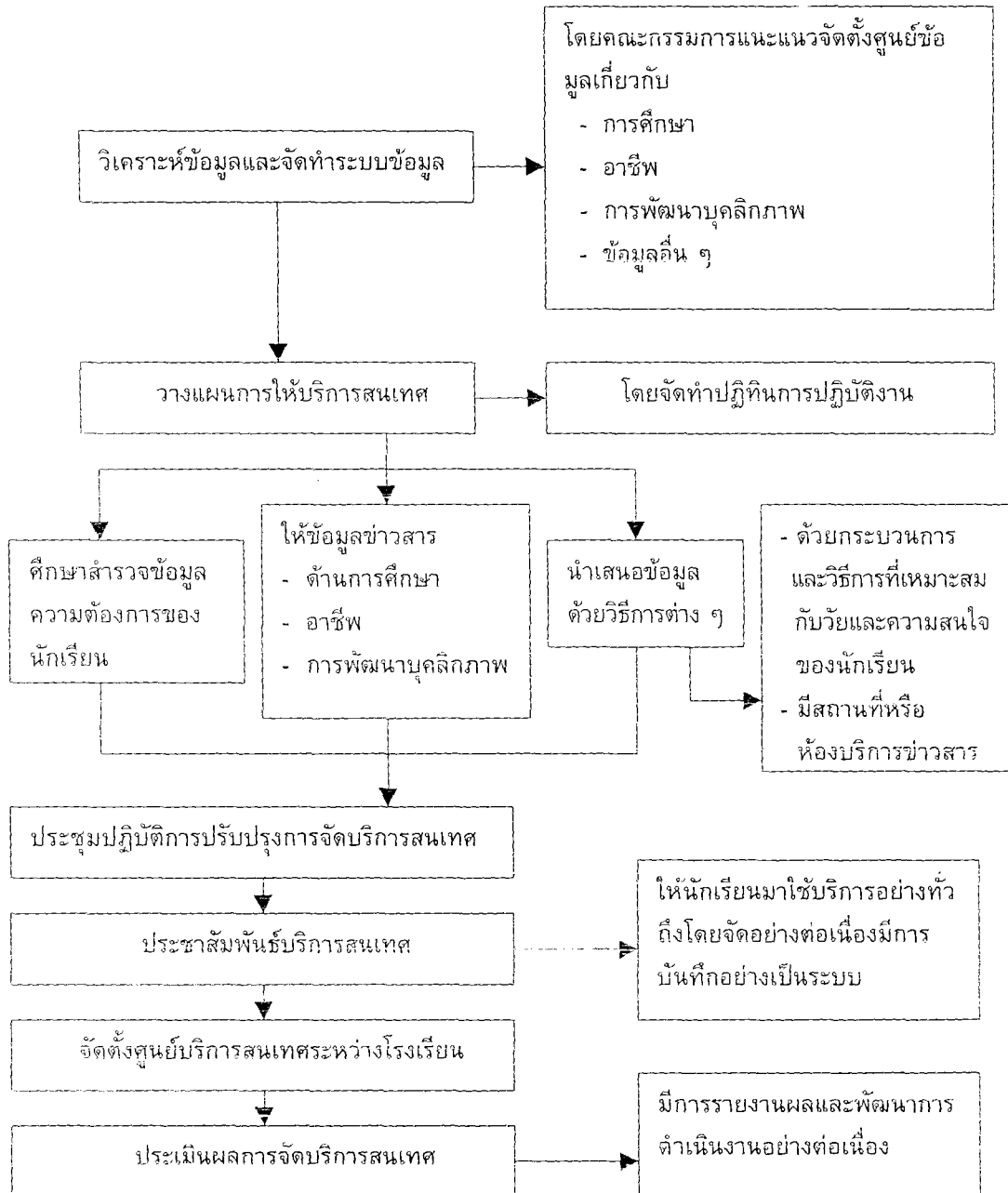
ภาพประกอบ 45 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็ก

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

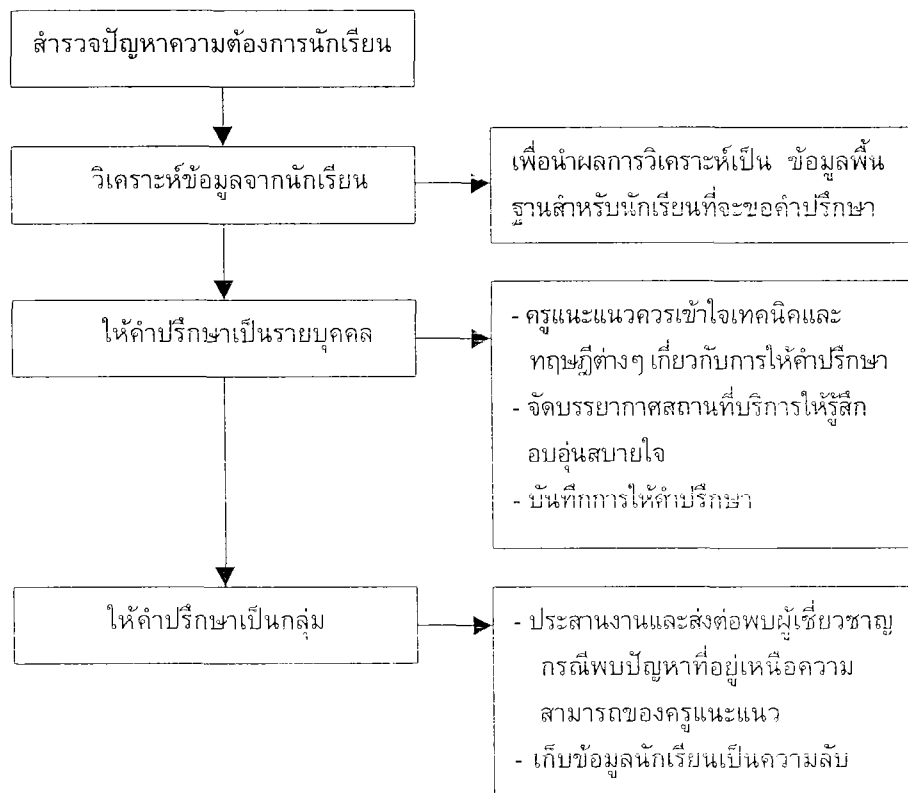
ภาพประกอบ 46 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลในโรงเรียนขนาดเล็ก

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศ

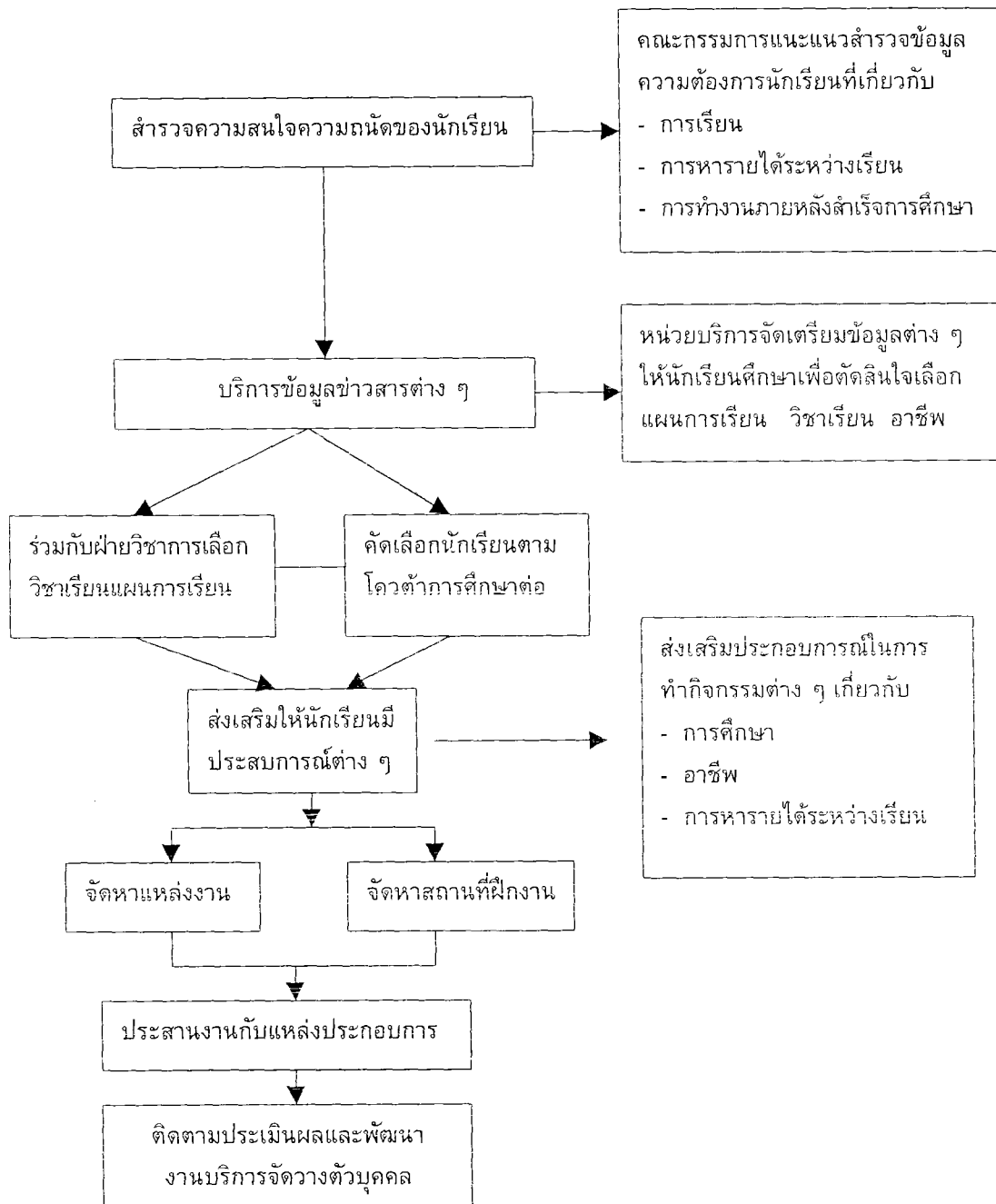
ภาพประกอบ 47 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศในโรงเรียนขนาดเล็ก

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษา

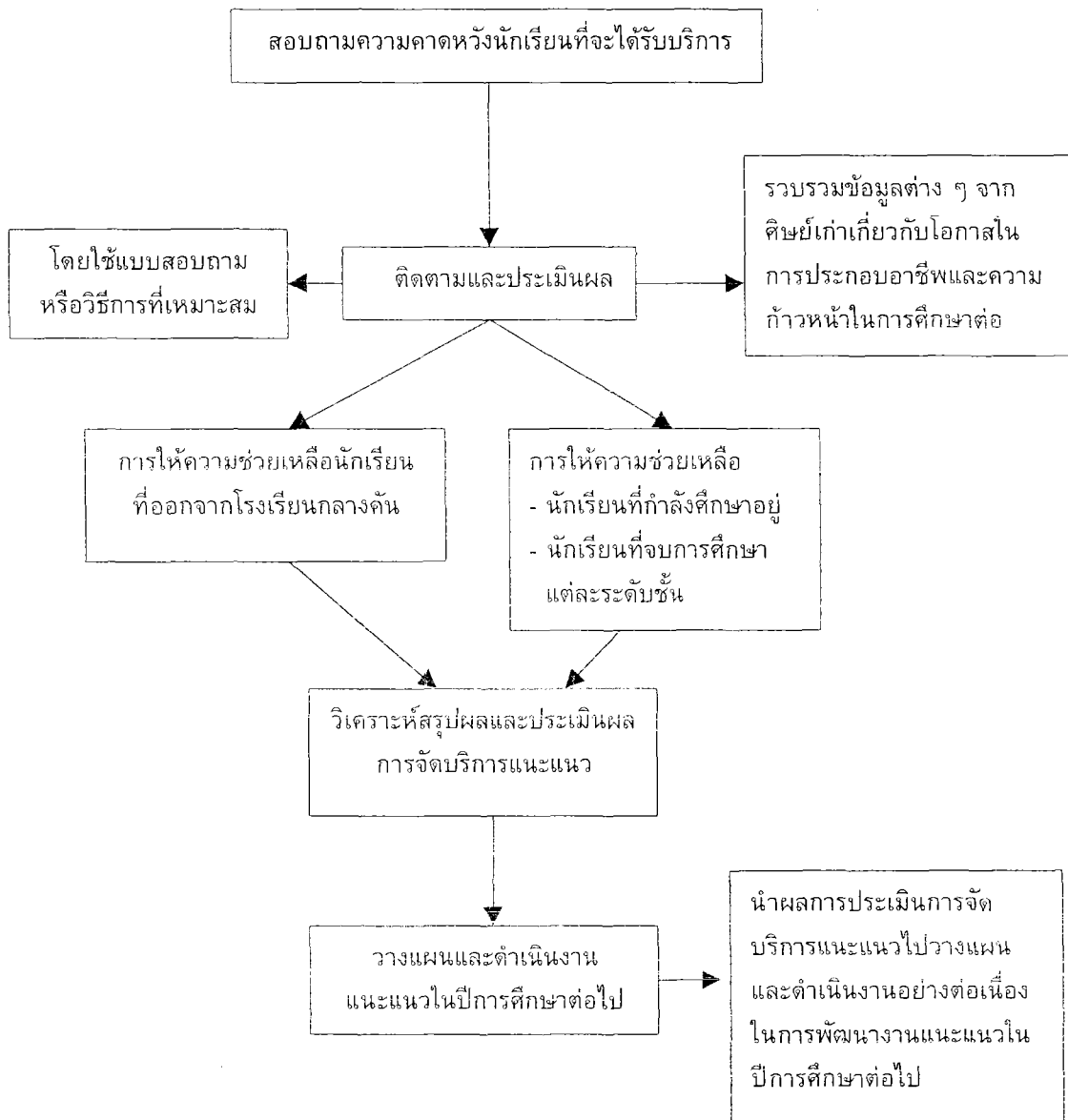
ภาพประกอบ 48 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

ภาพประกอบ 49 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียนขนาดเล็ก

กิจกรรมการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามประเมินผล

ภาพประกอบ 50 รูปแบบการจัดบริการแนะแนวด้านบริการติดตามและประเมินผล
ในโรงเรียนขนาดเล็ก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1
2. เพื่อกำหนดรูปแบบและวางแผนการจัดบริการแนะแนวที่เหมาะสมและเป็นไปได้สำหรับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

แหล่งข้อมูล

ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว และศึกษานิเทศก์ จำนวน 16 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 12 คน
3. ครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ที่มีต่อการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อใช้แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวที่เป็นแหล่งข้อมูล 3 รอบ ดังนี้ คือ

รอบที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยการยึดกรอบที่ผู้วิจัยได้กำหนดแล้ว

รอบที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ

รอบที่ 3 แบบสอบถามมีลักษณะเหมือนกับแบบสอบถามในรอบที่ 2 แต่เพิ่มคำถามพื้นฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวในรอบที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ผู้วิจัยได้นำข้อความที่เป็นคำถามปลายเปิดมาสร้างข้อคำถามสำหรับรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ ข้อคำถามในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 นี้ มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแต่ละข้อความ สำหรับรอบที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวถูกขอร้องให้แสดงเหตุผลประกอบในกรณีที่มีความคิดเห็นของตนในรอบที่ 2 อยู่นอกขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์และให้ผู้เชี่ยวชาญ

ด้านการแนะนำยืนยันความคิดของตน จากนั้นนำแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ค่ามัธยฐาน

สำหรับแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักและความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความไม่เหมาะสม

ส่วนเกณฑ์สำหรับนำค่ามัธยฐานมาเปรียบเทียบกำหนดไว้ ดังนี้

ต่ำกว่า 1.50	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความไม่เหมาะสม
1.50 – 2.50	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมน้อย
2.51 – 3.50	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมมาก
4.51 ขึ้นไป	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะนำจากการตอบในรอบที่ 3 นี้ ไปพิจารณาเลือกคำตอบที่มีความเหมาะสมโดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ค่ามัธยฐานของคำตอบเท่ากับ 3.51 ขึ้นไป เป็นค่าแสดงถึงความเหมาะสมมาก ค่ามัธยฐานของคำตอบเท่ากับ 3.50 ลงมา เป็นค่าแสดงถึงความเหมาะสมน้อย

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ผู้วิจัยทำการคำนวณค่าความแตกต่างระหว่าง ควอไทล์ที่ 1 กับควอไทล์ที่ 3 ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่คำนวณได้ของแต่ละข้อความใด มีค่าตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะนำที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้อง และในทางตรงกันข้ามถ้าค่าดังกล่าวมากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะนำที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

ดังนั้น การเลือกคำตอบของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะนำ คือ คำตอบที่มีค่าความเหมาะสมมาก (ค่ามัธยฐานเท่ากับ 3.51 ขึ้นไป) และคำตอบที่มีความสอดคล้องกันสูง (ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เท่ากับ 1.50 ลงมา)

3. สรุปรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยจัดอันดับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามคำตอบที่มีค่าความเหมาะสมอย่างยิ่ง

สรุปผลการศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เขตการศึกษา 1

ผลการศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่

การบริหารงานแนะแนว

1. การบริหารงานแนะแนวในด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรควรให้ความสนใจในหลักการให้บริการแนะแนว ควรทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสภาพปัญหาของโรงเรียนโดยดูจากผลการประเมินนักเรียน ผลการดำเนินงานโครงการที่ผ่านมา บุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเรื่องการศึกษา อาชีพ ค่านิยม วัฒนธรรม และประเพณีของชุมชน

การแต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนวควรมีการนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานต่อฝ่ายบริหารและบุคลากรเพื่อร่วมอภิปรายถึงรูปแบบโครงการแนะแนวก่อนมีการนำไปใช้ โดยดูจากข้อมูลพื้นฐาน ในเรื่องนโยบายโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการศึกษาดูงานจากสื่อ เอกสาร วิดีทัศน์ สไลด์ รวมทั้งการศึกษาดูงานการจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นระบบในสถานประกอบการศึกษาต่าง ๆ การจัดอบรมผู้บริหาร บุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อนำมาศึกษาหารูปแบบที่เหมาะสมกับนักเรียนและสภาพโรงเรียนต่อไป

2. การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า ควรมีการจัดทำโครงการแนะแนวทุกปีการศึกษาโดยกำหนดวัตถุประสงค์การจัดโครงการแนะแนวไว้อย่างชัดเจน คณะกรรมการควรจัดทำแผนงานแนะแนวให้สอดคล้องกับแผนงานโรงเรียน มีการสำรวจปัญหาความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดบริการแนะแนว นอกจากนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานนักเรียนเพื่อการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียน สุขภาพ พฤติกรรมนักเรียน มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน แนะแนวให้สอดคล้องกับปฏิทินปฏิบัติงานโรงเรียน โดยกำหนดเป็นข้อตกลงในการปฏิบัติงานพร้อมทั้งจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวในแต่ละโครงการ

การจัดระบบประชาสัมพันธ์งานแนะแนวมีหลายรูปแบบ เช่น การกระจายเสียง การติดป้ายโฆษณาและการแจกเอกสาร จัดประชาสัมพันธ์งานแนะแนวทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งในหน่วยงานประชาสัมพันธ์ประกอบด้วย คณะกรรมการแนะแนว หัวหน้าสายชั้น ครูอาจารย์ และตัวแทนนักเรียนแต่ละระดับชั้น

3. การบริหารงานแนะแนวในด้านการดำเนินงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวควรครอบคลุมงานแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพและบุคลิกภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรประชุมร่วมกับคณะกรรมการแนะแนวในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวให้ชัดเจน ซึ่งคณะทำงานในแต่ละบริการควรปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยมีการกำหนดขั้นตอนรายละเอียดของกิจกรรม ผู้บริหาร โรงเรียนควรจัดสรรเงินงบประมาณให้แก่ฝ่ายแนะแนวอย่างเพียงพอโดยหัวหน้างานแนะแนวจัดโครงการพร้อมเสนอการใช้งบประมาณต่อผู้บริหารโรงเรียน

ในส่วนของครูแนะแนวมีหน้าที่ติดต่อประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดเวลาเพื่อขอคำปรึกษาการจัดทำโครงการตลอดจนเพื่อการรายงานผลและการติดตามผลการดำเนินงาน ห้องแนะแนวควรตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมปราศจากเสียงรบกวน ควรมีการบันทึกภาพถ่ายไว้เป็นเอกสาร สรุปผลการจัดกิจกรรมโครงการแนะแนว พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานแนะแนวอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับข้อเสนอแนะจากฝ่ายต่าง ๆ

4. การบริหารงานแนะแนวในด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานแนะแนวในด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนวผู้บริหารโรงเรียนควรเห็นความสำคัญในการจัดบริการแนะแนวโดยให้บริการปัจจัยต่าง ๆ เช่น จัดสรรเงินงบประมาณบุคลากร อุปกรณ์ครุภัณฑ์ สถานที่เหมาะสมกับการดำเนินงานแนะแนวรวมทั้งมีการประสานงานร่วมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นระหว่างผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการแนะแนว และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว

ผู้บริหารโรงเรียนควรให้การสนับสนุนและร่วมประชาสัมพันธ์งานแนะแนว ในส่วนของคณะกรรมการมีหน้าที่ในการสรุปและรายงานผลการดำเนินงานนิเทศติดตามกำกับดูแลงานแนะแนวแก่ผู้บริหารโดยผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายให้บุคลากร หัวหน้างานแนะแนวร่วมกันนิเทศงานแนะแนวในแต่ละบริการ โดยใช้เครื่องมือนิเทศติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีระยะเวลากำหนดชัดเจน

5. การบริหารงานแนะแนวในด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานแนะแนวในด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการแนะแนวควรสรุปประเมินผลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณให้ความสำคัญในปัญหากรณีที่แตกต่างกันของนักเรียนซึ่งผู้ประเมินควรเป็นทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวรวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งการประเมินผลควรประเมินแบบก้าวหน้าและแบบรวมสรุปโดยมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลงานแนะแนวเพื่อสรุปผลและรายงานผลให้ฝ่ายบริหารทราบผลการดำเนินงาน

การจัดบริการแนะแนว

1. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานนักเรียนโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น แบบสอบถาม แบบสำรวจการเก็บข้อมูลนักเรียน ทำการศึกษารวบรวมแบบทดสอบ แบบสอบถามต่าง ๆ เพื่อใช้รวบรวมข้อมูลนักเรียน โดยครูแนะแนวทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล เพื่อจะได้รู้จักนักเรียนและเพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น โดยใช้เครื่องมือทางจิตวิทยา มีการจัดทำคู่มือประกอบการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ขึ้น เพื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามแผนปฏิบัติงานประชุมปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนโดยเก็บบันทึกข้อมูลนักเรียนเป็นปัจจุบันด้วยระบบคอมพิวเตอร์

2. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศ

จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศควรให้บริการข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้ในเรื่องของการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ โดยการบันทึกข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์และนำเสนอข้อมูลโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ อภิปราย สไลด์ วีดีโอ เทป จุลสาร แผ่นพับ และมีการจัดกิจกรรมแนะแนวในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีเนื้อหากระบวนการนำเสนอตรงต่อความต้องการและความสนใจของนักเรียน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนการจัดบริการสนเทศ

ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจากศูนย์ข้อมูลบริการสนเทศทั้งในโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีสถานที่บริการข่าวสารด้านการศึกษา อาชีพ และบุคลิกภาพ ทำการประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อประชุมปฏิบัติการปรับปรุงวิธีการจัดบริการสนเทศ

3. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการให้คำปรึกษา

จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการให้คำปรึกษา ครูผู้ให้คำปรึกษาควรเข้าใจเทคนิคและทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา สำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน มีการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลพร้อมทั้งบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนไว้โดยเก็บรักษาข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับและนำผลวิเคราะห์นั้นมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่จะขอรับคำปรึกษาต่อไป ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มหากพบปัญหาคล้ายคลึงกัน แต่ถ้าพบปัญหาที่อยู่เหนือความสามารถของครูแนะแนวมีการประสานงานและส่งต่อนักเรียนพบผู้เชี่ยวชาญ ติดตามประเมินผลพร้อมรายงานผลในรูปแบบของการบันทึกข้อมูลทาง

สถิติ มีการจัดทำระบบการนัดหมายเพื่อขอพบครูแนะแนวโดยกำหนดตารางเวลาให้คำปรึกษา นักเรียนไว้อย่างแน่นอน ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทุกคน ผู้ปกครองที่ต้องการช่วยเหลือแก้ปัญหาบุตรหลานมาใช้บริการโดยมีหลักฐานติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

4. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล คณะกรรมการแนะแนว ควรร่วมมือกับฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับการเลือกวิชา แผนการเรียนให้ตรงความถนัดของนักเรียนจัดหาทุนการศึกษาร่วมกับฝ่ายวิชาการคัดเลือกนักเรียนตามโควต้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ส่งเสริมประสบการณ์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อาชีพ และการหารายได้ระหว่างเรียน โดยมีหน่วยบริการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารเพื่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียน วิชาเรียน และอาชีพที่ต้องการไปประกอบอาชีพในอนาคต มีการจัดสถานที่ฝึกงานจัดหาแหล่งงานให้กับนักเรียนที่ต้องการงานพิเศษนอกเวลาเรียน มีการประสานงานกับแหล่งประกอบการชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการจัดกิจกรรมแนะแนว การศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ เพื่อช่วยหางานให้นักเรียนที่ต้องการประกอบอาชีพในท้องถิ่น หลังจบการศึกษาดูตามและประเมินผลเพื่อพัฒนางานบริการจัดวางตัวบุคคล

5. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการติดตามและประเมินผล

จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการติดตามและประเมินผล มีการติดตามการให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านการปรับตัวและบุคลิกภาพ มีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากศิษย์เก่าเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพและความก้าวหน้าในการศึกษาต่อโดยใช้แบบสอบถาม ไปรษณีย์บัตร จดหมายติดต่อ สอบถามจากเพื่อนรุ่นน้องหรือรุ่นพี่ที่รู้จัก มีการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบในเรื่องของการติดตามและประเมินผล ควรมีการติดตามผลและให้ความช่วยเหลือสำหรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับชั้น นักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันและนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว นำผลการประเมินการจัดบริการแนะแนวไปวางแผนและดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาแนะแนว

ผลการศึกษารูปแบบการจัดการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสที่มีขนาดกลาง เขตการศึกษา 1

การบริหารงานแนะแนว

1. การบริหารงานแนะแนวในด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานแนะแนวสิ่งที่สำคัญผู้บริหารและบุคลากรควร
เข้าใจหลักการให้บริการแนะแนว ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากร
ของโรงเรียนและชุมชนตลอดจนแหล่งอาชีพ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี นอกจากนี้ควรศึกษา
สภาพปัญหาโรงเรียน ผลการประเมินนักเรียน และผลการดำเนินงานของโครงการในปีที่ผ่านมา

ในด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดบริการแนะแนว กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการแนะแนวมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันโดยเห็นว่าควรจัดอบรม ศึกษาดูงานจากสื่อต่าง ๆ
เช่น วีดิทัศน์ สไลด์ และการไปศึกษาดูงานการจัดบริการแนะแนวที่เป็นระบบในสถาบันการ
ศึกษาต่าง ๆ เพื่อหารูปแบบการจัดทำระบบข้อมูลให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนและนักเรียนต่อไป

2. การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า การวางแผนการจัดงานแนะแนวควรสำรวจถึงปัญหาความ
ต้องการของนักเรียนโดยการศึกษาระดับข้อมูลพื้นฐานนักเรียนในด้านการเรียน สุขภาพ
ตลอดจนพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการวางแผนโครงการแนะแนวจัดทำปฏิทินการปฏิบัติ
งานให้สอดคล้องปฏิทินการปฏิบัติงานโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์งานแนะแนวทั้งภายนอก
และภายในโรงเรียนให้หลากหลายรูปแบบ เช่น การกระจายเสียง การติดป้ายโฆษณา และการ
แจกเอกสาร

3. การบริหารงานแนะแนวในด้านการดำเนินงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้แก่ฝ่ายแนะแนว
อย่างเพียงพอโดยหัวหน้างานแนะแนวจัดทำโครงการแนะแนวพร้อมเสนอการใช้งบประมาณต่อ
ผู้บริหารโรงเรียน การดำเนินงานแนะแนวนั้นต้องมีการประชุมร่วมระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและ
คณะกรรมการแนะแนวในการกำหนดบทบาทหน้าที่ครูที่เกี่ยวข้องงานแนะแนวไว้อย่างชัดเจน
โดยกำหนดขั้นตอนรายละเอียดในแต่ละกิจกรรม มีปฏิทินปฏิบัติงานในงานบริการต่าง ๆ การ
ดำเนินงานต่าง ๆ ครูแนะแนวมีหน้าที่ติดต่อประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดเวลา ในส่วน
ของกิจกรรมที่จัดในบริการแนะแนวควรครอบคลุมด้านการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ มีการ
บันทึกภาพถ่ายเพื่อจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่งานแนะแนวทั้งในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และใน
หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อรับข้อเสนอแนะ

4. การบริหารงานแนะแนวในด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญการจัดบริการแนะแนว โดยสนับสนุนประชาสัมพันธ์ให้บริการด้านปัจจัยต่าง ๆ เช่น จัดสรรเงินงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สถานที่ในการดำเนินงานแนะแนว มีการประสานงานแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ระหว่างผู้บริหาร คณะกรรมการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว โดยการติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนวอย่างเป็นระบบซึ่งสรุปรายงานผลการดำเนินงานการนิเทศติดตามกำกับดูแลงานแนะแนวแก่ผู้บริหารโรงเรียน

5. การบริหารงานแนะแนวในด้านการประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาพบว่า การประเมินผลในการดำเนินงานแนะแนวควรประกอบด้วย ฝ่ายต่าง ๆ ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว บุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนว รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน โดยการประเมินผลแบบก้าวหน้าแบบรวมสรุป ประเมินผลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณให้ความสำคัญในปัญหากรณีของนักเรียน ศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลการประเมินผลงานแนะแนวเพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานแนะแนวทำโดยคณะกรรมการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงานในงานบริการต่าง ๆ เพื่อสรุปและรายงานผลการดำเนินงานแนะแนวต่อฝ่ายบริหาร

การจัดบริการแนะแนว

1. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

จากการศึกษาพบว่า วิธีที่ครูแนะแนวจะรู้จักนักเรียน และให้ความช่วยเหลือ นักเรียนได้ตามความต้องการและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้นั้น สิ่งที่สำคัญในการรวบรวมสำรวจ ข้อมูลของนักเรียนนั้น ได้แก่แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งครูแนะแนวต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือเหล่านี้อย่างถูกต้อง สามารถกระทำได้ โดยการประชุมปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน จัดทำคู่มือประกอบการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาในการรวบรวมข้อมูลส่วนตัวนักเรียนใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาบันทึก เพื่อสะดวกในการค้นหาข้อมูล

2. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศ

จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศควรให้บริการข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็นต่อการตัดสินใจของนักเรียนในด้านการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ โดยการจัดกิจกรรมให้หลากหลายรูปแบบซึ่งมีเนื้อหา กระบวนการและวิธีการที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความต้องการ ความสนใจของนักเรียน โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

ประชาสัมพันธินักเรียนมาใช้บริการได้อย่างทั่วถึงด้วยวิธีการต่าง ๆ การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ อภิปราย สไลด์ วีดีโอ เทป จุลสาร แผ่นพับ จัดตั้งศูนย์บริการสนทระหว่าง โรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ สื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการพัฒนา บุคลิกภาพ โดยมีสถานที่ห้องบริการข่าวสารต่าง ๆ ในส่วนของการวางแผนการให้บริการ สนเทศจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน มีการศึกษาสำรวจบันทึกข้อมูลเพื่อให้บริการสนเทศด้วย ระบบคอมพิวเตอร์

3. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการให้คำปรึกษา

จากการศึกษาพบว่า ผู้ให้คำปรึกษาควรเก็บรักษาข้อมูลนักเรียนเป็นความลับโดย จะเปิดเผยเฉพาะกรณีที่ได้รับอนุญาตจากนักเรียนเท่านั้น นอกจากนี้ครูผู้ให้คำปรึกษาควรเข้าใจ เทคนิค ทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาได้อย่างถูกต้อง ควรจัดสถานที่ให้มีบรรยากาศ อบอุ่น สบายใจเมื่อมาใช้บริการ บริการให้คำปรึกษากับนักเรียนเป็นรายบุคคลพร้อมทั้งบันทึก ผลการให้คำปรึกษานักเรียนทุกคน หากพบปัญหาที่คล้ายคลึงกันสามารถให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ต่อไปในกรณีพบปัญหาอยู่เหนือความสามารถของครูแนะแนวอาจประสานและส่งต่อนักเรียน พบผู้เชี่ยวชาญควรทำการประชาสัมพันธินักเรียนทุกคนมาใช้บริการให้คำปรึกษา นอกจากนี้ ยังจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองนักเรียนที่ต้องการช่วยเหลือแก้ปัญหาบุตรหลานของ ตนเอง

4. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการแนะแนวควรร่วมกับฝ่ายวิชาการให้ความช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียน แผนการเรียนตรงต่อความถนัด ความต้องการของ นักเรียน โดยมีหน่วยบริการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารให้นักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อตัดสินใจ พร้อมกันนี้ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในด้าน การศึกษา อาชีพ โดยจัดสถานที่ฝึกงานในอันที่จะสร้างเสริมประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ ตลอดจนจัดหาแหล่งงานให้นักเรียนที่ต้องการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน จัดหาทุนการศึกษา ให้แก่นักเรียนโดยทำการประสานงานกับ ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับฝ่ายวิชาการ จัดคัดเลือกนักเรียนตามโควตาศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ควรมีการติดตาม ประเมิน ผลและพัฒนางานบริการจัดวางตัวบุคคล

5. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการติดตามและประเมินผล

จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการติดตามและประเมินผล มีการติดตามการให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านการ

ปรับตัวและบุคลิกภาพ มีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากศิษย์เก่าเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพและความก้าวหน้าในการศึกษาต่อโดยใช้แบบสอบถาม ไปรษณียบัตร จดหมายติดต่อ สอบถามจากเพื่อนรุ่นน้องหรือรุ่นพี่ที่รู้จักมีการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบในเรื่องของการติดตามและประเมินผล ควรมีการติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน นำผลการประเมินการจัดบริการแนะแนวไปวางแผนและดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนางานแนะแนว

ผลการศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดเล็ก เขตการศึกษา 1

การบริหารงานแนะแนว

1. การบริหารงานแนะแนวในด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรควรเข้าใจหลักการให้บริการแนะแนวทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตลอดจนสภาพปัญหาในโรงเรียนโดยดูจากผลการประเมินต่าง ๆ ของนักเรียน ผลการดำเนินงานโครงการแนะแนว บุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชนตลอดจนข้อมูลในเรื่องการศึกษา แหล่งอาชีพ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน รวมถึงนโยบายของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดการอบรมผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนวเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถในการจัดบริการแนะแนวอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง รวมถึงการศึกษาดูงานจากสื่อเอกสารต่าง ๆ ศึกษาดูงานจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่จัดบริการแนะแนวได้อย่างเป็นระบบ

คณะกรรมการแนะแนวแต่งตั้งโดยผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่นำเสนอรูปแบบการดำเนินงานต่อฝ่ายบริหาร บุคลากรในโรงเรียน อภิปรายรูปแบบโครงการแนะแนวก่อนนำไปใช้โดยมีการแบ่งกลุ่มคณะทำงานในงานบริการต่าง ๆ ให้ชัดเจนกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

2. การบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการแนะแนวจัดทำโครงการแนะแนวในทุกปีการศึกษาโดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน การจัดทำแผนงานแนะแนวต้องสอดคล้องกับแผนงานโรงเรียนจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานแนะแนว โดยกำหนดเป็นข้อตกลงแนวปฏิบัติให้ชัดเจนทำการสำรวจปัญหาความต้องการของนักเรียนด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานนักเรียนในด้านการเรียน สุขภาพ พฤติกรรมนักเรียน ในเรื่องการประชาสัมพันธ์งานแนะแนวทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอาจกระทำโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การกระจายเสียง การติดป้ายโฆษณา และการแจกเอกสาร

3. การบริหารงานแนะแนวในด้านการดำเนินงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานแนะแนวกิจกรรมที่จัดครอบคลุมงานแนะแนว ด้านการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรประชุมร่วมกับคณะกรรมการแนะแนว กำหนด บทบาทหน้าที่ครูที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวชัดเจน โดยกำหนดขั้นตอนรายละเอียดแต่ละกิจกรรมพร้อมทั้งปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรเงินงบประมาณให้ฝ่ายแนะแนวอย่างเพียงพอโดยหัวหน้างานแนะแนวควรเสนอการใช้งบประมาณต่อผู้บริหารโรงเรียนมีการติดต่อประสานงานกับฝ่ายบริหารตลอดเวลา สรุปผลการจัดกิจกรรมโครงการแนะแนวพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานแนะแนวอย่างต่อเนื่องมีการบันทึกข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเก็บภาพถ่ายการจัดกิจกรรม จัดทำเอกสารเผยแพร่งานแนะแนวห้องแนะแนวควรตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมปราศจากเสียงรบกวน

4. การบริหารงานแนะแนวในด้านการนิเทศติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารควรเห็นความสำคัญในการจัดบริการแนะแนว ประชาสัมพันธ์ผลงานให้เป็นที่ปรากฏพร้อมทั้งให้การสนับสนุนด้านปัจจัยต่าง ๆ เช่น จัดสรรเงินงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สถานที่ดำเนินการแนะแนว คณะกรรมการแนะแนว สรุปรายงานผลการดำเนินงานการนิเทศติดตามให้ผู้บริหารทราบและควรประสานงานร่วมแก้ไขปัญหาระหว่างผู้บริหาร คณะกรรมการแนะแนวรวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องนอกจากนี้ ควรใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนว ติดตามงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ มีระยะเวลากำหนดอย่างชัดเจน

5. การบริหารงานแนะแนวในด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานแนะแนวในด้านการประเมินผลและพัฒนางานแนะแนวผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว บุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนว รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนสามารถเป็นผู้ประเมินผลงานแนะแนว ในการประเมินผลงานแนะแนวควรประเมินผลแบบก้าวหน้าและแบบรวมสรุป คณะกรรมการแนะแนวควรทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลงานแนะแนวเพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานแนะแนว เพื่อสรุปและรายงานผลการดำเนินงานแก่ฝ่ายบริหาร ในการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงานควรประเมินผลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณสนใจในปัญหารายการณที่แตกต่างกันของนักเรียนเป็นสำคัญ

การจัดบริการแนะแนว

1. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวควรศึกษาเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเพื่อการรวบรวมข้อมูลนักเรียนได้อย่างถูกต้องโดยบันทึกข้อมูลนักเรียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ทำการสำรวจข้อมูลนักเรียนเพื่อทราบความต้องการและปัญหาของนักเรียน โรงเรียน ชุมชน เพื่อที่ครูแนะแนวจะได้รู้จักนักเรียนยิ่งขึ้น ในการสร้างและรวบรวมเครื่องมือ เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถามเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ควรจัดทำคู่มือประกอบการใช้เครื่องมือ พร้อมทั้งนำผลการวิเคราะห์เหล่านั้นมาช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้นโดยดำเนินการตามแผนปฏิบัติงาน

2. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศ

จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการสนเทศ มีการให้บริการข้อมูล ข่าวสารที่เที่ยงตรงมีความจำเป็นต่อการตัดสินใจในการพัฒนานักเรียนในด้านการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ นอกจากนี้นักเรียนเองควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการแนะแนวได้หลากหลายรูปแบบ โดยมีเนื้อหา กระบวนการและวิธีการจัดบริการสนเทศควรเหมาะสมกับวัยตรงต่อความต้องการและตามความสนใจของนักเรียน โดยการนำเสนอด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ อภิปราย สไลด์ วีดีโอ เทป จุลสาร แผ่นพับ โดยการวิเคราะห์และจัดทำระบบข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการให้บริการสนเทศตลอดปีการศึกษาพร้อมจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพมีการบันทึกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เป็นศูนย์บริการสนเทศระหว่างโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีสถานที่ห้องบริการข่าวสารทางด้านการศึกษา อาชีพ และบุคลิกภาพ มีการประชุมปฏิบัติการปรับปรุงวิธีการจัดบริการสนเทศสม่ำเสมอ การประชาสัมพันธ์บริการสนเทศ ควรบันทึกผลอย่างเป็นระบบมีการประเมินผลรายงานผล และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการให้คำปรึกษา

จากการศึกษาพบว่า ครูที่ให้บริการคำปรึกษาควรเข้าใจเทคนิคและทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง ทำการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียนนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลและเพิ่มสะสมผลงานนักเรียนเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่ขอรับคำปรึกษา มีการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลพร้อมบันทึกข้อมูลของ

นักเรียนไว้เป็นความลับโดยจะเปิดเผยได้เฉพาะกรณีที่ได้รับการอนุญาตจากนักเรียนเท่านั้น หากพบนักเรียนที่มีปัญหาคล้ายกันจัดให้มีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ถ้าปัญหานั้นอยู่เหนือการตัดสินใจของครูแนะแนวควรประสานงานส่งต่อนักเรียนพบผู้เชี่ยวชาญ

4. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคลคณะกรรมการแนะแนวควรร่วมกับฝ่ายวิชาการในการช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียน แผนการเรียน ตรงต่อความถนัดความต้องการของนักเรียน มีการส่งเสริมประสบการณ์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการหารายได้ระหว่างเรียน โดยทำการสำรวจความสนใจ ความถนัด ความต้องการนักเรียน ในเรื่องการเรียน การหารายได้ระหว่างเรียน การทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา

จัดตั้งหน่วยบริการข่าวสารข้อมูลให้กับนักเรียน จัดหาทุนการศึกษา นอกจากนี้คณะกรรมการแนะแนวควรประสานงานกับฝ่ายวิชาการคัดเลือกนักเรียนตามโควตาศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาหาแหล่งงานให้นักเรียนที่ต้องการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน หากนักเรียนต้องการประกอบอาชีพในท้องถิ่นหลังจบการศึกษา คณะกรรมการแนะแนวควรจัดหาแหล่งงานรองรับนักเรียน ติดตาม ประเมินผลและพัฒนางานบริการจัดวางตัวบุคคล

5. การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการติดตามและประเมินผล

จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการแนะแนวในด้านบริการติดตามผลและประเมินผล ควรติดตามผลการให้ความช่วยเหลือนักเรียนทางด้านการศึกษา อาชีพ การปรับตัวและบุคลิกภาพ ตลอดจนติดตามผลการศึกษาของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับชั้น และนักเรียนที่ออกกลางคันมีการรวบรวมข้อมูลจากศิษย์เก่าโดยใช้แบบสอบถาม ไปรษณียบัตร จดหมายติดต่อ การสอบถามจากเพื่อน รุ่นน้องหรือรุ่นพี่ที่รู้จัก พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สรุปผลและประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นปัจจุบันอย่างมีระบบ เพื่อนำไปวางแผนการดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย โดยศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้แก่ การบริหารงานแนะแนวประกอบด้วย การจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว การวางแผนการจัดงานแนะแนว การดำเนินงานแนะแนว การนิเทศ ติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว การประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การจัดบริการแนะแนวประกอบด้วย บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล

จากผลการศึกษาครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

การบริหารงานแนะแนว

1. ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว จากผลการศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยเห็นว่ามีเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะจัดในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก กล่าวคือ ผู้บริหารและบุคลากรด้านการแนะแนวควรให้ความสนใจหลักการให้บริการแนะแนวสอดคล้องกับสภาวะปัญหาของโรงเรียนในปัจจุบัน ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ตลอดจนสภาพปัญหาในโรงเรียนโดยดูจากข้อมูลพื้นฐานต่างๆ เช่น ผลการประเมินต่างๆ ของนักเรียน ผลการดำเนินงานโครงการในปีที่ผ่านมาบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรต่างๆ ของโรงเรียนและชุมชน ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในเรื่องการศึกษา แหล่งอาชีพ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน นโยบายของโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 40) ที่เสนอไว้ว่า การบริหารงานแนะแนวจะประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีระบบข้อมูลความต้องการที่จำเป็นในการดำเนินงานแนะแนว โดยสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนโรงเรียนและชุมชนตลอดจนการจัดระบบข้อมูลและกำหนดจุดที่จะต้องพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ

นอกจากนั้นผู้เชี่ยวชาญยังมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีการจัดการอบรมแก่ผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนว เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดบริการแนะแนว โดยให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทองใบ สุกมาก (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดบริการแนะแนว โดยจัดให้มีการฝึกอบรมแก่ผู้บริหาร คณะครู และผู้รับผิดชอบงานแนะแนว ตลอดจนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการศึกษาส่วนตัวและสังคมเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ของนักเรียนดังที่กำหนด

ไว้ในแผนพัฒนาการแนะแนวระยะที่ 2 (พ.ศ. 2540 – 2544) ว่า การพัฒนางานแนะแนวจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพของครูกับบุคลากรแนะแนวให้สูงขึ้นด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การฝึกอบรม การสัมมนา การประชุม การเผยแพร่เอกสารหรือเครื่องมือ และเทคนิควิธีการต่างๆ ส่วนการติดตามประเมินผลและเรื่องอื่นจะดำเนินการเป็นเรื่องรองลงมา (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2533)

ส่วนความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญนั้น คือ การที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวได้ให้ความสำคัญกับโรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กในเรื่องของการนำเสนอการอภิปรายรูปแบบโครงการแนะแนวระหว่างผู้บริหาร คณะกรรมการแนะแนวตลอดจนบุคลากรในโรงเรียน การสัมมนาเพื่อศึกษารูปแบบการจัดทำระบบข้อมูลอย่างเป็นระบบจากการศึกษาดูงานจากสื่อ เอกสารต่างๆ รวมถึงการศึกษาดูงานการจัดบริการแนะแนวที่เป็นระบบในสถาบันการศึกษาต่างๆ การแบ่งกลุ่มคณะทำงานในแต่ละฝ่ายบริการ โดยการกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกัน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวเห็นว่า โรงเรียนขนาดใหญ่อาจจะมีความพร้อมในด้านปัจจัยต่างๆ มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กในเรื่องของงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน สถานที่ดำเนินการแนะแนว ตลอดจนบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งคณะกรรมการหรือบุคลากรแนะแนวร่วมกันจัดบริการแนะแนว โดยแบ่งความรับผิดชอบงานแนะแนวแต่ละด้านตามความถนัดความสามารถ ความสนใจและความเหมาะสมของแต่ละคน สำหรับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราครูจำกัด ไม่สามารถจัดครูให้รับผิดชอบงานต่างๆ ได้ครบทุกด้าน จึงจัดกลุ่มแต่ละบริการเพื่อให้มีผู้รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว จากการศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน โดยเห็นว่ากิจกรรมด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวมีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะจัดในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก กล่าวคือ ควรกำหนดวัตถุประสงค์การจัดโครงการแนะแนวของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน จัดทำโครงการแนะแนวทุกปีการศึกษาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานแนะแนวให้สอดคล้องกับปฏิทินการปฏิบัติงานของโรงเรียนจัดระบบการประชาสัมพันธ์งานแนะแนวไว้หลายรูปแบบ เช่น การกระจายเสียงทั้งในโรงเรียนและในชุมชน การติดป้ายโฆษณาและการแจกเอกสาร โดยคณะกรรมการจัดทำแผนงานแนะแนวตลอดปี ซึ่งแผนงานต้องสอดคล้องกับแผนงานโรงเรียน จากนั้นคณะกรรมการร่วมกันวางแผนกำหนดโครงการแนะแนวที่จะปฏิบัติในภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษา ดังที่ประหยัด ทองมาก (2531 : 64 - 69) กล่าวว่า การกำหนดรูปแบบการบริหารงานแนะแนว เป็นการร่วมรับผิดชอบงานแนะแนวของครูทุกคนในโรงเรียนโดยการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาดำเนินงานในการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานกิจกรรมที่ปฏิบัติตลอดปี และกิจกรรมที่ปฏิบัติตามช่วงเวลาที่เหมาะสม กิจกรรมเหล่านี้โรงเรียนจะต้องจัดเป็นแบบการดำเนินงานออกมาในลักษณะปฏิทินปฏิบัติงานพร้อมทั้งให้ปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงาน

นอกจากนั้น ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องว่าการบริหารงานแนะแนวในด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนวจำเป็นต้องกำหนดข้อตกลงและแนวปฏิบัติให้ชัดเจนในแต่ละบริการ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน เพื่อให้การช่วยเหลือดูแลนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียน สุขภาพ และพฤติกรรมนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 45) ที่เสนอไว้ว่า การดำเนินงานบริหารต้องวางแผนการจัดงานแนะแนวเป็นระบบอย่างมียุทธศาสตร์ โดยดำเนินการประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนและจัดทำโครงการแนะแนว โดยพิจารณากระบวนการและจุดพัฒนานักเรียน ตลอดจนการกำหนดยุทธศาสตร์กลวิธี กิจกรรมแนะแนวในการพัฒนาให้สอดคล้องกับจุดที่ต้องการจะพัฒนา

ส่วนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ไม่สอดคล้องกัน คือ คณะกรรมการแนะแนวเสนอโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา โดยจัดโครงการเยี่ยมบ้านไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี จัดทำคู่มือปฏิบัติงานแนะแนวในแต่ละโครงการ รวมถึงการจัดหน่วยประชาสัมพันธ์งานแนะแนวของโรงเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญได้แสดงทัศนะไว้ว่ากิจกรรมดังกล่าวยังไม่สามารถจัดในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กได้ เนื่องจากทางโรงเรียนยังขาดความพร้อมในเรื่องของจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอทำให้มีการนำบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนมาเป็นครูแนะแนวซึ่งอาจจะขาดความเชี่ยวชาญด้านการจัดบริการแนะแนว เพราะไม่ได้จบด้านการแนะแนวโดยตรง จึงทำให้ขาดบุคลากรแนะแนวที่จะมาทำหน้าที่โดยเฉพาะด้าน

3. ด้านการดำเนินงานแนะแนว จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมด้านการดำเนินงานแนะแนวที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันโดยเห็นว่ามีเหมาะสมที่จะจัดในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรประชุมร่วมกับคณะกรรมการแนะแนวในการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูในโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างชัดเจน เพื่อให้งานแนะแนวบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คณะทำงานควรกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานให้ชัดเจน โดยกิจกรรมที่จัดในบริการแนะแนวควรครอบคลุมงานแนะแนวในด้านการศึกษา อาชีพ และบุคลิกภาพ กำหนดขั้นตอนรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน การจัดกิจกรรมต่างๆควรมีการบันทึกข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น เก็บภาพถ่ายในการจัดกิจกรรมต่างๆ จัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่งานแนะแนวต่อไป จากนั้นควรมีการสรุปผลการจัดกิจกรรมโครงการแนะแนวประจำภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษาพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานแนะแนวอย่างต่อเนื่องในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับข้อเสนอแนะจากฝ่ายต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2533 : 44) ที่เสนอไว้ว่า ในการดำเนินงานแนะแนวคณะทำงานแต่ละบริการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อให้การแนะแนวเป็นไปตามจุดประสงค์และความต้องการ กำหนดขั้นตอนรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม โดยปฏิบัติตามกิจกรรมตามปฏิทิน ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมต้องครอบคลุมงานแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพ และพัฒนาบุคลิกภาพ โดยจัดทำบันทึกและสรุปผลการจัดกิจกรรม

ผู้เชี่ยวชาญยังให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่าในด้านการดำเนินงานแนะแนวผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้แก่ฝ่ายแนะแนวให้เพียงพอ และเสนอการใช้งบประมาณของฝ่ายแนะแนวต่อผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนวควรมีการติดต่อประสานกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดเวลา เช่น การขอคำปรึกษาในการจัดทำโครงการ การเสนอโครงการ การรายงานผลและการติดตามผลการดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับแกรมส์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Grams :1966) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจในการควบคุม ดูแลจัดอุปกรณ์เครื่องมือ สถานที่เพื่อให้งานแนะแนวดำเนินไปอย่างเหมาะสม รวมถึงเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้งานแนะแนวสอดคล้อง และเชื่อมโยงกับงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 :23-50) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานแนะแนวที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ประสานงานแนะแนวว่า ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวในด้านการจัดหางบประมาณ วัสดุ ทูบ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแนะแนว ผู้ประสานงานแนะแนวจะต้องประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อวางแผนจัดทำโครงการประเมินผลและจัดทำรายงานผล ตลอดจนประชุมชี้แจงให้ความรู้เรื่องการแนะแนวแก่บุคลากรในโรงเรียน

4. ด้านการนิเทศ ติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว จากการศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามขนาดโรงเรียน โดยเห็นว่าผู้บริหารควรเล็งเห็นความสำคัญในการจัดบริการแนะแนว ควรให้ความสนใจในการซักถาม พูดคุยกับครูแนะแนวและร่วมกิจกรรมในโครงการต่างๆ ของงานแนะแนว ควรใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตามและกำกับดูแล การดำเนินงานแนะแนว ผู้บริหารควรให้บริการด้านปัจจัยสำคัญต่างๆ เช่น จัดสรรเงินงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็น และสถานที่ที่เหมาะสมกับการดำเนินงานแนะแนว ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนชมเชยและประชาสัมพันธ์ผลงานให้เป็นที่ปรากฏ ตลอดจนผู้บริหารคณะกรรมการแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว ควรทำงานโดยการประสานกันแต่ละคณะทำงาน รวมถึงร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับชวีร์แนะแนว (2534 : 42) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่สำคัญที่จะต้องคำนึงถึงตลอดเวลาในการดำเนินงานแนะแนวคือทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรด้านงบประมาณ ทรัพยากรด้านวัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และเทคโนโลยีต่างๆ ที่ใช้ประโยชน์ในงานแนะแนว

นอกจากนั้นผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่าในส่วนของคณะกรรมการแนะแนวมีหน้าที่ในการสรุปและรายงานผลการดำเนินงานการนิเทศ ติดตามกำกับดูแลงานแนะแนวแก่ผู้บริหาร โดยใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีระยะเวลากำหนดอย่างชัดเจน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 54) กล่าวไว้ว่า งานแนะแนวเป็นงานหนึ่งที่ต้องมีการนิเทศภายใน โดยผู้นิเทศต้องร่วมกันวางแผน จัดทำปฏิทินการนิเทศติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนว ร่วมกันจัดทำเครื่องมือนิเทศ

ติดตามและกำกับดูแลและพัฒนางานแนะแนว โดยปฏิบัติการนี้เทศตามปฏิทินที่วางไว้โดยใช้เครื่องมือนี้เทศติดตามผลกิจกรรมนั้นๆ

5. ด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาพบว่าผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นสอดคล้องกันทุกกิจกรรม โดยเห็นว่าเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะจัดในโรงเรียนทั้งสามขนาด เพราะการดำเนินงานแนะแนวจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถด้านการประเมินผล ดังนั้น คณะกรรมการแนะแนวแต่ละบริการควรมีการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน ควรประเมินผลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ ใส่ใจความรู้สึกนึกคิดและปัญหาหารายกรณีที่แตกต่างกันของนักเรียนเป็นสำคัญ ผู้ประเมินผลในงานแนะแนวควรเป็นผู้บริหารโรงเรียนแนะแนว บุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนว รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรต่างๆ ในชุมชน การประเมินผลงานแนะแนวควรมีการประเมินผลแบบก้าวหน้า และแบบรวมสรุป เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนพัฒนางานแนะแนวในภาคเรียนและปีการศึกษาหน้าต่อไป โดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลงานแนะแนว เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานแนะแนวต่อไปจากนั้น คณะกรรมการแนะแนวสรุปผลและรายงานผลให้ฝ่ายบริหารทราบถึงผลการดำเนินงานสอดคล้องกับคู่มือชุดการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2538 : 52 -54) ที่เสนอไว้ว่า ในการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง คณะทำงานแต่ละบริการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีการบริหารงานอย่างครบวงจร และนำผลไปพัฒนางานต่อไป โดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลหลังสรุปและรายงานผล ทั้งนี้ เพื่อกำหนดจุดในการพัฒนางานแนะแนวต่อไป ซึ่งจะต้องติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวในบริการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

การจัดบริการแนะแนว

1. ด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นที่สอดคล้องกันทั้งสามขนาดโรงเรียนโดยเห็นว่ามีเหมาะสมอย่างยิ่ง ที่จะจัดกิจกรรมการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และชน เตเล็กในเรื่องของการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ การรวบรวมแบบทดสอบหรือแบบสอบถามเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ช่วยให้ทราบความต้องการและปัญหาของนักเรียน โรงเรียนและชุมชน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนให้มากที่สุด โดยมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น เป็นการดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามแผนปฏิบัติงานแล้วประเมินผล และพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ ดังที่บังอร เอี่ยมรอด (2528 : 43 - 51) และประหยัด ทองมาก (2531 : 46 - 47) ได้กล่าวถึงหลักการจัดบริการแนะแนวในด้านการบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลว่าเป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดหาราย

ละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนทั้งนี้เพื่อให้ครูรู้จักนักเรียน และนักเรียนรู้จักตนเองมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อนำเอาข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไป

สำหรับกิจกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันนั้น คือการที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดทำคู่มือประกอบในการใช้เครื่องมือรวมถึงการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทางจิตวิทยาในการรวบรวมข้อมูลส่วนตัวนักเรียน การประชุมปฏิบัติการ การพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ การจัดเก็บบันทึกข้อมูลนักเรียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ กิจกรรมส่วนใหญ่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะจัดในโรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก อาจเพราะว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนมากจะมีบุคลากรมากกว่า มีปัจจัยความพร้อมในการดำเนินงานแนะแนวมากกว่า ซึ่งโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กไม่มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอในการปฏิบัติงาน แนะนำได้ครบสมบูรณ์ จึงทำให้มีการรวมภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานแนะแนวเข้าด้วยกัน ในลักษณะงานที่คล้ายคลึงกัน ในเรื่องการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พบว่า โรงเรียนขนาดกลางยังไม่มีความพร้อมในการดำเนินงาน ขาดวัสดุครุภัณฑ์ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่มีความชำนาญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจากรักษ์ สุขเสริม (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า สภาพการจัดบริการแนะแนวและรูปแบบของกิจกรรมในบริการแนะแนวที่โรงเรียนทุกขนาดยังขาดแนวทางในการปฏิบัติอันเนื่องมาจากปัญหาในเรื่องของการขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน ขาดอุปกรณ์ในการจัดบริการแนะแนว ตลอดจนบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะในการจัดบริการแนะแนว

2. ด้านบริการสนเทศ จากการศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันในโรงเรียนทั้งสามขนาดโดยให้ทัศนะไว้ว่าสภาพสังคมในปัจจุบันเป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้นักเรียนจำเป็นต้องรอบรู้และได้รับข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจในด้านการศึกษา อาชีพส่วนตัวและสังคม สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรทิพย์ ศรีใจวงษ์ (2536 : 216) พบว่า ผู้บริหารและครูแนะแนวมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ครูแนะแนวควรจัดรวบรวมเอกสารและจัดทำแผนการเสนอข่าวสารทางการศึกษาและอาชีพให้แก่แก่นักเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ นิทรรศการ เพื่อเป็นรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์แก่นักเรียนและเป็นประโยชน์สูงสุดในการให้บริการแนะแนว ดังนั้น ครูแนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่สนองความต้องการนี้โดยการจัดหาและนำเสนอข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน

สำหรับความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญนั้น พบว่าโรงเรียนขนาดกลางยังไม่สามารถจะจัดกิจกรรมด้านบริการสนเทศได้ครบทุกกิจกรรมตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำระบบข้อมูลไปใช้ในการวางแผน การจัดบริการสนเทศ การประชุมปฏิบัติการปรับปรุงบริการสนเทศ เนื่องจากในโรงเรียนขนาดกลางยังมีความจำกัดในเรื่องของจำนวนบุคลากร จึงทำให้การดำเนินงานแนะแนวเป็นไปในลักษณะเป็นกันเอง กิจกรรม

ต่าง ๆ มักจะรวมเข้าด้วยกันในลักษณะที่มีกิจกรรมเหมือนกัน เนื่องมาจากมีบุคลากรไม่เพียงพอที่จะดำเนินงานแต่ละด้านโดยเฉพาะ

3. ด้านบริการให้คำปรึกษา จากการศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญที่มีกิจกรรมด้านบริการให้คำปรึกษามีความเห็นสอดคล้องกันในโรงเรียนทั้งสามขนาด กล่าวคือ ครูที่บริการให้คำปรึกษาควรเข้าใจเทคนิคและทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนอย่างแท้จริง มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน บันทึกการให้คำปรึกษา หลังจากให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกคนมีการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ศึกษารวบรวมและบันทึกข้อมูลของนักเรียนที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันเพื่อให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม จัดบรรยากาศของสถานที่บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้มาใช้บริการให้รู้สึกอบอุ่น สบายใจ และมาใช้บริการอีก เก็บรักษาข้อมูลนักเรียนให้เป็นความลับ ประสานงานและส่งต่อนักเรียนพบผู้เชี่ยวชาญในกรณีที่พบปัญหาที่อยู่เหนือความสามารถของครูแนะแนวสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 29) ที่เสนอไว้ว่า ในการกำหนดกิจกรรมในกระบวนการแนะแนวด้านการให้คำปรึกษา บุคลากรจำเป็นต้องกำหนดวิธีปฏิบัติกิจกรรมโดยให้คำปรึกษานักเรียน ครู ผู้ปกครองทั้งที่เป็นรายกลุ่ม รายบุคคล ตลอดจนถึงติดตามผลผู้มารับการปรึกษา ดังที่ประหยัด ทองมาก (2531 : 46-47) กล่าวว่าให้การให้คำปรึกษาจะใช้วิธีการสนทนาอย่างมีหลักการระหว่างครูกับนักเรียน ผู้ปกครองขอรับคำปรึกษาครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนจะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่ผ่านการฝึกฝนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาดีพอสมควร จึงจะสามารถช่วยให้นักเรียนมองเห็นทางแก้ปัญหาของตนได้

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันในเรื่องของการกำหนดตารางเวลาในการให้คำปรึกษานักเรียนไว้อย่างแน่นอน การจัดทำระบบการนัดหมาย เพื่อการขอพบครูแนะแนว มีหลักฐานผลการติดตามเพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าไม่สามารถจะจัดกิจกรรมดังกล่าวได้ครบสมบูรณ์ได้ในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้เป็นครูแนะแนวยังมีภาระหน้าที่ในงานสอนมากทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา จึงไม่มีเวลาว่างที่แน่นอนในการกำหนดตารางเวลาการให้คำปรึกษา และการจัดทำระบบการนัดหมายเพื่อขอพบครูแนะแนว

4. ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล จากการศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันสำหรับกิจกรรมด้านบริการจัดวางตัวบุคคล โดยเห็นว่ามีเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะสามารถจัดได้ในโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก กล่าวคือ ควรมีหน่วยบริการจัดเตรียมข้อมูล ข่าวสาร สื่อต่าง ๆ อย่างเพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียนวิชาเรียน อาชีพที่ต้องการหารายได้ระหว่างเรียน และอาชีพที่นักเรียนต้องการจะไปประกอบอาชีพในอนาคต ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพและการหารายได้ระหว่างเรียน จัดหาแหล่งงาน สถานที่ฝึกงานเพื่อเสริมประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอื่น จัดการคัดเลือกนักเรียนตาม

โคเวตศึกษาต่อในสถาบันการศึกษา รวมทั้งการจัดหาทุนการศึกษาและสิ่งอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนงานแนะแนว ดังที่สถิติ วังศ์สรรค (2527 : 324) ได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า บทบาทของครูแนะแนวที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การติดต่อขอความช่วยเหลือจากสถาบันต่าง ๆ และบุคคลในชุมชนในการหาทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และจัดหาสถานที่ฝึกงานอาชีพให้นักเรียนให้มีประสบการณ์ในการทำงานมากยิ่งขึ้น และจากผลการศึกษานี้ พบว่า ครูแนะแนวนอกจากจะมีภาระหน้าที่ในงานสอนและให้บริการแนะแนวในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาแก่นักเรียนจำเป็นต้องมีความสามารถในการให้บริการจัดวางตัวบุคคล เพราะนักเรียนส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยเด็กตอนปลายถึงวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งเด็กในวัยนี้ย่อมมีความสับสนและยังไม่เข้าใจตนเอง เนื่องจากเกิดความเปลี่ยนแปลงมากมายที่เกิดขึ้นทางร่างกายและทางจิตใจ ครูแนะแนวมีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความชอบ ความถนัดและความสามารถของตนเองได้อย่างถูกต้อง

5. ด้านบริการติดตามและประเมินผล จากการศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน โดยเห็นว่ามีเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะจัดกิจกรรมด้านบริการติดตาม และประเมินผลในโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กได้กล่าวคือ ครูแนะแนวควรติดตามผลการให้บริการแนะแนวและการให้ความช่วยเหลือนักเรียนทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านการปรับตัวและด้านบุคลิกภาพ รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากศิษย์เก่าเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพ และความก้าวหน้าในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น อันจะนำมาเป็นแนวทางแก่นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน เช่นเดียวกับที่ มะเตือเสมา (2531 : 41) ได้กล่าวไว้ว่า การบริการติดตามผลเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อติดตามผลและให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมแก่นักเรียนที่ได้รับความช่วยเหลือไปแล้วทั้งนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ออกกลางคัน จบหลักสูตรหรือกำลังศึกษาอยู่ และยังเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวที่ได้ดำเนินการไปแล้วเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงงานแนะแนว ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

ครูแนะแนวที่ให้บริการแนะแนวครบทั้ง 5 บริการไปแล้วควรมีการติดตามผลหรือประเมินผลการดำเนินงานการจัดบริการแนะแนวให้เป็นปัจจุบัน มีระบบเป็นรูปธรรมโดยการวิเคราะห์และสรุปผลงานที่ได้ดำเนินการไปแล้วว่า ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดและให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมแก่นักเรียน ส่วนข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลและประเมินผลควรนำไปวางแผนเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานแนะแนวให้ดีและเหมาะสมอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การนำรูปแบบการจัดการจัดบริการแนะแนวจากการศึกษาค้นคว้านี้ไปใช้ ควรคำนึงถึงขนาดโรงเรียน บริบทและสภาพความพร้อมในการดำเนินงานแนะแนวในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นสำคัญ

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ควรนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริม การจัดการบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ให้มีรูปแบบที่ตรงกันตามที่คณะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว เพราะผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวเป็นผู้นำหรือผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวโดยตรง ดังนั้น การที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวได้พัฒนารูปแบบการจัดการจัดบริการแนะแนวตามที่คณะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการวางแผนการกำหนดนโยบาย การจัดการบริการแนะแนวให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยคำนึงถึงความพร้อมในสภาพพื้นฐานของโรงเรียน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง วางแผนและกำหนดรูปแบบการจัดการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กโดยคำนึงสภาพความพร้อมด้านปัจจัยต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และบุคลากรของโรงเรียน ตลอดจนจนให้การสนับสนุนส่งเสริมในการพัฒนาการจัดการจัดบริการแนะแนว เช่น การสนับสนุนการเข้ารับการฝึกอบรมต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการจัดบริการแนะแนวให้มีความสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น

1.4 ครูแนะแนว ควรนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการบริการแนะแนวตามที่คณะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำรูปแบบการจัดการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งสามขนาดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านี้ไปทดลองใช้ปฏิบัติจริงในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ และทำการศึกษาวิเคราะห์ผล เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาต่อไป

RESEARCH

บรรณานุกรม

- กรณีรัตน์ จิตตรง. รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคต.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.
อัสสำเนา.
- เกษม บุญอ่อน. "เดลฟาย : เทคนิคในการวิจัย, "ศรัปรัทัศน์. 4(10) : 26 - 28 ; ตุลาคม 2522.
คมเพชร จัตรศุกกุล. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือชุดการดำเนินงานแนะแนวใน
โรงเรียนการบริหารงานแนะแนว. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาแห่งชาติ, 2538.
- ประชาสัมพันธ์โครงการนำร่องขยายโอกาสการศึกษาภาคบังคับ . กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533.
- คัทลียา. "บนเส้นทางสายแนะแนว," แนะแนว 29(161) : 16-17 ; สิงหาคม - กันยายน 2538.
- จารุรักษ์ สุขเสริม. การศึกษาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ บ.ท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2534. อัสสำเนา.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. เทคโนโลยีการศึกษา : ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์, 2533.
- เชิดชู กภาพงศ์. "เสียงจากแดนไกลขยายโอกาสต้องมีแนะแนว," แนะแนว. 30(162) : 7-8 ; 2539.
- ณิชา. "ท่านถามเราตอบ," แนะแนว. 25(135) : 55; มิถุนายน-กรกฎาคม 2534.
- ทองใบ สุขมาก. รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา 7.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก, 2534. อัสสำเนา.
- ทวี ถาวร. การสร้างรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรฝ่ายธุรการมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529. อัสสำเนา.
- ธีระ ชัยยุทธยรรยง. "งานแนะแนวจะช่วยโรงเรียนและนักเรียนได้อย่างไร," แนะแนว 28(160) :
14-15 ; 2537.
- นิคม ตั้งคะภิกพ. การพัฒนา รูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคสนามของ
นิสิตครูสาขามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2528. อัสสำเนา.

- นงนาฏ พรหมสิทธิ์. ความคาดหวังของครูที่มีต่อการจัดงานแนะแนวในโรงเรียนโครงการ
นำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับปี 2533 เขตการศึกษา 9 วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อัดสำเนา.
- บังอร เอี่ยมรอด. "แนวทางการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา," แนะแนว.
19(99) : 43 - 51 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2528.
- ประหยัด ทองมาก. "การแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา : ครูทุกคนต้องเกี่ยวข้อง,"
แนะแนว. 23(119) : 26 - 30 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2531.
- ประเสริฐ ชูสิงห์. "การเพิ่มประสิทธิภาพของงานแนะแนวในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทาง
การศึกษา," ศึกษาศาสตร์ มอ. 9(1) : 68-74 ; 2537.
- ขวัญแนะแนว (นามแฝง). "ใครจะแก้ปัญหาและพัฒนางานแนะแนว, แนะแนว. 25(132) :
42 ; ธันวาคม 2533 - มกราคม 2534.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : ตำราอุดมศึกษาโครงการส่งเสริมการแต่งตั้งข้าราชการมหาวิทยาลัย, 2529.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ. การแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิทักษ์อักษร
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2528.
- พรหมธิดา แสนคำเครือ. การแนะแนวเบื้องต้น. : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2528.
- พรรณี เกษกมล. "โครงการโรงเรียนแม่แบบการแนะแนว," แนะแนว 27 (146) : 69-73 ;
เมษายน - พฤษภาคม, 2536.
- พรทิพย์ ศรีใจวงษ์. ศึกษาความพึงเห็นของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา
ที่มีต่อการให้บริการแนะแนว. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร,
2536. อัดสำเนา.
- พิชัย งามทวี. สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานแนะแนวอาชีพโรงเรียนในโครงการนำร่องขยาย
การศึกษาภาคบังคับในระดับประถมศึกษาเขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. อัดสำเนา.
- พริณรัตน์ สันติลีลา. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูแนะแนวตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้าน
การแนะแนวและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2541. อัดสำเนา.
- ไพฑูริย์ โพธิสาร. การสร้างแผนพัฒนาบุคลากรของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.
ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529. อัดสำเนา.

- พรรัตน์ เกษกมล. "การพัฒนาคุณภาพงานแนะแนว," แนะแนว. 26(155) : 28-29 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน, 2537.
- มัทกานต์ โอพารรัตน์มณี. "การแนะแนวส่งผลให้จุดมุ่งหมายของการศึกษาบรรลุผลได้อย่างไร," แนะแนว. 25(136) : 27 ; สิงหาคม - กันยายน, 2534.
- มะเตือ เสมา. "ปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา," แนะแนว. 19(96) : 35 - 44 ; ธันวาคม 2527 - มกราคม 2528.
- ยุเพ็ญ ศรีพงษ์. ปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2537. อัดสำเนา.
- ลำเพา เอี่ยมสำอางค์. การศึกษาทัศนคติในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- วันทนีย์ ชูศิลป์. สถิติและการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.
- วิชากร, กรม. การจัดบริการแนะแนวระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2532. ถ่ายเอกสาร.
- ..... คู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนว กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.
- ..... คู่มือแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ, กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2538.
- ..... การจัดกิจกรรมตามแนะแนวตามหลักสูตรมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ. กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.
- วิรัช โพบรมรัตน์. ความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2534 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อัดสำเนา.
- วีรพล วงศ์นันทา. สภาพปัญหาการดำเนินงานในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก, 2535. อัดสำเนา.
- วินารัตน์ เกิดเพชร. สภาพและปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา ตามทฤษฎีของครูแนะแนว สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก, 2536. อัดสำเนา.
- วารี ศิริเจริญ. "คุณครูที่หนูต้องการ," แนะแนว. 30(162) : 65-66 : 2539.

- วัชรินทร์ ทรัพย์มี. แนะแนวในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- ศิริพร วรรณรัตน์. การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของครูในโครงการและนอกโครงการร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีบุญเรือน ทองสนธิ. สภาพและปัญหาของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของครูแนะแนว และคณะครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531. อัดสำเนา.
- ศึกษานิเทศก์. กระทรวง. "แผนพัฒนางานแนะแนวของ กระทรวงศึกษานิเทศก์ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2535-2539)", 25(136) : 52-76 ; สิงหาคม - กันยายน 2534.
- _____. "แผนพัฒนางานแนะแนวของ กระทรวงศึกษานิเทศก์ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544)". กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. การสร้างชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพเกี่ยวกับการประเมินโครงการของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สมพร ศรีใส. "การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 10," รายงานการวิจัย. 2532.
- สมบูรณ์ ตันยะ. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพด้านการสอนของครูประจำการระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์. กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- สมสมัย บุญอ่อน. "อนาคตของการฝึกหัดครูไทย : เทคนิคเดลฟาย," รายงานการวิจัย. มหาสารคาม : วิทยาลัยครู, 2524.
- สยาม ปิยะนราธร. "ความเข้าใจเกี่ยวกับแนะแนว," การศึกษาเอกชน 7(73) : 13 ; กุมภาพันธ์ 2540.
- สถิต วงศ์สรรค์. จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : บำรุงศาสตร์, 2527.
- สุนีย์ สิงหะเชนทร์. "หลักสูตรใหม่กับงานแนะแนว," แนะแนว. 25(136) : 6 ; ธันวาคม 2533 - มกราคม 2534.
- สุรชาติ สังข์รุ่ง. ระบบการสรรหาข้าราชการครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- สุรพันธ์ ยันต์ทอง. "แนวโน้มของวิทยาลัยครูในประเทศไทย," รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

- อาภา ถนัดช่วง. "รูปแบบและแนวทางการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา." แนะแนว. 30(162) : 2-6 ; 2539.
- อภิชาติ เศรษฐินวิชัยกิจการ. "การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา," แนะแนว 30(162) : 14-15 ; 2539.
- Acree, Nathan E. and Marquis, Benjamin, "Counseling in the Secondary Schools of Tennessee," The Personal and Guidance Journal, 36 : 279-281 ; December, 1975.
- Al - Tai. "A Model for Guidance and Counseling Services in Salahaddin University, Iraq," Dissertation Abstracts International. 52(2) : 248 - A ; August, 1991.
- Battersby, David. "The Expectation for Successful Primary Teacher," The Research Quarterly, 1980.
- Click, Carol William. "The Elementary School Counselor's Role and Functions as Perceived by Elementary School Counselors and Principals," Dissertation Abstracts International 31(4) : 3261 - A ; August, 1971.
- Grams, Armin. Facilitating Learning and Individual Development St. Paul, Minnesota : Department of Education, 1966.
- Helmer, O and Rescher, N. "On the Epistemology of the Inexact Science." Management Science : 25, 1959.
- Higgins, Kenneth R. "Secondary School Guidance As Perceived by Selected Principals in Ohio," Dissertation Abstracts International. 35(90) : 7057 - A ; May, 1975.
- Hummerman, Elizabeth Jynn. "A Delphi Formulation of Environmental Education objects," Dissertation Abstracts International. 40 : 2447 - A ; November, 1970.
- Honore, France M. & Christina Mc Dowell, Christina, "A Problem Solving Paradigm : A Preventive Approach," in Psychological Abstracts. 70 : 223-227 ; November, 1983.
- Linstone, Harold A and Turoff Murray. The Delphi : Method : Techniques and Application. Massachusetts : Addison - Wesley Publishing Company, 1975.
- Moukarab, Aly Ahmed. "Guidance Needs of 14-18 Year Old Students in Egypt with Particular Reference to Minia County," In Dissertation Abstracts International. 50(10) ; April, 1990.

- Macmillan, Thomas T. The Delphi Technique. "Paper presented at the annual meeting of the Californian Junior Colleges Associations Committee on Research and Development Monterey California ; May, 1971.
- Otto, Theophil M. "The Future Role and Function of the Public Service Librarian in the Academic Research Library : A Delphi Study," Dissertation Abstracts Intentional 40 : 4287 – A ; February, 1980.
- Rottchaffer, Rrucc Wilson. "The Nature and Scope of Guidance Services in the Secondary School Affiliated with the National Union of Chirst and Schools," Dissertation Abstracts Intentional. 33 (4) : 1448 - A ; October, 1972.
- Rossman, H Mark and Richard L. Bunning. "Knowledge and Skills for the Adult Educator : a Delphi Study," Adult Education. 28 : 139 - 155 ; Spring, 1978.
- Rasp, Alfred Jr. "Delphi : A Decision - Maker' Dream," National School. 29 (1) : 29 - 30 ; July, 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. หนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ที่ ทม 1007/ ๑๙๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒ กรกฎาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวนวลอนงค์ วงษ์เพชร นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ รองศาสตราจารย์ ดร.เรียม ศรีทอง ตอบแบบสอบถามการศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวนวลอนงค์ วงษ์เพชร ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

แบบสอบถามรอบที่ 1

การศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีต่อรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

การวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้เทคนิคเดลฟาย โดยจะถามความคิดเห็นจากท่าน 3 ครั้งด้วยกัน กล่าวคือ ครั้งแรกนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลาในการตอบคำถามมาก ทั้งนี้ เพราะผู้เชี่ยวชาญต้องเขียนตอบแบบสั้น ๆ แต่ในครั้งต่อ ๆ ไป การตอบจะใช้เวลาน้อยกว่าเดิม เพราะเพียงแต่ท่านให้นำหน้าข้อความตามความคิดเห็นเท่านั้น และเพื่อขอความเที่ยงตรงของการวิจัยช่วงระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม รอบที่ 1 และรอบที่ 2 ควรเป็นระยะเวลาที่ไม่ห่างกันมากนัก ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบคำถามรอบแรกนี้ภายในระยะเวลา 1 สัปดาห์

ผู้วิจัย ใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ซึ่งเป็นผู้ได้รับเสนอชื่อ ให้เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งความคิดเห็นของท่านจะไม่ถูกนำไปเปิดเผยเป็นส่วนตัว แต่จะใช้เป็นข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณาพร้อมกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ ซึ่งเมื่อเสร็จการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจะส่งรายงานผลการวิจัยที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือมาให้ท่านทราบ

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนวลอนงค์ วงษ์เพชร)

นิสิตปริญญาโท เอกจิตวิทยาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามรอบที่ 1

การศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

คำชี้แจง

แบบสอบถามในรอบที่ 1 เป็นการสอบถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 ซึ่งจะครอบคลุมในเรื่อง การบริหารงานแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว การให้ข้อคิดเห็นในครั้งนี้นำไปใช้เป็นเนื้อหาสาระในการจัดทำแบบสอบถาม เพื่อใช้สอบถามในรอบต่อไป

1. การบริหารงานแนะแนว

การบริหารงานแนะแนว หมายถึง ลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ซึ่งหากขาดขั้นตอนหนึ่งจะทำให้การบริหารงานแนะแนวขาดประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย การจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว การวางแผนการจัดงานแนะแนว การดำเนินงานแนะแนว การนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนว และการประเมินผลพัฒนางานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

สภาพการปฏิบัติจริง	ประเด็นคำถาม
<p>ข้อมูลปัจจุบันในการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดใหญ่/ขนาดกลาง/ขนาดเล็ก เขตการศึกษา 1</p> <p>1. การบริหารงานแนะแนว</p> <p>1.1 ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว</p> <p>1.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว (โรงเรียนขยายโอกาสฯ ขนาดใหญ่/กลาง/เล็ก)</p> <p>1.1.2 ประชุม ศึกษาดูงาน โดยคณะกรรมการสำรวจและจัดระบบข้อมูล (โรงเรียนขยายโอกาสฯ ขนาดเล็ก) เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน (โรงเรียนขยายโอกาสฯ ขนาดใหญ่)</p>	<p>1. ในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดใหญ่/กลาง/เล็ก ท่านคิดว่าผู้บริหารควรมีการดำเนินงานในด้านต่อไปนี้อย่างไร</p> <p>1.1 ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

สภาพการปฏิบัติจริง	ประเด็นคำถาม
<p>2.3 บริการให้คำปรึกษา เพื่อให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้คำปรึกษารายบุคคล และเป็นกลุ่มแก่นักเรียน ผู้ปกครอง (โรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่/กลาง/เล็ก) - มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนจากการบันทึกการให้คำปรึกษา (โรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่) 	<p>2.3 บริการให้คำปรึกษา</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล เพื่อจัดให้นักเรียนได้รับความช่วยเหลือแก้ไข หรือมีการฝึกฝนให้มีประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่กรณี</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดหาทุนการศึกษา เลือกวิชาเรียน จัดหางานให้ทำระหว่างปิดภาคเรียน (โรงเรียนขยายโอกาส ขนาดใหญ่/กลาง/เล็ก) - จัดกลุ่มสนใจ สอนซ่อมเสริม (โรงเรียนขยายโอกาส ขนาดกลาง) - จัดหาโควตาศึกษาต่อ (โรงเรียนขยายโอกาส ขนาดใหญ่) 	<p>2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>2.5 บริการติดตามและประเมินผล เพื่อติดตามผลงานแต่ละด้าน และพัฒนาการของนักเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสัมภาษณ์ สอบถาม จดหมายติดต่อนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ (โรงเรียนขยายโอกาส ขนาดเล็ก) - มีการประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการแนะแนว จากการประเมินผลนักเรียน (โรงเรียนขยายโอกาส ขนาดใหญ่/กลาง) 	<p>2.5 บริการติดตาม และประเมินผล</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กันยายน 2542

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถาม รอบที่ 2

เรียน .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามรอบที่ 2 จำนวน 1 ชุด

ตามที่ท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 เกี่ยวกับการศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟายแล้วนั้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงและในครั้งนี้อาจจำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์จากท่านอีกครั้ง เพื่อตอบแบบสอบถาม รอบที่ 2 ในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนวลอนงค์ วงษ์เพ็ชร)

นิสิตปริญญาโท เอกจิตวิทยาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามรอบที่ 2

การศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

แบบสอบถามในรอบที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จากรอบที่ 1 โดยพยายามที่จะรักษาข้อความและใจความสำคัญของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียน และครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้มากที่สุด

จุดมุ่งหมายในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 นี้ เพื่อให้ท่านได้พิจารณาข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ การบริหารงานแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว แล้วพิจารณาอย่างละเอียดเกี่ยวกับความเหมาะสมของลักษณะดังกล่าว

เพื่อความเที่ยงตรงของการวิจัยช่วงระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ควรเป็นระยะเวลาไม่ห่างกันมากนัก ดังนั้นจึงขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ภายใน 1 สัปดาห์

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการบริหารงานและการจัดบริการแนะแนว ที่เหมาะสมในสภาพปัจจุบัน โดยมีวิธีการดังนี้

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องค่าความเหมาะสมที่ตรงกับความเห็นของท่านตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	ไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนวลอนงค์ วงษ์เพชร)

นิสิตปริญญาโท เอกจิตวิทยาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน															ให้เหตุผล เฉพาะข้อที่ ขอข้อที่ ขอข้อที่ ระหว่าง ข้อที่
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก					
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
1.4	ศึกษาคูณจากสื่อ เอกสาร วิดีทัศน์ สไลด์ รวมทั้งศึกษาคูณ การจัดการและแนวปฏิบัติ เป็นระบบในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ กลับมา จัดการสัมมนาเพื่อศึกษารูปแบบการจัดทำ ระบบข้อมูลอย่างเป็นระบบให้เหมาะสมกับ สภาพของโรงเรียน และนักเรียนต่อไป																
1.5	จัดการอบรมแก่ผู้บริหารโรงเรียนตลอดจน บุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนวเพื่อพัฒนา ความรู้ความสามารถในการจัดการแนะแนว ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับงานแนะ แนวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง																
1.6	คณะกรรมการแนะแนวควรแบ่งกลุ่มคณะ ทำงานในแต่ละฝ่ายในบริการต่าง ๆ ให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน																
2.	ด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว																
2.1	กำหนดวัตถุประสงค์การจัดโครงการแนะแนว ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน																
2.2	คณะกรรมการจัดทำแผนงานแนะแนวตลอดปี และ แผนงานนั้นต้องสอดคล้องกับแผนงานของ โรงเรียน																
2.3	จัดทำโครงการแนะแนวทุกปีการศึกษา																
2.4	จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานแนะแนวให้สอดคล้อง กับปฏิทินการปฏิบัติงานของโรงเรียน																
2.5	จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนไว้ในปฏิทิน การปฏิบัติงานประจำปี																
2.6	คณะกรรมการแนะแนวเสนอโครงการเยี่ยมบ้าน นักเรียนต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา																
2.7	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวในแต่ละ โครงการ																
2.8	จัดสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน เพื่อให้การจัด บริการแนะแนวสนองตอบความต้องการของ นักเรียน																
2.9	วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน เพื่อให้การช่วย เหลือดูแลนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการ เรียน สุขภาพ พฤติกรรมนักเรียน																

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน															ให้เหตุผล เฉพาะข้อที่ ตอบข้อเอก ขอแบบพิสัย ระหว่าง ทอโต้
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก					
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
3.8	ห้องแนะแนวควรตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมเป็นสัดส่วนกว้างขวาง ตกแต่งเหมาะสมกับการให้บริการปราศจากเสียงรบกวน																
3.9	หัวหน้างานแนะแนวควรจัดทำโครงการ และเสนอการใช้งบประมาณของฝ่ายแนะแนวต่อผู้บริหารโรงเรียนทุกปีการศึกษา																
3.10	การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการบันทึกข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เก็บภาพถ่ายในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่งานแนะแนวต่อไป																
3.11	สรุปผลการจัดกิจกรรมโครงการแนะแนวประจำภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษา พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานแนะแนวอย่างต่อเนื่องในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับข้อเสนอแนะจากฝ่ายต่าง ๆ																
4.	ด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนว																
4.1	ผู้บริหารควรเล็งเห็นความสำคัญในการจัดบริการแนะแนว ควรให้ความสนใจในการซักถาม พูดคุย กับครูแนะแนวและร่วมกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ของงานแนะแนว																
4.2	ผู้บริหารควรใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนว																
4.3	ผู้บริหารควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว หรือหัวหน้างานแนะแนวร่วมทำการนิเทศภายในแต่ละบริการ โดยใช้เครื่องมือนิเทศติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนวร่วมกับฝ่ายบริหาร																
4.4	ผู้บริหารควรให้บริการด้านปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เช่น จัดสรรเงินงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็น และสถานที่เหมาะสมกับการดำเนินงานแนะแนว																

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน												ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ คบบอยู่เอก ขอเขตพิสัย ระหว่าง กอไต้		
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก				
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม				
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
	4.5 ผู้บริหาร คณะกรรมการแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว ควรทำงานโดยการประสานงานกันในแต่ละคณะทำงาน รวมถึงร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น															
	4.6 ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ชมเชย และประชาสัมพันธ์ผลงานให้เป็นที่ปรากฏ															
	4.7 มีการกำกับดูแลและติดตามงานแนะแนวอย่างเป็นระบบและมีระยะเวลากำหนดอย่างชัดเจน															
	4.8 คณะกรรมการแนะแนวสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน การนี้เทศติดตาม กำกับดูแลงานแนะแนวให้ผู้บริหารทราบ															
5.	<u>ด้านการประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</u>															
	5.1 คณะกรรมการแนะแนวแต่ละบริการมีการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน ควรตระหนักในการประเมินผลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ ใส่ใจความรู้สึกนึกคิดและปัญหาหายกรที่มีแตกต่างกันของนักเรียนเป็นสำคัญ															
	5.2 ผู้ประเมินผลในงานแนะแนวควรเป็นผู้บริหารโรงเรียนครูแนะแนว บุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนว รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน															
	5.3 การประเมินผลงานแนะแนวควรมีการประเมินผลแบบกว้างหน้า และแบบรวมสรุป เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนพัฒนางานแนะแนวในภาคเรียนและปีการศึกษาหน้าต่อไป															
	5.4 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลงานแนะแนว เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานแนะแนวต่อไป															
	5.5 คณะกรรมการแนะแนวสรุปผลและรายงานผลให้ผู้ ฝ่ายบริหารทราบถึงผลการดำเนินงาน															

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน															ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ขอขอยกข้อข้อนี้ ระหว่าง คอโธล์
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก					
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
2.9	ให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ที่เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพโดยข้อมูลข่าวสารต้องเชื่อถือได้ มีความเที่ยงตรงของข้อมูล และมีประโยชน์แก่นักเรียน																
2.10	มีการประชาสัมพันธ์บริการสนเทศให้นักเรียนทราบ และมาใช้บริการได้อย่างทั่วถึง จัดอย่างต่อเนื่องและบันทึกผลอย่างเป็นระบบ																
2.11	มีสถานที่ บริเวณ มุมหรือห้องบริการข่าวสาร ด้านการศึกษา อาชีพและบุคลิกภาพ																
2.12	วางแผนการให้บริการสนเทศตลอดปีการศึกษา โดยจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน																
2.13	ประชุมปฏิบัติการปรับปรุงวิธีการจัดบริการสนเทศ																
2.14	ประเมินผลการจัดบริการสนเทศ มีการรายงานผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่อไป																
3.	ด้านบริการให้คำปรึกษา																
3.1	ครูที่บริการให้คำปรึกษาควรเข้าใจเทคนิคและทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนอย่างแท้จริง																
3.2	ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าใจว่า การให้คำปรึกษาจัดให้สำหรับนักเรียนทุกคนไม่ใช่เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้น																
3.3	จัดบรรยากาศของสถานที่บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้มาใช้บริการ ให้รู้สึกอบอุ่น สบายใจ และมาใช้บริการอีก																
3.4	กำหนดตารางเวลาในการให้คำปรึกษานักเรียนไว้อย่างแน่นอน																
3.5	จัดหาระบบการได้หมาย เพื่อให้นักเรียนเขียนนัดหมายการขอพบครูแนะแนว																
3.6	บันทึกการให้คำปรึกษาหลังจากให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกคน																
3.7	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน																
3.8	นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูล และแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่จะขอคำปรึกษา																

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน															ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ตอบอยู่นอกขอบเขตพิสัยระหว่างข้อใดก็ได้
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก					
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
5.7	มีการติดตามผลนักเรียนที่ออกกลางคันเกี่ยวกับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ																
5.8	สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการที่จะให้ฝ่ายแนะแนวที่นักเรียนคาดหวังว่าจะได้รับการบริการจากฝ่ายแนะแนว																
5.9	การติดตามและประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทุกบริการ																
5.10	รวบรวมบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สรุปผลและประเมินผลการดำเนินงานการจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นปัจจุบันมีระบบเป็นรูปธรรม สะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์																
5.11	มีการนำผลการประเมินการจัดบริการแนะแนวไปวางแผนและดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการพัฒนางานแนะแนวในปีการศึกษาต่อไป																

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอบขอมุ่เคราะห์ ในการตอบแบบสอบถาม รอบที่ 3

เรียน .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามรอบที่ 3 จำนวน 1 ชุด

ตามที่ท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 และรอบที่ 2
เกี่ยวกับการศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสการศึกษา สังกัดสำนัก
งานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟายแล้วนั้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงและในครั้งนี้อจำเป็นต้องขอขอมุ่เคราะห์
จากท่านอีกครั้ง เพื่อตอบแบบสอบถาม รอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้าย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนวลอนงค์ วงษ์เพ็ชร)

นิสิตปริญญาโท เอกจิตวิทยาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามรอบที่ 3

การศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้ายของการวิจัย ผู้วิจัยได้แสดงความสอดคล้องของแต่ละข้อกระทงจากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียน และครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 โดยระบุค่ามัชฌิมฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ และยังได้ระบุคะแนนการตอบของท่านในรอบที่ 2 ด้วย

- * หมายถึง ค่ามัชฌิมฐาน (แสดงถึงมีค่าความเหมาะสมมากและความเหมาะสมน้อย)
- หมายถึง ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (แสดงถึงมีความสอดคล้องกันและไม่มีมีความสอดคล้องกัน)
- △ หมายถึง ตำแหน่งคำตอบเดิมของท่านในแบบสอบถามรอบที่ 2

จุดมุ่งหมายของการตอบแบบสอบถามรอบนี้ เพื่อให้จะให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 ได้ทบทวนคำตอบของท่าน โดยอาจเปลี่ยนแปลงคำตอบได้ดังต่อไปนี้

- หากท่านต้องการยืนยันคำตอบเดิม (คำตอบในรอบที่ 2) โดยไม่ต้องทำให้มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ขอความกรุณาท่านส่งแบบสอบถามกลับให้ผู้วิจัยได้ทันที

- หากข้อใดมีการเปลี่ยนแปลงคำตอบ กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนใหม่ โดยพิจารณาความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 และจัดอันดับของรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามน้ำหนักของคะแนนที่ท่านคิดว่ามีค่าความเหมาะสม ลงในช่องว่างตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	ไม่เหมาะสม

- หากคำตอบของท่านครั้งล่าสุดข้อใดมิได้อยู่ในขอบเขตของพิสัยระหว่างควอไทล์ กรุณาให้เหตุผลเฉพาะข้อที่อยู่นอกขอบเขตของพิสัยระหว่างควอไทล์เท่านั้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามรอบสุดท้ายนี้ เพื่อความเที่ยงตรงของการวิจัย ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ภายใน 1 สัปดาห์ ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวนวลอนงค์ วงษ์เพชร)

ตอนที่ 1

การบริหารงานแนะแนว

การบริหารงานแนะแนว หมายถึง ลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ซึ่งหากขาดขั้นตอนหนึ่งจะทำให้การบริหารงานแนะแนวขาดประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย การจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว การวางแผนการจัดงานแนะแนว การดำเนินงานแนะแนว การนิเทศ ติดตามและกำกับดูแลงานแนะแนว การประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน															ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ตอบผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างข้อใดก็ได้			
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก								
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม								
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1						
1.	<u>ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว</u>																			
	1.1 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว โดยคณะกรรมการแนะแนวนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานแนะแนวต่อฝ่ายบริหาร เมื่อได้รับความเห็นชอบให้นำเสนอต่อบุคลากรในโรงเรียน พร้อมทั้งให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมอภิปรายรูปแบบโครงการแนะแนวก่อนนำไปใช้	┌	*				┌	*				┌	*							
	1.2 ผู้บริหารและบุคลากรควรให้ความสนใจในการให้บริการแนะแนวสอดคล้องกับสภาวะปัญหาในปัจจุบันของโรงเรียน	┌	*				┌	*				┌	*							
	1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตลอดจนสภาพปัญหาในโรงเรียนโดยดูจากข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	┌	*				┌	*				┌	*							
	1.3.1 ผลการประเมินต่าง ๆ ของนักเรียน	┌	*				┌	*				┌	*							
	1.3.2 ผลการดำเนินงานโครงการในปีที่ผ่านมา	┌	*				┌	*				┌	*							
	1.3.3 บุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน	┌	*				┌	*				┌	*							
	1.3.4 ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในเรื่องการศึกษา แหล่งอาชีพ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน	┌	*				┌	*				┌	*							
	1.3.5 นโยบายของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	┌	*				┌	*				┌	*							

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน									ให้เหตุผล เฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอก ขอบเขตข้อ ระหว่าง กาอ์ไต้				
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก			
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม			
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.10	คณะกรรมการร่วมกันวางแผนกำหนดโครงการและแนวที่จะปฏิบัติในภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษา	☐*					☐*				☐*				
2.11	กำหนดข้อตกลงและแนวปฏิบัติให้ชัดเจนในแต่ละบริการ	☐*					☐*				☐*				
2.12	จัดหน่วยประชาสัมพันธ์สำนักงานและแนวของโรงเรียนโดยหน่วยประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยคณะกรรมการและหัวหน้าสายชั้น ครูอาจารย์ และตัวแทนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น	☐*					☐*				☐*				
2.13	จัดประชาสัมพันธ์ทั้งงานและแนวทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน	☐*					☐*				☐*				
2.14	จัดระบบการประชาสัมพันธ์งานและแนวไว้หลาย ๆ รูปแบบ เช่น การกระจายเสียงทั้งในโรงเรียน และในชุมชน การติดป้ายโฆษณา และการแจกเอกสาร	☐*					☐*				☐*				
3	<u>ด้านการดำเนินงานและแนว</u>														
3.1	ผู้บริหารโรงเรียนควรประชุมร่วมกับคณะกรรมการและแนวในการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูในโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานและแนวอย่างชัดเจน เพื่อให้งานและแนวบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้	☐*					☐*				☐*				
3.2	กิจกรรมที่จัดให้บริการและแนวควรครอบคลุมงานและแนว ด้านการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ	☐*					☐*				☐*				
3.3	คณะกรรมการแต่ละบริการจัดกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานให้ชัดเจน	☐*					☐*				☐*				
3.4	คณะกรรมการแต่ละบริการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	☐*					☐*				☐*				
3.5	กำหนดขั้นตอนรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน	☐*					☐*				☐*				
3.6	ครูและแนวควรมีการติดต่อประสานกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดเวลา เช่น การขอคำปรึกษาในการจัดทำโครงการ การเสนอโครงการ และการรายงานผลและการติดตามผลการดำเนินงาน	☐*					☐*				☐*				
3.7	ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้แก่ฝ่ายและแนวให้เพียงพอ	☐*					☐*				☐*				

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน									ให้เหตุผล เฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอก ขอบเขตพิสัย ระหว่าง ถ้อยคำ				
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก			
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม			
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.8	ห้องแนะแนวควรตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมเป็น สัดส่วนกว้างขวาง ตกแต่งเหมาะสมกับการให้ บริการปราศจากเสียงรบกวน	*					*				*				
3.9	หัวหน้างานแนะแนวควรจัดทำโครงการ และ เสนอการใช้งบประมาณของฝ่ายแนะแนวต่อ ผู้บริหารโรงเรียนทุกปีการศึกษา	*					*				*				
3.10	การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการบันทึกข้อมูล ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เก็บภาพถ่ายในการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่ ผลงานแนะแนวต่อไป	*					*				*				
3.11	สรุปผลการจัดกิจกรรมโครงการแนะแนว ประจำภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษา พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานแนะแนว อย่างต่อเนื่องในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และ ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับข้อเสนอแนะ จากฝ่ายต่าง ๆ	*					*				*				
4	ด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแล งานแนะแนว														
4.1	ผู้บริหารควรเล็งเห็นความสำคัญในการจัด บริการแนะแนว ควรให้ความสนใจในการซัก ถาม พูดคุย กับครูแนะแนวและร่วมกิจกรรมใน โครงการต่าง ๆ ของงานแนะแนว	*					*				*				
4.2	ผู้บริหารควรใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตาม และ กำกับดูแลการดำเนินงานแนะแนว	*					*				*				
4.3	ผู้บริหารควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะ แนว หรือหัวหน้างานแนะแนวร่วมทำการ นิเทศภายในแต่ละบริการ โดยใช้เครื่องมือ นิเทศติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงาน แนะแนวร่วมกับฝ่ายบริหาร	*					*				*				
4.4	ผู้บริหารควรให้บริการด้านปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เช่น จัดสรรเงินงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็น และสถานที่เหมาะสมกับการ ดำเนินงานแนะแนว	*					*				*				

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน															ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ตอบอยู่นอกขอบเขตพิสัยระหว่างข้อที่					
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก										
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม										
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1								
4.5	ผู้บริหาร คณะกรรมการแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว ควรทำงานโดยการประสานงานกันในแต่ละคณะทำงาน รวมถึงร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น						*															
4.6	ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ชมเชย และประชาสัมพันธ์ผลงานให้เป็นที่ปรากฏ						*															
4.7	มีการกำกับดูแลและติดตามงานแนะแนวอย่างเป็นระบบและมีระยะเวลากำหนดอย่างชัดเจน						*															
4.8	คณะกรรมการแนะแนวสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน การนิเทศติดตาม กำกับดูแลงานแนะแนวให้ผู้บริหารทราบ						*															
5	ด้านการประเมินผลและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง																					
5.1	คณะกรรมการแนะแนวแต่ละบริการมีการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน ควรตระหนักในการประเมินผลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ ใส่ใจความรู้สึกนึกคิดและปัญหารายการที่แตกต่างกันของนักเรียนเป็นสำคัญ						*															
5.2	ผู้ประเมินผลในงานแนะแนวควรเป็นผู้บริหารโรงเรียนครูแนะแนว บุคลากรที่เกี่ยวข้องงานแนะแนว รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน						*															
5.3	การประเมินผลงานแนะแนวควรมีการประเมินผลแบบก้าวหน้า และแบบรวมสรุป เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนพัฒนางานแนะแนวในภาคเรียนและปีการศึกษาหน้าต่อไป						*															
5.4	ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลงานแนะแนว เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานแนะแนวต่อไป						*															
5.5	คณะกรรมการแนะแนวสรุปผลและรายงานผลให้ฝ่ายบริหารทราบถึงผลการดำเนินงาน						*															

ตอนที่ 2
การจัดบริการแนะแนว

การจัดบริการแนะแนว หมายถึง บริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง สามารถตัดสินใจได้อย่างฉลาดและเหมาะสม สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ เป็นอย่างดี

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน															ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ลบบอกผู้ ของเขตพิสัย ระหว่าง ท้าวไกล
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก					
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
1.	ด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล																
	1.1 สร้างเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน เช่น แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบบันทึกข้อมูลต่าง ๆ	☒	*									☒	*				
	1.2 ศึกษาและรวบรวมแบบทดสอบหรือแบบสอบถามจากที่ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน	☒	*									☒	*				
	1.3 ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเพื่อการรวบรวมข้อมูล เพื่อครูอาจารย์ได้ใช้แบบสอบถามและเครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง	☒	*									☒	*				
	1.4 จัดทำคู่มือประกอบในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	☒	*									☒	*				
	1.5 ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทางจิตวิทยา ในการรวบรวมข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน	☒	*									☒	*				
	1.6 มีการรวบรวม สืบหาข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ช่วยให้ทราบความต้องการและปัญหาของนักเรียนโรงเรียน และชุมชน	☒	*									☒	*				
	1.7 มีการเก็บบันทึกข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อสะดวกในการค้นหา	☒	*									☒	*				
	1.8 นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนให้มากที่สุด	☒	*									☒	*				
	1.9 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น	☒	*									☒	*				
	1.10 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามแผนปฏิบัติงาน	☒	*									☒	*				

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน															ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ตอบอยู่นอกวงเล็บที่เขียนระหว่างวงเล็บ
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.11	ครูแนะแนวศึกษาข้อมูลของนักเรียนแต่ละคน เพื่อจะได้รู้จักนักเรียนมากยิ่งขึ้น	☐*					☐*					☐*					
1.12	ประชุมปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน	☐*					☐*					☐*					
1.13	ประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ	☐*					☐*					☐*					
2	ด้านบริการสนเทศ																
2.1	จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพและการพัฒนามุขลิกภาพและข้อมูลอื่น ๆ ที่ทันสมัยมีประโยชน์แก่นักเรียนจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ	☐*					☐*					☐*					
2.2	นำข้อมูลที่รวบรวมได้เสนอแก่นักเรียนโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ อภิปราย สไลด์ วีดีโอ เทป จุลสาร แผ่นพับ ฯลฯ	☐*					☐*					☐*					
2.3	มีการศึกษาสำรวจข้อมูลเพื่อให้บริการสนเทศตรงตามความต้องการและจัดเป็นแฟ้มหรือบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อสะดวกต่อการใช้ประโยชน์	☐*					☐*					☐*					
2.4	จัดตั้งศูนย์บริการสนเทศระหว่างโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้และสื่อต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการบริการด้านสนเทศกลุ่มโรงเรียนชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	☐*					☐*					☐*					
2.5	บุคลากรที่เป็นคณะกรรมการแนะแนวควรจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสารนักเรียนต้องเรียนรู้ในการค้นหาข้อมูลข่าวสารเช่นกัน	☐*					☐*					☐*					
2.6	วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำระบบข้อมูลนำไปใช้ในการวางแผนการจัดบริการสนเทศ	☐*					☐*					☐*					
2.7	จัดบริการสนเทศในเนื้อหา กระบวนการและวิธีการที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน	☐*					☐*					☐*					
2.8	ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีความจำเป็นต่อการตัดสินใจและการพัฒนาของนักเรียนด้านการศึกษา อาชีพการพัฒนาบุคลิกภาพ	☐*					☐*					☐*					

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน												ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ คอมยูนอก ของเขตพื้นที่ ระทาง กอไต้		
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก				
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม				
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
2.9	ให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ที่เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพโดยข้อมูลข่าวสารต้องเชื่อถือได้ มีความเที่ยงตรงของข้อมูล และมีประโยชน์แก่นักเรียน															
2.10	มีการประชาสัมพันธ์บริการสนเทศให้โรงเรียนทราบ และมาใช้บริการได้อย่างทั่วถึง จัดอย่างต่อเนื่องและบันทึกผลอย่างเป็นระบบ															
2.11	มีสถานที่ บริเวณ มุมหรือห้องบริการข่าวสาร ด้านการศึกษา อาชีพและบุคลิกภาพ															
2.12	วางแผนการให้บริการสนเทศตลอดปีการศึกษา โดยจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน															
2.13	ประชุมปฏิบัติกรปรับปรุงวิธีการจัดบริการสนเทศ															
2.14	ประเมินผลการจัดบริการสนเทศ มีการรายงานผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่อไป															
3	ด้านบริการให้คำปรึกษา															
3.1	ครูที่บริการให้คำปรึกษาควรเข้าใจเทคนิคและทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนอย่างแท้จริง															
3.2	ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าใจว่า การให้คำปรึกษาจัดไว้สำหรับนักเรียนทุกคนไม่ใช่เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้น															
3.3	จัดบรรยากาศของสถานบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้มาใช้บริการ ให้รู้สึกอบอุ่น สบายใจ และมาใช้บริการอีก															
3.4	กำหนดตารางเวลาในการให้คำปรึกษานักเรียนไว้อย่างแน่นอน															
3.5	จัดทำระบบการนัดหมาย เพื่อให้นักเรียนเขียนนัดหมายการขอพบครูแนะแนว															
3.6	บันทึกการให้คำปรึกษาหลังจากให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกคน															
3.7	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน															
3.8	นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูล และประเมินผลผลงานนักเรียน เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่จะขอคำปรึกษา															

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน									ให้เหตุผล เฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอก ขอบเขตที่จัด ระหว่าง ทอไรด์						
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก					
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					
5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
3.9	มีการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนั้น	█*					█*				█*						
3.10	ศึกษารวบรวมและบันทึกข้อมูลของนักเรียนที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันเพื่อให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม	█*					█*				█*						
3.11	บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของนักเรียนที่ต้องการช่วยเหลือแก้ปัญหาบุตรหลานของตน	█*					█*				█*						
3.12	มีหลักฐานผลการติดตามเพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียน	█*					█*				█*						
3.13	เก็บรักษาข้อมูลนักเรียนให้เป็นความลับโดยจะเปิดเผยตามความเหมาะสมและความจำเป็นเฉพาะที่ได้รับอนุญาตจากนักเรียนเท่านั้น	█*					█*				█*						
3.14	ประสานงานและส่งต่อนักเรียน พบผู้เชี่ยวชาญในกรณีที่พบปัญหาที่อยู่เหนือความสามารถของครูแนะแนว	█*					█*				█*						
3.15	ติดตามประเมินผล และรายงานผลการให้บริการคำปรึกษา การติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ในรูปของการบันทึก ข้อมูลทางสถิติ	█*					█*				█*						
4	ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล																
4.1	รวบรวมสำรวจความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ความต้องการของนักเรียนในเรื่องความสนใจความต้องการนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การหารายได้ระหว่างเรียน การทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา	█*					█*				█*						
4.2	หน่วยบริการจัดเตรียมข้อมูล ข่าวสาร สื่อต่าง ๆ ที่เพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียน วิชาที่เรียน อาชีพที่ต้องการหารายได้ระหว่างเรียน และอาชีพที่นักเรียนต้องการจะไปประกอบอาชีพในอนาคต	█*					█*				█*						
4.3	ส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการหารายได้ระหว่างเรียน	█*					█*				█*						
4.4	ร่วมมือกับฝ่ายวิชาการในการช่วยเหลือนักเรียนเลือกวิชาเรียนแผนการเรียนให้ตรงต่อความถนัด ความต้องการของนักเรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมในปัจจุบัน	█*					█*				█*						

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดโรงเรียน															ให้เหตุผล เฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอก ขอบเขตที่สืบ ระหว่าง ทอไทร์
		ขนาดใหญ่					ขนาดกลาง					ขนาดเล็ก					
		ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					ค่าความเหมาะสม					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.7	มีการติดตามผลนักเรียนที่ออกกลางคันเกี่ยวกับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ	☐*															
5.8	สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการที่จะให้ฝ่ายแนะแนวที่นักเรียนคาดหวังว่าจะได้รับการบริการจากฝ่ายแนะแนว	☐*															
5.9	การติดตามและประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทุกบริการ	☐*															
5.10	รวบรวมบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สรุปผลและประเมินผลการดำเนินงานการจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นปัจจุบันมีระบบเป็นรูปธรรม สะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์	☐*															
5.11	มีการนำผลการประเมินการจัดบริการแนะแนวไปวางแผนและดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการพัฒนางานแนะแนวในปีการศึกษาต่อไป	☐*															

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน

ภาคผนวก ข

1. ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม รอบที่ 2
2. ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม รอบที่ 3

ตาราง 54 แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2
 ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อที่	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.1	4.794	5.147 – 4.333	0.814
1.2	4.868	5.184 – 4.553	0.631
1.3.1	4.868	5.184 – 4.553	0.631
1.3.2	4.868	5.184 – 4.553	0.631
1.3.3	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.3.4	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.3.5	4.750	5.125 – 4.100	1.025
1.4	4.643	5.071 – 3.929	1.142
1.5	4.700	5.100 – 4.000	1.100
1.6	4.700	5.100 – 4.000	1.100
2.1	4.929	5.214 – 4.643	0.571
2.2	4.929	5.214 – 4.643	0.571
2.3	4.955	5.227 – 4.682	0.545
2.4	4.868	5.184 – 4.553	0.631
2.5	4.643	5.071 – 3.700	1.371
2.6	4.500	5.000 – 3.300	1.700
2.7	4.500	5.000 – 3.500	1.500
2.8	4.929	5.214 – 4.643	0.571
2.9	4.900	5.200 – 4.600	0.600
2.10	4.900	5.200 – 4.600	0.600
2.11	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.12	4.750	5.125 – 3.833	1.292
2.13	4.794	5.147 – 4.250	0.897
2.14	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.1	4.900	5.200 – 4.600	0.600
3.2	4.929	5.214 – 4.643	0.571

ตาราง 54 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.3	4.794	5.147 – 4.250	0.897
3.4	4.868	5.184 – 4.553	0.631
3.5	4.868	5.184 – 4.553	0.631
3.6	4.750	5.125 – 4.167	0.958
3.7	4.900	5.200 – 4.600	0.600
3.8	4.794	5.147 – 4.300	0.847
3.9	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.10	4.794	5.147 – 4.333	0.814
3.11	4.794	5.147 – 4.250	0.897
4.1	4.868	5.184 – 4.553	0.631
4.2	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.3	4.868	5.184 – 4.553	0.631
4.4	4.900	5.200 – 4.600	0.600
4.5	4.900	5.200 – 4.600	0.600
4.6	4.900	5.200 – 4.600	0.600
4.7	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.8	4.900	5.200 – 4.600	0.600
5.1	4.900	5.200 – 4.600	0.600
5.2	4.900	5.200 – 4.600	0.600
5.3	4.900	5.200 – 4.600	0.600
5.4	4.900	5.200 – 4.600	0.600
5.5	4.868	5.184 – 4.553	0.631
1.1	4.868	5.184 – 4.553	0.631
1.2	4.868	5.184 – 4.553	0.631
1.3	4.900	5.200 – 4.600	0.600
1.4	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.5	4.833	5.167 – 4.500	0.677
1.6	4.929	5.214 – 4.643	0.571
1.7	4.794	5.147 – 4.300	0.847

ตาราง 54 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.8	4.900	5.200 – 4.600	0.600
1.9	4.868	5.184 – 4.553	0.631
1.10	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.11	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.12	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.13	4.868	5.184 – 4.553	0.631
2.1	4.794	5.147 – 4.333	0.814
2.2	4.868	5.184 – 4.553	0.631
2.3	4.900	5.200 – 4.600	0.600
2.4	4.794	5.147 – 4.250	0.897
2.5	4.868	5.184 – 4.553	0.631
2.6	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.7	4.868	5.184 – 4.553	0.631
2.8	4.900	5.200 – 4.600	0.600
2.9	4.929	5.214 – 4.643	0.571
2.10	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.11	4.794	5.147 – 4.333	0.814
2.12	4.868	5.184 – 4.553	0.631
2.13	4.750	5.125 – 4.214	0.911
2.14	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.1	4.929	5.214 – 4.643	0.571
3.2	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.3	4.868	5.184 – 4.553	0.631
3.4	4.700	5.100 – 4.000	1.100
3.5	4.794	5.147 – 4.250	0.897
3.6	4.868	5.184 – 4.553	0.631
3.7	4.900	5.200 – 4.600	0.600
3.8	4.833	5.167 – 4.500	0.667

ตาราง 54 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.9	4.900	5.200 – 4.600	0.600
3.10	4.750	5.125 – 4.167	0.958
3.11	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.12	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.13	4.868	5.184 – 4.553	0.631
3.14	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.15	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.1	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.2	4.868	5.184 – 4.553	0.631
4.3	4.868	5.184 – 4.553	0.631
4.4	4.900	5.200 – 4.600	0.600
4.5	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.6	4.794	5.147 – 4.300	0.847
4.7	4.868	5.184 – 4.553	0.631
4.8	4.900	5.200 – 4.600	0.600
4.9	4.794	5.147 – 4.300	0.847
4.10	4.750	5.125 – 4.100	1.025
4.11	4.794	5.147 – 4.441	0.706
5.1	4.794	5.147 – 4.441	0.706
5.2	4.794	5.147 – 4.167	0.980
5.3	4.750	5.125 – 4.167	0.958
5.4	4.700	5.100 – 4.000	1.100
5.5	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.6	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.7	4.794	5.147 – 4.300	0.847
5.8	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.9	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.10	4.794	5.147 – 4.250	0.897
5.11	4.868	5.184 – 4.553	0.631

ตาราง 55 แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2
ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง

ข้อที่	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.1	4.300	4.900 – 3.700	1.200
1.2	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.3.1	4.577	5.038 – 3.944	1.094
1.3.2	4.577	5.038 – 3.875	1.163
1.3.3	4.700	5.100 – 3.900	1.200
1.3.4	4.700	5.100 – 3.500	1.600
1.3.5	4.577	5.038 – 3.500	1.538
1.4	4.357	4.955 – 3.500	1.455
1.5	4.643	5.071 – 3.700	1.371
1.6	4.577	5.038 – 3.500	1.538
2.1	4.750	5.125 – 4.100	1.025
2.2	4.643	5.071 – 4.100	0.971
2.3	4.750	5.125 – 4.250	0.875
2.4	4.643	5.071 – 3.929	1.142
2.5	4.167	4.900 – 3.100	1.800
2.6	3.833	4.750 – 2.700	2.050
2.7	3.500	4.500 – 2.643	1.857
2.8	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.9	4.794	5.147 – 4.250	0.897
2.10	4.700	5.100 – 3.750	1.350
2.11	4.700	5.100 – 3.333	1.767
2.12	4.214	4.900 – 3.250	1.650
2.13	4.500	5.000 – 3.500	1.500
2.14	4.577	5.038 – 3.786	1.252
3.1	4.750	5.125 – 3.833	1.292
3.2	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.3	4.643	5.071 – 3.700	1.371

ตาราง 55 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยม	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.4	4.577	5.038 – 3.786	1.252
3.5	4.700	5.100 – 4.000	1.100
3.6	4.577	5.038 – 3.786	1.252
3.7	4.750	5.125 – 3.833	1.292
3.8	4.375	4.955 – 3.625	1.329
3.9	4.700	5.100 – 4.000	1.100
3.10	4.643	5.071 – 3.929	1.142
3.11	4.577	5.038 – 3.667	1.371
4.1	4.700	5.100 – 4.000	1.100
4.2	4.577	5.038 – 3.500	1.538
4.3	4.643	5.071 – 3.214	1.857
4.4	4.750	5.125 – 3.833	1.292
4.5	4.700	5.100 – 4.000	1.100
4.6	4.750	5.125 – 4.100	1.025
4.7	4.643	5.071 – 3.833	1.238
4.8	4.643	5.071 – 3.929	1.142
5.1	4.714	5.143 – 3.700	1.443
5.2	4.794	5.147 – 4.167	0.980
5.3	4.794	5.147 – 4.167	0.980
5.4	4.794	5.147 – 4.000	1.147
5.5	4.700	5.100 – 3.750	1.350
1.1	4.794	5.147 – 4.333	0.814
1.2	4.750	5.125 – 4.214	0.911
1.3	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.4	4.577	5.038 – 3.500	1.538
1.5	4.577	5.038 – 3.500	1.538
1.6	4.794	5.147 – 4.333	0.814
1.7	4.300	4.955 – 3.000	1.955
1.8	4.700	5.100 – 3.900	1.200

ตาราง 55 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.9	4.577	5.038 – 3.500	1.538
1.10	4.700	5.100 – 3.750	1.350
1.11	4.794	5.147 – 4.167	0.980
1.12	4.643	5.071 – 3.300	1.771
1.13	4.750	5.125 – 3.333	1.792
2.1	4.577	5.038 – 3.875	1.163
2.2	4.700	5.100 – 3.900	1.200
2.3	4.500	5.000 – 3.643	1.357
2.4	4.643	5.071 – 3.500	1.571
2.5	4.750	5.125 – 4.100	1.025
2.6	4.643	5.071 – 3.250	1.821
2.7	4.700	5.100 – 3.500	1.600
2.8	4.794	5.147 – 4.000	1.147
2.9	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.10	4.750	5.125 – 3.833	1.292
2.11	4.577	5.038 – 3.667	1.371
2.12	4.700	5.100 – 3.750	1.350
2.13	4.214	4.900 – 3.300	1.600
2.14	4.577	5.038 – 3.500	1.538
3.1	4.794	5.147 – 4.250	0.897
3.2	4.794	5.147 – 4.300	0.847
3.3	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.4	4.167	4.900 – 3.100	1.800
3.5	4.577	5.038 – 3.300	1.738
3.6	4.643	5.071 – 3.700	1.371
3.7	4.700	5.100 – 4.071	1.029
3.8	4.577	5.038 – 3.500	1.538
3.9	4.794	5.147 – 4.000	1.147
3.10	4.700	5.100 – 3.900	1.200

ตาราง 55 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.11	4.577	5.038 - 3.667	1.371
3.12	4.577	5.038 - 3.667	1.371
3.13	4.929	5.214 - 4.643	0.571
3.14	4.750	5.125 - 4.100	1.025
3.15	4.700	5.100 - 3.900	1.200
4.1	4.577	5.038 - 3.875	1.163
4.2	4.750	5.125 - 4.000	1.125
4.3	4.750	5.125 - 4.000	1.125
4.4	4.794	5.147 - 4.167	0.980
4.5	4.643	5.071 - 4.056	1.015
4.6	4.643	5.071 - 3.833	1.238
4.7	4.750	5.125 - 4.000	1.125
4.8	4.750	5.125 - 4.100	1.025
4.9	4.750	5.125 - 3.833	1.292
4.10	4.643	5.071 - 3.300	1.771
4.11	4.700	5.100 - 3.500	1.600
5.1	4.700	5.100 - 3.333	1.767
5.2	4.700	5.100 - 3.357	1.743
5.3	4.700	5.100 - 3.500	1.600
5.4	4.577	5.038 - 3.300	1.738
5.5	4.700	5.100 - 3.750	1.350
5.6	4.643	5.071 - 3.500	1.571
5.7	4.500	5.000 - 3.500	1.500
5.8	4.643	5.071 - 3.833	1.238
5.9	4.750	5.125 - 3.500	1.625
5.10	4.577	5.038 - 3.667	1.371
5.11	4.794	5.147 - 4.167	0.980

ตาราง 56 แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2
 ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนว ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อที่	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.1	4.250	4.900 - 3.500	1.400
1.2	4.794	5.147 - 4.300	0.847
1.3.1	4.700	5.100 - 3.900	1.200
1.3.2	4.700	5.100 - 3.900	1.200
1.3.3	4.700	5.100 - 3.900	1.200
1.3.4	4.643	5.071 - 3.700	1.371
1.3.5	4.577	5.038 - 3.500	1.538
1.4	4.200	4.833 - 3.600	1.233
1.5	4.577	5.038 - 3.300	1.738
1.6	4.167	4.833 - 3.500	1.333
2.1	4.750	5.125 - 4.000	1.125
2.2	4.700	5.100 - 4.000	1.100
2.3	4.833	5.167 - 4.500	0.667
2.4	4.700	5.100 - 4.071	1.029
2.5	4.577	5.038 - 3.000	2.038
2.6	4.300	4.955 - 3.167	1.788
2.7	3.929	4.875 - 3.125	1.750
2.8	4.794	5.147 - 4.250	0.897
2.9	4.750	5.125 - 4.100	1.025
2.10	4.700	5.100 - 3.750	1.350
2.11	4.577	5.038 - 3.500	1.538
2.12	3.833	4.900 - 2.944	1.956
2.13	4.500	5.000 - 3.167	1.833
2.14	4.500	5.000 - 3.300	1.700
3.1	4.643	5.071 - 3.833	1.238
3.2	4.868	5.184 - 4.552	0.632
3.3	4.577	5.038 - 3.333	1.705

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.4	4.577	5.038 – 3.500	1.538
3.5	4.700	5.100 – 4.000	1.100
3.6	4.500	5.000 – 3.643	1.357
3.7	4.643	5.071 – 3.833	1.238
3.8	4.214	4.900 – 3.167	1.733
3.9	4.700	5.100 – 4.071	1.029
3.10	4.500	5.000 – 3.833	1.167
3.11	4.577	5.038 – 3.667	1.371
4.1	4.750	5.125 – 4.100	1.025
4.2	4.333	4.955 – 3.333	1.622
4.3	4.100	4.900 – 3.071	1.829
4.4	4.643	5.071 – 3.929	1.142
4.5	4.577	5.038 – 3.875	1.163
4.6	4.700	5.100 – 4.071	1.029
4.7	4.500	5.000 – 3.750	1.250
4.8	4.643	5.071 – 3.929	1.142
5.1	4.700	5.100 – 4.000	1.100
5.2	4.750	5.125 – 4.000	1.125
5.3	4.75	5.125 – 3.833	1.292
5.4	4.750	5.125 – 4.100	1.025
5.5	4.700	5.100 – 4.000	1.100
1.1	4.643	5.071 – 3.500	1.571
1.2	4.700	5.100 – 3.750	1.350
1.3	4.794	5.147 – 4.167	0.980
1.4	4.700	5.100 – 3.500	1.600
1.5	4.643	5.071 – 3.100	1.971
1.6	4.750	5.125 – 3.833	1.292
1.7	4.167	4.833 – 3.500	1.333
1.8	4.700	5.100 – 3.750	1.350

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	มาตรฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.9	4.643	5.071 – 3.700	1.371
1.10	4.643	5.071 – 3.700	1.371
1.11	4.750	5.125 – 4.000	1.125
1.12	4.214	4.900 – 3.300	1.600
1.13	4.700	5.100 – 3.333	1.767
2.1	4.577	5.038 – 3.667	1.371
2.2	4.643	5.071 – 3.700	1.371
2.3	4.357	4.955 – 3.500	1.455
2.4	4.500	5.000 – 3.250	1.750
2.5	4.700	5.100 – 3.750	1.350
2.6	4.577	5.038 – 3.500	1.538
2.7	4.750	5.125 – 3.833	1.292
2.8	4.794	5.147 – 4.167	0.980
2.9	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.10	4.700	5.100 – 3.500	1.600
2.11	4.500	5.000 – 3.500	1.500
2.12	4.643	5.071 – 3.333	1.738
2.13	4.500	5.000 – 3.500	1.500
2.14	4.700	5.100 – 3.750	1.350
3.1	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.2	4.643	5.071 – 3.167	1.904
3.3	4.750	5.125 – 4.000	1.125
3.4	4.100	4.900 – 3.071	1.829
3.5	4.577	5.038 – 3.167	1.871
3.6	4.700	5.100 – 3.333	1.767
3.7	4.750	5.125 – 3.500	1.625
3.8	4.643	5.071 – 3.250	1.821
3.9	4.750	5.125 – 3.500	1.625
3.10	4.643	5.071 – 3.500	1.571

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.11	4.643	5.071 – 3.300	1.771
3.12	4.577	5.038 – 3.300	1.738
3.13	4.750	5.125 – 4.000	1.125
3.14	4.700	5.100 – 3.750	1.350
3.15	4.643	5.071 – 3.167	1.904
4.1	4.643	5.071 – 3.700	1.371
4.2	4.643	5.071 – 3.500	1.571
4.3	4.643	5.071 – 3.700	1.371
4.4	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.5	4.577	5.038 – 3.944	1.094
4.6	4.577	5.038 – 3.667	1.371
4.7	4.700	5.100 – 3.750	1.350
4.8	4.750	5.125 – 3.833	1.292
4.9	4.750	5.125 – 4.000	1.125
4.10	4.643	5.071 – 3.700	1.371
4.11	4.700	5.100 – 3.900	1.200
5.1	4.750	5.125 – 3.500	1.625
5.2	4.700	5.100 – 3.750	1.350
5.3	4.750	5.100 – 3.750	1.350
5.4	4.500	5.000 – 3.500	1.500
5.5	4.700	5.100 – 3.900	1.200
5.6	4.700	5.100 – 3.500	1.600
5.7	4.577	5.038 – 3.667	1.371
5.8	4.700	5.100 – 3.500	1.600
5.9	4.700	5.100 – 3.357	1.743
5.10	4.643	5.071 – 3.500	1.571
5.11	4.750	5.125 – 4.000	1.125

ตาราง 57 แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3
 ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อที่	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.1	4.794	5.147 – 4.333	0.814
1.2	4.868	5.184 – 4.552	0.632
1.3.1	4.868	5.184 – 4.552	0.632
1.3.2	4.868	5.184 – 4.552	0.632
1.3.3	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.3.4	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.3.5	4.750	5.125 – 4.100	1.025
1.4	4.700	5.100 – 4.000	1.100
1.5	4.700	5.100 – 4.000	1.100
1.6	4.700	5.100 – 4.071	1.029
2.1	4.929	5.214 – 4.643	0.571
2.2	4.929	5.214 – 4.643	0.571
2.3	4.955	5.227 – 3.954	1.273
2.4	4.868	5.184 – 4.552	0.632
2.5	4.643	5.071 – 3.700	1.371
2.6	4.500	5.000 – 3.300	1.700
2.7	4.500	5.000 – 3.500	1.500
2.8	4.929	5.214 – 4.643	0.571
2.9	4.900	5.200 – 4.600	0.600
2.10	4.900	5.200 – 4.600	0.600
2.11	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.12	4.750	5.125 – 3.833	1.292
2.13	4.794	5.147 – 4.300	0.847
2.14	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.1	4.900	5.200 – 4.600	0.600
3.2	4.929	5.214 – 4.643	0.571
3.3	4.794	5.147 – 4.250	0.897

ตาราง 57 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.4	4.868	5.184 – 4.552	0.632
3.5	4.868	5.184 – 4.552	0.632
3.6	4.794	5.147 – 4.300	0.847
3.7	4.900	5.200 – 4.600	0.600
3.8	4.794	5.147 – 4.300	0.847
3.9	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.10	4.794	5.147 – 4.333	0.814
3.11	4.794	5.147 – 4.250	0.897
4.1	4.900	5.200 – 4.600	0.600
4.2	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.3	4.868	5.184 – 4.552	0.632
4.4	4.900	5.200 – 4.600	0.600
4.5	4.900	5.200 – 4.600	0.600
4.6	4.900	5.200 – 4.600	0.600
4.7	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.8	4.900	5.200 – 4.600	0.600
5.1	4.900	5.200 – 4.600	0.600
5.2	4.900	5.200 – 4.600	0.600
5.3	4.900	5.200 – 4.600	0.600
5.4	4.900	5.200 – 4.600	0.600
5.5	4.868	5.184 – 4.552	0.632
1.1	4.868	5.184 – 4.552	0.632
1.2	4.868	5.184 – 4.552	0.632
1.3	4.900	5.200 – 4.600	0.600
1.4	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.5	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.6	4.929	5.214 – 4.643	0.571
1.7	4.794	5.147 – 4.300	0.847
1.8	4.900	5.200 – 4.600	0.600

ตาราง 57 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.9	4.868	5.184 – 4.552	0.632
1.10	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.11	4.868	5.184 – 4.552	0.632
1.12	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.13	4.868	5.184 – 4.552	0.632
2.1	4.794	5.147 – 4.333	0.814
2.2	4.868	5.184 – 4.552	0.632
2.3	4.900	5.200 – 4.600	0.600
2.4	4.794	5.147 – 4.300	0.847
2.5	4.868	5.184 – 4.552	0.632
2.6	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.7	4.868	5.184 – 4.552	0.632
2.8	4.900	5.200 – 4.600	0.600
2.9	4.929	5.214 – 4.643	0.571
2.10	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.11	4.794	5.147 – 4.333	0.814
2.12	4.868	5.184 – 4.552	0.632
2.13	4.750	5.125 – 4.214	0.911
2.14	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.1	4.929	5.214 – 4.643	0.571
3.2	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.3	4.868	5.184 – 4.552	0.632
3.4	4.700	5.100 – 4.000	1.100
3.5	4.794	5.147 – 4.250	0.897
3.6	4.868	5.184 – 4.552	0.632
3.7	4.900	5.200 – 4.600	0.600
3.8	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.9	4.900	5.200 – 4.600	0.600
3.10	4.750	5.125 – 4.167	0.958

ตาราง 57 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.11	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.12	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.13	4.868	5.184 – 4.552	0.632
3.14	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.15	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.1	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.2	4.868	5.184 – 4.552	0.632
4.3	4.868	5.184 – 4.552	0.632
4.4	4.900	5.200 – 4.600	0.600
4.5	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.6	4.794	5.147 – 4.300	0.847
4.7	4.868	5.184 – 4.552	0.632
4.8	4.900	5.200 – 4.600	0.600
4.9	4.794	5.147 – 4.300	0.847
4.10	4.750	5.125 – 4.100	1.025
4.11	4.794	5.147 – 4.300	0.847
5.1	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.2	4.794	5.147 – 4.167	0.980
5.3	4.750	5.125 – 4.167	0.958
5.4	4.700	5.100 – 4.000	1.100
5.5	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.6	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.7	4.794	5.147 – 4.300	0.847
5.8	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.9	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.10	4.794	5.147 – 4.250	0.897
5.11	4.868	5.184 – 4.552	0.632

ตาราง 58 แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3
 ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดกลาง

ข้อที่	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.1	4.300	4.900 – 3.700	1.200
1.2	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.3.1	4.578	5.038 – 3.944	1.094
1.3.2	4.577	5.038 – 3.875	1.163
1.3.3	4.700	5.100 – 3.900	1.200
1.3.4	4.700	5.100 – 3.750	1.350
1.3.5	4.577	5.038 – 3.500	1.538
1.4	4.357	4.955 – 3.500	1.455
1.5	4.643	5.071 – 3.700	1.371
1.6	4.577	5.038 – 3.500	1.538
2.1	4.794	5.147 – 4.250	0.897
2.2	4.700	5.100 – 4.167	0.933
2.3	4.750	5.125 – 5.500	0.375
2.4	4.750	5.125 – 4.167	0.958
2.5	4.333	4.955 – 3.250	1.705
2.6	3.929	4.750 – 2.750	2.000
2.7	3.750	4.500 – 2.833	1.667
2.8	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.9	4.794	5.147 – 4.250	0.897
2.10	4.700	5.147 – 3.900	1.247
2.11	4.750	5.125 – 3.500	1.625
2.12	4.214	4.900 – 3.250	1.650
2.13	4.500	5.000 – 3.750	1.250
2.14	4.577	5.038 – 3.875	1.163
3.1	4.794	5.147 – 4.167	0.980
3.2	4.868	5.184 – 4.552	0.632
3.3	4.643	5.071 – 3.700	1.371

ตาราง 58 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.4	4.577	5.038 – 3.785	1.253
3.5	4.700	5.100 – 4.000	1.100
3.6	4.643	5.071 – 3.833	1.238
3.7	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.8	4.375	4.955 – 3.625	1.330
3.9	4.667	5.000 – 4.000	1.000
3.10	4.643	5.071 – 3.928	1.143
3.11	4.577	5.038 – 3.666	1.372
4.1	4.794	5.147 – 4.250	0.897
4.2	4.643	5.071 – 3.500	1.571
4.3	4.643	5.071 – 3.333	1.738
4.4	4.750	5.125 – 3.833	1.292
4.5	4.700	5.100 – 4.000	1.100
4.6	4.794	5.147 – 4.250	0.897
4.7	4.700	5.100 – 3.900	1.200
4.8	4.700	5.100 – 4.000	1.100
5.1	4.700	5.100 – 3.900	1.200
5.2	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.3	4.794	5.147 – 4.250	0.897
5.4	4.794	5.147 – 4.167	0.980
5.5	4.700	5.100 – 3.750	1.350
1.1	4.794	5.147 – 4.333	0.814
1.2	4.750	5.125 – 4.214	0.911
1.3	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.4	4.577	5.038 – 3.500	1.538
1.5	4.577	5.038 – 3.500	1.538
1.6	4.794	5.147 – 4.333	0.814
1.7	4.300	4.955 – 3.000	1.955
1.8	4.750	5.125 – 4.100	1.025

ตาราง 58 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.9	4.577	5.038 – 3.666	1.372
1.10	4.700	5.100 – 3.750	1.350
1.11	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.12	4.643	5.071 – 3.500	1.571
1.13	4.794	5.147 – 3.500	1.647
2.1	4.577	5.038 – 3.875	1.163
2.2	4.700	5.100 – 3.900	1.200
2.3	4.500	5.000 – 3.643	1.357
2.4	4.643	5.071 – 3.700	1.371
2.5	4.750	5.125 – 4.100	1.025
2.6	4.643	5.071 – 3.500	1.571
2.7	4.750	5.125 – 3.833	1.292
2.8	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.9	4.868	5.184 – 4.552	0.632
2.10	4.750	5.125 – 3.833	1.292
2.11	4.577	5.038 – 3.666	1.372
2.12	4.700	5.100 – 3.750	1.350
2.13	4.214	4.900 – 3.300	1.600
2.14	4.577	5.038 – 3.500	1.538
3.1	4.794	5.147 – 4.250	0.897
3.2	4.794	5.147 – 4.300	0.847
3.3	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.4	4.333	4.955 – 3.300	1.655
3.5	4.643	5.071 – 3.500	1.571
3.6	4.643	5.071 – 3.700	1.371
3.7	4.700	5.100 – 4.071	1.029
3.8	4.577	5.038 – 3.500	1.538
3.9	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.10	4.700	5.100 – 3.900	1.200

ตาราง 58 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.11	4.577	5.038 - 3.666	1.372
3.12	4.577	5.038 - 3.500	1.538
3.13	4.929	5.214 - 4.643	0.571
3.14	4.750	5.125 - 4.100	1.025
3.15	4.700	5.100 - 4.500	0.600
4.1	4.577	5.808 - 3.875	1.933
4.2	4.750	5.125 - 4.000	1.125
4.3	4.750	5.125 - 4.000	1.125
4.4	4.794	5.147 - 4.250	0.897
4.5	4.643	5.071 - 4.055	1.016
4.6	4.643	5.071 - 3.833	1.238
4.7	4.750	5.125 - 4.000	1.125
4.8	4.750	5.125 - 4.100	1.025
4.9	4.750	5.125 - 3.833	1.292
4.10	4.700	5.100 - 3.500	1.600
4.11	4.750	5.125 - 3.833	1.292
5.1	4.794	5.147 - 4.000	1.147
5.2	4.700	5.100 - 3.500	1.600
5.3	4.700	5.100 - 3.750	1.350
5.4	4.577	5.038 - 3.500	1.538
5.5	4.750	5.125 - 4.000	1.125
5.6	4.700	5.100 - 3.750	1.350
5.7	4.577	5.038 - 3.666	1.372
5.8	4.700	5.100 - 3.900	1.200
5.9	4.794	5.147 - 3.500	1.647
5.10	4.643	5.071 - 3.700	1.371
5.11	4.833	5.167 - 4.500	0.667

ตาราง 59 แสดงข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3
 ของความคิดเห็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดบริการแนะแนว ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อที่	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.1	4.409	4.954 – 3.722	1.232
1.2	4.868	5.184 – 4.552	0.632
1.3.1	4.794	5.147 – 4.250	0.897
1.3.2	4.794	5.147 – 4.250	0.897
1.3.3	4.794	5.147 – 4.167	0.980
1.3.4	4.700	5.100 – 3.900	1.200
1.3.5	4.643	5.071 – 3.833	1.238
1.4	4.300	4.900 – 3.700	1.200
1.5	4.643	5.071 – 3.700	1.371
1.6	4.250	4.900 – 3.500	1.400
2.1	4.868	5.184 – 4.552	0.632
2.2	4.833	5.166 – 4.500	0.666
2.3	4.900	5.200 – 3.900	1.300
2.4	4.833	5.166 – 4.500	0.666
2.5	4.700	5.100 – 3.300	1.800
2.6	4.577	5.038 – 3.166	1.872
2.7	4.214	4.900 – 3.333	1.567
2.8	4.868	5.184 – 4.552	0.632
2.9	4.868	5.184 – 4.552	0.632
2.10	4.794	5.147 – 4.250	0.897
2.11	4.700	5.100 – 3.900	1.200
2.12	4.250	4.954 – 3.071	1.883
2.13	4.643	5.071 – 3.700	1.371
2.14	4.643	5.071 – 3.833	1.238
3.1	4.794	5.147 – 4.300	0.847
3.2	4.929	5.214 – 4.643	0.571
3.3	4.643	5.071 – 3.500	1.571

ตาราง 59 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.4	4.700	5.100 – 3.900	1.200
3.5	4.750	5.125 – 4.167	0.958
3.6	4.643	5.071 – 3.928	1.143
3.7	4.750	5.125 – 4.100	1.025
3.8	4.357	4.955 – 3.500	1.455
3.9	4.750	5.125 – 4.167	0.958
3.10	4.577	5.038 – 3.875	1.163
3.11	4.643	5.071 – 3.833	1.238
4.1	4.794	5.147 – 4.300	0.847
4.2	4.577	5.038 – 3.666	1.372
4.3	4.500	5.000 – 3.333	1.667
4.4	4.700	5.100 – 4.071	1.029
4.5	4.643	5.071 – 4.000	1.071
4.6	4.750	5.125 – 4.214	0.911
4.7	4.577	5.038 – 3.875	1.163
4.8	4.700	5.100 – 4.071	1.029
5.1	4.750	5.125 – 4.167	0.958
5.2	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.3	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.4	4.833	5.167 – 4.500	0.667
5.5	4.794	5.147 – 4.250	0.897
1.1	4.700	5.100 – 3.900	1.200
1.2	4.794	5.147 – 4.167	0.980
1.3	4.868	5.184 – 4.552	0.632
1.4	4.794	5.147 – 4.000	1.147
1.5	4.700	5.100 – 3.250	1.850
1.6	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.7	4.278	4.900 – 3.611	1.289
1.8	4.794	5.147 – 4.167	0.980

ตาราง 59 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.9	4.750	5.125 – 4.000	1.125
1.10	4.750	5.125 – 4.000	1.125
1.11	4.833	5.167 – 4.500	0.667
1.12	4.500	5.000 – 3.643	1.357
1.13	4.857	5.147 – 3.500	1.647
2.1	4.643	5.071 – 3.928	1.143
2.2	4.750	5.125 – 4.100	1.025
2.3	4.500	5.000 – 3.643	1.357
2.4	4.577	5.038 – 3.667	1.371
2.5	4.794	5.147 – 4.167	0.980
2.6	4.643	5.071 – 3.700	1.371
2.7	4.794	5.147 – 4.167	0.980
2.8	4.833	5.167 – 4.500	0.667
2.9	4.868	5.184 – 4.552	0.632
2.10	4.794	5.147 – 4.000	1.147
2.11	4.577	5.038 – 3.785	1.253
2.12	4.750	5.125 – 3.833	1.292
2.13	4.577	5.038 – 3.666	1.372
2.14	4.794	5.147 – 4.167	0.980
3.1	4.868	5.184 – 4.552	0.632
3.2	4.750	5.125 – 3.500	1.625
3.3	4.794	5.147 – 4.250	0.897
3.4	4.333	4.955 – 3.300	1.655
3.5	4.643	5.071 – 3.500	1.571
3.6	4.794	5.147 – 4.000	1.147
3.7	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.8	4.750	5.125 – 3.833	1.292
3.9	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.10	4.750	5.125 – 4.100	1.025

ตาราง 59 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมฐาน	ควอไทล์ที่ 3 – ควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.11	4.750	5.125 – 3.500	1.625
3.12	4.643	5.071 – 3.500	1.571
3.13	4.833	5.167 – 4.500	0.667
3.14	4.794	5.147 – 4.167	0.980
3.15	4.750	5.125 – 3.500	1.625
4.1	4.750	5.125 – 4.000	1.125
4.2	4.750	5.125 – 3.833	1.292
4.3	4.794	5.147 – 4.300	0.847
4.4	4.833	5.167 – 4.500	0.667
4.5	4.643	5.071 – 4.000	1.071
4.6	4.643	5.071 – 3.833	1.238
4.7	4.700	5.100 – 3.900	1.200
4.8	4.750	5.125 – 4.000	1.125
4.9	4.750	5.125 – 4.000	1.125
4.10	4.643	5.071 – 3.700	1.371
4.11	4.750	5.125 – 4.000	1.125
5.1	4.794	5.147 – 4.167	0.980
5.2	4.750	5.125 – 3.833	1.292
5.3	4.750	5.125 – 3.833	1.292
5.4	4.577	5.038 – 3.500	1.538
5.5	4.750	5.125 – 4.100	1.025
5.6	4.750	5.125 – 3.833	1.292
5.7	4.643	5.071 – 3.700	1.371
5.8	3.853	4.206 – 3.500	0.706
5.9	4.794	5.147 – 3.500	1.647
5.10	4.750	5.125 – 3.833	1.292
5.11	4.833	5.167 – 4.500	0.667

ภาคผนวก ค

1. รายชื่อแหล่งข้อมูล

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว

1. ผศ.พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ . อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผศ.ลิขิต กาญจนภรณ์ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ผศ.วารินทร์ สายโอบเอื้อ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว สถาบันราชภัฏพระนคร
4. ผศ.จำรัส ต้วงสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี
5. รศ.เรียม ศรีทอง หัวหน้าโปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
6. ดร.ภัทตรา ประเสริฐวงษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม
7. รศ.ดร. กุญชลี กำชาย คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
8. ดร.เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง รองคณบดี คณะครุศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว

9. อาจารย์อภิชาติ เศรษฐนิวิชัยกิจการ นักวิชาการแนะแนว ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
10. อาจารย์วรุณี ธนวรานิช นักวิชาการแนะแนว ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
11. อาจารย์บังอร เอี่ยมรอด นักวิชาการแนะแนว ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
12. อาจารย์นิภา พงศ์วิรัตน์ หัวหน้าศึกษานิเทศก์งานแนะแนว กรมสามัญศึกษา
13. อาจารย์โสภณ ทองพัฒน์ หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
14. อาจารย์รวมพร นิลโถม หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กรุงเทพมหานคร
15. อาจารย์ปราโมทย์ จิตบรรจง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
16. อาจารย์นิรมล โพชะ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

รายชื่อผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

17. นายสมปอง เพ็ญชัยกิจ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดพิบูลเงิน จังหวัดนนทบุรี
18. นายมานิต เขียงของ	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนลาดหญ้าไทร จังหวัดนครปฐม
19. นายเสนาะ อวยชัย	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนลานคา จังหวัดนครปฐม
20. นายสุรพงศ์ ก้องเกรียงไกร	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโคกพระเจดีย์ จังหวัดนครปฐม
21. นายสนั่น วงษ์ประเสริฐ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะวังไทร จังหวัดนครปฐม
22. ว่าที่ ร.ต.อรรถสิทธิ์ เนตรทิพวัลย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลาดสนุ่น จังหวัดปทุมธานี
23. นายสมพร แก้วชิงดวง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าเสา จังหวัดสมุทรสาคร
24. นายสมรัก เดชปรารมย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธากะยาราม จังหวัดสมุทรสาคร
25. นายเสริมศักดิ์ ธนโกเศศ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางปิ้ง จังหวัดสมุทรสาคร
26. นายทองสุข บัวจันทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ
27. นายทวนชัย จันทรวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปานประสิทธิ์าราม จังหวัดสมุทรปราการ
28. นายปัญญา สุขารมย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนป้อมพระจุลจอมเกล้า จังหวัดสมุทรปราการ

ครูแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

29. นายวิภา ภูต่องใจ	อาจารย์ 2 โรงเรียนวัดพิบูลเงิน จังหวัดนนทบุรี
30. นางวิภา แซ่มซุกุล	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนวัดลาดหญ้าไทร จังหวัดนครปฐม
31. นางอำไพ ชนะภักดิ์	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดลาดคา จังหวัดนครปฐม
32. นางนิชา เกิดความสุข	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดโคกพระเจดีย์ จังหวัดนครปฐม
33. นางประภาศรี ศรีมกุฎพันธ์ุ	อาจารย์ 2 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร จังหวัดนครปฐม
34. นางสมบุญรณ์ ขำบุญ	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดลาดสนุ่น จังหวัดปทุมธานี
35. นางนิลุบล สุริยกุล ณ อยุธยา	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดท่าเสา จังหวัดสมุทรสาคร
36. นางภัทรินทร์ เชาว์อวยชัย	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธากะยาราม จังหวัดสมุทรสาคร
37. นางราตรี ม่วงยัง	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดบางปิ้ง จังหวัดสมุทรสาคร
38. นางสาวหงษ์ นววงศ์วรกุล	อาจารย์ 1 โรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ
39. นางเอื้อมเดือน กิจบำรุงรัตน์	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนวัดปานประสิทธิ์าราม จังหวัดสมุทรปราการ
40. นางสาวจินดารัตน์ ศรีศุภกาญจน์	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนป้อมพระจุลจอมเกล้า จังหวัดสมุทรปราการ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวवलอนงค์ วงษ์เพชร

เกิดวันที่ 4 กันยายน 2514

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 102/224 หมู่ 3 ต.บางเมืองใหม่ อ.เมืองสมุทรปราการ
จ.สมุทรปราการ 10270

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนคลองกระทุ่มราษฎร์อุทิศ ถ.ศรีนครินทร์ ต.สำโรงเหนือ
อ.เมืองสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ 10270 โทร.3857537

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2526 ประถมศึกษาที่ 6 โรงเรียนพรานี่ลวัชระ อ.เมืองสมุทรปราการ
จ.สมุทรปราการ

พ.ศ. 2532 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง อ.เมืองสมุทรปราการ
จ.สมุทรปราการ

พ.ศ. 2536 กศ.บ. เกียรตินิยมอันดับ 1 (วิชาเอกการประถมศึกษา)
มหาวิทยาลัยบูรพา

พ.ศ. 2542 กศ.ม. (วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2536 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนคลองกระทุ่มราษฎร์อุทิศ
จ.สมุทรปราการ

พ.ศ. 2537 ครูผู้สอนภาษาอังกฤษดีเด่น จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. 2542 อาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนคลองกระทุ่มราษฎร์อุทิศ
จ.สมุทรปราการ

การศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1
โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

บทคัดย่อ
ของ
นวลอนงค์ วงษ์เพชร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2543

การวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษารูปแบบการให้บริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย แบ่งเป็น 2 ด้าน ดังต่อไปนี้ ด้านการบริหารงานแนะแนว และด้านการจัดบริการแนะแนว ในด้านการบริหารงานแนะแนว ประกอบด้วย ด้านการจัดระบบข้อมูลในการดำเนินงานแนะแนว ด้านการวางแผนการจัดงานแนะแนว ด้านการดำเนินงานแนะแนว ด้านการนิเทศ ติดตาม และกำกับดูแลงานแนะแนว ด้านการประเมินผลและการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และในด้านการจัดบริการแนะแนว ประกอบด้วย ด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคล ด้านบริการสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการติดตามและประเมินผล แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว จำนวน 16 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 12 คน และครูแนะแนวโรงเรียน จำนวน 12 คน รวมทั้งหมด 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งรอบแรกเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ส่วนแบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ และทำการวิเคราะห์ด้วยค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลจากการศึกษาพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก จัดบริการแนะแนวในรูปแบบต่างๆ กัน ตามความเหมาะสมกับสภาพและขนาดของโรงเรียนในเรื่องของการบริหารงานแนะแนว และการจัดบริการแนะแนวส่วนใหญ่พบว่าผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนควรให้ความสนใจในหลักการการให้บริการแนะแนว ควรมีความรู้ในเรื่องของงานแนะแนวอย่างถูกต้อง มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตลอดจนสภาพปัญหาของนักเรียนในโรงเรียน โดยดูจากผลการประเมินต่างๆ คณะกรรมการแนะแนวที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้นเป็นผู้วางโครงการแนะแนวโดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป็นผู้ติดตามและประเมินผลการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน วัตถุประสงค์และเนื้อหาของการจัดบริการแนะแนวครอบคลุมการให้การแนะแนวในด้านการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยการจัดกิจกรรมให้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งมีเนื้อหากระบวนการและวิธีการที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความต้องการ ความสนใจของนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ การจัดป้ายนิเทศ การจัดนิทรรศการ การอภิปรายกลุ่ม รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในการจัดกิจกรรม คณะกรรมการแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน จะได้รับการสนับสนุนปัจจัยด้านต่างๆ เช่น บุคลากร อุปกรณ์ วัสดุ สภาที่ดำเนินการ มีการสรุปผลงานผลการดำเนินงานแนะแนวประสานงานร่วมแก้ไขปัญหาระหว่างผู้บริหาร คณะกรรมการแนะแนว รวมทั้งบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้เครื่องมือนิเทศ ติดตามกำกับดูแลงานแนะแนวอย่างเป็นระบบและมีระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจน

A STUDY OF A MODEL OF GUIDANCE SERVICE MANAGEMENT
IN EDUCATION EXPANSION SCHOOLS UNDER THE OFFICE
OF REGION 1 NATIONAL PRIMARY EDUCATION
BY DELPHI TECHNIQUE

AN ABSTRACT
BY
NUANANONG WONGPHETCH

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2000

This study aimed to investigate a model of guidance service management in education expansion schools under the Office of Region 1 National Primary Education by Delphi technique according to guidance administration and guidance service management. Guidance administration included information system management, planning, procedure, follow-up supervision and monitoring, evaluation and continuous development, while guidance service included individual student collection, information service, counseling service, personnel allocation, and follow-up and evaluation. The subjects consisted of 16 expertise on guidance, 12 school administrators and 12 school guidance teachers. The first questionnaire was open-ended statement, whereas the second and third one was 5 – rating – scale. Then data were analyzed by median and interquartile Range.

The results revealed that large, medium and small size school provided various types of guidance service properly according to school size and environment. In case of guidance administration and guidance service management, it was found that school administrator and personnel should understand the principle of guidance service, have certain knowledge of guidance task, study student prerequisite information including student problem through results of many evaluations. The school guidance committee should set objective and content of guidance management covering guidance provision on education, vocation and personality development through providing various types of activity with appropriate content, process and, method for each student age and it should be in accordance with student interest and need. through bulletin board, exhibition, group discussion, including audiovisual material accompanying with the activity. The school guidance committee and relative person who showed the relevant opinion would be supported by personnel, equipment, or place, including summarization of procedure result, cooperation between administrator, guidance committee and relative person with systematic supervision and monitoring as to purposive duration.